

Framställning till riksdagen

2021/22:RS2

Ändringar i ersättningslagen

Sammanfattning

I framställningen föreslår riksdagsstyrelsen ändringar i ersättningslagen som syftar till en tydligare reglering av ledamöters rätt till ersättningar.

Ändringarna innebär bl.a. att definitionen av ledamöters tjänsteställe förtydligas, en definition som ligger till grund för och därmed påverkar rätten till flera olika former av ersättningar. Det föreslås också att möjligheten till ersättning för eget boende, logiersättning, bara ska gälla om Riksdagsförvaltningen inte kan tillhandahålla en bostad i förvaltningens bestånd till en ledamot som har rätt till en övernattningsbostad. Det ska dock vara möjligt att få logiersättning om det till följd av ledamotens personliga förhållanden finns särskilda skäl för det. Centrala regler om ledamöters enskilda utrikes tjänsteresor samlas i ersättningslagen. Vidare föreslås att det införs en preskriptionsbestämmelse som innebär att rätten till ersättning för resekostnader och traktamente upphör sex månader efter avslutad resa.

Framställningen innehåller också förslag som innebär att felaktigt utbetalda ersättningar i form av arvode, resekostnadsersättning, traktamente, logiersättning och pension under vissa omständigheter ska kunna krävas tillbaka. Vidare omformuleras flera bestämmelser i ersättningslagen så att det framgår i lagen vad ledamöterna har rätt till, i stället för att det som tidigare hänvisas till vad som gäller hos arbetstagare hos Riksdagsförvaltningen.

Förslagen i ersättningslagen medför följdändringar i andra författningar.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2022 med vissa övergångsbestämmelser.

Innehållsförteckning

1 Förslag till riksdagsbeslut	4
2 Lagtext	5
2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter	5
2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ	32
2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:359) om arvoden till statsråden m.m.	35
2.4 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	36
2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (2012:883) med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd.....	38
2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1109) om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen	40
3 Ärendet och dess beredning	41
4 Bakgrund och gällande rätt	42
4.1 Ledamöternas rätt till ersättning och gällande regelverk	42
4.2 Lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ	48
4.3 Uppförandekoden	49
5 Riksdagsstyrelsens överväganden och förslag	51
5.1 Behov av att ändra och förtydliga regelverket samt några grundläggande förutsättningar	51
5.2 Hänvisningar till vad som gäller för arbetstagare hos Riksdagsförvaltningen tas bort och ytterligare bestämmelser formuleras som rättigheter i regelverket	53
5.3 Definitionen av tjänsteställe förtydligas i lag	55
5.4 Ersättares rätt till ersättning för förlorad semester förtydligas.....	57
5.5 En tydligare reglering av ersättning till ledamöter och därmed sammanhängande frågor.....	58
5.6 Enskilda utrikes tjänsteresor	61
5.7 Ersättning för tjänsteresor och därmed relaterade frågor.....	64
5.8 Traktamenten och olika tillägg vid tjänsteresor.....	66
5.9 Införande av preskription för ersättningsanspråk	68
5.10 Rätten till övernattningsbostad och krav på särskilda skäl för logiersättning införs.....	69
5.11 Avstående från övernattningsbostad, införande av upplåtelseförbud och reglering i lag när dispositionsrätt till en övernattningsbostad inträder	72
5.12 Utflyttning från en övernattningsbostad för ledamöter som inte kandiderar i val och införande av en skadeståndsskyldighet	75
5.13 Ledamöternas rätt till arbetsrum och införande av en skadeståndsskyldighet	76
5.14 Reglering av introduktion till ledamöterna	77
5.15 Reglering av rätt till försäkringar	78
5.16 Vissa förtydliganden rörande avgångsförmåner	79
5.17 En möjlighet att återkräva felaktiga utbetalningar införs.....	83
5.18 Beslut om stödåtgärder och sådana besluts överklagbarhet.....	86
5.19 Sanktioner och kontroll	87

5.20 Bestämmelser i arvodeslagen om arvode till Riksdagens arvodesnämnd.....	90
5.21 Arvode till riksdagens delegation till kontrollgruppen för Europol.....	92
5.22 Övriga följdändringar m.m.....	93
5.23 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	94
6 Konsekvenser av förslagen	95
7 Författningskommentar.....	97
7.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter.....	97
7.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2016:1109) om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen	145
7.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.....	146
7.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:359) om arvoden till statsråden m.m.....	149
7.5 Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	150
7.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (2012:883) med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd.....	151
<i>Bilaga 1</i>	
Utredningens författningsförslag	152
<i>Bilaga 2</i>	
Sammanfattning av Ändringar i ersättningslagen (2020/21:URF2).....	210
<i>Bilaga 3</i>	
Remissinstanser	220

1 Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagsstyrelsens förslag:

1. Riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag till lag om ändring i lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter.
2. Riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag till lag om ändring i lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.
3. Riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag till lag om ändring i lagen (1991:359) om arvoden till statsråden m.m.
4. Riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).
5. Riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag till lag om ändring i lagen (2012:883) med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd.
6. Riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag till lag om ändring i lagen (2016:1109) om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen.

Stockholm den 15 december 2021

Andreas Norlén

Ingvar Mattson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Andreas Norlén, ordförande, Annelie Karlsson (S), Tobias Billström (M), Erik Ezelius (S), Hans Wallmark (M), Mattias Karlsson i Norrhult (SD), Annika Hirvonen (MP), Anders W Jonsson (C), Maj Karlsson (V), Jessika Roswall (M) och Henrik Vinge (SD).

2 Lagtext

Riksdagsstyrelsen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter

Häri genom föreskrivs i fråga om lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter¹

dels att 2, 3, 5–7 kap. och 10 kap. 8 § ska upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 1 kap. 9 § ska utgå,

dels att 1 kap. 1, 2, 5–10 §§, 4 kap. 1, 4–6, 8 och 9 §§, 9 kap. 17 och 21 §§, 10 kap. 9 §, 11 kap. 7 och 15 §§, 12 kap. 3, 7, 9, 11, 26, 27, 29, 35 och 36 §§, 13 kap. 3, 5, 9, 22, 23, 25, 31 och 32 §§, 14 kap. 1 och 2 §§, 15 kap. 1 § och rubrikerna närmast före 1 kap. 3 a, 7 och 8 §§, 4 kap. 1 och 9 §§ ska ha följande lydelse,

dels att 9 kap. 4 § och 15 kap. 2 § i stället för lydelsen enligt lagen (2021:1123) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fem nya kapitel, 3, 5–7 och 14 a kap. och nio nya paragrafer, 1 kap. 3 a §, 4 kap. 2 a, 5 a och 6 a §§, 8 kap. 3 §, 12 kap. 6 a och 36 a §§ och 13 kap. 7 a och 32 a §§ av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §

Denna lag innehåller bestämmelser om ersättning till talmannen, riksdagens ledamöter och ersättare. Bestämmelserna avser

- ersättning till talmannen (2 kap.),*
- arvode till ledamöter och ersättare (3 kap.),*
- resekostnadsersättning (4 kap.),*
- traktamente (5 kap.),*
- övernattningsbostad (6 kap.),*
- övernattningsbostad och logiersättning (6 kap.),*

¹ Senaste lydelse av
3 kap. 11 § 2021:1123
3 kap. 12 § 2021:1123
3 kap. 13 § 2021:1123
3 kap. 14 § 2021:1123

3 kap. 15 § 2021:1123
3 kap. 16 § 2021:1123
3 kap. 17 § 2021:1123.

- arbetsrum, *introduktion*, – arbetsrum samt teknisk och *vidareutbildning* samt teknisk och elektronisk utrustning (7 kap.),
- barnverksamhet (8 kap.),
- ålderspension (9 kap.),
- sjukpension (10 kap.),
- efterlevandepension (11 kap.),
- inkomstgaranti (12 kap.),
- omställningsstöd (13 kap.),
- försäkring, rehabilitering och företagshälsovård (14 kap.), *och* – försäkring, rehabilitering och företagshälsovård (14 kap.),
– återkrav (14 a kap.), *och*
- överklagande (15 kap.).

2 §

I lagen avses med

1. *prisbasbelopp*: prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken,
2. *förhöjt prisbasbelopp*: det förhöjda prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 8 §§ socialförsäkringsbalken,
3. *inkomstbasbelopp*: inkomstbasbeloppet enligt 58 kap. 26 och 27 §§ socialförsäkringsbalken,
4. *inkomstindex*: inkomstindex enligt 58 kap. 10–12 §§ socialförsäkringsbalken,
5. *balansindex*: balansindex enligt 58 kap. 22–24 §§ socialförsäkringsbalken, *och*
6. *Europaparlamentets ledamotsstadga*: Europaparlamentets beslut av den 28 september 2005 om antagande av Europaparlamentets ledamotsstadga (2005/684/EG, Euratom).
5. *balansindex*: balansindex enligt 58 kap. 22–24 §§ socialförsäkringsbalken,
6. *Europaparlamentets ledamotsstadga*: Europaparlamentets beslut av den 28 september 2005 om antagande av Europaparlamentets ledamotsstadga (2005/684/EG, Euratom), *och*
7. *tjänsteresa*: en resa som en ledamot gör som ett led i utövningen av sitt uppdrag som riksdagsledamot och som påbörjas på tjänstestället, under en pågående tjänsteresa eller på en förrättningsort samt avslutas på tjänstestället eller på en förrättningsort.

Tjänsteställe

3 a §

En riksdagsledamot har sitt tjänsteställe där han eller hon är folkbokförd enligt folkbokföringslagen (1991:481) under förutsättning att det där finns en bostad som är inrättad för permanent boende för ledamoten och hans eller hennes familj och som även disponeras av ledamoten.

Om bostaden inte uppfyller dessa krav utgör riksdagen ledamotens tjänsteställe.

5 §

En ersättare har rätt till ersättning på samma sätt som en ledamot, om det inte anges något annat i lagen.

Vad som sägs i denna lag om en ledamot gäller även talmannen och en ersättare som utövar uppdrag som ledamot (ersättare), om det inte anges något annat i lagen.

6 §

Lagen gäller även för talmannen, om det inte anges något annat i lagen eller annat framgår av sammanhanget.

En ledamot som fullgör uppdrag som statsråd har under den tiden inte rätt till ersättning enligt denna lag.

Tid som ersätts

Ersättning under ledighet

7 §

Bestämmelserna i 3–5, 7 och 14 kap. ska tillämpas från och med den dag då ledamoten tillträder sitt uppdrag till och med 30 dagar efter det att uppdraget upphör.

En ledamot som har beviljats ledighet för att tjänstgöra som statssekreterare har under den tiden inte rätt till ersättning enligt denna lag.

Bestämmelserna i 4 kap. 2, 5 och 9 §§ och 5 kap. 1, 4 och 5 §§ ska dock, – i fråga om en nyvald ledamot som tillträder sitt uppdrag i samband med ett riksdagsval, tillämpas från och med den dag då Valmyndigheten fördelat mandatet och fastställt vilka

En ledamot som har beviljats ledighet av något annat skäl har bara rätt till ersättning under ledigheten om det anges i lagen.

kandidater som valts till ledamöter,
och

– i fråga om en nyvald ledamot som utses enligt 14 kap. 18 § vallagen (2005:837), tillämpas från och med den dag då Valmyndigheten utser honom eller henne till ledamot.

Bestämmelserna i 8 kap. ska tillämpas från och med den dag då ledamoten tillträder sitt uppdrag till och med den dag då uppdraget upphör.

Tid som ersätts

8 §

För en ersättare för en annan ledamot än talmannen eller ett statsråd eller en statssekreterare, tillämpas 3–5, 7, 8 och 14 kap. endast för den tid som ersättaren enligt bevis utfärdat av Riksdagsförvaltningen ska fullgöra uppdraget. Om uppdraget upphör tidigare än vad som anges i beviset tillämpas dock 8 kap. fram till och med den dag då uppdraget upphör och 3–5, 7 och 14 kap. till och med 30 dagar efter den dag då uppdraget upphör, dock längst till och med den dag som anges i beviset.

Bestämmelserna i 4 kap. 2, 5 och 9 §§ och 5 kap. 1, 4 och 5 §§ tillämpas från och med den dag då Riksdagsförvaltningen utfärdar bevis om att ersättaren ska fullgöra ett uppdrag som ledamot.

En ledamot har rätt till ersättning enligt denna lag från och med den dag då han eller hon tillträder uppdraget till och med 30 dagar efter det att uppdraget upphörde, om det inte anges något annat i lagen.

9 §

En ledamot som har beviljats ledighet från sitt uppdrag under minst en månad i följd har rätt till ersättning för den tiden om skälet till ledigheten är offentligt uppdrag, militärtjänstgöring, sjukdom eller något annat förhållande som omfattas av bestämmelserna om rätt till

En ersättare för någon annan än talmannen eller en ledamot som tjänstgör som statsråd eller statssekreterare, har rätt till ersättning under den tid som anges i det bevis som utfärdas av Riksdagsförvaltningen då ersättaren kallas att utöva uppdrag som

*ledighet för arbetstagare hos ledamot. Om uppdraget upphör
Riksdagsförvaltningen. tidigare än vad som anges i beviset,*

*Med ett offentligt uppdrag avses har ersättaren rätt till ersättning
ett uppdrag som ges av riksdagen under 30 dagar från det att uppdraget
eller regeringen eller av någon upphörde, dock längst till den dag
annan efter bemyndigande av som anges i beviset.
riksdagen eller regeringen. En
anställning utgör inte ett offentligt
uppdrag.*

*Ersättning lämnas inte för tid då
en ledamot är statsråd eller
statssekreterare.*

10 §

*Riksförvaltningen får meddela Riksdagsförvaltningen får
tillämpningsföreskrifter till lagen. meddela föreskrifter till lagen.*

3 kap. Arvode

Talmansarvode

1 § Talmannen har rätt till ett månatligt arvode som motsvarar arvodet till statsministern.

Ledamotsarvode

2 § En ledamot har rätt till ett månatligt arvode som bestäms av Riksdagens arvodesnämnd.

Tilläggsarvode

3 § En vice talman har rätt till ett månatligt tilläggsarvode som uppgår till 30 procent av ledamotsarvodet.

4 § En ordförande i ett utskott eller i EU-nämnden har rätt till ett månatligt tilläggsarvode som uppgår till 20 procent av ledamotsarvodet.

5 § En vice ordförande i ett utskott eller i EU-nämnden har rätt till ett månatligt tilläggsarvode som uppgår till 15 procent av ledamotsarvodet.

Sammanträdesarvode i EU-nämnden

6 § En ledamot, suppleant eller tillfällig ersättare i EU-nämnden har rätt till sammanträdesarvode för sammanträden som infaller på en måndag, en fredag och under tid då kammaren inte sammanträder. Detta gäller dock inte ordföranden och en vice ordförande i nämnden.

En suppleant i EU-nämnden som närvarar vid ett sammanträde utan att delta i de beslut som fattas under sammanträdet har rätt till sammanträdesarvode bara om nämnden beslutar om det.

Riksdagsförvaltningen bestämmer arvodets storlek.

Arvode som inkomst av anställning

7 § Talmansarvode, ledamotsarvode och eventuellt tilläggsarvode ska anses som inkomst av anställning enligt socialförsäkringsbalken och lagen (1991:1047) om sjuklön. Ledamoten ska i det sammanhanget anses som arbetstagare.

Arvode vid ledighet

8 § En ledamot har rätt till ledamotsarvode och eventuellt tilläggsarvode vid ledighet som understiger en månad. Om ledigheten uppgår till minst en månad har ledamoten rätt till arvode under ledigheten bara om ledigheten beror på offentligt uppdrag, sjukdom, föräldraledighet, vård av närstående eller fullgörande av totalförsvarsplikt.

Med ett offentligt uppdrag avses ett uppdrag som ges av riksdagen eller regeringen eller av någon annan efter bemyndigande av riksdagen eller regeringen. En anställning utgör inte ett offentligt uppdrag.

Arvodesavdrag och ersättning vid sjukfrånvaro och föräldraledighet

9 § Vid sjukfrånvaro och föräldraledighet ska det för samma tid göras avdrag på talmansarvode, ledamotsarvode, eventuellt tilläggsarvode och arvode enligt 1 § 2 och 4 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer. För ledamöter kan endast helt kalenderdagsavdrag göras.

10 § Vid sjukfrånvaro och föräldraledighet har en ledamot rätt till ersättning i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer. För ledamöter kan sådan ersättning endast avse hela kalenderdagar.

Arvodesavdrag på ledamotens egen begäran

11 § Om en ledamot av något annat skäl än som anges i 9 och 10 §§ har beviljats ledighet kortare tid än en månad under tid då arbetsplenum pågår, ska det på ledamotens begäran göras kalenderdagsavdrag för den tiden på ledamotsarvode, tilläggsarvode och arvoden enligt 1 § 2 och 4 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.

Ersättning för förlorad semester

12 § En ersättare har rätt till ersättning för förlorad semester. Sådan ersättning lämnas endast för den tid som understiger tolv månader per tolvmånadersperiod.

Återbetalning av arvode

13 § En ledamot som har varit frånvarande vid minst 60 procent av voringstillfällena i kammaren under ett kvartal ska betala tillbaka ledamotsarvode som avses i 3 kap. 2–5 §§ för den tiden, om

1. ledamoten har varit frånvarande vid minst 60 procent av voringstillfällena i kammaren även under ett föregående kvartal under valperioden, och

2. talmannen efter det kvartal som avses i punkt 1 har erinrat ledamoten om ledamotens frånvaro och återbetalningsplikt.

14 § Vid tillämpningen av 13 § ska perioden juli–september inte beaktas. Frånvaro vid voringar som beror på sjukdom, föräldraledighet, familjeskäl, internationella uppdrag eller liknande omständighet ska inte heller beaktas. Om det finns synnerliga skäl ska inte heller annan frånvaro beaktas.

15 § Bestämmelserna i 13 § gäller inte partiledare och språkrör för partier som valts in i riksdagen.

16 § Riksdagens arvodesnämnd fattar beslut om återbetalning av arvode efter anmälan av talmannen.

17 § Talmannens erinran om frånvaro och återbetalningsskyldighet enligt 13 § 2 ska lämnas inom sex månader efter utgången av det kvartal som erinran avser. Har inte talmannens erinran lämnats inom den tiden ska inte någon erinran lämnas.

Talmannens anmälan till Riksdagens arvodesnämnd enligt 16 § ska göras inom sex månader efter utgången av det kvartal för vilket återbetalning föreslås. Har inte talmannens anmälan gjorts inom den tiden ska inte någon anmälan göras.

18 § Riksdagsförvaltningen ska på begäran av Riksdagens arvodesnämnd överlämna uppgifter om en ledamots närvaro vid voringstillfällena och andra uppgifter som nämnden behöver för sin prövning.

Innan ett beslut om återbetalning fattas ska Riksdagens arvodesnämnd ge den ledamot som anmälan avser tillfälle att yttra sig. Nämnden ska även inhämta yttrande från den partigrupp som ledamoten tillhör eller har tillhört.

19 § Riksdagsförvaltningen framställer krav på återbetalning i enlighet med Riksdagens arvodesnämnds beslut. Ett belopp som återkrävs får i stället avräknas mot kommande utbetalningar av arvodet.

Om återbetalning inte har skett inom en månad från det att ett krav på återbetalning framställts ska den återbetalningsskyldige betala ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) på det obetalda beloppet till dess betalning sker.

Riksdagens arvodesnämnd får efter skriftlig ansökan från ledamoten besluta att återkravet och kravet på ränta ska efterges helt eller delvis, om det finns särskilda skäl.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Ersättning för tjänsteresa

Ersättning för kostnader för tjänsteresa

4 kap.

1 §

En ledamot har rätt till ersättning för sina kostnader för tjänsteresor.

En ledamot har rätt till ersättning för sina kostnader för en tjänsteresa.

Med en tjänsteresa avses en resa som en ledamot gör som ett led i utövningen av sitt uppdrag som riksdagsledamot och som påbörjas på tjänstestället, under en pågående tjänsteresa eller på en förrättningsort samt avslutas vid tjänstestället eller på en förrättningsort.

Ledamotens bostad på folkbokföringsorten enligt folkbokföringslagen (1991:481) är att betrakta som ledamotens tjänsteställe vid tillämpningen av lagen.

2 a §

Rätten till ersättning enligt 2 § gäller för

1. en ledamot som tillträder sitt uppdrag vid ett riksdagsval från och med den dag då Valmyndigheten fastställt valresultatet,

2. en ledamot som tillträder sitt uppdrag under en pågående valperiod från och med den dag då

Valmyndigheten utsett honom eller henne till ledamot, och

3. en ersättare från och med den dag då Riksdagsförvaltningen utfärdar bevis om att ersättaren ska utöva uppdrag som riksdagsledamot.

4 §

Riksdagsstyrelsen fastställer för varje valperiod ett belopp som en ledamot får använda för enskilda utrikes tjänsteresor. Medel som inte har använts till sådana tjänsteresor ska föras tillbaka till Riksdagsförvaltningen.

En enskild utrikes tjänsteresa ska vara av värde för fullgörandet av riksdagsuppdraget.

Riksdagsförvaltningen fastställer för varje valperiod ett belopp som en ledamot får använda för sådana resor.

En ersättare som under en valperiod har tjänstgjort eller ska tjänstgöra under sammanlagt minst ett år har rätt att använda de medel som den ordinarie ledamoten disponerar för enskilda utrikes tjänsteresor.

5 §

Talmannen beslutar själv om sina tjänsteresor.

Riksdagsförvaltningen eller den som förvaltningen bestämmer beslutar om en ledamots enskilda utrikes tjänsteresor till länder som inte ingår i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, inte har ansökt om medlemskap i Europeiska unionen och inte är att betrakta som potentiella kandidatländer.

En ledamot får själv besluta om övriga tjänsteresor och om resor enligt 2 och 3 §§.

Talmannen beslutar om sina tjänsteresor.

En ledamot beslutar om sina

1. inrikes tjänsteresor,

2. enskilda utrikes tjänsteresor till länder som ingår i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, kandidatländer och potentiella kandidatländer för medlemskap i Europeiska unionen, samt

3. enskilda utrikes tjänsteresor till andra länder och områden som Riksdagsförvaltningen bestämmer.

Riksdagsförvaltningen, eller den som förvaltningen bestämmer, beslutar efter ansökan om enskilda utrikes tjänsteresor som inte omfattas av andra stycket.

5 a §

En ansökan om att få genomföra en enskild utrikes tjänsteresa ska avslås

1. om resan inte är av värde för fullgörandet av riksdagsuppdraget, eller

2. om samråd som Riksdagsförvaltningen bestämmer inte har skett.

En ansökan ska vidare avslås om Utrikesdepartementet avråder från alla resor till landet eller området, om det inte finns särskilda skäl som motiverar att resan ändå genomförs.

6 §

Resekostnadsersättning lämnas med ett belopp som motsvarar den faktiska kostnaden för resan. Kostnaden för resa med eget fordon såsom bil, förmånsbil, motorcykel eller båt, och som ledamoten har rätt till ersättning för enligt detta kapitel, ersätts dock med ett belopp som Riksdagsförvaltningen bestämmer.

Resekostnader ersätts med den faktiska kostnaden för resan. Tjänsteresa med eget fordon ersätts dock i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer.

Kostnader för övernattning ersätts inte vid tjänsteresa inom 50 kilometer från tjänstestället, om inte övernattningen sker vid konferens med utskott, delegation, kommitté eller liknande inom riksdagen eller konferens inom en partigrupp i riksdagen.

6 a §

Om ledamoten inte kan visa vilka utgifter han eller hon har haft för övernattning, betalas ersättning med halva maximibeloppet enligt 12 kap. 11 § inkomstskattelagen (1999:1229). Sådan ersättning lämnas dock inte om ledamoten har övernattnat på tåg, fartyg eller flygplan eller om annan myndighet, trafikföretag eller motsvarande har tillhandahållit ledamoten fri övernattning.

8 §

Färdmedel ska väljas med hänsyn till kostnads-, tids- och miljöaspekter. Färdmedel ska väljas med hänsyn till kostnads-, tids-, miljö- och säkerhetsaspekter.

Reseräkning**Begäran om ersättning för resekostnader**

9 §

Resenären ska snarast efter en avslutad resa ge in en reseräkning till Riksdagsförvaltningen, dock senast sex månader efter det att resan avslutades. *En begäran om ersättning för resekostnader ska ges in skriftligen till Riksdagsförvaltningen snarast efter det att resan avslutats, dock senast inom sex månader. Därefter upphör rätten till ersättning.*

5 kap. Traktamente**Dagtraktamente vid inrikes tjänsteresa till en annan ort än Stockholm**

1 § En ledamot har rätt till traktamente vid en inrikes tjänsteresa till en annan ort än Stockholm om orten är belägen mer än 50 kilometer från ledamotens tjänsteställe och innefattar övernattning (dagtraktamente).

Traktamente betalas för varje hel dag som tas i anspråk för tjänsteresan. Beloppet uppgår till en etthundratjugondedel av prisbasbeloppet avrundat till närmaste tiotal kronor. Om tjänsteresan har påbörjats kl. 12.00 eller senare på avresedagen eller har avslutats kl. 19.00 eller tidigare på hemresedagen har ledamoten rätt till ett halvt traktamente.

Om ledamoten har fått fria måltider under tjänsteresan ska traktamentet minskas med det belopp som Riksdagsförvaltningen bestämmer (måltidsavdrag) under förutsättning att måltiden inte obligatoriskt ingår i priset för transporten på allmänna transportmedel.

Stockholmstraktamente

2 § En ledamot har rätt till traktamente vid en tjänsteresa till Stockholm om han eller hon har sitt tjänsteställe mer än 50 kilometer från Riksdagshuset och resan innefattar övernattning i Stockholm (Stockholmstraktamente). Ledamoten har inte rätt till Stockholmstraktamente för dagar som berättigar till dagtraktamente eller utlandstraktamente enligt 1 eller 3 §§.

Stockholmstraktamente betalas för varje hel och halv dag som tjänsteresan tar i anspråk och motsvarar halva maximibeloppet enligt 12 kap. 11 § inkomstskattelagen (1999:1229) avrundat till närmaste tiotal kronor. Stockholmstraktamentet ska inte reduceras med måltidsavdrag.

Utlandstraktamente och förrättningsstillägg

3 § En ledamot har rätt till traktamente vid en tjänsteresa till en ort utanför Sveriges gränser som är belägen mer än 50 kilometer från ledamotens tjänsteställe och innefattar övernattning (utlandstraktamente). Traktamentet motsvarar normalbeloppet enligt 12 kap. 11 § andra stycket inkomstskattelagen (1999:1229).

Vad som anges i 1 § andra stycket tredje meningen och tredje stycket gäller även för utlandstraktamente.

Vid en sådan tjänsteresa som anges i första stycket har en ledamot rätt till ett förrättningsstillägg i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer.

Dagtillägg vid utrikes tjänsteresa som inte innefattar övernattning

4 § En ledamot har vid en tjänsteresa till en ort utanför Sveriges gränser som är belägen mer än 50 kilometer från hans eller hennes tjänsteställe men som inte innefattar övernattning rätt till ett dagtillägg i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer.

Begäran om traktamente

5 § En begäran om traktamente ska ges in skriftligen till Riksdagsförvaltningen snarast efter det att resan avslutats, dock senast inom sex månader. Därefter upphör rätten till traktamente.

6 kap. Övernattningsbostad och logiersättning

Rätt till övernattningsbostad i Riksdagsförvaltningens bostadsbestånd

1 § En ledamot som har sitt tjänsteställe mer än 50 kilometer från Riksdagshuset har rätt till en övernattningsbostad i Riksdagsförvaltningens bostadsbestånd.

2 § En ledamot som har rätt till övernattningsbostad men som sällan behöver övernatta i Stockholm kan skriftligen avstå från rätten till övernattningsbostad och i stället vid ett fåtal tillfällen få ersättning för hotellövernattning, eller tillgång till motsvarande boende, i Stockholm.

Ersättare

3 § En ersättare som har rätt till övernattningsbostad ska använda den ordinarie ledamotens övernattningsbostad.

Rätt till logiersättning

4 § Om Riksdagsförvaltningen inte kan tillhandahålla en ledamot som har rätt till övernattningsbostad en bostad i förvaltningens bostadsbestånd, eller om det till följd av ledamotens personliga förhållanden finns särskilda skäl, har han eller hon rätt till ersättning för eget boende inom 50 kilometer från Riksdagshuset (logiersättning).

Logiersättning betalas med högst det belopp per månad som Riksdagsförvaltningen bestämmer.

Logiersättning lämnas inte med anledning av avtal som har ingåtts med en juridisk eller fysisk person som är att anse som närstående till ledamoten.

5 § Vid ledighet som uppgår till högst 90 dagar har ledamoten rätt till logiersättning även under ledigheten. Om ledigheten överstiger 90 dagar har ledamoten bara rätt till fortsatt logiersättning om det finns särskilda skäl.

Beslut om rätt till övernattningsbostad eller logiersättning

6 § Riksdagsförvaltningen prövar efter ansökan om en ledamot har rätt till övernattningsbostad eller logiersättning.

Fördelning av övernattningsbostäder

7 § Riksdagsförvaltningen beslutar om vilka övernattningsbostäder som ska ställas till respektive partigrupps förfogande. Övernattningsbostäderna fördelas i proportion till antalet ledamöter i respektive partigrupp som har rätt till övernattningsbostad.

8 § Partigrupperna fördelar respektive tilldelade övernattningsbostäder bland sina ledamöter som enligt Riksdagsförvaltningens beslut har rätt till en övernattningsbostad.

Dispositionsrätten

9 § En ledamot disponerar övernattningsbostaden från och med måndagen i den vecka då riksmötet öppnas och till och med den dag då riksdagsuppdraget upphör, om inte annat följer av 10–14 §§.

10 § Under ledighet som överstiger en månad får ledamoten inte längre disponera övernattningsbostaden.

Utflyttning

11 § En ledamot som lämnar uppdraget under en valperiod ska flytta ut ur övernattningsbostaden senast en vecka efter det att uppdraget upphörde.

12 § En ledamot som inte kandiderar vid ett ordinarie riksdagsval ska flytta ut ur övernattningsbostaden senast den 31 juli valåret.

En ledamot som inte kandiderar vid ett extra val ska flytta ut ur övernattningsbostaden senast en vecka efter valdagen.

13 § En ledamot som inte blir återvald vid ett riksdagsval ska flytta ut ur övernattningsbostaden senast en vecka efter valdagen.

14 § En ersättare ska flytta ut ur övernattningsbostaden när den ordinarie ledamoten återkommer från sin ledighet.

Upplåtelse

15 § En övernattningsbostad får inte upplåtas till någon annan.

Ersättningskyldighet

16 § En ledamot är skyldig att ersätta skador utöver normalt slitage i en övernattningsbostad som orsakas uppsåtligen eller av oaktsamhet under den tid då han eller hon disponerar över bostaden. Detsamma gäller om inventarier i övernattningsbostaden som tillhör Riksdagsförvaltningen skadas eller går förlorade.

En ledamots ersättningsansvar gäller även skador och förluster som orsakas av någon som vistas i övernattningsbostaden med ledamotens samtycke.

17 § En ledamot är skyldig att ersätta kostnader som uppstår på grund av att han eller hon inte har uppfyllt sin skyldighet att städa övernattningsbostaden vid utflyttning eller har transporterat bort sina tillhörigheter när dispositionsrätten upphör.

7 kap. Arbetsrum samt teknisk och elektronisk utrustning

Rätt till arbetsrum

1 § En ledamot har rätt till ett arbetsrum i riksdagens lokaler.

Ersättare

2 § En ersättare ska använda den ordinarie ledamotens arbetsrum.

Fördelning av arbetsrum

3 § Riksdagsförvaltningen beslutar om vilka arbetsrum som ska ställas till respektive partigrupps förfogande. Partigruppen fördelar tilldelade arbetsrum mellan ledamöterna i gruppen.

Dispositionsrätten

4 § Rätten att använda ett arbetsrum gäller från och med måndagen i den vecka då riksmötet öppnas och till och med den dag då uppdraget upphör, om inte annat följer av 5–9 §§.

5 § Under ledighet som överstiger en månad får ledamoten inte längre disponera arbetsrummet.

När ett arbetsrum senast ska lämnas

6 § En ledamot som lämnar uppdraget under en valperiod ska lämna arbetsrummet senast en vecka efter det att uppdraget upphörde.

7 § En ledamot som inte kandiderar vid ett ordinarie val ska lämna arbetsrummet senast den 31 juli valåret. Ledamoten kan dock få behålla arbetsrummet efter den 31 juli så länge som det är nödvändigt för att han eller hon ska kunna utöva riksdagsuppdraget.

8 § En ledamot som inte kandiderar vid ett extra val ska lämna arbetsrummet senast en vecka efter valdagen.

9 § En ledamot som inte blir återvald vid ett riksdagsval ska lämna arbetsrummet senast en vecka efter valdagen.

Upplåtelse

10 § En ledamot får inte upplåta sitt arbetsrum till någon annan.

Ersättningsskyldighet

11 § En ledamot är skyldig att ersätta skador utöver normalt slitage i ett arbetsrum som orsakas uppsåtligen eller av oaktsamhet under den tid då ledamoten disponerar arbetsrummet. Detsamma gäller om inventarier eller annan utrustning i arbetsrummet som tillhör Riksdagsförvaltningen skadas eller går förlorade.

Teknisk och elektronisk utrustning

12 § En ledamot har rätt till den tekniska och elektroniska utrustning, i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer, som behövs för att utöva riksdagsuppdraget.

13 § Vid ledighet får ledamoten behålla den tekniska och elektroniska utrustningen. Ledamoten ska dock på Riksdagsförvaltningens begäran lämna tillbaka utrustningen till Riksdagsförvaltningen under ledigheten om det finns särskilda skäl för det.

14 § Riksdagsförvaltningen får ersätta en ledamots kostnader som uppkommer för att ledamoten inom riksdagsuppdraget använder någon annan teknisk utrustning än den som tillhandahålls av Riksdagsförvaltningen.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***8 kap.**

3 §

Rätten till barnverksamhet gäller till och med den dag då riksdagsuppdraget upphör.

*Lydelse från den 1 januari 2022**Föreslagen lydelse***9 kap.**4 §²

Underlaget för pensionsrätten utgörs av

1. talmansarvode enligt 2 kap. 1 §,
2. ledamotsarvode enligt 3 kap. 1 §,
3. tilläggsarvode enligt 3 kap. 2–4 §§, och

4. arvode enligt 1 § 2 och 4 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.

Vid beräkningen av underlaget ska till arvoden enligt 1–4 läggas avdrag som gjorts enligt 3 kap. 7 och 8 §.

Om en ledamot under en månad har fått sjukpension, och då inte har haft rätt till arvode enligt första stycket, utgörs underlaget för pensionsrätten i stället av det arvode som ligger till grund för sjukpensionen, omräknat med förändringen av inkomstindex mellan det år arvodet avser och det år pensionsrätten avser.

Vid beräkningen av underlaget ska arvode som återkrävts enligt 3 kap. 11–17 §§ inte räknas in.

Underlaget för pensionsrätten utgörs av

1. talmansarvode enligt 3 kap. 1 §,
2. ledamotsarvode enligt 3 kap. 2 §,
3. tilläggsarvode enligt 3 kap. 3–5 §§, och

Vid beräkningen av underlaget ska till arvoden enligt 1–4 läggas avdrag som gjorts enligt 3 kap. 9 §.

Vid beräkningen av underlaget ska arvode som återkrävts enligt 3 kap. 13–19 §§ inte räknas in.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

17 §

Arvode som avses i 16 § är

1. talmansarvode enligt 2 kap. 1 §,
2. ledamotsarvode enligt 3 kap. 1 §,
3. tilläggsarvode enligt 3 kap. 2–4 §§,

4. arvode enligt 1 § 1–4 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ,

Arvode som avses i 16 § är

1. talmansarvode enligt 3 kap. 1 §,
2. ledamotsarvode enligt 3 kap. 2 §,
3. tilläggsarvode enligt 3 kap. 3–5 §§,

² Senaste lydelse SFS 2021:1123.

5. arvode enligt 2 kap. 2 § den upphävda lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet, och

6. arvode till statsråd, om statsrådstitid inräknas enligt 18 §.

21 §

Den som vill ha ålderspension ska ansöka om utbetalning av ansöka om det hos Statens ålderspension görs hos Statens tjänstepensionsverk. tjänstepensionsverk.

Ålderspension kan tidigast betalas från och med den månad då ansökan kommer in till Statens tjänstepensionsverk.

10 kap.

9 §

Den som vill ha sjukpension ska ansöka om utbetalning av ansöka om det hos Statens sjukpension görs hos Statens tjänstepensionsverk. tjänstepensionsverk.

Sjukpension lämnas inte för längre tid tillbaka än sex månader före ansökningsmånaden.

11 kap.

7 §

Make eller make har rätt till Make eller make har rätt till efterlevandepension efter den som efterlevandepension efter den som vid sin död var ledamot av riksdagen vid sin död var ledamot av riksdagen med för år räknat med för år räknat

1. ett belopp som motsvarar 1,2 prisbasbelopp,

2. 45 procent av underlaget enligt 9 § till den del det överstiger 7,5 men inte 20 inkomstbasbelopp under det första året och 30 procent av denna del av underlaget under de följande fem åren, och

3. 22,5 procent av underlaget enligt 9 § till den del det överstiger 20 men inte 30 inkomstbasbelopp under det första året och 15 procent av denna del av underlaget under de följande fem åren.

15 §

Den som vill ha ansöka om utbetalning av efterlevandepension ska ansöka om efterlevandepension görs hos Statens det hos Statens tjänstepensionsverk. tjänstepensionsverk.

Efterlevandepension lämnas inte för längre tid tillbaka än sex månader före ansökningsmånaden.

12 kap.

3 §

När en ledamot som inte har fyllt En ledamot som lämnar 65 år lämnar riksdagen ska riksdagsuppdraget före 65 års ålder Riksdagsförvaltningen erbjuda har, för att kunna övergå till förvärvsarbete, rätt till stödåtgärder

honom eller henne ett stöd för att i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer. kunna övergå till förvärvsarbete.

6 a §

En ledamot som har tjänstgjort som statsråd får tillgodoräkna sig den tiden vid beräkningen av den sammanlagda respektive sammanhängande tiden i riksdagen om han eller hon har avgått från statsrådsbefattningen innan

1. rätt till inkomstgaranti enligt förordningen (2016:1022) om inkomstgaranti, tjänstepension och vissa försäkringsförmåner för statsråd har inträtt, eller

2. rätt till inkomstgaranti eller motsvarande förmåner enligt äldre föreskrifter har inträtt.

7 §

Inkomstgarantin betalas ut efter ansökan enligt 28 § från och med den dag då arvodet upphör och gäller, med de begränsningar som framgår av 8 § första stycket, 8 § andra stycket 1 och 2 och 20 §, till och med månaden innan den månad då ledamoten fyller 65 år eller, om ledamoten avlider dessförinnan, till och med den månad då dödsfallet inträffar.

Om ledamoten återinträder som ledamot upphör och förskjuts garantin för den tid uppdraget varar.

Inkomstgaranti betalas ut efter ansökan från och med den dag då arvodet upphör och gäller, med de begränsningar som framgår av 8 § första stycket, 8 § andra stycket 1 och 2 och 20 §, till och med månaden innan den månad då ledamoten fyller 65 år eller, om ledamoten avlider dessförinnan, till och med den månad då dödsfallet inträffar.

Om en tidigare ledamot som har ett gällande beslut om inkomstgaranti återinträder i riksdagen förskjuts inkomstgarantin med en tid som motsvarar den nya tjänstgöringstiden. Pågående utbetalning ska upphöra under den tiden.

När ledamoten på nytt lämnar riksdagen ska tidigare beslut om inkomstgaranti omprövas. Om ledamoten då har rätt till inkomstgaranti under längre tid eller

med ett högre belopp ska det fattas ett nytt beslut om inkomstgarantin. I annat fall gäller tidigare beslut.

9 §

Om det finns särskilda skäl får den tid under vilken *garantin* gäller enligt 8 § första stycket och 8 § andra stycket 1 och 2 förlängas med högst ett år. I ett sådant beslut kan *garantin* bestämmas till ett lägre belopp.

Om det finns särskilda skäl får den tid under vilken *inkomstgarantin* gäller enligt 8 § första stycket och 8 § andra stycket 1 och 2 förlängas med högst ett år. I ett sådant beslut kan *inkomstgarantin* bestämmas till ett lägre belopp.

Vid bedömningen av om det finns särskilda skäl ska hänsyn tas till

1. om och hur ledamoten har utnyttjat de stödåtgärder som avses i 3 § eller vilka åtgärder han eller hon annars har vidtagit för att övergå till förvärvsarbete, och

2. ledamotens personliga och ekonomiska förhållanden.

11 §

Underlaget för beräkningen av inkomstgarantin de första fem garantiåren utgörs av följande arvoden som betalas ut vid avgångstillfället:

1. ledamotsarvode enligt 3 kap. 1 §	1. ledamotsarvode enligt 3 kap. 2 §
2. tilläggsarvode enligt 3 kap. 2–4 §§, och	2. tilläggsarvode enligt 3 kap. 3–5 §§, och
3. månatliga arvoden enligt 1 § 2 och 4 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.	

Från och med det sjätte garantiåret beräknas inkomstgarantin bara på det ledamotsarvode som betalades vid avgångstillfället.

Talmannens arvode vid avgångstillfället utgör underlag för beräkningen av hans eller hennes inkomstgaranti.

26 §

Riksdagens arvodesnämnd ska besluta om en ledamots rätt till inkomstgaranti när ledamoten har lämnat riksdagen.

Riksdagens arvodesnämnd ska besluta om en ledamots rätt till inkomstgaranti i samband med att ledamoten lämnar riksdagsuppdraget.

27 §

Riksdagens arvodesnämnd beslutar efter skriftlig ansökan om

1. förlängning av inkomstgaranti enligt 9 §,
 2. inkomstgaranti vid partiell sjuk- eller aktivitetsersättning enligt 10 §,
 3. efterlevandeskydd enligt 22–23 §§, och
 4. eftergift enligt 35–36 §§.
3. efterlevandeskydd enligt 22 och 23 §§, och
4. eftergift av återkrav och ränta till följd av beslut om jämkning.

Riksdagens arvodesnämnd beslutar även i frågor om jämkning av inkomstgaranti enligt 20 §.

Beslut om förmåner enligt första stycket 1–3 kan inte beviljas för längre tid tillbaka än sex månader före ansökningsmånaden.

29 §

När en ledamot har lämnat riksdagen ska Riksdagsförvaltningen till Riksdagens arvodesnämnd lämna de uppgifter som nämnden behöver för att kunna fastställa ledamotens rätt till inkomstgaranti enligt bestämmelserna i detta kapitel.

I samband med att en ledamot lämnar riksdagen ska Riksdagsförvaltningen till Riksdagens arvodesnämnd lämna de uppgifter som nämnden behöver för att kunna fastställa ledamotens rätt till inkomstgaranti enligt bestämmelserna i detta kapitel.

Riksdagsförvaltningen ska på begäran till Riksdagens arvodesnämnd överlämna de uppgifter som en tidigare ledamot har lämnat till förvaltningen enligt 4 §.

35 §

Om inkomstgarantin har betalats ut med ett för högt belopp ska garantitagaren betala tillbaka mellanskillnaden. Detsamma gäller om garantin har jämkats. Ett belopp som ska betalas tillbaka ska, när det är lämpligt, i stället avräknas mot kommande utbetalningar av inkomstgarantin.

Om inkomstgaranti har betalats ut med ett för högt belopp ska garantitagaren betala tillbaka mellanskillnaden. Detsamma gäller om garantin har jämkats. Ett belopp som ska betalas tillbaka ska, när det är lämpligt, i stället avräknas mot kommande utbetalningar av inkomstgarantin.

Avräkning enligt första stycket får inte ske förrän beslutet har vunnit laga kraft.

Om det finns särskilda skäl får återkravet efterges helt eller delvis.

Återkrav framställs av Statens tjänstepensionsverk.

Statens tjänstepensionsverk beslutar om återkrav och eftergift av ett sådant krav.

36 §

Om *inkomstgarantin* har betalats ut med ett för högt belopp och mellanskillnaden inte har betalats tillbaka inom en månad efter det att ett krav på återbetalning har framställts, ska garantitagaren betala ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) för tid därefter till dess betalning sker. Detsamma ska gälla om *garantin* har jämkats. Om det finns särskilda skäl får kravet på ränta efterges helt eller delvis.

Bestämmelserna i första stycket gäller också om garantitagaren försummat att lämna uppgifter som behövs för att kunna bestämma det belopp som ska betalas tillbaka. I ett sådant fall ska ränta tas ut från den dag då uppgifterna senast skulle ha lämnats in.

Om *inkomstgaranti* har betalats ut med ett för högt belopp och mellanskillnaden inte har betalats tillbaka inom en månad efter det att ett krav på återbetalning har framställts, ska garantitagaren betala ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) för tid därefter till dess betalning sker. Detsamma ska gälla *även* om *garantin* har jämkats. Om det finns särskilda skäl får kravet på ränta efterges helt eller delvis.

Bestämmelserna i första stycket gäller också om garantitagaren försummat att lämna uppgifter som behövs för att kunna bestämma det belopp som ska betalas tillbaka. I ett sådant fall ska *dock* ränta enligt 5 § *räntelagen* tas ut från den dag då uppgifterna senast skulle ha lämnats in.

36 a §

Den som är återbetalningsskyldig enligt 35 och 36 §§ ska betala ränta enligt 5 § räntelagen (1975:635) på det återkrävda beloppet om det

- 1. har träffats ett avtal om avbetalningsplan med den återbetalningsskyldige, eller*
- 2. om den återbetalningsskyldige har medgetts anstånd med betalningen.*

Ränta ska beräknas från den dag då avtalet om avbetalningsplan träffades eller anståndet medgavs. Ränta ska dock inte betalas för tid innan återkravet har förfallit till betalning.

13 kap.**3 §**

När en ledamot som inte har fyllt 65 år lämnar riksdagen ska Riksdagsförvaltningen erbjuda honom eller henne ett stöd för att kunna övergå till förvärvsverksamhet. *En ledamot som lämnar riksdagsuppdraget före 65 års ålder har, för att kunna övergå till förvärvsarbete, rätt till stödåtgärder i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer.*

5 §

Den som har varit ledamot av riksdagen har rätt till ekonomiskt omställningsstöd

1. i tre månader, om ledamoten har tillhört riksdagen under en sammanhängande tid om minst ett år,
2. i sex månader, om ledamoten har tillhört riksdagen under en sammanlagd tid om minst två år,
3. i ett år, om ledamoten har tillhört riksdagen under en sammanlagd tid om minst fyra år, eller
4. i två år, om ledamoten har tillhört riksdagen under en sammanlagd tid om minst åtta år.

Ekonomiskt omställningsstöd uppgår till 85 procent av det arvode som avses i 3 kap. 1 §. *Stödet ska betalas från och med den dag då arvodet upphör.* *Det ekonomiska omställningsstödet uppgår till 85 procent av talmansarvodet enligt 3 kap. 1 § eller ledamotsarvodet enligt 3 kap. 2 § vid avgångstillfället.*

Ekonomiskt omställningsstöd enligt första stycket ska jämföras med inkomst av anställning enligt 59 kap. 8 § socialförsäkringsbalken. *Ekonomiskt omställningsstöd ska jämföras med inkomst av anställning enligt 59 kap. 8 § socialförsäkringsbalken.*

7 a §

En ledamot som har tjänstgjort som statsråd får tillgodoräkna sig den tiden vid beräkningen av den sammanlagda respektive sammanhängande tiden i riksdagen om han eller hon har avgått från statsrådsbefattningen innan

1. rätt till inkomstgaranti enligt förordningen (2016:1022) om inkomstgaranti, tjänstepension och vissa försäkringsförmåner för statsråd har inträtt, eller

2. rätt till inkomstgaranti eller motsvarande förmåner enligt äldre föreskrifter har inträtt.

9 §

Utbetalning av ekonomiskt omställningsstöd ska upphöra om ledamoten återinträder i riksdagen.

Om en tidigare ledamot som har ett gällande beslut om ekonomiskt omställningsstöd återinträder i riksdagen förskjuts det ekonomiska omställningsstödet med en tid som motsvarar den nya tjänstgöringstiden. Pågående utbetalning ska upphöra under den tiden.

När ledamoten på nytt lämnar riksdagen ska tidigare beslut om ekonomiskt omställningsstöd omprövas. Om ledamoten då har rätt till ekonomiskt omställningsstöd under längre tid eller med högre belopp än enligt tidigare beslut ska Riksdagens arvodesnämnd fatta ett nytt beslut om det ekonomiska omställningsstödet. I annat fall gäller tidigare beslut.

22 §

Riksdagens arvodesnämnd ska besluta om en ledamots rätt till ekonomiskt omställningsstöd enligt 5 § när ledamoten har lämnat riksdagen.

Riksdagens arvodesnämnd ska besluta om en ledamots rätt till ekonomiskt omställningsstöd i samband med att ledamoten lämnar riksdagsuppdraget.

23 §

Riksdagens arvodesnämnd beslutar efter skriftlig ansökan om

1. förlängt ekonomiskt omställningsstöd enligt 6 §,
2. efterlevandeskydd enligt 18–19 §§, och
3. eftergift enligt 31–32 §§.

2. efterlevandeskydd enligt 18 och 19 §§, och
3. eftergift av återkrav och ränta till följd av beslut om jämkning.

Riksdagens arvodesnämnd beslutar även i frågor om jämkning av ekonomiskt omställningsstöd enligt 15 §.

Beslut om förmåner enligt första stycket 1 och 2 kan inte beviljas för längre tid tillbaka än sex månader före ansökningsmånaden.

25 §

När en ledamot har lämnat riksdagen ska Riksdagsförvaltningen till Riksdagens arvodesnämnd lämna de uppgifter som nämnden behöver för att kunna fastställa ledamotens rätt till *stöd enligt bestämmelserna i detta kapitel*. Riksdagsförvaltningen ska på begäran överlämna de uppgifter som en tidigare ledamot har lämnat till förvaltningen enligt 4 §.

I samband med att en ledamot lämnar riksdagsuppdraget ska Riksdagsförvaltningen till Riksdagens arvodesnämnd lämna de uppgifter som nämnden behöver för att kunna fastställa ledamotens rätt till ekonomiskt omställningsstöd. Riksdagsförvaltningen ska på begäran överlämna de uppgifter som en tidigare ledamot har lämnat enligt 4 §.

31 §

Om ekonomiskt omställningsstöd har betalats ut med ett för högt belopp ska stödmottagaren betala tillbaka mellanskillnaden. Detsamma gäller om stödet har jämkats. Ett belopp som ska betalas tillbaka ska, när det är lämpligt, i stället avräknas mot kommande utbetalningar av ekonomiskt omställningsstöd.

Avräkning enligt första stycket får inte ske förrän beslutet har vunnit laga kraft.

Om det finns särskilda skäl får återkravet efterges helt eller delvis.

Krav på återbetalning framställs av Statens pensionsverk. *Statens tjänstepensionsverk beslutar om återkrav och eftergift av ett sådant krav.*

32 §

Om ekonomiskt omställningsstöd har betalats ut med ett för högt belopp och mellanskillnaden inte har betalats tillbaka inom en månad efter det att krav på återbetalning har framställts, ska stödmottagaren betala ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) för tid därefter till dess betalning sker. Detsamma gäller om stödet har jämkats. Om det finns särskilda skäl får kravet på ränta efterges helt eller delvis.

Bestämmelserna i första stycket ska också gälla om stödmottagaren har försummat att lämna de uppgifter som behövs för bestämmande av det belopp som ska betalas tillbaka. I ett sådant fall ska ränta tas ut från den dag då uppgifterna senast skulle ha lämnats in.

Bestämmelserna i första stycket ska också gälla om stödmottagaren har försummat att lämna de uppgifter som behövs för bestämmande av det belopp som ska betalas tillbaka. I ett sådant fall ska *dock ränta enligt 5 § räntelagen* tas ut från den dag då uppgifterna senast skulle ha lämnats in.

32 a §

Den som är återbetalningsskyldig enligt 31 och 32 §§ ska betala ränta enligt 5 § räntelagen (1975:635) på det återkrävda beloppet om det

- 1. har träffats ett avtal om avbetalningsplan med den återbetalningsskyldige, eller*
- 2. om den återbetalningsskyldige har medgetts anstånd med betalningen.*

Ränta ska beräknas från den dag då avtalet om avbetalningsplan träffades eller anståndet medgavs. Ränta ska dock inte betalas för tid innan återkravet har förfallit till betalning.

14 kap.

1 §

Riksdagsförvaltningen ska se till att en ledamot är grupplivförsäkrad, tjänstereseförsäkrad och arbetsskadeförsäkrad. Förvaltningen svarar för kostnaden för försäkringarna. En ledamot har rätt till försäkringsförmåner i form av grupplivförsäkring, tjänstereseförsäkring och arbetsskadeförsäkring i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer.

2 §

En ledamot har rätt till företagshälsovård i den omfattning som Riksdagsförvaltningen bestämmer. En ledamot har rätt till företagshälsovård i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer.

14 a kap. Återkrav

1 § En ledamot är skyldig att betala tillbaka utbetalning av arvode, resekostnadsersättning, traktamente, logiersättning eller pension enligt denna lag, som har lämnats felaktigt eller med ett för högt belopp, om han eller hon har orsakat utbetalningen genom att

1. lämna oriktiga uppgifter, eller
2. inte fullgöra en uppgifts- eller anmälningsskyldighet.

Detsamma gäller om en sådan utbetalning i annat fall har lämnats felaktigt eller med ett för högt belopp och ledamoten insett eller skäligen borde ha insett detta.

Vad som sägs i första och andra styckena gäller även tidigare ledamöter samt efterlevande som tagit emot förmåner enligt 11–13 kap.

2 § Den som är återbetalningsskyldig enligt 1 § ska betala ränta enligt 5 § räntelagen (1975:635) på det återkrävda beloppet om det

1. har träffats ett avtal om avbetalningsplan med den återbetalningsskyldige, eller

2. om den återbetalningsskyldige har medgetts anstånd med betalningen.

Ränta ska beräknas från den dag då avtalet om avbetalningsplanen träffades eller anståndet medgavs. Ränta ska dock inte betalas för tid innan återkravet har förfallit till betalning.

3 § Om återbetalning inte har skett inom en månad från det att ett krav på återbetalning framställts ska den återbetalningsskyldige betala ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) på det obetalda beloppet till dess betalning sker.

4 § Om det finns särskilda skäl får ett återkrav och ränta efterges helt eller delvis.

5 § Statens tjänstepensionsverk beslutar om återkrav av pension och om eftergift av ett sådant krav. Detsamma gäller krav på ränta.

6 § Bestämmelser om återkrav av inkomstgaranti och ekonomiskt omställningsstöd finns i 12 kap. 35 och 36 §§ och 13 kap. 31 och 32 §§.

15 kap.

1 §

Beslut av Riksdagsförvaltningen *i ärenden om stödåtgärder för omställning och om tillhandahållande av barnverksamhet* får inte överklagas.

Beslut av Riksdagsförvaltningen om tillhandahållande av barnverksamhet får inte överklagas

Övriga beslut av Riksdagsförvaltningen enligt denna lag får överklagas *hos* Riksdagens överklagandenämnd.

Övriga beslut av Riksdagsförvaltningen enligt denna lag får överklagas *till* Riksdagens överklagandenämnd.

Lydelse från den 1 januari 2022

Föreslagen lydelse

2 §³

Beslut av Riksdagens arvodesnämnd enligt 3 kap. 14 § och 17 § tredje stycket, 12 kap. eller 13 kap. får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Vid överklagande till kammarrätten krävs prövningstillstånd.

Ett beslut enligt 3 kap. 1 § får inte överklagas.

Beslut av Riksdagens arvodesnämnd enligt 3 kap. 16 § och 19 § tredje stycket, 12 kap. eller 13 kap. får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Vid överklagande till kammarrätten krävs prövningstillstånd.

Ett beslut enligt 3 kap. 2 § får inte överklagas.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.
 2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om ledamöter som har beviljats logiersättning före ikraftträdandet.
 3. De nya föreskrifterna om preskription ska tillämpas på tjänsteresor som genomförs efter ikraftträdandet.

³ Senaste lydelse SFS 2021:1123.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ

dels att nuvarande 1 b § ska betecknas 1 c §,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 1 b § och 1 d §, av följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 1 b § ska sättas närmast framför 1 c §,

dels att 2 och 3 a §§ ska ha följande lydelse.

Föreslagen lydelse

1 b §¹

Ordföranden och övriga ledamöter i Riksdagens arvodesnämnd har rätt till ett årsarvode. Arvodet uppgår till ett belopp som motsvarar den procentandel av talmansarvodet enligt 3 kap. 1 § lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter som framgår av följande uppställning.

<u>Befattning</u>	<u>Procentandel av talmansarvodet</u>
<i>Ordförande</i>	63
<i>Ledamot</i>	25

1 d §

Ersättaren för ordföranden i Riksdagens arvodesnämnd har rätt till ett sammanträdesarvode. Arvodet uppgår till ett belopp som motsvarar 3,3 procent av talmansarvodet enligt 3 kap. 1 § lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter.

Om ersättaren deltar i ett sammanträde utan att delta i beslut har han eller hon rätt till sammanträdesarvode bara om nämnden beslutar det.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §²

För fullgörande av sådana uppdrag som anges i 1 § betalas ett särskilt arvode för en sammanträdesdag som infaller en måndag, en fredag eller under perioder då kammaren inte sammanträder (sammanträdesarvode).

Sammanträdesarvode betalas dock inte till vald ledamot och företrädare för partigrupp utan vald ledamot i riksdagsstyrelsen.

Sammanträdesarvode betalas även till

¹ Senaste lydelse SFS 2012:885.

² Senaste lydelse SFS 2016:1110.

1. ledamot och tjänstgörande ersättare i ledamotsrådet,
2. tjänstgörande suppleant och tjänstgörande ersättare för företrädare för partigrupp utan vald ledamot i riksdagsstyrelsen,
3. suppleant i Nordiska rådets svenska delegations arbetsutskott,
4. ledamot och suppleant i Utrikesnämnden för sammanträde som är förlagt till period då riksdagen har plenifri tid,
5. riksdagsledamot vid deltagande på uppdrag av riksdagen i Nordiska rådets verksamhet i den mån motsvarande ersättning inte betalas från Nordiska rådet,
6. riksdagsledamot vid deltagande på uppdrag av riksdagen i Europarådets verksamhet i den mån motsvarande ersättning inte betalas från Europarådet *samt*
7. riksdagsledamot vid deltagande på uppdrag av riksdagen i den parlamentariska församlingens verksamhet i Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa i den mån motsvarande ersättning inte betalas från den parlamentariska församlingen.
6. riksdagsledamot vid deltagande på uppdrag av riksdagen i Europarådets verksamhet i den mån motsvarande ersättning inte betalas från Europarådet,
7. riksdagsledamot vid deltagande på uppdrag av riksdagen i den parlamentariska församlingens verksamhet i Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa i den mån motsvarande ersättning inte betalas från den parlamentariska församlingen *och*
8. riksdagsledamot vid deltagande på uppdrag av riksdagen i verksamheten i den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) i den mån motsvarande ersättning inte betalas från kontrollgruppen.

Arvodetsbeloppen fastställs av riksdagsstyrelsen.

Till en suppleant som deltar i sammanträde utan att delta i beslut betalas sammanträdesarvode endast om respektive organ beslutar det.

3 a §³

Den som fullgör uppdrag i Europarådets svenska delegation och som lämnar riksdagen i samband med ett val, har under den återstående delen av delegationens mandatperiod rätt till

- arvode enligt 2 § andra stycket 6,
- resekostnadsersättningar och traktamente enligt 3 § andra stycket 1, och
- teknisk och elektronisk utrustning enligt 7 kap. 9 § lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter
- teknisk och elektronisk utrustning enligt 7 kap. 12 § lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

³ Senaste lydelse SFS 2016:1110.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:359) om arvoden till statsråden m.m.

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (1991:359) om arvoden till statsråden m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §¹

Ett statsråd som har längre färdväg än 70 kilometer från bostaden på hemorten till Regeringskansliet har, om förutsättningarna för avdrag i 12 kap. 18–20 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) är uppfyllda, rätt till avlöningsförstärkning med de belopp som gäller för tjänstemän med tidsbegränsad anställning i Regeringskansliet. Ersättning för logikostnad betalas med samma belopp som gäller för riksdagsledamöter enligt 5 kap. 4 § lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter. För resor mellan Stockholm och hemorten betalas dessutom resekostnadsersättning.

Ett statsråd som har längre färdväg än 70 kilometer från bostaden på hemorten till Regeringskansliet har, om förutsättningarna för avdrag i 12 kap. 18–20 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) är uppfyllda, rätt till avlöningsförstärkning med de belopp som gäller för tjänstemän med tidsbegränsad anställning i Regeringskansliet. Ersättning för logikostnad betalas med samma belopp som gäller för riksdagsledamöter enligt 6 kap. 4 § lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter. För resor mellan Stockholm och hemorten betalas dessutom resekostnadsersättning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

¹ Senaste lydelse SFS 2016:1121.

2.4 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 12 kap. 8 § inkomstskattelagen (1999:1229) i stället för lydelsen enligt lagen (2021:1164) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse från den 1 januari 2022

Föreslagen lydelse

12 kap.

8 §¹

Tjänstestället är den plats där den skattskyldige utför huvuddelen av sitt arbete. Utförs detta under förflyttning eller på arbetsplatser som hela tiden växlar, anses i regel den plats där den skattskyldige hämtar och lämnar arbetsmaterial eller förbereder och avslutar sina arbetsuppgifter som tjänsteställe.

Om arbetet pågår en begränsad tid på varje plats enligt vad som gäller för vissa arbeten inom byggnads- och anläggningsbranschen och liknande branscher, anses bostaden som tjänsteställe.

Bostaden anses som tjänsteställe även för

1. *riksdagsledamöter,*
2. reservofficerare,
3. nämndemän, juryledamöter, och andra liknande uppdragstagare i allmän domstol, allmän förvaltningsdomstol, hyresnämnd eller arrendenämnd, och
4. personer som tillfälligt anställs hos statliga myndigheter, regioner, kommuner eller kommunalförbund för att hantera eller bidra till att minska konsekvenser av en specifik händelse i Sverige i form av olycka, kris, krig, krigsfara eller annan liknande situation.

Bostaden anses som tjänsteställe även för

1. reservofficerare,
2. nämndemän, juryledamöter och andra liknande uppdragstagare i allmän domstol, allmän förvaltningsdomstol, hyresnämnd eller arrendenämnd, och
3. personer som tillfälligt anställs hos statliga myndigheter, regioner, kommuner eller kommunalförbund för att hantera eller bidra till att minska konsekvenser av en specifik händelse i Sverige i form av olycka, kris, krig, krigsfara eller annan liknande situation.

¹ Senaste lydelse SFS 2021:1164.

Med bostad anses för riksdagsledamöter bostaden på hemorten.

En riksdagsledamot har sitt tjänsteställe där han eller hon är folkbokförd enligt folkbokföringslagen (1991:481) under förutsättning att det där finns en bostad som är inrättad för permanent boende för ledamoten och hans eller hennes familj och som även disponeras av ledamoten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (2012:883) med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd

Härigenom föreskrivs

dels att 1 § lagen (2012:883) med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd i stället för lydelsen enligt lagen (2021:1122) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse,

dels att 14 § lagen (2012:883) med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd ska ha följande lydelse.

Lydelse från den 1 januari 2022

Föreslagen lydelse

1 §¹

Riksdagens arvodesnämnd ska i enlighet med

1. 3 kap. 1 § lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter fastställa det belopp per månad som ledamotsarvode ska betalas med, 2. 3 kap. 11–17 §§ samma lag besluta om återbetalning av arvode, 3. 12 kap. 26–27 §§ samma lag besluta i frågor om inkomstgaranti och efterlevandeskydd, 4. 13 kap. 22–23 §§ samma lag besluta i frågor om ekonomiskt omställningsstöd och efterlevandeskydd, 5. 9 kap. 12 a § den upphävda lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet besluta om jämkning av inkomstgaranti och 6. 9 kap. 23 § samma lag om utbetalning av inkomstgaranti på nytt.	1. 3 kap. 2 § lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter fastställa det belopp per månad som ledamotsarvode ska betalas med, 2. 3 kap. 13–19 §§ samma lag besluta om återbetalning av arvode, 3. 12 kap. 26–27 §§ samma lag besluta i frågor om inkomstgaranti och efterlevandeskydd, 4. 13 kap. 22–23 §§ samma lag besluta i frågor om ekonomiskt omställningsstöd och efterlevandeskydd, 5. 9 kap. 12 a § den upphävda lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet besluta om jämkning av inkomstgaranti och 6. 9 kap. 23 § samma lag <i>besluta</i> om utbetalning av inkomstgaranti på nytt.

Nämnden ska ange vilka överväganden som föranlett beslutet.

Nämnden är en myndighet under riksdagen.

¹ Senaste lydelse SFS 2021:1122.

14 §

Riksdagsstyrelsen beslutar om arvodet till nämndens ledamöter. *Bestämmelser om arvode till ordföranden, övriga ledamöter och ersättaren för ordföranden finns i lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1109) om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2016:1109) om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen att 1 kap. 7 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

		1 kap.	
		7 §	
<i>Riksförvaltningen</i>	meddelar	<i>Riksdagsförvaltningen</i>	meddelar
allmänna råd till lagen.		allmänna råd till lagen.	

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

3 Ärendet och dess beredning

Riksdagsstyrelsen beslutade i september 2019 att tillkalla en särskild utredare med uppgift att se över vissa frågor som gäller riksdagsledamöternas rätt till ersättning. Utredningen antog namnet Utredningen om riksdagsledamöternas ersättningar.

I januari 2020 överlämnade utredningen delbetänkandet En anpassning av riksdagens pensionssystem till en höjd pensionsålder (2019/20:URF1). Delbetänkandet har legat till grund för den ändring i lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter som riksdagens beslutade om i november 2020, varigenom den lägsta åldern för uttag av ålderspension inom riksdagens pensionssystem höjdes från 61 år till 62 år (2019/20:RS1, bet. 2020/21:KU7, rskr. 2020/21:37). Vidare noterar riksdagsstyrelsen att regeringen tidigare har aviserat att pensionsåldern ska höjas till 66 år från och med 2023, men något lagförslag har ännu inte presenterats. Riksdagsstyrelsen kan därför inte föreslå en höjning av pensionsåldern och därmed sammanhängande ersättningar för ledamöter, utan får återkomma i frågan längre fram.

Vid riksdagsstyrelsens sammanträde den 16 december 2020 överlämnade utredningen slutbetänkandet Ändringar i ersättningslagen (2020/21:URF2). Utredningens lagförslag finns i *bilaga 1*. En sammanfattning av utredningens förslag finns i *bilaga 2*. Betänkandet har remissbehandlats, och en förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissvaren finns i Riksdagsförvaltningens akt (dnr 2493-2018/19).

I denna framställning behandlas lagförslag och därtill hörande remissynpunkter. Ett stort antal remissynpunkter rör frågor som regleras i föreskrifter. Det gäller bl.a. frågor om bonuspoäng, årskort på tåg och vilka som får övernatta i övernattningsbostäder inom Riksdagsförvaltningens bostadsbestånd. Frågor som regleras i föreskrift kommer inte beröras i denna framställning, utan kommer att behandlas i samband med förslag om ändringar i föreskrifter.

4 Bakgrund och gällande rätt

4.1 Ledamöternas rätt till ersättning och gällande regelverk

Enligt 5 kap. 2 § riksdagsordningen har en ledamot rätt till arvode för sitt uppdrag av allmänna medel. Av paragrafen framgår att det finns närmare bestämmelser om arvode och ekonomiska villkor för ledamöter och ersättare i lag. Motsvarande gällde även tidigare enligt 9 kap. 6 § i 1974 års riksdagsordning och 23 § i 1866 års riksdagsordning. Ursprungligen fanns alla materiella ersättningsregler i riksdagsordningen. Genom lagändringar 1941 fördes reglerna över till en ersättningsstadga medan den grundläggande bestämmelsen om rätt till ersättning behölls i riksdagsordningen.

Ersättningsstadgan ersattes 1972 av en ny ersättningsstadga, som i sin tur ersattes av lagen (1988:589) om ersättning m.m. till riksdagens ledamöter. 1988 års lag upphävdes den 1 juli 1994 då lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter trädde i kraft. Därefter ersattes 1994 års lag den 1 januari 2017 av lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter (ersättningslagen), som också är den nu gällande lagen. En betydande del av de materiella reglerna har därutöver återfunnits i olika föreskrifter utfärdade av myndigheter under riksdagen.

Begreppet ersättning innefattar i ersättningslagen inte bara direkt ekonomisk ersättning utan även andra förmåner av ekonomisk natur, exempelvis tillgång till teknisk utrustning och parkering. Lagen gäller för talmannen och ersättare på samma sätt som för ledamöter såvida det inte anges något annat i lagen.

I ersättningslagen finns bestämmelser om

- ersättning till talmannen (2 kap.)
- arvode till ledamöter och ersättare (3 kap.)
- resekostnadsersättning (4 kap.)
- traktamente (5 kap.)
- övernattningsbostad (6 kap.)
- arbetsrum, introduktion, vidareutbildning samt teknisk och elektronisk utrustning (7 kap.)
- barnverksamhet (8 kap.)
- ålderspension (9 kap.)
- sjukpension (10 kap.)
- efterlevandepension (11 kap.)
- inkomstgaranti (12 kap.)
- omställningsstöd (13 kap.)
- försäkring, rehabilitering och företagshälsovård (14 kap.)
- överklagande (15 kap.)

Arvode

Talman har rätt till ett månatligt arvode som motsvarar arvodet till statsministern. En ledamot har rätt till ett månatligt arvode som bestäms av Riksdagens arvodesnämnd. Från och med den 1 januari 2022 uppgår arvodet till 71 500 kronor i månaden. Arvodets storlek omprövas normalt en gång om året.

Vissa uppdrag berättigar till ett månatligt tilläggsarvode. En vice talman har således rätt till ett tilläggsarvode som uppgår till 30 procent av ledamotsarvodet. Tilläggsarvodet till ordföranden i ett utskott och i EU-nämnden uppgår till 20 procent av ledamotsarvodet, medan en vice ordförande har rätt till ett tillägg om 15 procent av arvodet.

Arvodet betraktas som inkomst av anställning enligt socialförsäkringsbalken och lagen (1991:1047) om sjuklön. Ledamoten betraktas i detta sammanhang som arbetstagarare.

Vid kortare ledighet har ledamoten rätt till fullt arvode under ledigheten. Om ledamoten är ledig en månad eller längre tid än så har han eller hon rätt till arvode bara om ledigheten är föranledd av offentligt uppdrag, militärtjänstgöring, föräldraledighet eller sjukdom eller andra förhållanden som berättigar till ledighet för arbetstagarare hos Riksdagsförvaltningen. Är ledamoten föräldraledig eller frånvarande på grund av sjukdom ska det dock göras ett kalenderdagsavdrag på arvodet. Ledamoten har i stället, utöver ersättning från Försäkringskassan, rätt till ersättning på samma sätt som arbetstagarare hos Riksdagsförvaltningen. Det gäller bl.a. föräldrapenningtillägg och sjukpenningtillägg.

Resekostnadsersättning

Ledamöterna har rätt till ersättning för sina tjänsteresor. Med begreppet tjänsteresa avses en resa som ledamoten gör inom ramen för uppdraget som riksdagsledamot och som påbörjas på tjänstestället, under en pågående tjänsteresa eller på en förrättningsort samt avslutas vid tjänstestället eller på en förrättningsort. Ledamotens bostad på folkbokföringsorten enligt folkbokföringslagen ska betraktas som ledamotens tjänsteställe. Som exempel på tjänsteresor kan nämnas resor till och från riksdagen för att delta i riksdagsarbetet och resor till, från och i den valkrets för vilken ledamoten är vald. Ytterligare exempel är resor som beror på sammanträde med partigruppen, partikonferens och annat partiarrangemang, utskottsresor, resor för att delta i arbetet i nämnder, delegationer, kommittéer eller liknande inom riksdagen samt enskilda utrikes tjänsteresor, exempelvis studieresor eller liknande. En ledamot har även i andra fall rätt till ersättning för kostnader för att resa till riksdagen, om resan görs med anledning av en extraordinär händelse eller av någon annan orsak som inte har kunnat förutses. Riksdagen ersätter också i vissa fall resor före tillträdet av uppdraget, exempelvis för att inställa sig i riksdagen eller delta i möten med partigruppen.

Rätten till ersättning för resekostnader innebär att Riksdagsförvaltningen ersätter ledamotens egna utlägg för resan. Ledamoten får också boka resor och

boende via den resebyrå och det taxibolag som Riksdagsförvaltningen har anlitat och hyra bil på förvaltningens bekostnad. Ledamöterna har även rätt att få ett årskort på tåg och destinationskort, årskort eller liknande färdbevis för flyg. Ledamoten ska välja färdmedel med hänsyn till kostnads-, tids- och miljöaspekter.

Riksdagsstyrelsen anslår inför varje valperiod ett belopp per ledamot som får användas för enskilda utrikes tjänsteresor. Beloppet har hittills uppgått till 50 000 kronor per mandat och valperiod. En sådan resa ska vara av värde för fullgörandet av uppdraget och kan exempelvis innefatta studiebesök och möten med parlamentariker, organisationer eller myndigheter i andra länder.

Talmannen beslutar själv om sina inrikes och utrikes tjänsteresor. Ledamöterna beslutar själva om sina inrikes tjänsteresor samt enskilda utrikes tjänsteresor till länder inom EES-området, till länder som har ansökt om medlemskap i EU (kandidatländer) samt till potentiella kandidatländer. När det gäller enskilda utrikes tjänsteresor till andra länder beslutar någon av de vice talmännen efter ansökan av ledamoten om han eller hon får genomföra resan på Riksdagsförvaltningens bekostnad.

Traktamente och övernattingsbostad

En ledamot som har rätt till avdrag för ökade levnadskostnader enligt inkomstskattelagen (1999:1229) har vid tjänsteresa rätt till olika former av traktamente. Ledamoten ska anses vara på tjänsteresa mer än 50 kilometer från tjänstestället som kräver övernattning.

Vid tjänsteresa i Sverige betalas traktamente antingen som dagtraktamente vid flerdygnsförrättning på annan ort än Stockholm eller som s.k. Stockholms-traktamente. Dagtraktamentet uppgår till en etthundratjugondedel av prisbasbeloppet. Stockholmstraktamentet uppgår till halva maximibeloppet enligt 12 kap. 11 § inkomstskattelagen (1991:1229), för närvarande 120 kronor per dag, och är skattefritt.

Vid utrikes tjänsteresa betalas utlandstraktamente enligt de belopp som enligt Skatteverkets beslut är skattefritt. Därtill kommer ett förrättningsstillägg. Vid endagsförrättning utomlands betalas ett dagtillägg ut med belopp som motsvarar vad anställda vid Riksdagsförvaltningen får enligt kollektivavtal.

Ersättning vid övernattning under tjänsteresa, s.k. natraktamente, lämnas i form av tillgång till övernattingsbostad i Riksdagsförvaltningens bostadsbestånd eller logiersättning, d.v.s. ersättning för egen övernattingsbostad i Stockholm. Logiersättningen uppgår till högst 8 600 kronor i månaden. Dessutom ersätts boende på hotell eller liknande boende, dock bara om förrättningsorten är belägen mer än 50 kilometer från tjänstestället. Rätten till övernattingsbostad och logiersättning i Stockholm förutsätter att ledamoten disponerar en bostad på hemorten som är inrättad för permanent boende.

Riksdagsförvaltningen förfogar över omkring 270 övernattingsbostäder i Stockholm. Förvaltningen beslutar om hur många övernattingsbostäder respektive partigrupp får att disponera. Bostäderna fördelas därefter bland

ledamöterna av respektive partikansli. Det tas inte ut någon hyra av ledamöterna som utnyttjar de övernattningsboenden Riksdagsförvaltningen disponerar över.

Olika avgångsförmåner

En ledamot som lämnar riksdagen innan han eller hon fyllt 65 år har rätt till stödåtgärder för övergång till förvärvsarbete. Stödet motsvarar det stöd som erbjuds genom trygghetsavtalen på arbetsmarknaden och ges i form av bl.a. rådgivning och kompetensutveckling. Därutöver lämnas det under vissa förutsättningar ett ekonomiskt stöd i form av inkomstgaranti eller ekonomiskt omställningsstöd. Rätten till avgångsförmån upphör då ledamoten fyller 65 år.

Inkomstgarantin gäller för de ledamöter som valts in i riksdagen före valet 2014. Om den tidigare ledamoten tjänstgjort i riksdagen en sammanhängande tid om tre men inte sex år får han eller hon inkomstgaranti under ett år. En ledamot som lämnar riksdagen efter en sammanlagd tid av minst sex år har rätt till inkomstgaranti

- i två år om ledamoten inte uppnått 40 års ålder
- i fem år om ledamoten uppnått 40 men inte 50 års ålder
- till ingången av den månad då ledamoten fyller 65 år om ledamoten uppnått 50 års ålder, s.k. varaktig inkomstgaranti.

Garantibeloppet uppgår det första året till 80 procent av garantiunderlaget, dvs. ledamotsarvodet inklusive eventuella tilläggsarvoden och månadsarvoden. Därefter uppgår garantibeloppet till en procentandel av arvodet (33–66 procent) beroende på hur länge ledamoten tjänstgjort i riksdagen. Under vissa förutsättningar kan inkomstgarantin förlängas.

Det ekonomiska omställningsstödet omfattar ledamöter som inte har rätt till inkomstgaranti. Rätten till ekonomiskt omställningsstöd förutsätter att ledamoten har tjänstgjort i riksdagen under en sammanhängande tid av minst ett år. Utbetalningstiden beror på tjänstgöringstidens längd enligt följande:

- Tre månader vid minst ett års sammanhängande tjänstgöringstid.
- Sex månader vid minst två års sammanlagd tjänstgöringstid.
- Ett år vid minst fyra års sammanlagd tjänstgöringstid.
- Två år vid minst åtta års sammanlagd tjänstgöringstid.

Det ekonomiska omställningsstödet uppgår till ett belopp om 85 procent av ledamotsarvodet. Under vissa förutsättningar kan omställningsstödet förlängas.

Både inkomstgaranti och ekonomiskt omställningsstöd kan jämkas, bl.a. om den tidigare ledamoten förvärvsarbetar i väsentlig omfattning åt någon annan utan att ta ut skälig ersättning för sitt arbete, inte vidtar tillräckliga åtgärder för att skaffa sig förvärvsarbete, gör vissa skattemässiga avsättningar eller döms för brott och därför har skilts från uppdraget som ledamot eller skulle ha skiljts från uppdraget om han eller hon varit kvar i riksdagen.

Jämkning innebär att en redan utbetald förmån minskas genom ett beslut i efterhand. Vid jämkning ska den tidigare ledamoten betala tillbaka det jämkade beloppet.

Riksdagens arvodesnämnd prövar om en tidigare ledamot har rätt till inkomstgaranti eller ekonomiskt omställningsstöd. Arvodesnämnden beslutar även om förlängd inkomstgaranti och förlängt ekonomiskt omställningsstöd och om jämkning. Sådana beslut kan överklagas till förvaltningsdomstol. Arvodesnämnden bedriver även en tillsynsverksamhet som syftar till att säkerställa att rätt inkomst läggs till grund för avräkningen av andra inkomster och att en tidigare ledamot vidtar tillräckliga åtgärder för att övergå till förvärvsverksamhet.

Avgångsförmånerna betalas ut av Statens tjänstepensionsverk (SPV). SPV hanterar även återkrav av avgångsförmåner som betalats ut med för högt belopp.

Pensioner

En ledamot har rätt till ålderspension om han eller hon tillgodoräknas pensionsrätt. Varje månad som en ledamot har fått arvode eller sjukpension av riksdagen tillgodoräknas han eller hon pensionsrätt. Ledamoten har sedan den 1 januari 2021 rätt till ålderspension tidigast från och med den månad då han eller hon fyller 62 år. Pensionsförmånerna tjänas in på samma sätt oavsett ålder och utan vare sig nedre eller övre åldersgräns. All uppdragstid ger rätt till pension och det finns inte någon viss minsta uppdragstid, vare sig totalt eller sammanhängande. Intjänandetiden är dock begränsad till 30 år.

En ledamot har rätt till sjukpension för den tid då han eller hon har rätt till hel sjukersättning eller hel aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken. Sjukpension lämnas längst till och med den månad då ledamoten fyller 65 år eller om ledamoten avlider dessförinnan, till och med den månad då dödsfallet inträffar.

Efterlevandepension lämnas till efterlevande maka eller make och efterlevande barn till den som vid sin död var ledamot av riksdagen eller fick ålderspension eller sjukpension enligt ersättningslagen. Med efterlevande maka eller make jämställs en ogift person som stadigvarande sammanbodde med en ogift ledamot när han eller hon avled. Efterlevandepension till maka eller make lämnas under sex år. Efterlevandepension till barn lämnas längst till och med den månad då barnet fyller 20 år.

Beslut i frågor om ålderspension, sjukpension och efterlevandepension enligt ersättningslagen fattas av SPV. Verket sköter även administrationen av pensionerna enligt en överenskommelse med Riksdagsförvaltningen.

Arbetsrum och teknisk utrustning

Riksdagsförvaltningen ska tillhandahålla en ledamot arbetsrum i riksdagens lokaler. Arbetsrummen fördelas bland ledamöterna av partikanslierna.

Närmare bestämmelser om bl.a. möblering, utrustning och städning finns i tillämpningsföreskriften till lagen. Riksdagsförvaltningen ska vidare tillhandahålla en ledamot den tekniska och elektroniska utrustning som han eller hon behöver för att kunna utföra uppdraget som ledamot.

Tillfällig barnverksamhet

En ledamot har rätt till tillfällig barnverksamhet i riksdagen för barn i åldern ett till och med tolv år. Syftet med barnverksamheten är att underlätta för ledamöterna att förena uppdraget som ledamot med rollen som förälder och möjliggöra för ledamöterna att vid enstaka tillfällen ta med barnen till riksdagen. Rätten gäller ledamotens egna barn, barn till ledamotens make eller maka, registrerade partner eller sambo, barn till en person som lever i ett parförhållande med ledamoten utan att ha ett gemensamt hushåll och barn som är familjehemsplacerade hos ledamoten. Rätten till barnverksamhet gäller i mån av platstillgång. Endast tjänstgörande ledamöter och ersättare får utnyttja barnverksamheten.

Försäkring, företagshälsovård och rehabilitering

Riksdagsförvaltningen ska se till att en riksdagsledamot är grupplivförsäkrad, tjänstereseförsäkrad och arbetsskadeförsäkrad. Förvaltningen ska stå för kostnaderna för försäkringarna. En ledamot har även rätt till företagshälsovård i den omfattning som Riksdagsförvaltningen bestämmer. I tillämpningsföreskriften anges det att företagshälsovården ska bestå av arbetsrelaterad vård och av tillgång till sköterskemottagning i riksdagens lokaler. Sjukvårdstjänster ingår inte i företagshälsovården.

Tid under vilken rätten till ersättning gäller

Som utgångspunkt gäller att en ledamot har rätt till ersättning enligt ersättningslagen från och med den dag då han eller hon tillträder uppdraget till och med 30 dagar efter det att uppdraget upphört. De 30 dagarna syftar till att ge ledamoten en möjlighet att avveckla uppdraget under ordnade former.

Det finns dock undantag från denna huvudregel. Till exempel gäller att en nyvald ledamot som tillträder sitt uppdrag i samband med ett ordinarie val har rätt till resekostnadsersättning och ersättning för övernattning från och med den dag då Valmyndigheten fördelat mandatet och fastställt vilka kandidater som valts till ledamöter. Ett annat exempel är att rätten till barnverksamhet gäller från och med den dag då ledamoten tillträder uppdraget till och med den dag då uppdraget upphör.

Tillämpningsföreskrift och allmänna råd

Riksdagsstyrelsens föreskrift och allmänna råd (RFS 2016:5) om tillämpningen av lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter trädde i kraft den 1 januari 2017 och ersatte en rad tidigare föreskrifter. Till föreskriften finns en s.k. motivpromemoria med en allmän bakgrund och kommentarer till de enskilda bestämmelserna.

Föreskriften är indelad i elva kapitel och innehåller efter ett inledande kapitel föreskrifter om arvode, resekostnadsersättning, traktamente, övernattningsbostad, arbetsrum, introduktion, vidareutbildning, teknisk och elektronisk utrustning, barnverksamhet, sjukpension, inkomstgaranti, omställningsstöd, försäkring, företagshälsovård och rehabilitering.

4.2 Lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ

I lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ (arvodeslagen) finns bestämmelser om arvoden för vissa uppdrag utöver det ordinarie riksdagsuppdraget.

Arvodeslagen gäller för uppdrag i bl.a. Sveriges riksbank, riksdagsstyrelsen, Riksdagens råd för Riksrevisionen, Nordiska rådets svenska delegation, Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond, Valprovsnämnden, Riksdagens överklagandenämnd, Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorn, Statsrådsarvodesnämnden, Partibidragsnämnden, Riksdagens ansvarsnämnd och Nämnden för prövning av statsråds och vissa andra befattningshavares övergångsrestriktioner.

Arvode lämnas i form av månadsarvode, årsarvode och sammanträdesarvode. Årsarvodet är tänkt för befattningshavare i nämnder som har omfattande löpande verksamhet och vars arbetsbelastning typiskt sett inte varierar så mycket från år till år. Sammanträdesarvode har ansetts mest lämpligt för befattningshavare i nämnder som sällan behöver träda i funktion. Sammanträdesarvode betalas också till befattningshavare i vissa andra organ än riksdagens nämnder, bl.a. till riksdagsledamöter som deltar i verksamheten inom Europarådet, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa och Nordiska rådet, i den mån respektive organ inte betalar motsvarande ersättning.

I lagen finns bestämmelser om rätt till resekostnadsersättning och traktamente i samband med sammanträden. Den som inte är riksdagsledamot har rätt till ersättning för inkomstförlust på grund av uppdraget.

Arvodena uppgår till en procentuell andel av arvodet till en riksdagsledamot på samma sätt som tilläggsarvodena till de vice talmännen samt ordförandena, vice ordförandena i utskotten och i EU-nämnden. Tidigare angavs arvodesbeloppen i lagtexten.

Arvodet till ordförande, ledamot och ersättare för ordföranden i Riksdagens arvodesnämnd regleras dock inte i arvodeslagen utan bestäms genom beslut av riksdagsstyrelsen.

4.3 Uppförandekoden

Talmanspresidiet och gruppledarna har antagit en uppförandekod som gäller alla ledamöter och ersättare. Bakgrunden till antagandet av uppförandekoden är en rekommendation från Europarådet.

I avsnitt 1 i uppförandekoden anges följande:

1. Riksdagen är folkets främsta företrädare, och uppdraget som riksdagsledamot bygger på det förtroende som medborgarna har uttryckt i allmänna val. Riksdagens ledamöter har kommit överens om en gemensam uppförandekod som ska bidra till att värna det förtroendet.
2. Uppförandekoden sammanfattar de regelverk och värden som är centrala för ledamotsuppdraget. Den utgör på så sätt en gemensam etisk grund för uppdraget som ledamot.
3. Uppförandekoden underlättar väljarnas ansvarsutkrävande genom att den bidrar till ökad öppenhet och tydlighet om förutsättningarna för uppdraget.
4. Riksdagen är en central del av den offentliga makten, och uppdraget som riksdagsledamot ställer höga krav på omdöme och uppförande. Riksdagens ledamöter ska verka tillsammans i en demokratisk anda och visa ömsesidig respekt i det dagliga riksdagsarbetet.
5. Riksdagens ledamöter ska i sitt uppdrag agera för att främja allmänintresset och inte utnyttja sin ställning för personlig vinning. Uppdraget ställer höga krav på integritet, och situationer som kan skada folkets förtroende för riksdagen bör undvikas.

I uppförandekoden finns bestämmelser om jäv, ett ekonomiskt register, mutor och gåvor.

I den vägledning för tillämpningen av uppförandekoden som antagits av talmanspresidiet och gruppledarna sägs bl.a. följande:

Uppförandekodens inledning signalerar att ledamotsuppdraget ställer höga krav på etik och moral. Dessa krav innefattar att både privat och i uppdraget avhålla sig från det som visserligen kanske är lagligt, men av andra kan komma att betraktas som oetiskt eller olämpligt. En riksdagsledamot måste ibland göra svåra etiska överväganden och vara medveten om att ett agerande kan bli föremål för ingående granskning. Ett sätt att förhålla sig till denna utmaning är att fundera över om ett visst agerande skulle riskera att skada folkets förtroende för den händelse att det blev känt.

I uppförandekoden står att riksdagens ledamöter verkar i en demokratisk anda och i ömsesidig respekt. Detta är en viktig utgångspunkt för hur ledamöter ska uppträda mot varandra i det dagliga riksdagsarbetet.

I uppförandekodens inledning lyfts avslutningsvis fram att en riksdagsledamot förväntas främja allmänintresset före sitt eget intresse och inte utnyttja sin ställning för att vinna egna materiella eller ekonomiska fördelar. Ledamotsuppdraget innebär en maktposition med tillgång till resurser, nätverk

och information. Dessa resurser ska brukas endast med tanke på det gemensamma bästa.

Talmanspresidiet och gruppledarna har det yttersta ansvaret för att uppförandekoden blir vägledande för ledamöterna i den egna partigruppen. Det finns inga sanktioner i uppförandekoden.

5 Riksdagsstyrelsens överväganden och förslag

5.1 Behov av att ändra och förtydliga regelverket samt några grundläggande förutsättningar

Riksdagsstyrelsens bedömning: Regelverket för ersättningar till ledamöterna bör förtydligas.

Utredningens bedömning överensstämmer med riksdagsstyrelsens.

Remissinstanserna: *Socialdemokraterna*, *Moderata samlingspartiet* (Moderaterna), *Miljöpartiet de gröna* (Miljöpartiet) och *Centerpartiet* framhåller att det är generellt viktigt att villkoren är tydliga och enkla och att förtydliganden av regelverket är positivt. Samtliga framhåller också att ledamöterna är i tjänst dygnets alla timmar året om och att det är svårt att dra paralleller till vad som gäller för statligt anställda när det gäller ledamöternas villkor.

Liberalerna framhåller särskilt att det är en grundförutsättning att riksdagens regelverk är i full överensstämmelse med skattelagstiftningens principer.

Övriga remissinstanser tillstyrker förslaget, har inget att invända eller avstår från att lämna synpunkter.

Skälen för riksdagsstyrelsens bedömning

De ekonomiska villkoren för riksdagens ledamöter och utformningen av regelverket har ständigt varit återkommande frågor ända sedan de första bestämmelserna om rätt till arvode och resekostnadsersättning infördes 1866. Ersättningssystemet har från tid till annan varit utformat på olika sätt och regelverket har ändrats vid ett stort antal tillfällen. Med tiden ledde detta till ett splittrat och svåröverskådligt regelverk. I och med det nu gällande regelverket har reglerna sedan den 1 januari 2017 samlats i ett sammanhållet regelverk. Erfarenheterna från den tid som nu gällande regelverk har varit i kraft har dock visat att det i vissa avseenden finns ett behov av att förtydliga regelverket. Inte minst gäller det regelverket om rätten till logiersättning och övernattningsbostad.

Några givna utgångspunkter och grundläggande förutsättningar

Inledningsvis vill riksdagsstyrelsen framhålla några förutsättningar som också framhållits i tidigare lagstiftningsärenden.

Ledamöter i tjänst varje dag, året om

Som framhållits i tidigare lagstiftningsärenden är riksdagsledamöterna inte anställda utan har ett förtroendeuppdrag som kontinuerligt omprövas av väljarna (framst. 2015/16:RS7, bet. 2016/17:KU3, rskr. 2016/17:35 och 2020/21:URF1, framst. 2020/21:RS5). Ledamöterna är vidare i tjänst varje dag, året om. Uppdraget som ledamot utförs ofta på kvällar och helger och innefattar en mängd resor, och många ledamöter lever en stor del av veckan borta från hem och familj. Riksdagsledamöter har emellertid också ett privatliv som inte är förknippat med rätt till ersättning med anledning av ledamotsuppdraget. Det gäller t.ex. i fråga om privata semesterresor. Liksom tidigare gäller att en grundförutsättning är att det som ska ersättas är det inkomstbortfall som riksdagsuppdraget leder till och de merkostnader som vistelsen i Stockholm och uppdraget i övrigt för med sig (framst. 2005/06:RS4, bet. 2005/06:KU33, rskr. 2005/06:378 och framst. 2015/16:RS7, bet. 2016/17:KU3, rskr. 2016/17:35).

Jämförelsen med villkor för statligt anställda

I tidigare lagstiftningsärenden har riksdagen bl.a. uttalat att ledamöters ekonomiska villkor måste ses i ljuset av de villkor som gäller för statligt anställda och att skillnader måste kunna motiveras sakligt och hänföras till det särskilda innehållet i riksdagsuppdraget (framst. 2015/16:RS7, bet. 2016/17:KU3, rskr. 2016/17:36). Ledamöterna måste ges möjlighet att verka under rimliga villkor mot bakgrund av de särskilda krav som innefattas i riksdagsuppdraget. Det är emellertid också viktigt att ersättningen inte uppfattas som överdrivet förmånlig eller omotiverat gynnsam. En sådan reglering riskerar att i förlängningen påverka förtroendet för ledamöterna och för riksdagens arbete negativt.

Skattepliktiga förmåner

Utredningens förslag innebär att endast merkostnader till följd av riksdagsuppdraget ska ersättas, och att det inte ska lämnas förmåner som kan utlösa förmånsbeskattning för ledamöterna. Det är också utgångspunkten för riksdagsstyrelsens förslag.

5.2 Hänvisningar till vad som gäller för arbetstagare hos Riksdagsförvaltningen tas bort och ytterligare bestämmelser formuleras som rättigheter i regelverket

Riksdagsstyrelsens förslag: Hänvisningar i ersättningslagen till vad som gäller för arbetstagare hos Riksdagsförvaltningen ska tas bort och i stället ska ledamöternas rättigheter framgå av ersättningslagen eller enligt vad Riksdagsförvaltningen bestämmer i föreskrift. Någon förändring i sak beträffande ledamöternas rätt till ersättning är inte avsedd.

Ytterligare bestämmelser i ersättningslagen utformas som rättigheter för ledamöterna. Det gäller ersättning för förlorad semester, stödåtgärder för övergång till förvärvsarbete, arbetsrum, teknisk och elektronisk utrustning och försäkringsförmåner.

I ersättningslagen ska också framgå att lagens bestämmelser om ledamöter är tillämpliga även på talmannen och ersättare som utövar uppdrag som ledamot (ersättare), om inte något annat anges.

Utredningens förslag överensstämmer med riksdagsstyrelsens.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser tillstyrker förslaget, har inget att invända mot det eller avstår från att lämna synpunkter.

Skälen för riksdagsstyrelsens förslag

Det ska framgå av ersättningslagen vad ledamöterna har rätt till

Lagstiftningen om ledamöternas ekonomiska villkor har genom åren varit utformad på olika sätt. En del bestämmelser har varit formulerade som rättigheter för ledamöterna medan andra bestämmelser har inneburit skyldigheter för Riksdagsförvaltningen (eller dess tidigare motsvarigheter) att betala ersättningar till ledamöterna och tillhandahålla andra förmåner. När den nu gällande ersättningslagen infördes formulerades regelverket på förslag av Lagrådet i allt väsentligt som rättigheter för ledamöterna. Utredningen har dock uppmärksammat några bestämmelser som fortfarande är formulerade på annat sätt. Det gäller ersättning för förlorad semester, stödåtgärder för övergång till förvärvsarbete, arbetsrum, teknisk och elektronisk utrustning och försäkringsförmåner. Som utredningen föreslagit bör även dessa bestämmelser utformas som rättigheter för ledamöterna. På så sätt blir regelverket mer enhetligt och tydligt.

Hänvisningar till vad som gäller för arbetstagare hos Riksdagsförvaltningen tas bort

När det gäller hänvisningar i ersättningslagen till vad som gäller för arbetstagare hos Riksdagsförvaltningen redogör utredningen ingående för bl.a. Lagrådets ifrågasättande av en sådan ordning i samband med tidigare lagstiftningsärenden. Lagrådet ifrågasatte bl.a. det lämpliga i att villkoren för

ledamöter bestämdes genom privaträttsliga avtal, dvs. kollektivavtal, i stället för att villkoren framgår av lagtexten. Mot denna bakgrund föreslår utredningen att hänvisningar i ersättningslagen till vad som gäller för arbetstagare hos Riksdagsförvaltningen tas bort, och att det i stället regleras i ersättningslagen respektive föreskrift vad ledamöterna har rätt till. De bestämmelser som berörs är bestämmelserna om rätt till ersättning vid ledighet, ersättning och arvodesavdrag vid sjukfrånvaro och föräldraledighet samt rätten till traktamente, förrättnings tillägg och dagtillägg vid utrikes tjänsteresa.

Riksdagsstyrelsen delar utredningens bedömning att hänvisningar i ersättningslagen till vad som gäller för arbetstagare hos Riksdagsförvaltningen ska tas bort. Vad som gäller för ledamöter bör i stället anges direkt i bestämmelser i ersättningslagen eller i föreskrifter beslutade av Riksdagsförvaltningen. Således ska det regleras i ersättningslagen vad som gäller för ledamöters rätt till ersättning vid ledighet, ersättning och arvodesavdrag vid sjukfrånvaro och föräldraledighet respektive rätt till traktamente, förrättnings tillägg och dagtillägg vid utrikes tjänsteresa. Genom att hänvisningar till vad som gäller för arbetstagare i Riksdagsförvaltningen tas bort i ersättningslagen och ersätts av uttryckliga bestämmelser i lag och föreskrift blir regelverket tydligare och mer lättillgängligt. Någon förändring i sak är inte avsedd.

Det förtydligas att begreppet ledamot inkluderar talmannen och ersättare om inte något annat anges

Utredningen föreslår att det ska anges att lagens bestämmelser om ledamöter är tillämpliga även på talmannen och ersättare som utövar uppdrag som ledamot (ersättare), om inte något annat anges. Utredningen poängterar att förslagen inte innebär någon ändring i sak utan bara förtydligar regleringen i ersättningslagen.

Riksdagsstyrelsen, som anser att förslagen leder till ökad tydlighet, föreslår därför att begreppet ledamot i lagen ska inkludera även talmannen och en ersättare som utövar uppdrag som ledamot, om något annat inte uttryckligen anges i lagen. Någon förändring i sak är inte avsedd.

5.3 Definitionen av tjänsteställe förtydligas i lag

Riksdagsstyrelsens förslag: Definitionen av tjänsteställe förtydligas i ersättningslagen. En riksdagsledamot har sitt tjänsteställe där han eller hon är folkbokförd enligt folkbokföringslagen under förutsättning att det där finns en bostad som är inrättad för permanent boende för ledamoten och hans eller hennes familj och som även disponeras av ledamoten. Om bostaden inte uppfyller dessa krav utgör riksdagen ledamotens tjänsteställe. Motsvarande följdändring görs i inkomstskattelagen.

Utredningens förslag överensstämmer med riksdagsstyrelsens. Utredningen föreslår dock en något annorlunda formulering av definitionen av tjänsteställe genom att föreslå att den adress där ledamoten är folkbokförd är tjänsteställe, om övriga likalydande förutsättningar också är uppfyllda.

Remissinstanserna: *Moderaterna* anser att den föreslagna definitionen av tjänsteställe är ett bra förslag då det blir tydligare vad som gäller, och *Miljöpartiet* framhåller att det är bra att det blir tydligt att tjänstestället är ledamotens ordinarie hem.

Både *Skatteverket* och *Regeringskansliet* har lämnat synpunkter på förslaget till definition av tjänsteställe. Skatteverket föreslår att definitionen skrivs in i 12 kap. 8 § inkomstskattelagen (1999:1229) och att det i ersättningslagen hänvisas till definitionen i inkomstskattelagen. Om inkomstskattelagens definition konsekvent tillämpas elimineras risken för att skilda bedömningar av tjänsteställe och tjänsteresor görs arbetsrättsligt respektive skatterättsligt. Med denna konstruktion blir även det föreslagna andra stycket i 1 kap. 3 a § ersättningslagen överflödigt då huvudregeln i 12 kap. 8 § inkomstskattelagen är att tjänstestället är där huvuddelen av arbetet utförs, dvs. riksdagen. Regeringskansliet har påpekat att enligt folkbokföringslagen (1991:481) folkbokförs en person på en fastighet, och i förekommande fall även i en lägenhet, och i en kommun. Kopplingen till bostad/adress som föreslås bör undvikas. Det vore en fördel ur ett folkbokföringsperspektiv att i stället säga att en riksdagsledamot ska ha sitt tjänsteställe där han eller hon är folkbokförd enligt folkbokföringslagen under förutsättning att det där finns en bostad som är inrättad för permanent boende för ledamoten och hans eller hennes familj som även disponeras av ledamoten.

Övriga remissinstanser tillstyrker förslaget, har inget att invända eller avstår från att lämna synpunkter.

Skälen för riksdagsstyrelsens förslag

Rätten till logiersättning, övernattningsbostad i Riksdagsförvaltningens bostadsbestånd, traktamente och i viss mån resekostnadsersättning bygger på att ledamoten har rätt till avdrag för ökade levnadskostnader enligt inkomstskattelagen. Ledamoten ska med andra ord vara på tjänsteresa mer än 50 kilometer från tjänstestället som innefattar övernattnings. Detta kommer bl.a. till

uttryck i ersättningslagens bestämmelser om traktamente och övernattningsbostad, där det hänvisas till bestämmelserna i 12 kap. 6 § inkomstskattelagen. Vad som ska ersättas är alltså bara merkostnader till följd av uppdraget och inte privata levnadskostnader. Innebörden av begreppet tjänsteställe är således av grundläggande betydelse för bedömningen av rätten till ersättning enligt ersättningslagen. För en anställd utgör tjänstestället normalt den plats där han eller hon huvudsakligen utför sina arbetsuppgifter. Tjänstestället för en ledamot är däremot bostaden på hemorten, dvs. där han eller hon är folkbokförd. Det är där ledamoten anses ha basen för utövandet av uppdraget.

Riksdagsstyrelsen kan i likhet med utredningen konstatera att nuvarande lagstiftningsteknik med hänvisning till inkomstskattelagen vid en korrekt tillämpning visserligen innebär att Riksdagsförvaltningen inte ersätter privata levnadskostnader. En motsvarande lagstiftningsmetod används också i lagen (1991:359) om arvoden till statsråden m.m. Metoden med hänvisningar till inkomstskattelagen ifrågasattes dock av Lagrådet vid tillkomsten av ersättningslagen och det har i praktiken visat sig att regleringen är otydlig och svår att tillämpa, bl.a. avseende vilka krav som ska ställas i fråga om ledamotens bostad på folkbokföringsorten för att ledamoten ska anses ha sitt tjänsteställe där.

För att förtydliga regelverket och underlätta tillämpningen föreslås att nuvarande hänvisningar till inkomstskattelagen tas bort och ersätts med bestämmelser där förutsättningarna för rätt till ersättning anges direkt i ersättningslagen. Som *Regeringskansliet* föreslår bör bestämmelsen utformas på så sätt att ledamoten har sitt tjänsteställe där han eller hon är folkbokförd enligt folkbokföringslagen under förutsättning att det där finns en bostad som är inrättad för permanent boende för ledamoten och ledamotens eventuella familj och som även disponeras av ledamoten. På så sätt kommer bestämmelsen att överensstämma med systematiken i folkbokföringslagen i övrigt.

Skatteverket anser att det skulle räcka att ha med definitionen av en ledamots tjänsteställe i inkomstskattelagen och att i ersättningslagen hänvisa till inkomstskattelagens definition. Det skapar dock inte den tydlighet och enkelhet som eftersträvas eftersom definitionen då finns i en annan lag. Av den anledningen bör definitionen av ledamöters tjänsteställe anges även i ersättningslagen, men vara likalydande både i ersättningslagen och inkomstskattelagen.

Av samma skäl bör det anges även i ersättningslagen vad som gäller om ledamotens folkbokföringsadress inte uppfyller de nu angivna kraven. I så fall ska riksdagen utgöra ledamotens tjänsteställe.

5.4 Ersättares rätt till ersättning för förlorad semester förtydligas

Riksdagsstyrelsens förslag: Det förtydligas att en ersättare som utses till ledamot ska ha rätt till ersättning för förlorad semester för tid som understiger tolv månader per tolv månadersperiod.

Utredningens förslag överensstämmer med riksdagsstyrelsens.

Remissinstanserna: Inga remissinstanser har framfört några synpunkter.

Skälen för riksdagsstyrelsens förslag

En ersättare kan kallas in för tjänstgöring när som helst under en valperiod, vilket kan medföra att intjänandet av semester påverkas. Det finns bestämmelser som innebär att Riksdagsförvaltningen får kompensera en ersättare för förlorad semester för den del av tjänstgöringen som understiger tolv månader, men det har visat sig att den nuvarande lydelsen föranlett tillämpningsproblem och att tveksamheter om vad som gäller har uppstått.

Riksdagsstyrelsen ställer sig därför bakom utredningens förslag att det ska förtydligas i lagen att varje 12-månadersperiod ska bedömas var för sig. En ledamot som har tjänstgjort i 9 månader har således rätt till ersättning för de månaderna då han eller hon har förlorat intjänandetid för sin semester hos sin ordinarie arbetsgivare. En ledamot som har tjänstgjort under 13 månader har rätt till ersättning för förlorad semester under en månad, då varje 12-månadersperiod ska bedömas för sig.

Som riksdagsstyrelsen utvecklat närmare ovan i avsnitt 5.2 bör bestämmelsen vidare utformas som en uttrycklig rättighet för ledamoten.

5.5 En tydligare reglering av ersättning till ledamöter och därmed sammanhängande frågor

Riksdagsstyrelsens förslag: Bestämmelser om ledamöternas arvode samlas i ett kapitel i ersättningslagen.

Det ska framgå av ersättningslagen att en ledamot som har beviljats ledighet från uppdraget bara har rätt till ersättning om det anges särskilt i lagen. En ledamot som fullgör uppdrag som statsråd eller har beviljats ledighet för att tjänstgöra som statssekreterare har inte rätt till ersättning enligt ersättningslagen under den tjänstgöringstiden.

Bestämmelserna om rätt till ersättning och arvodesavdrag vid föräldraledighet och sjukfrånvaro ska finnas i ersättningslagen och förtydligas.

Bestämmelsen att en talman inte har rätt att ta emot statlig egenpension för tid då det utgår talmansarvode eller avgångsersättning på grund av uppdrag som statsråd ska upphävas.

Utredningens förslag överensstämmer huvudsakligen med riksdagsstyrelsens, men innehåller inte något förtydligande om att bara helt kalenderdagsavdrag är möjligt vid ledamöters sjukfrånvaro eller föräldraledighet.

Remissinstanserna: Inga remissinstanser har framfört några synpunkter.

Skälen för riksdagsstyrelsens förslag

Regleringen av arvoden samlas i ett kapitel i ersättningslagen

Utredningen föreslår att regleringen av ersättningar till talmannen och ledamöterna samt möjliga tilläggsarvoden och sammanträdesarvoden bör samlas i ett kapitel i ersättningslagen utan någon ändring i sak. Som en följd av den ändringen behövs inte längre regleringarna i 1 kap. 5 och 6 §§ och bestämmelsen i 2 kap. 1 § flyttas till övriga bestämmelser om arvode.

Riksdagsstyrelsen delar utredningens bedömning att det blir tydligare om all reglering som rör arvoden samlas på ett ställe i ersättningslagen. Någon förändring i sak är inte avsedd.

Rätt till ersättning vid ledighet och tid som ersätts förtydligas

Utredningen föreslår att regleringen i ersättningslagen rörande rätt till ersättning för ledamöter som har beviljats ledighet ska förtydligas. Även vad som gäller för ledamot som fullgör uppdrag som statsråd, eller har beviljats ledighet för tjänstgöring som statssekreterare, föreslås förtydligas i lagen.

Huvudregeln är att en ledamot har rätt till ersättning för uppdraget som ledamot från och med den dag han eller hon tillträder uppdraget till och med 30 dagar efter det att uppdraget upphörde, om inte något annat anges i lagen. En ersättare för någon annan än talmannen eller en ledamot som tjänstgör som statsråd eller statssekreterare, har rätt till ersättning under den tid som anges i det bevis som Riksdagsförvaltningen utfärdar och som kallar ersättaren till att

utöva uppdrag som ledamot. Om uppdraget upphör tidigare än vad som anges i beviset sträcker sig ersättningsrätten längst till och med 30 dagar efter det att uppdraget upphörde, dock längst till den dag som anges i beviset.

Riksdagsstyrelsen instämmer i att regleringen om ersättning vid ledighet kan förtydligas. Att en ledamot som fullgör uppdrag som statsråd, eller har beviljats ledighet för att tjänstgöra som statssekreterare, inte har rätt till ersättning från riksdagen under den tiden ska fortfarande framgå av ersättningslagen, men komma till uttryck tydligare. En statssekreterare måste beviljas ledighet från uppdraget som riksdagsledamot, men så är inte fallet beträffande en ledamot som fullgör uppdrag som statsråd. Skillnaden uppmärksammas lämpligen enligt riksdagsstyrelsen genom reglering i separata paragrafer.

Vidare ska även framöver gälla att en ledamot som har beviljats ledighet kortare tid än en månad har rätt till arvode under den tiden, men detta bör regleras tydligare i ersättningslagen.

Överstiger ledigheten en månad eller mer har ledamoten bara rätt till arvode under förutsättning att ledigheten beviljats av skäl som anges i lagen.

Som utredningen redogjort för gäller att om en ledamot är ledig från sitt uppdrag på grund av sjukdom ska det för samma tid göras ett avdrag på ledamotsarvode, tilläggsarvode och andra sådana fasta arvoden som avses i 1 § 2 och 4 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ (arvodeslagen). Ledamoten har i stället rätt till ersättningar enligt de bestämmelser som gäller för arbetstagare hos Riksdagsförvaltningen. Vidare framgår att avdrag och betalning av ersättningarna ska göras enligt de bestämmelser som gäller för arbetstagare hos Riksdagsförvaltningen. Avdraget ska dock göras som ett kalenderdagsavdrag och inte arbetsdagsavdrag.

Om en ledamot är föräldraledig från sitt uppdrag ska det enligt ersättningslagen för samma tid göras ett avdrag från arvodet och tilläggsarvode och arvoden som avses i 1 § 2 och 4 arvodeslagen. Ledighet för barns födelse, vård av adoptivbarn eller ledighet med tillfällig föräldrapenning ger rätt till ersättningar enligt de bestämmelser som gäller för arbetstagare hos Riksdagsförvaltningen. Avdrag från arvoden och betalning av ersättningarna ska göras enligt de bestämmelser som gäller för arbetstagare hos Riksdagsförvaltningen. Avdraget ska dock även här göras som ett kalenderdagsavdrag och inte arbetsdagsavdrag.

Eftersom riksdagsstyrelsen ovan i avsnitt 5.2 har föreslagit att hänvisningar till vad som gäller för arbetstagare hos Riksdagsförvaltningen ska tas bort för att ersättas med bestämmelser i ersättningslagen som anger vad som gäller för ledamöter, ska det framgå av ersättningslagen att en ledamot har rätt till ersättning för längre ledighet än en månad när ledigheten beror på offentligt uppdrag, sjukdom, föräldraledighet, vård av närstående eller fullgörande av totalförsvarspikt utan att någon ändring avses. Med offentligt uppdrag avses ett uppdrag som ges av riksdagen eller regeringen eller av någon annan efter bemyndigande av riksdagen eller regeringen. En anställning utgör inte ett

offentligt uppdrag. För ledighet som understiger en månad har ledamoten oförändrad rätt till arvode och eventuella tilläggsarvoden. Någon förändring i sak är inte avsedd. Vid sjukfrånvaro och föräldraledighet ska det för samma tid göras avdrag på arvodet enligt vad Riksdagsförvaltningen bestämmer. Inte heller här är någon förändring i sak avsedd.

Eftersom riksdagsordningen inte medger partiell ledighet kan dock en ledamot bara vara t.ex. föräldraledig eller sjukledig på 100 procent och därmed endast få avdrag på arvodet med hela dagar. Utredningens förslag behöver därför enligt riksdagsstyrelsen kompletteras i detta avseende.

Det bör även förtydligas att rätten till barnverksamhet upphör den dag då riksdagsuppdraget upphör.

Liksom tidigare kan en ledamot begära arvodesavdrag vid kortare ledighet än en månad.

Talmannens rätt att ta emot statlig egenpension upphävs

Utredningen föreslår att förbudet för talmannen att ta emot statlig egenpension för tid då det betalas ut talmansarvode eller avgångsersättning på grund av uppdrag som statsråd ska upphävas. Den särskilda talmanspensionen avskaffades enligt utredningen redan vid 2010 års reform av riksdagens pensionssystem. Redan vid 2016 års lagstiftningsärende ifrågasatte Lagrådet behovet av bestämmelsen. Enligt utredningen är den enda tänkbara situationen som skulle kunna bli aktuell att någon som i dag är över 65 år och som har talmanspension enligt äldre regler blir talman igen. Utan någon särskild bestämmelse skulle det enligt utredningen då inte vara möjligt att stoppa utbetalningen av den gamla talmanspensionen, men det framstår enligt utredningen som så osannolikt att man kan bortse från det.

Riksdagsstyrelsen instämmer i utredningens förslag att bestämmelsen om förbudet för talmannen att ta emot egenpension för tid då det utgår talmansarvode eller avgångsersättning på grund av uppdrag som statsråd ska upphävas. Till följd av detta och tidigare redovisade förslag blir det genom detta upphävande inte kvar några bestämmelser i kapitel 2. Ersättningslagen kommer därmed att sakna ett kapitel 2.

Vissa följdändringar

Till följd av förslagen ovan behöver flera paragrafer flyttas mellan kapitel men också inom kapitel. Som en följd härav behöver hänvisningar i flera paragrafer ändras.

Till följd av beslutet att från och med den 1 januari 2022 införa regler om att ledamöter som inte deltar i riksdagsarbetet kan bli återbetalningsskyldiga (2020/21:URF1, framst. 2020/21:RS5, bet. 2021/22:KU3, rskr. 2021/22:44), behöver paragraferna följdändras. Även hänvisningar till de paragraferna behöver följdändras. Någon ändring i sak avses inte.

Det förtydligas även i ersättningslagen att en ansökan om utbetalning av ålderspension, sjukpension respektive efterlevandepension görs hos Statens tjänstepensionsverk.

5.6 Enskilda utrikes tjänsteresor

Riksdagsstyrelsens förslag: Det ska framgå av ersättningslagen att en enskild utrikes tjänsteresa ska vara av värde för fullgörandet av uppdraget som riksdagsledamot.

Det ska regleras i ersättningslagen att en ersättare som under en valperiod har tjänstgjort eller ska tjänstgöra under sammanlagt minst ett år har rätt att använda de medel som den ordinarie ledamoten disponerar för enskilda utrikes tjänsteresor.

Riksdagsförvaltningen ska få bestämma vilka länder och områden utöver i lagen angivna som en ledamot själv får besluta om att genomföra en enskild utrikes tjänsteresa till.

Samtliga grunder för att avslå en ansökan om enskild utrikes tjänsteresa ska framgå av ersättningslagen. Grund för avslag ska föreligga om resan inte är av värde för fullgörandet av riksdagsuppdraget, om samråd som Riksdagsförvaltningen bestämmer inte har skett samt om Utrikesdepartementet avråder från alla resor till landet eller området och det inte finns särskilda skäl som motiverar att resan ändå genomförs.

Kravet på särskilda skäl för att genomföra en enskild utrikes tjänsteresa efter den 15 april ett valår ska tas bort.

Utredningens förslag överensstämmer huvudsakligen med riksdagsstyrelsens. Riksdagsstyrelsen föreslår att det ska förtydligas att en ersättare som ska tjänstgöra under minst ett år får använda de medel som den ordinarie ledamoten får resa för.

Remissinstanserna: Alla remissinstanser är positiva till förslagen eller har inga invändningar. *Miljöpartiet* understryker vikten av att det fortfarande är möjligt för ledamöter att besöka länder i krissituationer där politisk närvaro kan vara viktig.

Skälen för riksdagsstyrelsens förslag

Krav på att en enskild utrikes tjänsteresa ska vara av värde för fullgörandet av riksdagsuppdraget återinförs i lagen

För ledamöter finns möjligheten att kunna företa s.k. enskilda utrikes tjänsteresor i syfte att skaffa sig kunskap om utveckling utomlands och ha internationella kontakter för att kunna fullgöra sitt riksdagsuppdrag. Syftet med en enskild utrikes tjänsteresa har hela tiden varit att resan ska vara av värde för fullgörandet av uppdraget som riksdagsledamot. Detta framgick tidigare uttryckligen av tidigare gällande reglering. Utredningen föreslår att kravet på

att en enskild utrikes tjänsteresa ska vara av värde för fullgörandet av riksdagsuppdraget återinförs i ersättningslagen. Syftet är också enligt utredningen att underlätta de vice talmännens handläggning, då det i dag är de som handlägger ansökningar om enskilda utrikes tjänsteresor. Riksdagsstyrelsen delar utredningens bedömning att kravet på att en enskild utrikes tjänsteresa ska vara av värde för fullgörandet av uppdraget som riksdagsledamot ska framgå av ersättningslagen.

Riksdagsförvaltningen ska bestämma vilka ytterligare länder och områden som ledamöter själva får besluta om enskilda utrikes tjänsteresor till

En ledamot får sedan 2017 själv besluta om enskilda utrikes tjänsteresor till länder inom EES-området och länder som har ansökt om medlemskap i EU eller är att betrakta som potentiella kandidatländer. Hösten 2021 är Albanien, Montenegro, Nordmakedonien, Serbien och Turkiet kandidatländer. Som potentiella kandidatländer anges Bosnien och Hercegovina samt Kosovo. Schweiz tillhör inte längre EES-området och Storbritannien lämnade EU tidigt under 2021. För att öka flexibiliteten i regelverket ansluter riksdagsstyrelsen sig till utredningens förslag att Riksdagsförvaltningen ska bestämma vilka ytterligare länder och områden som ledamöterna själva får besluta om enskilda utrikes tjänsteresor till. En bestämmelse om det föreslås således i ersättningslagen.

Ledamöters enskilda utrikes tjänsteresor till övriga länder eller områden ska även framdeles beslutas av Riksdagsförvaltningen eller den som förvaltningen bestämmer. Liksom tidigare beslutar talmannen själv om sina tjänsteresor, och ledamöter om de tjänsteresor som inte ska beslutas av Riksdagsförvaltningen eller den som förvaltningen bestämmer.

Alla avslagsgrunderna för en enskild utrikes tjänsteresa ska anges i ersättningslagen

Utredningen föreslår att avslagsgrunderna för en enskild utrikes tjänsteresa ska tas in i ersättningslagen. Riksdagsstyrelsen delar denna uppfattning. För det fall en enskild utrikes tjänsteresa inte är av värde för fullgörandet av riksdagsuppdraget ska ansökan avslås.

Sedan 2013 gäller ett krav på samråd för den ledamot som vill genomföra en enskild utrikes tjänsteresa till ett land eller område som Utrikesdepartementet, UD, har avrått från att resa till. Bestämmelsen, som finns i tillämpningsföreskriften, innehåller ett krav på att ledamoten vid UD:s avrådan från resor ska samråda med sitt partis gruppleddare. Syftet med kravet på samråd är att gruppleddarna skulle vara informerade om resor till länder eller områden som UD avrått ifrån att resa till. Utredningen föreslår att samrådsskyldigheten ska utökas till att omfatta även samråd med Riksdagsförvaltningens säkerhetschef, eller den han eller hon utser. Samrådsskyldigheten innebär som utredningen poängterar inte ett krav på något

godkännande, utan det handlar om att säkerställa att ledamoten är införstådd med riskerna och att såväl gruppledaren som säkerhetschefen får information om ansökan och resan, om den genomförs.

Riksdagsstyrelsen vill understryka vikten av att en ledamot fullt ut inser riskerna med att företa en resa till ett land eller ett område som UD avråder från resor till och instämmer därför i utredningens förslag. Har samråd som Riksdagsförvaltningen föreskriver inte skett ska ansökan om att få genomföra resan avslås. Därför är det viktigt att ledamoten redovisar i ansökan att samråden har skett. Här vill riksdagsstyrelsen förtydliga att kravet på samråd ska gälla vid alla UD:s avrådan oavsett nivå, dvs. icke-nödvändiga resor, alla resor, samt när svenskar uppmanas av UD att lämna landet. De samråd som ska genomföras bör framgå av föreskriften.

En ansökan ska också avslås om UD avråder från alla resor till landet eller området, om det inte finns särskilda skäl för att ändå genomföra resan. Även om UD avråder från alla resor till ett visst land eller område kan en ledamot ändå kan ha ett berättigat intresse av att i tjänsten besöka landet eller området. Riksdagsstyrelsen vill dock understryka vikten av att ledamoten redogör för de särskilda skäl som hon eller han anser motiverar en sådan resa. Föreligger inte några särskilda skäl ska ansökan avslås, vilket ska framgå av ersättningslagen.

Nu gällande regel om att en ansökan om tillstånd att genomföra en enskild utrikes tjänsteresa ska lämnas in senast 14 dagar före det planerade avsedatumet tas inte in i avslagsgrunderna i ersättningslagen.

För att kunna bedöma en ansökan om en enskild utrikes tjänsteresa läggs här ett ansvar på den enskilde ledamoten att redogöra för omständigheter som påverkar prövningen av ledamotens ansökan. Vidare behöver ledamoten lämna in sin ansökan med sådan framförhållning att det finns tid att handlägga ansökan.

En ersättares möjlighet att genomföra enskilda utrikes tjänsteresor

När det gäller möjligheten för ersättare att genomföra enskilda utrikes tjänsteresor för medel som den ordinarie ledamoten får resa för, ska regleringen flyttas till ersättningslagen. Det förtydligas, i förhållande till utredningens förslag, att en ersättare som har tjänstgjort eller ska tjänstgöra under sammanlagt minst ett år har rätt att använda de medel som den ordinarie ledamoten har till förfogande för enskilda utrikes tjänsteresor. Därutöver är någon förändring i sak inte avsedd. Eftersom det är en specialreglering som bara gäller för ersättare ska detta i enlighet med vad som föreslås i 1 kap. 5 § framgå av ersättningslagen. En bestämmelse med ovanstående innebörd ska således tas in i ersättningslagen så att berättigade ersättare också kan genomföra enskilda utrikes tjänsteresor.

Om ersättaren skulle bli ordinarie ledamot under valperioden kommer denna inte att förfoga över sammanlagt högre belopp för enskilda utrikes resor

än vad som står till förfogande för andra ordinarie ledamöter under motsvarande tidsperiod.

5.7 Ersättning för tjänsteresor och därmed relaterade frågor

Riksdagsstyrelsens förslag: Det ska förtydligas från vilken tidpunkt en nytillträdd ledamot får den rätt till ersättning för resor som nyvalda ledamöter har enligt 4 kap. 2 § ersättningslagen.

Av lagen ska framgå att vid val av färdmedel ska – utöver kostnads-, tids- och miljöaspekter – även beaktas säkerhetsaspekter.

Utredningens förslag överensstämmer med riksdagsstyrelsens.

Remissinstanserna: *Moderaterna* välkomnar uttryckligen att säkerhetsaspekten ska vägas in vid val av färdmedel. Gällande tjänsteresor anför *Skatteverket* att det bör ytterligare förtydligas att bara sådana resor som uppfyller definitionen på tjänsteresa i ersättningslagen omfattas. Resor som påbörjas eller avslutas vid en ledamots sommarstuga eller liknande utgör inte en tjänsteresa, vilket bör framhållas ytterligare eftersom det är en återkommande fråga för *Skatteverket*. Övriga remissinstanser tillstyrker förslaget, har inget att invända eller avstår från att lämna synpunkter.

Skälen för riksdagsstyrelsens förslag

Bara tjänsteresor kan ersättas

Redan i dag är det reglerat vad som gäller för att en tjänsteresa ska ersättas. Liksom tidigare gäller att en ledamot har rätt till ersättning för sina kostnader för en tjänsteresa. Påbörjas eller slutar en resa på något annat ställe än ledamotens tjänsteställe, under en redan pågående tjänsteresa (t.ex. till riksdagen) eller någon annanstans än en förrättningsort, är det inte en tjänsteresa enligt ersättningslagen. Som *Skatteverket* framhåller kan det inte lämnas ersättning för andra resor än tjänsteresor. Att en ledamot väljer att utgå från eller avsluta en resa i t.ex. ett sommarboende medför därför att resan inte är att betrakta som en tjänsteresa, eftersom ett sådant boende inte är ledamotens tjänsteställe. Vidare vill riksdagsstyrelsen påminna om att frågan om införandet av en rätt till ersättning för resekostnader till att omfatta även resor från och till en annan bostad än bostaden på hemorten och en ort där ledamoten utövar sitt uppdrag som riksdagsledamot, behandlades i framst. 2015/16:RS7. Riksdagsstyrelsen föreslog då inte någon utvidgning av möjligheten till ersättning för resekostnader än den i dag gällande. Konstitutionsutskottet hade inget att invända (bet. 2016/17:KU3, rskr. 2016/17:35).

Att en ledamot av privata skäl väljer att övernatta på ett annat ställe än förrättningsorten leder också till att resan inte är en ersättningsgill tjänsteresa. Om ledamoten däremot måste övernatta på en annan ort därför att förrätt-

ningsorten saknar övernattningsmöjligheter utgör resan inklusive övernattningen en ersättningsgill tjänsteresa. Skulle ledamoten däremot befinna sig nära en anhörig eller en vän och därför väljer att övernatta på en annan ort än förrättningsorten för att passa på att träffa sitt privata sällskap, är det ett privat inslag som inte omfattas av tjänsteresan. När en ledamot fortsätter att resa vidare från ett privat besök kan det inte anses vara en tjänsteresa eftersom det inte är en pågående tjänsteresa och resan varken påbörjas på tjänstestället eller en förrättningsort.

Rätten till ersättning för tjänsteresor omfattar både kostnad för resa och eventuellt boende. Om en ledamot inte kan visa vilka utgifter han eller hon har haft för övernattning gäller även fortsättningsvis att ersättning betalas med halva maximibeloppet enligt 12 kap. 11 § inkomstskattelagen. Ersättning betalas dock inte om ledamoten har övernattnat på tåg, fartyg eller flygplan eller om annan myndighet, trafikföretag eller motsvarande har tillhandahållit ledamoten fri övernattning.

Liksom tidigare beslutar talmannen om sina tjänsteresor, och ledamöter om de tjänsteresor som inte ska beslutas av Riksdagsförvaltningen eller den som förvaltningen bestämmer. Likaså gäller liksom tidigare att det bara är ledamotens kostnader som kan ersättas av Riksdagsförvaltningen. Det kan inte bli aktuellt att ersätta en större kostnad än den som kan anses motsvara ledamotens del av kostnaden. Det ankommer därför på ledamoten att beakta att det bara är dennes tjänsteresor som medför rätt till ersättning från Riksdagsförvaltningen. Detta medför att ledamoten noggrant behöver redovisa omständligheter som påverkar ersättningen, t.ex. om boendet har delats med någon annan, vilket bör framgå av föreskrift.

Färdmedel ska kunna väljas även med hänsyn till säkerhetsaspekter

Enligt nuvarande regler ska en ledamot vid val av transportmedel och färdväg beakta tid, miljö och kostnad. Riksdagsstyrelsen instämmer i utredningens förslag att även säkerhetsaspekter ska kunna vägas in vid val av färdmedel. I likhet med utredningen vill riksdagsstyrelsen särskilt framhålla att säkerhetsaspekter, vilket även kan inkludera aspekter hänförliga till smittskydd, ska bedömas på objektiva grunder.

Färd med eget fordon och andra ersättningar

För det fall en ledamot väljer att genomföra en tjänsteresa med eget fordon ska Riksdagsförvaltningen även fortsättningsvis bestämma vilken ersättning som ska utgå. Den exemplifierande uppräkningslistan av olika fordon i lagtexten tas bort. Någon förändring är inte avsedd.

Bestämmelsen om att kostnader för övernattning inte ersätts vid tjänsteresa inom 50 kilometer från tjänstestället om inte övernattningen sker vid konferens med utskott, delegation, kommitté eller liknande inom riksdagen eller konferens inom en partigrupp i riksdagen, förtydligas också i ersättningslagen utan någon ändring i sak.

5.8 Traktamenten och olika tillägg vid tjänsteresor

Riksdagsstyrelsens förslag: Förutsättningarna som ska vara uppfyllda för att en ledamot ska ha rätt till traktamente ska framgå direkt av ersättningslagen.

Bestämmelser om att Riksdagsförvaltningen ska bestämma storleken på måltidsavdrag vid dagtraktamente, samt storleken på förrättningstillägg och dagtillägg ska tas in i lagen.

Utredningens förslag överensstämmer med riksdagsstyrelsens.

Remissinstanserna: Alla remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inga invändningar förutom beträffande Stockholmstraktamentet. *Moderaterna* och *Kristdemokraterna* föreslår att frågan om Stockholmstraktamentets storlek ska övervägas vidare och att det också ska övervägas om Riksdagens arvodesnämnd ska ha till uppgift att bestämma storleken på Stockholmsarvodet varje eller vartannat år. Detta då Stockholmsarvodet inte täcker merkostnaderna som uppstår till följd av vistelsen i Stockholm.

Skälen för riksdagsstyrelsens förslag

Förutsättningarna för traktamente ska framgå av ersättningslagen

När en ledamot är på tjänsteresa har ledamoten rätt till ersättning för ökade utgifter för måltider och småutgifter, traktamente. Grundförutsättningarna för att kunna få traktamente hänger ihop med vad som gäller enligt inkomstskattelagen (1999:1229). Vid tjänsteresor utomlands fastställer Skatteverket årligen s.k. normalbelopp för varje land, som återspeglar skillnaden för måltider och småutgifter i förhållande till Sverige.

Grundförutsättningarna för traktamente föreslås inte ändras utan ska enligt riksdagsstyrelsen fortfarande gälla oförändrat. Detta innebär att ledamöterna har samma rätt till traktamente vid inrikes och utrikes tjänsteresor som i dag. Däremot ska det framgå direkt av ersättningslagen vilka förutsättningar som ska gälla för att traktamente kan lämnas. Därmed utmönstras hänvisningen i ersättningslagen till att förutsättningarna för avdrag för ökade levnads-kostnader enligt inkomstskattelagen ska vara uppfyllda. Även hänvisningarna i ersättningslagen till vad som gäller för arbetstagare vid Riksdagsförvaltningen tas bort.

Dagtraktamente vid inrikes tjänsteresa till annan ort än Stockholm

Dagtraktamente lämnas således även fortsättningsvis vid inrikes tjänsteresa till en annan ort än Stockholm under förutsättning att orten är belägen mer än 50 kilometer från tjänstestället samt innefattar övernattning. Om fria måltider erhålls under tjänsteresan ska traktamentet minskas med det belopp som Riksdagsförvaltningen bestämmer, om inte måltiden obligatoriskt ingår i priset för det allmänna transportmedlet som används vid tjänsteresan.

Stockholmstraktamente

Sedan 2006 finns det en särskild ersättning som lämnas till ledamöter som är på tjänsteresa i Stockholm som innefattar övernattning, s.k. Stockholmsstraktamente. Beloppet är skattefritt och ska inte reduceras med kostnadsfria måltider. Vid inkomsttaxeringen kan inte avdrag medges med högre belopp än det utbetalda. Vidare kan avdrag bara medges i de fall då ersättning faktiskt har betalats ut. Stockholmstraktamentet ersatte en tidigare ordning med dagtraktamente vid inrikes tjänsteresa till förrättningar som skedde på en plats som låg längre bort än 50 kilometer från tjänstestället och krävde övernattning. Det tidigare dagtraktamentet reducerades vid förrättningar som pågick under kortare tid än en hel dag. Traktamentet var till viss del skattepliktigt och reducerades även om ledamoten hade fått fria måltider.

Moderaterna och *Kristdemokraterna* har under remissbehandlingen av utredningsförslaget föreslagit att det införs en ny ordning för att fastställa Stockholmstraktamentet. De anser att Riksdagens arvodesnämnd ska ha till uppgift att årligen eller vartannat år bestämma storleken på Stockholmstraktamentet. Riksdagsstyrelsen konstaterar att den nuvarande ordningen för att fastställa Stockholmstraktamentet och dess storlek har tillämpats under lång tid. Enligt riksdagsstyrelsens uppfattning är tiden mogen att överväga om den nuvarande ordningen bör förändras. Riksdagsstyrelsen konstaterar att beredningsunderlag saknas för att kunna ta ställning till en sådan reform nu, men anser att det kan finnas skäl att närmare överväga ordningen för att fastställa Stockholmstraktamentet och dess storlek i ett annat sammanhang och att föreslå de ändringar som bedöms vara nödvändiga.

Utrikes traktamente, förrättningstillägg och dagtillägg

Utrikes traktamente lämnas vid en tjänsteresa till en ort utanför Sveriges gränser som är belägen mer än 50 kilometer från ledamotens tjänsteställe och innefattar övernattning. Även vid utrikes traktamente gäller att fria måltider som erhålls under tjänsteresan ska dras av från traktamentet, om inte måltiden obligatoriskt ingår i priset för det allmänna transportmedlet som används vid tjänsteresan. Beroende på när tjänsteresan påbörjas respektive avslutas kan helt eller halvt traktamente vara aktuellt. Några ändringar föreslås inte. Riksdagsstyrelsen vill här också framhålla vikten av att kravet på att resmålet ska vara beläget mer än 50 kilometer från ledamotens tjänsteställe alltjämt gäller, även om Sveriges gräns har passerats.

Även förrättningstillägg som kan utgå vid tjänsteresa utomlands ska utgå enligt vad Riksdagsförvaltningen bestämmer. Detsamma gäller för dagtillägg vid en utrikes tjänsteresa som inte innefattar en övernattning. Det innebär att Riksdagsförvaltningen reglerar i föreskrift de belopp som gäller för ledamöters förrättnings- och dagtillägg, vilket enligt riksdagsstyrelsen blir tydligare. Någon ändring i sak avses inte.

5.9 Införande av preskription för ersättningsanspråk

Riksdagsstyrelsens förslag: En preskriptionstid på sex månader ska införas för ersättningar för resekostnader och traktamente. Om en begäran om ersättning inte ges in skriftligt till Riksdagsförvaltningen senast inom sex månader efter det att tjänsteresan avslutades upphör rätten till ersättning för resekostnader och traktamente.

Utredningens förslag överensstämmer med riksdagsstyrelsens.

Remissinstanserna: Alla remissinstanser tillstyrker förslaget, har inget att invända eller avstår från att lämna synpunkter.

Skälen för riksdagsstyrelsens förslag

Enligt gällande ersättningslag ska en reseräkning med krav på ersättning för resekostnader och traktamente lämnas in till Riksdagsförvaltningen snarast och senast inom sex månader från det att resan avslutades. Bestämmelsen är en ordningsregel och inte en preskriptionsregel, vilket innebär att den allmänna preskriptionstiden enligt svensk rätt gäller. Allmänna bestämmelser om preskription finns i preskriptionslagen (1981:130). Som huvudregel gäller enligt 2 § första stycket att en fordran preskriberas tio år efter dess tillkomst, om inte preskriptionen avbryts dessförinnan.

Riksdagsstyrelsen noterar att både Riksrevisionen och Riksdagsförvaltningens internrevisorer har påtalat budget- och redovisningstekniska problem då kostnader bokförs senare än kostnaden har uppkommit och ibland till och med på fel bokföringsår. Det säger sig självt att det är svårare för en ledamot som reser ofta att komma ihåg vad ett visst utlägg eller en viss kostnad beror på om redovisningen görs långt senare, ibland kanske till och med år senare, även om det kanske inte tillhör vanligheterna. I syfte att minska risken för fel och misstag, samt underlätta Riksdagsförvaltningens handläggning av ett kostnadsanspråk, är det viktigt att krav på ersättning lämnas in så snart det är möjligt. Det kan enligt riksdagsstyrelsen inte anses rimligt att rätt till ersättning ska kunna kvarstå i upp till 10 år efter en avslutad resa. Det är inte heller rimligt att tro att någon ska kunna komma ihåg alla relevanta omständigheter kring en sådan kostnad efter så lång tid. Det finns därför enligt riksdagsstyrelsen goda skäl för att införa en preskriptionsbestämmelse avseende traktamente och ersättning för utlägg för resekostnader. Sex månader framstår som en väl avvägd tid, och som utredningen anför saknas det då även anledning att kunna medge eventuella undantag från denna tid. Riksdagsstyrelsen delar denna uppfattning. En tydlig preskriptionstid underlättar handläggningen både för ledamöterna, som då vet vad som gäller, och för Riksdagsförvaltningen. En ledamot som önskar ersättning för traktamente respektive ersättning för utlägg för resekostnader ska därför lämna in sina slutliga ersättningsanspråk senast sex månader efter det att resan som ersättningsanspråket avser avslutades.

5.10 Rätten till övernattningsbostad och krav på särskilda skäl för logiersättning införs

Riksdagsstyrelsens förslag: Förutsättningarna för rätten till en övernattningsbostad ska framgå direkt av ersättningslagen. En ledamot som har sitt tjänsteställe mer än 50 kilometer från Riksdagshuset har rätt till en övernattningsbostad i Riksdagsförvaltningens bostadsbestånd.

Möjlighet till ersättning för eget boende, logiersättning, ska bara föreligga om Riksdagsförvaltningen inte kan tillhandahålla en ledamot som har rätt till övernattningsbostad en bostad i förvaltningens bostadsbestånd, eller om det till följd av ledamotens personliga förhållanden finns särskilda skäl. Endast under de förutsättningarna kan en ledamot ha rätt till ersättning för eget boende inom 50 kilometer från Riksdagshuset.

För de ledamöter som har beviljats logiersättning före ikraftträdandet gäller fortfarande äldre föreskrifter, vilket regleras i övergångsbestämmelse.

Logiersättning lämnas inte med anledning av avtal som har ingåtts med en juridisk eller fysisk person som är att anse som närstående till ledamoten som vill ha logiersättning.

Det ska regleras i ersättningslagen att Riksdagsförvaltningen efter ansökan prövar om en ledamot har rätt till övernattningsbostad eller logiersättning.

Det ska också uttryckligen framgå av lagen att en ledamot som är ledig längre tid än en månad inte längre får disponera sin övernattningsbostad.

Möjligheten att om synnerliga skäl föreligger ersätta en ledamots bostadskostnader på hemorten ska tas bort, liksom föräldrade uttryck som övernattningsrum, ersättarrum och övernattningsbostäder i riksdagens hus.

Utredningens förslag överensstämmer huvudsakligen med riksdagsstyrelsen. Riksdagsstyrelsen förtydligar dock att ledighet som uppgår till högst 90 dagar medför rätt till logiersättning även under ledigheten.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inga invändningar. *Miljöpartiet* anser att det inte är rimligt med en övergångsbestämmelse beträffande logiersättning, då mandatperioden för alla riksdagsledamöter är fyra år och det är rimligt att nya regler gäller alla ledamöter som påbörjar en ny mandatperiod på samma sätt.

Skälen för riksdagsstyrelsens förslag

Rätten till övernattningsbostad bör regleras tydligare

Riksdagsstyrelsen delar utredningens uppfattning att regelverket kring övernattningsbostad bör förtydligas för att underlätta både för ledamöter och Riksdagsförvaltningen. Genom att i ersättningslagen förtydliga att en ledamot som har sitt tjänsteställe mer än 50 kilometer från Riksdagshuset har rätt till

en övernattningsbostad i Riksdagsförvaltningens bostadsbestånd förtydligas rätten till övernattningsbostad samt kopplar ihop rätten med kraven på tjänsteställe.

Ansökan om övernattningsbostad och logiersättning

Riksdagsförvaltningen ska efter en ansökan pröva om en ledamot har rätt till övernattningsbostad eller logiersättning. Rätten till övernattningsbostad är kopplad till ledamotens tjänsteställe, som måste vara beläget mer än 50 kilometer från Riksdagshuset. En ansökan prövas av Riksdagsförvaltningen.

Logiersättning utges endast om Riksdagsförvaltningens övernattningsbostäder inte räcker till eller vid särskilda skäl

Riksdagsstyrelsen instämmer i utredningens förslag att det inte längre ska vara valfritt för en ledamot om ledamoten vill ha en övernattningsbostad i riksdagens bestånd eller ersättning för en egen övernattningslägenhet i form av logiersättning. Eftersom det finns lediga lägenheter i Riksdagsförvaltningens bestånd är det inte rimligt att förvaltningen ska betala för tomma övernattningsbostäder och samtidigt till följd av en ledamots egna val också ha utgifter i form av ersättning för logiersättning. Behovet av övernattningsbostäder ska därför i första hand tillgodoses genom förvaltningens övernattningsbostäder. Kan behovet inte tillgodoses genom förvaltningens bestånd av övernattningsbostäder ska ledamoten kunna få logiersättning.

Det bör därutöver finnas en ventil i form av särskilda skäl för logiersättning till följd av ledamotens personliga förhållanden. En ansökan om logiersättning görs i dag i samband med varje riksmötes öppnande. För det fall tillgången på övernattningsbostäder i Riksdagsförvaltningens bestånd skulle utökas under en valperiod är det inte rimligt att ledamöter med beviljad logiersättning ska riskera att få logiersättningen indragen under valperioden. En ledamot som under den föregående valperioden har haft logiersättning på grund av att Riksdagsförvaltningen inte kunnat erbjuda denne en övernattningsbostad kan däremot under den nästföljande valperioden inte utgå från att rätten till logiersättning kvarstår om Riksdagsförvaltningen då kan erbjuda en övernattningsbostad. Enligt riksdagsstyrelsen är det vidare rimligt att en ledamot t.ex. på grund av familjeförhållanden eller hälsotillstånd ska kunna få logiersättning trots att det finns lediga övernattningsbostäder inom förvaltningens bestånd. När det gäller familjeförhållanden är det tänkbart att en ledamot har flera mycket unga minderåriga barn från vilka ledamoten inte önskar vara åtskild under riksdagsuppdragets utövande i Stockholm. En övernattningslägenhet i Riksdagsförvaltningens bostadsbestånd kanske inte rymmer alla i familjen som regelbundet följer med ledamoten till Stockholm, utan att det för den sakens skull är fråga om att hela familjen flyttar. Då bör logiersättning kunna utgå på grund av särskilda skäl. Riksdagsstyrelsen anser dock att det endast gäller barn, dvs. personer under myndighetsåldern 18 år. Riksdagsstyrelsen vill här även särskilt framhålla att den omständigheten att en ledamot

redan har en bostad/övernattningslägenhet i Stockholm när riksdagsuppdraget påbörjas inte kan utgöra ett särskilt skäl för logiersättning.

Riksdagsstyrelsen hyser förståelse för Miljöpartiets uppfattning att eftersom alla ledamöter väljs för en valperiod om fyra år kan det anses rimligt med nya regler för alla från och med varje val. Ändock anser riksdagsstyrelsen att tungt vägande skäl talar för att de ledamöter som före ikraftträdandet har logiersättning ska kunna fortsätta ha det så länge övriga förutsättningar förblir uppfyllda. Om en ledamot med logiersättning upphör att vara ledamot, för att efter en tid återvända till riksdagen omfattas ledamoten däremot av de nya reglerna. Vidare bör de gamla reglerna upphöra att gälla för en ledamot som flyttar till en av förvaltningens övernattningsbostäder.

Avtal med närstående kan inte ligga till grund för logiersättning

När det gäller logiersättning föreslås det vidare att det införs en uttrycklig bestämmelse om att avtal med närstående inte kan ligga till grund för logiersättning. Även om ett avtal med en närstående fysisk eller juridisk person skulle vara rättsligt giltigt, kan lämpligheten av ett sådant avtal enligt riksdagsstyrelsen ifrågasättas, särskilt mot bakgrund av ledamöternas uppförandekod. Mot denna bakgrund ska logiersättning inte lämnas med anledning av avtal som har ingåtts med en juridisk eller fysisk person som är att anse som närstående till ledamoten.

En tydligare reglering av vad som gäller för övernattningsbostad och logiersättning vid ledighet

Utredningen föreslår att det ska regleras i ersättningslagen i stället för i tillämpningsföreskriften att en ledamot som är ledig längre tid än en månad inte ska få disponera sin övernattningsbostad. Utredningen framhåller att rätten till logiersättning under ledighet redan är reglerad i ersättningslagen.

Enligt riksdagsstyrelsen blir det tydligare om det framgår direkt av lagen vad som gäller både beträffande övernattningsbostad och logiersättning vid ledighet. Det ska således regleras i ersättningslagen att för en ledamot som är ledig längre tid än en månad upphör dispositionsrätten till övernattningsbostaden. När det gäller logiersättning föreslås ingen ändring då rätten till logiersättning redan framgår av ersättningslagen. Således ska en ledamot även framöver ha rätt till logiersättning vid ledighet som uppgår till högst 90 dagar. Det förtydligas dock att ledigheten högst får avse 90 dagar. Om ledigheten överstiger 90 dagar har ledamoten även fortsättningsvis rätt till ersättning bara om det finns särskilda skäl för det. Det innebär inte någon förändring i sak.

Bostadskostnader på hemorten kan inte längre ersättas och upphävande av föråldrade uttryck

Som utredningen redovisar får Riksdagsförvaltningen enligt 5 kap. 10 § ersättningslagen betala ersättning för en ledamots kostnad för boende på hemorten, om han eller hon inte har rätt till nattraktamente, under förutsättning att det

finns synnerliga skäl. Ersättningen får inte överstiga 8 600 kronor i månaden. I förarbetena till bestämmelsen anges att syftet är att göra det möjligt att betala annan bostadskostnad än vad som omfattas av natraktamentet (1995/96:RFK4 s. 33, bet. 1995/96:KU26 och framst. 2005/06:RS10, bet. 2005/06:KU33, rskr. 2005/06:378). Det kan, anför det, exempelvis förekomma att någon som anses vara bosatt i Stockholm och därmed inte är berättigad till natraktamente också har en bostad kvar i valkretsen. Om ledamoten gör tjänsteresor dit kan det i ett enskilt fall vara motiverat att betala viss ersättning för den bostaden om den utnyttjas i samband med dessa resor. Ersättningen får dock inte överstiga det högsta beloppet för den faktiska logikostnaden.

Utredningen noterar att bestämmelsen inte har tillämpats mer än möjligen i något enstaka fall, enligt vad utredningen har kunnat utröna, sedan den infördes 1997. Det framgår inte enligt utredningen av förarbetena vad som kan utgöra synnerliga skäl och vilka situationer som bestämmelsen tar sikte på. Enligt utredningen kan det också diskuteras om en sådan ersättning för bostaden på hemorten, dvs. privata levnadskostnader, är förenlig med bestämmelserna om förmånsbeskattning i inkomstskattelagen. Utredningen föreslår därför att bestämmelsen ska tas bort. Riksdagsstyrelsen instämmer i utredningens bedömning och föreslår därför att bestämmelsen upphävs.

Riksdagsstyrelsen anser även att föråldrade uttryck som övernattningsrum, ersättarrum och övernattningsbostäder i riksdagens hus ska upphävas, vilket även föreslås av utredningen.

5.11 Avstående från övernattningsbostad, införande av upplåtelseförbud och reglering i lag när dispositionsrätt till en övernattningsbostad inträder

Riksdagsstyrelsens förslag: Det ska införas en möjlighet för en ledamot som har rätt till övernattningsbostad men sällan behöver övernatta i Stockholm att skriftligen avstå från rätten till övernattningsbostad och i stället, vid ett fåtal tillfällen, få ersättning för hotellövernattning eller tillgång till motsvarande boende i Stockholm.

Det ska regleras i ersättningslagen att en ledamot disponerar övernattningsbostaden från och med måndagen i den vecka då riksmötet öppnas och till och med den dag då riksdagsuppdraget upphör, om inte något annat framgår av lagen.

En bestämmelse om att en övernattningsbostad inte får upplåtas åt någon annan ska tas in i ersättningslagen.

Utredningens förslag överensstämmer huvudsakligen med riksdagsstyrelsens. Språkliga förtydliganden har gjorts i förhållande till utredningens förslag.

Remissinstanserna: Alla remissinstanser tillstyrker förslaget, har inget att invända eller avstår från att lämna synpunkter.

Skälen för riksdagsstyrelsens förslag

Avstående från rätten till övernattningsbostad i utbyte mot enstaka nätter på hotell

Utredningen belyser situationen att en ledamot som är bosatt strax utanför gränsen på 50 kilometer och normalt dagpendlar till riksdagen kan disponera en övernattningsbostad för att vara säker på att ha någonstans att övernatta vid t.ex. sena kvällar i kammaren som medför behov av övernattnings i Stockholm. Då utnyttjas övernattningsbostaden väldigt sällan. Möjligheten att kunna avstå från rätten till en övernattningsbostad och i stället vid enstaka tillfällen få ersättning för boende på hotell eller liknande i Stockholm skulle vara ett ändamålsenligt sätt att frigöra övernattningsbostäder som annars sällan utnyttjas. Riksdagsstyrelsen delar denna uppfattning. För det fall en ledamot som har rätt till övernattningsbostad föredrar att dagpendla från sitt tjänsteställe ska möjligheten för ledamoten att skriftligen kunna välja att avstå från en övernattningsbostad för att i stället kunna övernatta på hotell eller liknande vid enstaka tillfällen införas. Möjligheten till hotellövernattnings bör bara gälla ett fåtal tillfällen och utan att ökade kostnader uppstår för Riksdagsförvaltningen jämfört med kostnaden för övernattningsbostäderna. Eftersom möjligheten är valbar för ledamoten krävs enligt riksdagsstyrelsen ett skriftligt avstående där det tydligt framgår för vilken tid ett sådant avstående gäller eller om avståndet gäller tills vidare. Det är inte möjligt att avstå från en övernattningsbostad enstaka dagar, utan ett avstående kräver att ledamoten i förekommande fall flyttar ut från en sådan, eller från början avstår helt från en övernattningsbostad. En bestämmelse med detta innehåll ska tas in i ersättningslagen.

Den tid som ledamoten har tillgång till övernattningsbostaden ska framgå av ersättningslagen

Dispositionsrätten till en övernattningsbostad inträffar som huvudregel från och med måndagen i den vecka då riksmötet öppnas efter ett val till och med den dag då riksdagsuppdraget upphör. Detta regleras i dag i föreskriften. Utredningen föreslår att bestämmelsen ska flyttas till ersättningslagen då den är av sådan grundläggande betydelse att den bör tas in i lagen. Riksdagsstyrelsen delar uppfattningen att det ska framgå av ersättningslagen att ledamotens dispositionsrätt gäller från och med måndagen i den vecka då riksmötet öppnar, till och med den dag riksdagsuppdraget upphör.

Införande av ett upplåtelseförbud

Utredningen poängterar att en ledamot inte kan överlåta sin övernattningsbostad eller rätten till den till någon annan. Av förarbetena framgår också att det som bestämmelserna tar sikte på är att förhindra andrahandsuthyrning (framst. 2015/16:RS7 s. 131). Begreppet överlåta framstår enligt utredningen mot den bakgrunden inte som rättvisande. Ett lämpligare uttryck är upplåta.

Riksdagsstyrelsen instämmer i denna bedömning. Enligt riksdagsstyrelsen är övernattningsbostaden närmast att likna vid en tjänstebostad och det är inte avsikten att någon annan än ledamoten ska ha rätt att utnyttja den. Riksdagsstyrelsen anser att detta bör poängteras tydligare genom att uttryckas som ett upplåtelseförbud. Genom ett upplåtelseförbud förbjuds andrahandsuthyrning, liksom utlåning av del av eller hela övernattningsbostaden under kortare eller längre tid, oavsett om detta sker mot ersättning.

Riksdagsstyrelsen vill framhålla att upplåtelseförbudet dock inte hindrar en ledamot från att ha övernattande gäster, vilket regleras i föreskriften och därför inte berörs ytterligare i denna framställning.

Det förtydligas att en ersättare ska använda den ordinarie ledamotens övernattningsbostad

Det bör enligt riksdagsstyrelsen förtydligas i ersättningslagen att en ersättare som träder in i stället för en ledig ledamot och som har rätt till en övernattningsbostad ska använda den övernattningsbostad som den ordinarie ledamoten innehar. Det förutsätter att den ordinarie ledamoten har en övernattningsbostad i Riksdagsförvaltningens bostadsbestånd. En ersättare ska inte bli utan en övernattningsbostad om så inte skulle vara fallet.

En ersättare utses bara för en ledamot som har beviljats ledighet som överstiger en månad. Genom att reglera i ersättningslagen att en ledamot som har beviljats ledighet under längre tid än en månad inte får disponera övernattningsbostaden under ledigheten, som föreslås i avsnitt 5.10, blir det tydligt vad som gäller både för den lediga ledamoten och ersättaren. Enligt riksdagsstyrelsen ska förtydligandet i ersättningslagen utformas så att en ersättare som har rätt till övernattningsbostad ska använda den ordinarie ledamotens övernattningsbostad.

5.12 Utflyttning från en övernattningsbostad för ledamöter som inte kandiderar i val och införande av en skadeståndsskyldighet

Riksdagsstyrelsens förslag: Möjligheten för en ledamot som inte kandiderar vid ett ordinarie riksdagsval att behålla övernattningsbostaden efter den 31 juli valåret tas bort.

Det införs en skyldighet i ersättningslagen att ersätta skador i en övernattningsbostad utöver normalt slitage som orsakas uppsåtligen eller av oaktsamhet under den tid då ledamoten disponerar över bostaden. Det samma gäller om inventarier i övernattningslägenheten som tillhör Riksdagsförvaltningen skadas eller går förlorade. Ersättningsansvaret ska gälla även skador och förluster som orsakas av någon som vistas i övernattningsbostaden med ledamotens samtycke.

Det införs även en skyldighet för en ledamot att ersätta kostnader som uppstår på grund av att han eller hon inte har uppfyllt sin skyldighet att städa övernattningsbostaden vid utflyttning eller inte har transporterat bort sina tillhörigheter.

Utredningens förslag överensstämmer med riksdagsstyrelsens.

Remissinstanserna: Alla remissinstanser tillstyrker förslaget, har inget att invända eller avstår från att lämna synpunkter.

Skälen för riksdagsstyrelsens förslag

För att en nyvald riksdag ska kunna inleda sin verksamhet på bästa sätt är det enligt riksdagsstyrelsen nödvändigt att det är möjligt för Riksdagsförvaltningen att ha övernattningsbostäderna klara för användning när ledamöterna anländer till riksmötets öppnande. Utredningens förslag att ledamöter som inte kandiderar i ett ordinarie val ska lämna förvaltningens övernattningsbostad senast den 31 juli utan möjlighet till förlängning framstår därför som väl avvägt och ska införas genom en ändring i ersättningslagen. Någon ändring av gällande regler om utflyttning i andra fall än för ledamöter som inte kandiderar vid ett ordinarie val föreslås inte.

Vidare får det enligt riksdagsstyrelsen anses i det närmaste självklart att om en ledamot orsakar skador utöver normalt slitage eller förluster av inventarier tillhörande Riksdagsförvaltningen, ska det ersättas av ledamoten som disponerar övernattningsbostaden. Det ska därför införas en ersättningskyldighet för sådana situationer om skadorna orsakas uppsåtligen eller av oaktsamhet under den tid ledamoten disponerar över övernattningsbostaden. Det är också enligt riksdagsstyrelsen rimligt att en ledamot ska ersätta kostnader som uppstått om ledamoten inte har städat ordentligt, eller inte tömt övernattningsbostaden på sina privata tillhörigheter i samband med utflyttning. Med städning avses sedvanlig flyttstädning motsvarande den som krävs vid försäljning och flytt från en privat bostad eller hyresrätt.

5.13 Ledamöternas rätt till arbetsrum och införande av en skadeståndsskyldighet

Riksdagsstyrelsens förslag: Det ska regleras i ersättningslagen att en ledamot har rätt att använda ett arbetsrum från och med måndagen i den vecka då riksmötet öppnas, till och med den dag då uppdraget upphör, om inte annat framgår av ersättningslagen.

Det ska också regleras i ersättningslagen att vid ledighet som överstiger en månad får ledamoten inte disponera arbetsrummet.

Det förtydligas i ersättningslagen att ett arbetsrum inte får upplåtas till någon annan.

Det införs en skyldighet för en ledamot att ersätta skador i ett arbetsrum utöver normalt slitage som orsakas uppsåtligen eller av oaktsamhet under den tid då ledamoten disponerar över arbetsrummet. Detsamma ska gälla om inventarier eller annan utrustning i arbetsrummet som tillhör Riksdagsförvaltningen skadas eller går förlorade.

Föråldrade begrepp som ersättarrum och ersättarrum för arbete ska upphävas.

Utredningens förslag överensstämmer huvudsakligen med riksdagsstyrelsens. Utredningen använder dock uttrycket flytta ut från arbetsrum genomgående, vilket föreslås ändras till lämna arbetsrum.

Remissinstanserna: Alla remissinstanser tillstyrker förslaget, har inget att invända eller avstår från att lämna synpunkter.

Skälen för riksdagsstyrelsens förslag

Dispositionstiden anges i ersättningslagen

Ledamöternas rätt till arbetsrum samt vad som gäller beträffande disposition av arbetsrummen, inklusive från vilken tidpunkt dispositionsrätten uppstår, ska enligt riksdagsstyrelsen framgå av ersättningslagen. En ledamots rätt till ett arbetsrum i riksdagens lokaler är redan reglerat i ersättningslagen men bestämmelsens lydelse ska justeras och ge uttryck för att ledamoten har rätt till ett arbetsrum i stället för att Riksdagsförvaltningen ska tillhandahålla ett arbetsrum. Bestämmelser om från och med vilken tidpunkt en ledamot får disponera ett arbetsrum finns i dag i tillämpningsföreskriften. Riksdagsstyrelsen delar utredningens bedömning att den regleringen ska flyttas till ersättningslagen utan någon ändring i sak.

Regleringen om dispositionsrätt vid ledighet flyttas till ersättningslagen

Det ska också regleras i ersättningslagen i stället för i tillämpningsföreskriften att en ledamot som är ledig längre tid än en månad inte får disponera arbetsrummet under ledigheten. Bestämmelsen i ersättningslagen om att en ersättare

ska, om det är möjligt, använda den ordinarie ledamotens rum ändras så att det tydligt framgår att ersättaren ska använda den ordinarie ledamotens arbetsrum. Tidigare fanns det särskilda ersättarrum för arbete för det fall ersättaren inte kunde överta den ordinarie ledamotens arbetsrum. Sådana ersättarrum för arbete finns inte längre och bestämmelserna härom tas därför bort ur ersättningslagen.

Upplåtelseförbud införs i lagen

På samma sätt som när det gäller övernattningsbostäder ska det enligt riksdagsstyrelsen framgå av lagen även att ett arbetsrum inte får upplåtas till någon annan. Även beträffande arbetsrum finns det redan reglerat i ersättningslagen att dispositionsrätten är personlig och inte får överlåtas. Enligt riksdagsstyrelsen ska förbudet utformas som ett upplåtelseförbud i ersättningslagen. Således får ledamöter inte byta arbetsrum med varandra. Även i övrigt avses upplåtelseförbudet motsvara det som föreslås beträffande övernattningsbostäder.

Införande av en skadeståndsskyldighet

Även när det gäller arbetsrum ska det införas en skyldighet för en ledamot att ersätta skador utöver normalt slitage som orsakas uppsåtligen eller av oaktsamhet under den tid som ledamoten disponerar arbetsrummet. Skadeståndsskyldigheten ska även omfatta eventuella inventarier och annan utrustning i arbetsrummen som tillhör Riksdagsförvaltningen, som skadas eller går förlorade.

Oförändrade regler om fördelning av arbetsrum och om när ett arbetsrum måste lämnas

Riksdagsförvaltningen bör även i fortsättningen besluta om vilka arbetsrum som ska ställas till respektive partigrups förfogande, men partigruppen fördelar liksom tidigare tilldelade arbetsrum bland ledamöterna i sin partigrupp. Någon ändring i sak föreslås inte.

Det föreslås inte heller någon ändring i fråga om tidpunkten då en ledamot som inte kandiderar vid ett ordinarie riksdagsval senast måste lämna sitt arbetsrum. Ledamoten får ha kvar arbetsrummet efter den 31 juli, så länge som det är nödvändigt för att ledamoten ska kunna utöva riksdagsuppdraget.

5.14 Reglering av introduktion till ledamöterna

Riksdagsstyrelsens förslag: Det ska inte längre regleras i ersättningslagen att Riksdagsförvaltningen får erbjuda ledamöterna introduktion i arbetsformerna för riksdagsarbetet, språkutbildning och annan vidareutbildning.

Utredningens förslag överensstämmer med riksdagsstyrelsens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har uttalat sig om förslagen.

Skälen för riksdagsstyrelsens förslag

Riksdagsstyrelsen instämmer i utredningens bedömning att nuvarande bestämmelser om att Riksdagsförvaltningen får erbjuda introduktion och vidareutbildning kan tas bort från ersättningslagen. Det innebär inte att ledamöterna inte längre ska få någon introduktion till arbetsformerna i riksdagen, men bestämmelser om detta behöver inte finnas i ersättningslagen. Utredningen anger att om det över huvud taget behövs bestämmelser i ämnet kan sådana i stället tas in i lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen. Någon sådan lagändring föreslås dock inte av utredningen. Enligt riksdagsstyrelsen är det inte heller behövligt då Riksdagsförvaltningens uppdrag bl.a. är att tillhandahålla resurser och service för bl.a. kammarens, utskottens och riksdagsledamöternas verksamhet. Riksdagsstyrelsen anser därför att introduktion i riksdagens arbetsformer ryms inom Riksdagsförvaltningens nuvarande uppdrag.

5.15 Reglering av rätt till försäkringar

Riksdagsstyrelsens förslag: Riksdagsförvaltningen ska bestämma vad en ledamot har rätt till för försäkringsförmåner i form av grupplivförsäkring, tjänsteförsäkring och arbetsskadeförsäkring.

Utredningens förslag överensstämmer med riksdagsstyrelsens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har framfört någon invändning.

Skälen för riksdagsstyrelsens förslag

Utredningen anger att de försäkringar som är aktuella för ledamöterna är avtalet om statens tjänstegrupplivförsäkring (TGL-S), statens tjänstereseförsäkring och avtalet om personskada (TFA). Riksdagsstyrelsen vill här påpeka att det bestäms genom försäkringsvillkoren om en viss ledamot kan omfattas av respektive försäkringsförmån. Riksdagsförvaltningen råder inte över försäkringsvillkoren. Här vill riksdagsstyrelsen särskilt framhålla att det kan finnas ålderskrav i försäkringsvillkor som innebär att en ledamot inte kan omfattas av försäkringen. Det kan således inte vara fråga om någon ovillkorlig rätt till försäkringsförmåner. För att skapa en följsamhet till eventuellt ändrade försäkringsvillkor ska ledamöter ha rätt till försäkringsförmånerna i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer. Någon övrig ändring i sak är inte avsedd.

5.16 Vissa förtydliganden rörande avgångsförmåner

Riksdagsstyrelsens förslag: Det ska tas in bestämmelser i ersättningslagen som förtydligar att både rätten till och pågående utbetalningar av inkomstgaranti respektive ekonomiskt omställningsstöd förskjuts om en tidigare ledamot blir ledamot igen, oavsett om någon utbetalning har påbörjats eller inte.

Även vad som kan utgöra särskilda skäl för att förlänga tiden med inkomstgaranti under högst ett ytterligare år ska framgå.

För en ledamot som har tjänstgjort som statsråd förtydligas det att statsrådstiden bara får tillgodoräknas vid beräkningen av den sammanlagda respektive sammanhängande tiden i riksdagen om han eller hon avgick från statsrådsbefattningen innan rätt till inkomstgaranti inträtt enligt förordningen om inkomstgaranti, tjänstepension och vissa försäkringsförmåner för statsråd, eller enligt motsvarande äldre föreskrifter.

Vidare förtydligas att det är talmansarvodet vid avgångstillfället som ligger till grund för beräkningen av en avgående talmans ekonomiska omställningsstöd.

Arvodesnämnden ska även fortsättningsvis besluta om eftergift av återkrav och ränta till följd av beslut om jämkning, men det ska tas in bestämmelser i lagen om vilken ränta och från vilken tidpunkt ränta ska betalas enligt räntelagen.

Det förtydligas att Riksdagens arvodesnämnd fastställer en ledamots rätt till inkomstgaranti respektive ekonomiskt omställningsstöd i samband med att ledamoten lämnar riksdagsuppdraget.

Utredningens förslag överensstämmer med riksdagsstyrelsens med den skillnaden att riksdagsstyrelsen föreslår att samma uttryck för ledamöter som har tjänstgjort som statsråd används i både 12 kap. 6 a § och 13 kap. 7 a §.

Remissinstanserna: *Riksdagens arvodesnämnd* påpekar att när det gäller inkomstgaranti och ekonomiskt omställningsstöd har den f.d. ledamoten en uppgiftsskyldighet till nämnden. Nämnden har dock inte möjlighet att som Statens tjänstepensionsverk begära att arbetsgivare och andra som har betalat ut ersättning eller en förmån till den f.d. ledamoten ska lämna uppgifter om det till nämnden. Det har förekommit att nämnden inte har fått det underlag av en f.d. ledamot som bedömts behövt för beslutsfattandet, och nämnden ser därför ett behov av att en sådan möjlighet införs.

Övriga remissinstanser tillstyrker förslaget, har inget att invända eller avstår från att lämna synpunkter.

Skälen för riksdagsstyrelsens förslag

Bestämmelser om förskjutna avgångsförmåner tas in i lag

Som utredningen redogör för är syftet med avgångsförmånerna inkomstgaranti och ekonomiskt omställningsstöd att erbjuda en trygghet för en tidigare leda-

mot i den omställningssituation som uppstår när han eller hon lämnar riksdagen. Det handlar enligt utredningen alltså inte om att tillgodose den tidigare ledamotens behov av varaktig försörjning och det är heller inte fråga om en pensionsförmån som tjänas in och som ledamoten kan ta ut när han eller hon vill.

Rätten till inkomstgaranti och ekonomiskt omställningsstöd gäller som huvudregel bara under den tid som framgår av arvodesnämndens beslut och oberoende av om ledamoten begär utbetalning av förmånen eller inte. Tiden löper också på i den situationen att den tidigare ledamoten begär att utbetalningen ska vara vilande. Det är således inte möjligt att förskjuta avgångsförmånen genom att vänta med att begära utbetalning eller genom att begära att utbetalningen ska vila. Det finns dock en situation då förmånstiden förskjuts, nämligen om en tidigare ledamot som beviljats en avgångsförmån återinträder i riksdagen som ledamot eller ersättare. Dagens reglering av vad som gäller i fråga om en ledamot som får en avgångsförmån och återinträder i riksdagen stämmer dock inte fullt ut överens mellan inkomstgaranti och ekonomiskt omställningsstöd. Utredningen föreslår därför att det uttryckligen ska framgå att rätten till inkomstgaranti och ekonomiskt omställningsstöd förskjuts om en tidigare ledamot återinträder i riksdagen. Detta ska ske oberoende av om en utbetalning har påbörjats eller inte. Vidare föreslår utredningen att regleringen tas in i ersättningslagen.

Riksdagsstyrelsen delar utredningens bedömning att regleringen om inkomstgaranti och ekonomiskt omställningsstöd bör vara enhetlig och tas in i ersättningslagen. Således ska förmånstiden och eventuella utbetalningar för en ledamot som har beviljats en avgångsförmån, men därefter åter blir ledamot i riksdagen (som ledamot eller ersättare), förskjutas. En ledamot kan alltså inte få både arvode och inkomstgaranti eller ekonomiskt omställningsstöd samtidigt. En förskjutning ska vidare enligt riksdagsstyrelsen göras oavsett om utbetalningen till ledamoten har hunnit påbörjas eller inte när ledamoten på nytt blir riksdagsledamot. Det är som utredningen påpekar inte rimligt att en tidigare ledamot ska kunna påverka tiden för avgångsförmåner genom att dröja med att begära utbetalning, eftersom syftet är att den tidigare ledamoten ska få hjälp att hitta en ny försörjning under en begränsad tid efter avslutat uppdrag. När en återinträdd ledamot därefter på nytt lämnar riksdagen ska det tidigare beslutet om inkomstgaranti eller ekonomiskt omställningsstöd omprövas. Om ledamoten genom den nya tjänstgöringstiden har fått rätt till stöd under en längre tid eller med ett högre belopp, ska ett nytt beslut fattas av Riksdagens arvodesnämnd. Har tiden eller beloppet inte påverkats av den nytillkomna tjänstgöringstiden gäller enligt riksdagsstyrelsen det ursprungliga beslutet under resterande tid.

Vissa förtydliganden angående den prövning som utförs av Riksdagens arvodesnämnd, m.m.

När en ledamot har lämnat riksdagen ska, som utredningen redogör för, Riksdagens arvodesnämnd pröva om ledamoten har rätt till inkomstgaranti eller ekonomiskt omställningsstöd. Beslutet fattas av nämnden ex officio, dvs. utan ansökan. Riksdagsförvaltningen ska lämna ett underlag med de uppgifter som behövs för att arvodesnämnden ska kunna fastställa den tidigare ledamotens rätt till avgångsförmån. Det förekommer att frågan prövas redan innan ledamoten har lämnat riksdagen och beslutet är i så fall villkorat av att ledamoten lämnar riksdagen. Arvodesnämnden beslutar även i en rad andra frågor, bl.a. om förlängd inkomstgaranti och förlängt ekonomiskt omställningsstöd och om jämkning. Nämnden utövar även en viss tillsynsverksamhet. Tillsynen syftar till att säkerställa att rätt inkomst läggs till grund för avräkningen av andra inkomster. Den tar även sikte på den jämkningsgrund som kan tillämpas om en tidigare ledamot inte vidtar tillräckliga åtgärder för att återgå till förvärvsarbete. Den som ansöker om eller tar emot inkomstgaranti eller ekonomiskt omställningsstöd är skyldig att på begäran till arvodesnämnden lämna sådana uppgifter som nämnden behöver för att kunna pröva ett ärende enligt lagen.

För att arvodesnämnden inte ska behöva fatta villkorade beslut ska det förtydligas i lagen att arvodesnämnden ska besluta om en ledamots rätt till inkomstgaranti respektive ekonomiskt omställningsstöd i samband med att ledamoten lämnar uppdraget.

Arvodesnämnden ska även fortsättningsvis besluta om eftergift av återkrav och ränta till följd av beslut om jämkning. Riksdagsstyrelsen föreslår att lagbestämmelsen härom ges en teknisk utformning som innebär att det uttryckligen framgår vad arvodesnämnden faktiskt ska besluta om. Någon ändring i sak är inte avsedd.

Det ska tas in bestämmelser i ersättningslagen som reglerar vilken ränta som ska betalas om det har träffats ett avtal om avbetalningsplan eller om den återbetalningsskyldige medgetts betalningsansånd. Tidpunkten från när ränta aktualiseras ska framgå. Motsvarande reglering ska föras in i ersättningslagens bestämmelser om både inkomstgaranti och ekonomiskt omställningsstöd.

Möjligheten att vid särskilda skäl förlänga tiden med inkomstgaranti respektive ekonomiskt omställningsstöd ska vidare utformas på liknande sätt i ersättningslagen. Förutsättningarna för förlängt ekonomiskt omställningsstöd framgår redan i dag av ersättningslagen. Ersättningslagen ska därför kompletteras med bestämmelser om vilka särskilda skäl som kan beaktas för förlängd inkomstgaranti. Det ska således framgå av ersättningslagen att vid bedömningen av om särskilda skäl föreligger för förlängd inkomstgaranti ska det vägas in om och hur erbjudna stödåtgärder har utnyttjats eller andra åtgärder vidtagna av den tidigare ledamoten samt dennes personliga och ekonomiska förhållanden.

Någon ändring i sak avseende inkomstgaranti och ekonomiskt omställningsstöd utöver ovan föreslagna förtydliganden föreslås inte. Till följd av andra föreslagna ändringar bör hänvisningar i lagen följdjusteras.

Riksdagens arvodesnämnd har framfört att den har behov av att på liknande sätt som Statens tjänstepensionsverk kunna begära uppgifter från arbetsgivare och andra som har betalat ut ersättning eller förmån för att kunna handlägga en f.d. ledamots ärende. Riksdagsstyrelsen noterar dock att behovet inte har påtalats under utredningens arbete och att utredningen därför inte har lämnat något sådant förslag. Vidare innebär befogenheten som Statens tjänstepensionsverk har en omfattande upplysningsplikt för alla som har betalt ut ersättning eller en förmån. Befogenheten är också förenad med möjligheten att förelägga någon att fullgöra upplysningsskyldigheten, och föreläggandet får dessutom förenas med vite. Då ett stort antal aktörer kan komma att beröras av en utökad upplysningsplikt gentemot Riksdagens arvodesnämnd kan en sådan inte införas utan föregående beredning och remittering. Riksdagsstyrelsen saknar således underlag att föreslå att det införs en sådan långtgående upplysningskyldighet.

Om inkomstgaranti eller ekonomiskt omställningsstöd har betalats ut med för högt belopp får det även fortsättningsvis återkrävas. Det förtydligas dock i ersättningslagen att det även framöver är Statens tjänstepensionsverk som beslutar om återkrav och eftergift av ett sådant krav.

Förtydligande i lagen om tillgodoräknande av tid som statsråd

Riksdagsstyrelsen delar även utredningens uppfattning att förutsättningarna för att tillgodoräkna en ledamots tid som statsråd vid prövningen av rätten till avgångsförmåner från riksdagen ska anges och förtydligas i ersättningslagen. Om en ledamot har tjänstgjort som statsråd under tiden som ledamot under så lång tid att han eller hon har rätt till inkomstgaranti enligt förordningen (2016:1022) om inkomstgaranti, tjänstepension och vissa försäkringsförmåner för statsråd, eller motsvarande enligt äldre föreskrifter, ska den tiden inte också beaktas vid beräkningen av den sammanlagda respektive sammanhängande tjänstgöringstiden i riksdagen. Detta ska enligt riksdagsstyrelsen framgå av ersättningslagen både beträffande inkomstgaranti och ekonomiskt omställningsstöd, samt uttryckas på liknande sätt.

Talmansarvodet utgör underlaget för beräkningen av en avgående talmans ekonomiska omställningsstöd

Utredningen föreslår att det ska förtydligas i ersättningslagen att vid beräkningen av det ekonomiska omställningsstödet till en avgående talman ska talmansarvodet vara utgångspunkten. Liksom för ledamöter ska beloppet bestämmas till 85 procent av arvodet vid avgångstillfället. Riksdagsstyrelsen delar utredningens bedömning och instämmer i förslaget. Eftersom arvodet vid avgångstillfället är utgångspunkten för beräkningen styr arvodesformen utfallet för det ekonomiska omställningsstödet. En talman som efter avslutat

talmansuppdrag fortsätter vara riksdagsledamot och därefter lämnar riksdagen får således ett ekonomiskt omställningsstöd baserat på 85 procent av ledamotsarvodet. En talman som lämnar riksdagen får ett ekonomiskt omställningsstöd baserat på 85 procent av talmansarvodet. Detta eftersom arvodet vid avgångstillfället styr. Enligt riksdagsstyrelsen är detta ingen ändring i sak men när det gäller en avgående talman förtydligas det i lagen att talmansarvodet är grunden för den avgående talmannens ekonomiska omställningsstöd.

5.17 En möjlighet att återkräva felaktiga utbetalningar införs

Riksdagsstyrelsens förslag: En återbetalningsskyldighet ska införas i ersättningslagen för felaktiga utbetalningar eller utbetalningar med ett för högt belopp av arvode, resekostnadsersättning, traktamente, logiersättning eller pension om ledamoten har orsakat utbetalningen genom att lämna oriktiga uppgifter eller genom att inte fullgöra en uppgifts- eller anmälningskyldighet. Återbetalning ska också ske om ledamoten insett eller skäligen borde ha insett att en utbetalning i annat fall har lämnats felaktigt eller med ett för högt belopp. Återbetalningsskyldigheten ska gälla även tidigare ledamöter samt efterlevande som tagit emot förmåner enligt 11–13 kap.

Den som är återbetalningsskyldig ska betala ränta enligt räntelagen på det återkrävda beloppet. Även s.k. dröjsmålsränta enligt 6 § räntelagen kan bli aktuellt.

Om det finns särskilda skäl får ett återkrav och ränta efterges helt eller delvis.

Det ska framgå av lagen att Statens tjänstepensionsverk beslutar om återkrav av pension och om eftergift av ett sådant krav. Detsamma gäller därtill hörande krav på ränta.

En upplysningsbestämmelse om att återkrav av inkomstgaranti och ekonomiskt omställningsstöd regleras i 12 respektive 13 kap. i ersättningslagen ska tas in i ersättningslagen.

Utredningens förslag överensstämmer med riksdagsstyrelsens.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser tillstyrker förslaget, har inget att invända eller avstår från att lämna synpunkter. När det gäller eftergift av inkomstgaranti och ekonomiskt omställningsstöd erinrar *Riksdagens arvodesnämnd* om vad nämnden anfört i fråga om eftergift i remissvaret i ärendet om 2019 års riksdagsöversyn. I det remissvaret ifrågasatte nämnden behovet av en eftergiftsregel vid återkrav av arvode eftersom det finns bestämmelser i utskökningsbalken som säkerställer att en gäldenärs grundläggande behov tryggas vid utmätning.

Skälen för riksdagsstyrelsens förslag

En möjlighet att återkräva felaktiga utbetalningar ska införas i ersättningslagen

Redan i dag finns det vissa bestämmelser i ersättningslagen om återkrav av sjukpension, inkomstgaranti och ekonomiskt omställningsstöd. Som utredningen redovisar saknas det i fråga om övriga ersättningsformer, t.ex. resekostnadsersättning, arvode, traktamente och logiersättning, särskilda regler om återkrav i regelverket. Detta har i praxis lösts genom att återkrav hanterats genom överenskommelser mellan Riksdagsförvaltningen och den berörda ledamoten om att beloppet som ska återbetalas dras av på kommande utbetalningar. När det gäller tidigare ledamöter har utestående fordringar fakturerats. I praktiken har således felaktiga utbetalningar kunnat hanteras. Det är dock enligt utredningen möjligt att tänka sig situationer där det uppstår delade meningar om huruvida ledamoten är återbetalningsskyldig och i så fall med vilket belopp. Även om det praktiska behovet av en reglering enligt utredningen inte är så stort sett till antalet återkravsärenden bör det enligt utredningen vara till gagn för såväl tillämpande myndigheter som för ledamöter, tidigare ledamöter och andra som tar emot betalningar enligt ersättningslagen med en klar och tydlig reglering av vad som gäller vid återbetalning. Det finns även exempel på att Riksdagsförvaltningen uppsåtligt vilseletts av ledamöter att ersätta privata kostnader som inte haft med riksdagsuppdraget att göra. Tilltron till och respekten för ersättningsystemet talar också med styrka för att det klart och tydligt ska framgå att felaktiga utbetalningar ska betalas tillbaka.

Reglerna om återbetalningsskyldighet i socialförsäkringsbalken och lagen om arbetslöshetsförsäkring är i princip konstruerade som en kombination av två vanligt förekommande regleringar om återbetalning. Den enskilde är skyldig att betala tillbaka ett felaktigt belopp dels om han eller hon har orsakat den felaktiga utbetalningen, dels annars insett eller borde ha insett felet. Utredningen anser att regleringen bör utformas i överensstämmelse med dessa bestämmelser eftersom regelverket på det sättet kommer att bygga på en väl inarbetad ordning med en omfattande praxis på närliggande områden. En ledamot bör således vara skyldig att betala tillbaka en felaktig utbetalning om ledamoten har orsakat utbetalningen eller annars tagit emot betalningen och därvid insett eller skäligen borde ha insett att utbetalningen var felaktig.

Nuvarande ordning innebär som utredningen uppger att justeringar görs efter överenskommelse på kommande utbetalningar av arvode eller ersättning när en felaktig utbetalning upptäcks. För att det ska vara tydligt för enskilda ledamöter vad som gäller, och för att skapa en tydlighet och spårbarhet i Riksdagsförvaltningens handläggning, behöver enligt riksdagsstyrelsen en möjlighet att återkräva utbetalningar föras in i ersättningslagen. En möjlighet för Riksdagsförvaltningen att fatta ett beslut om att kräva återbetalning medför större tydlighet. Ett beslut om återkrav kan dessutom överklagas till Riksdagens överklagandenämnd, vilket enligt riksdagsstyrelsen bidrar till större

rättssäkerhet för ledamöterna. Mot denna bakgrund anser riksdagsstyrelsen att en återkravsbestämmelse av det nu aktuella slaget ska införas i ersättningslagen även beträffande resekostnadsersättning, arvode, traktamente och logiersättning.

Ränta

Enligt ersättningslagen ska det tas ut ränta om ett för högt utbetalt belopp inte har betalats tillbaka inom en månad från det att ett krav om återbetalning framställts. I bestämmelserna anges att räntan ska beräknas enligt 6 § räntelagen (1975:635). Den ordningen bör enligt utredningen behållas och även införas för övriga typer av återkrav.

Om det träffas en överenskommelse om avbetalning eller medges anstånd med betalning tas det enligt socialförsäkringsbalken ut ränta enligt 5 § räntelagen, dvs. s.k. avkastningsränta. Utredningen gör bedömningen att det är lämpligt att motsvarande regler införs vid återkrav.

Riksdagsstyrelsen instämmer i utredningens bedömning och anser att bestämmelser av det nu beskrivna slaget om räntor vid återkrav av arvode, resekostnadsersättning, traktamente, logiersättning eller pension ska tas in i ersättningslagen.

Möjlighet till eftergift av återkrav ska införas

Som utredningen redogör för får återkrav av sjukpension, avgångsförmåner och dröjsmålsränta enligt ersättningslagen efterges helt eller delvis. Detsamma gäller vid jämkning av avgångsförmåner. En gemensam förutsättning för det är att det finns särskilda skäl. Av lagförarbetena framgår att införandet av en möjlighet att meddela eftergift syftade till att undvika orimliga konsekvenser, exempelvis om den enskilde drabbats av svår sjukdom eller av annan anledning hade nedsatt betalningsförmåga. I sådana situationer borde det, anfördes det, finnas en möjlighet att meddela eftergift av hela eller delar av återbetalningsskyldigheten (framst. 2001/02:RS3, s. 23). I förarbetena till nu gällande ersättningslag uttalades att tidigare uttalanden alltjämt gällde (framst. 2015/16:RS7, s. 168 och s. 180). Mot den bakgrunden föreslår utredningen att det även fortsättningsvis bör vara möjligt att efterge återkrav av såväl kapitalbelopp som ränta vad gäller avgångsförmåner och sjukpension om det finns särskilda skäl. Motsvarande bestämmelser bör också införas i fråga om övriga typer av återkrav enligt ersättningslagen.

Enligt riksdagsstyrelsen är det rimligt att ett återkrav kan efterges helt eller delvis om det föreligger särskilda skäl för det. Utredningen framhåller att det finns omfattande rättspraxis från Högsta förvaltningsdomstolen i fråga om eftergift inom välfärdssystemen som kan ligga till grund för prövningen av motsvarande frågor enligt ersättningslagen. Riksdagsstyrelsen delar denna uppfattning. Som exempel på särskilda skäl kan ändå nämnas nedsatt betalningsförmåga på grund av sjukdom eller ålder. Även andra faktorer av

betydelse för bedömningen kan finnas, som t.ex. om den felaktiga utbetalningen orsakats av Riksdagsförvaltningen.

En fråga om eftergift kan aktualiseras redan i samband med handläggningen av återkravet. Den föreslagna möjligheten till eftergift är alltså en möjlighet för den handläggande myndigheten att pröva frågan om eftergift. *Riksdagens arvodesnämnds* invändning mot behovet av en eftergiftsregel tar enligt riksdagsstyrelsens mening sikte på utmätningssituationer. Det kan dock enligt riksdagsstyrelsen förekomma t.ex. ekonomiska svårigheter som på motsvarande sätt som hos Försäkringskassan kan föranleda att ett krav om återbetalning helt eller delvis ska efterges. Den möjligheten bör enligt riksdagsstyrelsen även ges beträffande återkrav av felaktiga utbetalningar av arvode, resekostnadsersättning, traktamente, logiersättning och pension.

Liksom tidigare gäller att beslut i frågor om ålderspension fattas av Statens tjänstepensionsverk, SPV. Det bör därför enligt riksdagsstyrelsen framgå av ersättningslagen att SPV beslutar om återkrav av pension och om eftergift av ett sådant krav.

Liksom hittills finns bestämmelser om återkrav av inkomstgaranti och ekonomiskt omställningsstöd i 12 respektive 13 kap. ersättningslagen. Detta bör också framgå genom en upplysningsbestämmelse i kapitlet som innehåller bestämmelser om återkrav av resekostnadsersättning, arvode, traktamente och logiersättning eller pension.

5.18 Beslut om stödåtgärder och sådana besluts överklagbarhet

Riksdagsstyrelsens förslag: Överklagandeförbudet för Riksdagsförvaltningens beslut i ärenden om stödåtgärder för omställning ska tas bort.

Utredningens förslag överensstämmer med riksdagsstyrelsens.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser tillstyrker förslaget, har inget att invända eller avstår från att lämna synpunkter. *Riksdagens överklagandenämnd* anser att det är otydligt om det är fråga om att förvaltningsbeslut i enskilda ärenden ska kunna överklagas till överklagandenämnden genom förslagen till 12 kap. 3 § och 13 kap. 3 § ersättningslagen, eller något annat.

Skälen för riksdagsstyrelsens förslag

Stödåtgärder för övergång till förvärvsverksamhet lämnas enligt utredningens bedömning med stöd av lag i och med att det finns vissa förutsättningar som enligt ersättningslagen måste vara uppfyllda för att sådant stöd ska kunna lämnas. Det uppställs ett ålderskrav och krav på att åtgärden ska bestå av kompetensutveckling, ett begrepp vars innebörd utvecklas närmare i förarbetena. Dessutom får den totala kostnaden inte överstiga summan 50 000 kronor. Det har förekommit att tidigare ledamöter begärt att få genomföra

stödåtgärder, bl.a. genomgå viss utbildning på förvaltningens bekostnad, men nekats att göra det då Riksdagsförvaltningen inte ansett att åtgärden uppfyllt de krav som anges i förarbetena till ersättningslagen. Ett sådant ställningstagande är enligt utredningen av stor betydelse för den enskilde och hans eller hennes möjligheter att övergå till förvärvsarbete. Det kan även få betydelse i en jämkningssituation där det görs gällande att den tidigare ledamoten inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att övergå till förvärvsarbete. Bland annat mot den bakgrunden bedömer utredningen att förbudet mot att överklaga beslut om stödåtgärder för övergång till förvärvsverksamhet bör upphävas. Det innebär att ett sådant beslut ska kunna överklagas till Riksdagens överklagandenämnd. Riksdagens överklagandenämnd efterfrågar förtydligande av om det är Riksdagsförvaltningens förvaltningsbeslut i enskilda ärenden om en viss stödåtgärd som avses kunna överklagas. De beslut av Riksdagsförvaltningen som avses hänför sig till en viss stödåtgärd i ett enskilt ärende och avser möjligheten att få genomgå viss kompetensutveckling på Riksdagsförvaltningens bekostnad. Av den föreslagna ändringen av 15 kap. 1 § följer att alla beslut enligt ersättningslagen utom beslut om tillhandahållande av barnverksamhet får överklagas. Överklagandeförbudet när det gäller beslut om barnverksamhet ska dock enligt riksdagsstyrelsen kvarstå oförändrat.

Sedan tidigare gäller redan att beslut av Riksdagens arvodesnämnd enligt 12 eller 13 kap. är överklagbara. Någon ändring föreslås inte.

Vidare föreslår utredningen att det ska förtydligas genom reglering i ersättningslagen att en ledamot som lämnar riksdagen före 65 års ålder har rätt till stödåtgärder i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer. Riksdagsstyrelsen delar utredningens bedömning att ett sådant förslag bör genomföras. Den föreslagna regleringen innebär ingen ändring i sak, men den utformas som bestämmelser om rättigheter för ledamöterna. Riksdagsförvaltningen bör enligt riksdagsstyrelsen bestämma vilka stödåtgärder som kan lämnas, inbegripet eventuella beloppsbegränsningar och övriga förutsättningar för sådana stödåtgärder.

5.19 Sanktioner och kontroll

Riksdagsstyrelsens bedömning: Utöver ovan redovisade förslag om införande av ersättningskyldighet vid skada och förlust i övernattningsbostäder och arbetsrum, kostnader till följd av kvarlämnade tillhörigheter eller bristande städning samt möjligheten att kräva återbetalning av felaktiga utbetalningar och införande av preskription bör inga ytterligare åtgärder eller sanktioner mot överträdelser av regelverket införas.

Utredningens bedömning överensstämmer med riksdagsstyrelsens.

Remissinstanserna: *Socialdemokraterna*, *Moderaterna* och *Centerpartiet* framhåller att det är genom förebyggande åtgärder i form av tydliga och enkla regler och informationsinsatser m.m. som förekomsten av felaktiga ut-

betalningar bör förhindras, vilket också stärks av bilden som utredningen redovisar där bl.a. ledamöter hellre avstår från ersättning för att slippa ifrågasättanden i efterhand. Det är rimligt med kontrollåtgärder, som bör vara väl avvägda och inte i alltför hög grad innebära merarbete för ledamöterna. *Moderaterna* och *Centerpartiet* framhåller särskilt vikten av informationsinsatser av god kvalitet, vilket även *Kristdemokraterna* instämmer i. Informationsarbetet som Riksdagsförvaltningen bedriver bör utvecklas ytterligare, bl.a. genom ännu tydligare information och personlig rådgivning och hjälp i ännu större utsträckning. *Moderaterna* framhåller särskilt vägledningen om ersättningsfrågor inför Almedalsveckan som ett gott exempel.

Vidare anser *Moderaterna*, *Centerpartiet* och *Kristdemokraterna* att en ordning med förhandsbesked bör övervägas där en ledamot ska kunna begära ett förhandsbesked om tolkningen och tillämpningen när det gäller ersättning i ett enskilt fall.

Skälen för riksdagsstyrelsens bedömning

Riksdagsstyrelsen vill inledningsvis framhålla ledamöternas eget ansvar för beslut och överväganden kring sina tjänsteresor. Samtidigt har Riksdagsförvaltningen en skyldighet att säkerställa att anslagna medel endast används för avsedda ändamål, samt att handläggningen är korrekt och följer förvaltningslagen, men utan att i efterhand överpröva ledamotens resebeslut.

Som utredningen framhåller handlar kontroll om förebyggande och upptäckande åtgärder som leder till att risker för felaktiga beslut och utbetalningar minskar. Hos Riksdagsförvaltningen innebär det att under hela processen fram till en utbetalning, eller fram till dess att ersättning tillhandahålls på något annat sätt, vidta åtgärder för att ersättningen lämnas i enlighet med gällande regelverk. Vidare förutsätts också korrekta uppgifter för korrekta utbetalningar. Det är bara ledamöterna som kan lämna uppgifter om sina tjänsteresor, då de själva beslutar om sina tjänsteresor och därmed måste beakta bestämmelserna i ersättningslagen och ersättningsföreskriften. Här är det också enligt riksdagsstyrelsen viktigt att framhålla att Riksdagsförvaltningen inte i efterhand ska överpröva ledamotens beslut att genomföra en tjänsteresa, utan det ansvaret är helt och hållet ledamotens. Däremot kontrollerar Riksdagsförvaltningen om det saknas underlag för en resa eller om det finns något annat frågetecken kring ett krav på reseersättning. Utfallet av en sådan reglering är att viss granskning därmed i praktiken görs av massmedierna med påföljande uppmärksamhet.

Riksdagsförvaltningen informerar löpande om ledamöternas rätt till ersättning på flera olika sätt. Det sker genom personliga möten, kontakter via telefon och e-post, stormöten, via Riksdagsförvaltningens intranät och riksdagen.se och även genom regelbunden mottagning i Riksdagshuset ett par gånger i månaden. Utöver det erbjuds gruppundervisning om hur det elektroniska reseräkningssystemet vid Riksdagsförvaltningen används. Självklart ska informationsinsatserna hålla hög kvalitet och vara tillförlitliga.

Riksdagsstyrelsen kan konstatera att det har vidtagits flera åtgärder för att förbättra och förtydliga informationen ytterligare. Ett exempel på det är de instruktionsfilmer och manualer om reseräkningssystemet som har lagts ut på Riksdagsförvaltningens intranät. Ett annat exempel är den information och de exempel på olika situationer som förvaltningen har tagit fram i samband med Almedalsveckan. Riksdagsstyrelsen förutsätter att förvaltningen kommer att fortsätta detta arbete.

Beträffande synpunkterna på ökad personlig rådgivning vill riksdagsstyrelsen framhålla grundlagens krav på att Riksdagsförvaltningen ska iaktta opartiskhet och saklighet i sin handläggning och behandla alla ledamöter lika. Förvaltningens handläggare kan inte gå så långt i att biträda ledamöter med personlig rådgivning vid handläggningen av deras ansökningar att de handlar i strid med grundlagens krav. I sammanhanget vill riksdagsstyrelsen dock samtidigt understryka vikten av att Riksdagsförvaltningens handläggare även fortsättningsvis är tillgängliga för frågor om gällande regelverk, om hur ersättningsanspråk framställs och liknande.

När det gäller frågan om införande av en ordning med förhandsbesked vill riksdagsstyrelsen framhålla att en sådan ordning skulle kunna medföra ökad administration både för ledamoten och Riksdagsförvaltningen. Vidare riskerar ett meddelat förhandsbesked, till följd av ledamöternas omfattande tjänsteresande som ofta kräver flexibilitet och ändrade planer, att sällan överensstämmer med det slutliga ersättningsanspråket. Många förhandsbesked riskerar således att inte motsvara den genomförda resan och ledamoten skulle därför inte vara hjälpt av förhandsbeskedet. Riksdagsstyrelsen är mot denna bakgrund, och då flera partier särskilt framhållit att kontrollåtgärder inte i allt för hög grad bör innebära merarbete för ledamöterna, inte beredd att i dagsläget förorda en sådan ordning. Det saknas även beredningsunderlag för att införa en sådan ordning.

När det gäller frågan om sanktioner delar riksdagsstyrelsen utredningens bedömning att sådana inte får försvåra ledamotens möjligheter att utföra riksdagsuppdraget i praktiken, vilket skulle kunna anses vara fallet om en ledamot under en tid t.ex. skulle stängas av från att använda resebokningsmöjligheten eller en övernattningsbostad. Vidare skulle t.ex. avstängning från möjligheten att använda resebyrå eller de taxibolag Riksdagsförvaltningen anlitar inte påverka en ledamots rätt till ersättning för tjänsteresor. Sådana sanktioner riskerar att enbart skapa merarbete för både ledamoten och förvaltningen. De sanktioner som utredningen går igenom skulle även enligt riksdagsstyrelsen i praktiken vara verkningsslösa.

I stället bör en uppgiftsskyldighet på heder och samvete införas genom föreskrift och kompletteras med relevanta frågor i ansökningsformulären.

5.20 Bestämmelser i arvodeslagen om arvode till Riksdagens arvodesnämnd

Riksdagsstyrelsens förslag: Bestämmelser om arvode till ordföranden, övriga ledamöter och ersättaren för ordföranden i Riksdagens arvodesnämnd ska tas in i lagen om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ (arvodeslagen). Arvodena ska baseras på olika procentsatser av talmansarvodet. En ersättare som deltar i ett sammanträde utan att delta i beslut ska bara ha rätt till sammanträdesarvode om nämnden beslutar det.

Det ska tas in en upplysningsbestämmelse i lagen med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd om att bestämmelser om arvode till nämndens ordförande, ledamöter och ersättare för ordförande finns i arvodeslagen.

Utredningens förslag överensstämmer med riksdagsstyrelsens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget, har inget att invända eller avstår från att lämna synpunkter.

Skälen för riksdagsstyrelsens förslag

Riksdagens arvodesnämnd har i uppgift att bestämma arvodet till riksdagens ledamöter, att besluta om tidigare ledamöters rätt till inkomstgaranti eller ekonomiskt omställningsstöd och att utöva tillsyn över utnyttjandet av sådana avgångsförmåner. Nämnden består av ordförande, två övriga ledamöter och en ersättare för ordföranden. Enligt 14 § lagen (2012:883) med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd bestäms arvodet till ordföranden, ersättaren för ordföranden och övriga två ledamöter av riksdagsstyrelsen. Arvodet till ordföranden uppgår för närvarande till 103 000 kronor per år medan övriga ledamöter har ett årsarvode om 40 000 kronor. Ersättaren för ordföranden har rätt till ett sammanträdesarvode om 5 500 kronor. Nuvarande ordning innebär således att arvodena till ordföranden, övriga ledamöter och ersättaren för ordföranden bestäms av riksdagsstyrelsen genom särskilda beslut. Arvodena till ordförande, ledamöter och ersättare i övriga sju andra nämnder under riksdagen regleras i stället i arvodeslagen och motsvarar en viss i lagen angiven procentsats av ledamotsarvodet.

Utredningen påminner om att nämndernas oberoende stärks av det förhållande att arvodena framgår av lag, och inte bestäms genom beslut av riksdagsstyrelsen, vilket också framhållits i tidigare lagstiftningsärenden. Ordningen för hur arvodena bestäms är vidare enligt utredningen transparent och enhetlig. Arvodena anpassas dessutom med automatik till den allmänna löneutvecklingen i och med att ledamotsarvodet årligen omprövas. Det finns också en risk för att arvoden som bestäms genom särskilda beslut inte omprövas tillräckligt ofta och att arvodena därmed kommer att släpa efter övriga arvoden. Enklast vore att knyta arvodena till ledamotsarvodet på samma sätt som för övriga nämnder, men utredningen framhåller att en sådan

lösning inte vore så lämplig i och med att Arvodesnämnden har som uppgift att fastställa ledamotsarvodet och på så sätt indirekt skulle kunna bestämma sitt eget arvode. Talmansarvodet, som motsvarar arvodet till statsministern och som i sin tur bestäms av Statsrådsarvodesnämnden, har samma anknytning till riksdagen som ledamotsarvodet och har haft en utveckling under de senaste decennierna som ligger väl i linje med ledamotsarvodets utveckling. Därför föreslår utredningen att arvoden till ordföranden, övriga ledamöter och ersättaren för ordföranden ska regleras i lag och att talmansarvodet framstår som ett lämpligt arvode att utgå från.

Liksom utredningen funnit finns det således enligt riksdagsstyrelsen goda skäl för att även arvoden till Riksdagens arvodesnämnd regleras i arvodeslagen, bestäms till en viss procentandel av ett annat arvode och därmed följer samma modell som för övriga nämnder under riksdagen. Det saknas anledning att frångå nuvarande ordning med ett årsarvode till ordföranden och övriga ledamöter i nämnden, samt ett sammanträdesarvode till ersättaren för ordföranden. Eftersom ledamotsarvodet bestäms av arvodesnämnden vore det dock enligt riksdagsstyrelsen olämpligt att knyta arvodet till just ledamotsarvodet. Riksdagsstyrelsen delar utredningens uppfattning att det i stället är lämpligt att utgå från talmansarvodet, som arvodesnämnden inte fastställer. De arvodesnivåer som utredningen förordar framstår som väl avvägda, och riksdagsstyrelsen anser därmed att utredningens förslag ska genomföras. Det ska också framgå av arvodeslagen att ersättaren för ordföranden som deltar i ett sammanträde utan att delta i beslut bara har rätt till sammanträdesarvode om nämnden beslutar det.

Det tas även in en upplysningsbestämmelse i lagen (2012:883) med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd om att arvode till nämndens ordförande, ledamöter och ersättare för ordförande finns i arvodeslagen. Vidare noteras det att ordet besluta i 1 § punkten 5 lagen (2012:883) med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd saknas. Ordet besluta förs således in i nämnda punkten 5.

5.21 Arvode till riksdagens delegation till kontrollgruppen för Europol

Riksdagsstyrelsens förslag: Ledamöter och suppleanter i riksdagens delegation till den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europol ska ha rätt till ett sammanträdesarvode, vilket ska framgå av arvodeslagen. Rätten till sammanträdesarvode gäller inte om motsvarande ersättning betalas från kontrollgruppen.

Utredningens förslag överensstämmer med riksdagsstyrelsens.

Remissinstanserna: tillstyrker förslaget, har inget att invända eller avstår från att lämna synpunkter.

Skälen för riksdagsstyrelsens förslag

Riksdagen deltar med delegationer i ett flertal olika internationella sammanhang och delegationerna utses antingen av riksdagen genom beslut i kammaren eller av talmannen, efter nominering av partigrupperna och samråd med gruppledarna. Arvode vid internationella uppdrag lämnas bara vid deltagande i delegationer som utses av riksdagen, dvs. Nordiska rådet, Europarådets parlamentariska församling och den parlamentariska församlingen vid OSSE.

Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) har som syfte att hjälpa medlemsstaterna till ett närmare och effektivare samarbete vid förebyggande och bekämpande av organiserad gränsöverskridande brottslighet och terrorism. Sedan den 1 januari 2019 väljer riksdagen fyra ledamöter och fyra suppleanter i en delegation till kontrollgruppen, som ska utöva politisk övervakning av hur Europol i sin verksamhet fullgör sitt uppdrag, inbegripet vad avser konsekvenserna av denna verksamhet för fysiska personers grundläggande fri- och rättigheter. Det saknas dock bestämmelser som reglerar om ledamöterna i kontrollgruppen har rätt till arvode, vilket utredningen föreslår ska införas.

Riksdagsstyrelsen kan konstatera att riksdagens delegation till den parlamentariska kontrollgruppen för Europol väljs av riksdagen på samma sätt som de svenska delegationerna till Nordiska rådet, Europarådets parlamentariska församling och den parlamentariska församlingen vid OSSE. Det saknas skäl att behandla delegationen till kontrollgruppen för Europol vad gäller rätt till arvode på annat sätt än övriga delegationer som utses av riksdagen. Riksdagsstyrelsen delar utredningens uppfattning att det i nuläget inte är befogat med ett årsarvode eller månadsarvode. Däremot bör ledamöterna tillerkännas ett sammanträdesarvode för deltagande på uppdrag av riksdagen i verksamheten i den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europol, vilket ska framgå av arvodeslagen. För det fall motsvarande ersättning utgår från kontrollgruppen betalas dock inte också ersättning från riksdagen.

5.22 Övriga följdändringar m.m.

Riksdagsstyrelsens förslag: En följdändring i lagen om arvoden till statsråden m.m. behöver göras till följd av en paragrafändring i ersättningslagen.

Utredningens förslag överensstämmer med riksdagsstyrelsens.

Remissinstanserna: Inga remissinstanser har framfört några synpunkter.

Skälen för riksdagsstyrelsens förslag

Den föreslagna ändringen i lagen (1991:359) om arvoden till statsråden m.m. är enbart en följdändring med anledning av en paragrafändring i ersättningslagen. Ändringen innebär således inte någon förändring i sak.

När det gäller ändringen i lagen (2016:1109) om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen har det uppmärksammats att det felaktigt står Riksförvaltningen i lagen. Så är även fallet i 1 kap. 10 § ersättningslagen. I lagtexterna ska det stå Riksdagsförvaltningen, vilket nu rättas till.

I 11 kap. 7 § ersättningslagen anges det att make eller make har rätt till efterlevandepension. I lagtexten ska det rätteligen stå maka eller make, vilket också rättas till.

5.23 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Riksdagsstyrelsens förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2022.

Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för logiersättningar som beviljats före ikraftträdandet. Reglerna om preskription för ersättningsanspråk ska tillämpas på tjänsteresor som genomförs efter ikraftträdandet.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med riksdagsstyrelsens med den skillnaden att ikraftträdandet föreslås till den 1 januari 2022.

Remissinstanserna: *Miljöpartiet* har framfört synpunkter på övergångsbestämmelserna och anser att eftersom mandatperioden för ledamöter är fyra år är det rimligt att nya regler gäller alla från och med en ny mandatperiod.

Skälen för riksdagsstyrelsens förslag

Utredningen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft redan den 1 januari 2022. Riksdagsstyrelsen anser att ikraftträdandet i stället ska vara den 1 juli 2022.

När det gäller övergångsbestämmelserna är det borttagandet av valmöjligheten i fråga om logiersättningen som aktualiserar den föreslagna övergångsbestämmelsen. Som framgår i avsnitt 5.10 anser riksdagsstyrelsen att tungt vägande skäl talar för att de ledamöter som före ikraftträdandet har logiersättning ska kunna fortsätta ha det så länge övriga förutsättningar förblir uppfyllda. Därför är det rimligt med en övergångsbestämmelse så att den ledamot som har beviljats logiersättning före ikraftträdandet bedöms enligt tidigare regler. En ledamot eller ersättare som tillträder uppdraget efter ikraftträdandet, eller någon som inte tidigare har fått logiersättning, omfattas däremot av de nya bestämmelserna.

Reglerna om preskription ska enligt riksdagsstyrelsen omfatta tjänsteresor som genomförs efter ikraftträdandet.

6 Konsekvenser av förslagen

Riksdagsstyrelsens bedömning: Införande av rätt till sammanträdesarvode för ledamöterna i riksdagens delegation till kontrollgruppen för Europol och reglering av arvoden till ordföranden, ledamöter och ersättare för ordföranden i Riksdagens arvodesnämnd bedöms medföra en viss kostnadsökning.

Resterande förslag innebär en rad förtydliganden och förenklingar av regelverket om ledamöternas rätt till ersättning. Tydligare och enklare regler underlättar för såväl ledamöterna som Riksdagsförvaltningen och övriga berörda myndigheter. Sådana förtydliganden och förenklingar innebär också generellt sett kostnadsbesparingar.

Införandet av ett ansökningsförfarande när det gäller rätten till övernattningsboende bedöms initialt innebära vissa ökade administrativa kostnader för Riksdagsförvaltningen, vilket bör kunna hanteras inom befintliga resurser.

Utredningens bedömning överensstämmer med riksdagsstyrelsens förslag.

Remissinstanserna: har inget att invända eller avstår från att lämna synpunkter.

Skälen för riksdagsstyrelsens bedömning

Införandet av rätt till sammanträdesarvode till riksdagens delegation till kontrollgruppen för Europol och reglering av arvoden till ordföranden, ledamöter och ersättaren för ordföranden i Riksdagens arvodesnämnd kommer enligt utredningen att innebära en viss kostnadsökning. Beloppsmässigt måste dock den merkostnaden betraktas som försumbar.

Utredningens förslag innebär en rad förtydliganden och förenklingar av regelverket om ledamöternas rätt till ersättning. Det gäller bl.a. rätten till övernattningsboende i Riksdagsförvaltningens bostadsbestånd och logiersättning, regleringen av enskilda utrikes tjänsteresor, ersättning för traktamente samt arvodesavdrag och ersättning vid föräldraledighet och sjukfrånvaro. Även reglerna om rätt till inkomstgaranti och omställningsstöd förtydligas i flera avseenden samtidigt som Riksdagsförvaltningens handläggning av stödåtgärder för övergång till förvärvsarbete förenklas. Därtill kommer förslaget till uttrycklig reglering av vad som gäller vid återkrav av felaktiga utbetalningar och preskription av krav på ersättning för resekostnader och traktamenten som är äldre än sex månader.

Tydliga och enkla regler underlättar för såväl ledamöterna som Riksdagsförvaltningen och övriga berörda myndigheter. Generellt sett medför sådana förtydliganden och förenklingar kostnads- och resursbesparingar. Ett tydligt och enkelt regelverk underlättar också för Riksdagsförvaltningen och andra

berörda myndigheter när det gäller att informera allmänhet, medier och andra om regelverket.

Utredningen bedömer att förslagen inte kommer att leda till några kostnadsökningar i form av direkta utbetalningar. Snarare bör några förslag leda till minskade kostnader. I det sammanhanget kan särskilt nämnas förslaget om att rätten till logiersättning på sikt avskaffas som ersättningsform och föreslagna preskriptionsbestämmelser.

Förslaget att en ledamots rätt till övernattningsbostad ska prövas efter ansökan på samma sätt som sker i dag när det gäller logiersättning kommer att leda till en ökad administration för ledamöter och Riksdagsförvaltningen. Förvaltningen kommer att behöva ta fram en särskild ansökningsblankett, utarbeta handläggningsrutiner och avsätta resurser för att under kort tid pröva några hundra ansökningar, huvudsakligen i anslutning till riksdagsval. Utredningen bedömer dock att kostnaden för denna hantering kan hanteras inom befintliga resurser.

Förslaget att en ledamot som inte kandiderar vid ett ordinarie riksdagsval obligatoriskt ska flytta ut ur övernattningsbostaden kommer att ge Riksdagsförvaltningen större möjligheter att se till att den nyvalda riksdagen möts av övernattningsbostäder som uppfyller de krav som följer av regelverket. Kostnaderna för boende på hotell med anledning av att övernattningsbostäder inte hunnit iordningsställas kommer också att minska.

Utredningen kan inte se att förslagen skulle innebära några ökade kostnader eller andra konsekvenser för Skatteverket, Statens tjänstepensionsverk, Riksdagens arvodesnämnd eller Riksdagens överklagandenämnd.

Kontroll och uppföljning av användningen av ledamöternas ersättningsystem är av största vikt för legitimiteten och tilltron för systemet. Utredningens förslag till ändrat regelverk innebär att kontrollen förbättras i en rad avseenden, vilket är positivt för det brottsförebyggande arbetet. Riksdagsstyrelsen delar utredningens bedömning och framhåller även att kostnaden för tomma övernattningsbostäder bör minska till följd av förslagen.

7 Författningskommentar

7.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter

En delvis omdisponerad och i vissa avseenden ny ersättningslag föreslås. Bestämmelser om ledamöternas ekonomiska villkor har hämtats från andra författningar, och normnivån på vissa av dagens bestämmelser har ändrats. Strukturen i lagen har ändrats genom att fem kapitel (2, 3 och 5–7) ska upphöra att gälla. Samtidigt föreslås fem nya kapitel införas (3, 5–7 och 14 a kap.). Även språkliga förändringar har gjorts.

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om ersättning till talmannen, riksdagens ledamöter och ersättare. Bestämmelserna avser

- arvode (3 kap.),
- resekostnadsersättning (4 kap.),
- traktamente (5 kap.),
- övernattningsbostad *och logiersättning* (6 kap.),
- arbetsrum samt teknisk och elektronisk utrustning (7 kap.),
- barnverksamhet (8 kap.),
- ålderspension (9 kap.),
- sjukpension (10 kap.),
- efterlevandepension (11 kap.),
- inkomstgaranti (12 kap.),
- omställningsstöd (13 kap.),
- försäkring, rehabilitering och företagshälsovård (14 kap.),
- *återkrav* (14 a kap.), och
- överklagande (15 kap.).

I paragrafen finns en innehållsförteckning som ger en översikt över lagens disposition och innehåll. Innehållsförteckningen ändras med anledning av att 2, 3, 5–7 kap. upphör att gälla. Bestämmelserna om ersättning till talmannen som nu finns i 2 kap. flyttas till ett nytt 3 kap. som innehåller bestämmelser om arvode för talman, ledamöter och ersättare. 5 kap. med bestämmelser om traktamente ersätts med ett nytt kapitel med samma rubrik. 6 kap. som i dag innehåller bestämmelser om övernattningsbostad ersätts med ett nytt kapitel som innehåller bestämmelser om både övernattningsbostad och logiersättning. 7 kap., som i dag innehåller bestämmelser om arbetsrum, introduktion, vidareutbildning samt teknisk och elektronisk utrustning, ersätts av ett nytt kapitel med bestämmelser om arbetsrum samt teknisk och elektronisk utrustning. Bestämmelserna om introduktion och vidareutbildning tas därmed bort från ersättningslagen. Ett nytt kapitel, 14 a kap. läggs till. Detta kommer att innehålla bestämmelser om återkrav.

2 § I lagen avses med

1. *prisbasbelopp*: prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken,

2. *förhöjt prisbasbelopp*: det förhöjda prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 8 §§ socialförsäkringsbalken,

3. *inkomstbasbelopp*: inkomstbasbeloppet enligt 58 kap. 26 och 27 §§ socialförsäkringsbalken,

4. *inkomstindex*: inkomstindex enligt 58 kap. 10–12 §§ socialförsäkringsbalken,

5. *balansindex*: balansindex enligt 58 kap. 22–24 §§ socialförsäkringsbalken,

6. *Europaparlamentets ledamotsstadga*: Europaparlamentets beslut av den 28 september 2005 om antagande av Europaparlamentets ledamotsstadga (2005/684/EG, Euratom), och

7. *tjänsteresa*: *en resa som en ledamot gör som ett led i utövningen av sitt uppdrag som riksdagsledamot och som påbörjas på tjänstestället, under en pågående tjänsteresa eller på en förrättningsort samt avslutas på tjänstestället eller på en förrättningsort.*

Paragrafen innehåller definitioner av vissa begrepp som används i lagen. Definitionen av begreppet tjänsteresa flyttas från hittillsvarande 4 kap. 1 § andra stycket och tas in som en ny *punkt 7*, utan någon ändring i sak.

Tjänsteställe

3 a § *En riksdagsledamot har sitt tjänsteställe där han eller hon är folkbokförd enligt folkbokföringslagen (1991:481) under förutsättning att det där finns en bostad som är inrättad för permanent boende för ledamoten och hans eller hennes familj och som även disponeras av ledamoten.*

Om bostaden inte uppfyller dessa krav utgör riksdagen ledamotens tjänsteställe.

Paragrafen är ny och innehåller en definition av begreppet tjänsteställe. Förslaget motsvarar delvis den definition av tjänsteställe som finns i nu gällande 4 kap. 1 § tredje stycket ersättningslagen. Den föreslagna definitionen innebär förtydliganden av vad som gäller. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Av paragrafens *första stycke* framgår att ledamotens tjänsteställe är där han eller hon är folkbokförd enligt folkbokföringslagen (1991:481) – inte ort som tidigare – dock bara om vissa ytterligare krav också är uppfyllda. Det måste finnas en bostad på folkbokföringsstället. Bostaden ska dels vara inrättad för permanent boende för ledamoten och hans eller hennes familj, dels disponeras av ledamoten. Båda förutsättningarna måste vara uppfyllda.

Begreppet *bostad som är inrättad för permanent boende* definieras inte i ersättningslagen eller i någon annan författning på närliggande område. I de allra flesta fall torde det inte finnas några svårigheter att avgöra om en bostad

är inrättad för permanent boende. Bostaden ska ha tillgång till el, vatten, avlopp, värme och liknande nyttigheter som krävs för ett stadigvarande boende året om. Ledning för den bedömningen kan hämtas från Boverkets byggregler avseende utformningskrav och tekniska egenskapskrav för olika slags bostäder. Det ska också vara fråga om ett eget, självständigt boende av normal storlek. Det krävs alltså att ledamoten ska disponera minst ett eget rum och har tillgång till kök, toalett och liknande. Bedömningen ska göras på objektiva grunder och inte utifrån ledamotens egna personliga preferenser. Gränsfall får överlämnas till praxis. Innebörden av begreppet får då tolkas utifrån normalt språkbruk och mot bakgrund av syftet med regleringen (jfr. HFD 2017 ref. 43), dvs. att kompensera för de merkostnader som uppstår på grund av den vistelse i Stockholm som riksdagsuppdraget kräver.

Om ledamotens familj bor tillsammans med ledamoten i Stockholm, ska bostaden på folkbokföringsstället vara av ett sådant slag att hela familjen kan bo permanent i bostaden. Den bedömningen ska göras utifrån hur förhållandena såg ut vid tidpunkten för tillträdet av uppdraget i riksdagen. Inget hindrar visserligen att ledamoten skaffar en annan bostad på hemorten under tiden riksdagsuppdraget pågår. Bostaden ska dock vara av motsvarande slag. Kravet på bostad inrättad för permanent boende är alltså inte uppfyllt om ledamoten vid tillträdet av uppdraget t.ex. säljer sin villa eller bostadsrätt, flyttar till Stockholm med familjen och i stället skaffar sig ett övernattningsrum eller liknande på hemorten. Är bytet av bostad motiverat av ändrade familjeförhållanden, t.ex. på grund av att barn flyttar hemifrån, måste det emellertid vara möjligt att skaffa en mindre bostad. Inget hindrar heller att ledamoten flyttar till en annan ort så länge han eller hon disponerar en bostad på den nya orten som är inrättad för permanent boende.

Kravet att ledamoten ska *disponera bostaden* innebär att han eller hon ska ha obegränsad tillgång till och kunna utnyttja bostaden på grundval av ett äganderätts- eller upplåtelseavtal. Ledamoten ska således äga, hyra eller arrendera bostaden. En överenskommelse om att vid behov få sova över hos någon eller låna en säng eller ett rum av föräldrar, släkt och vänner eller liknande tillfälliga arrangemang uppfyller således inte kravet på att ledamoten ska disponera bostaden. I kravet på att ledamoten ska disponera bostaden ligger också att den ska vara belägen på en sådan plats att det går att ta sig till och från bostaden och att använda den året om. Bostaden får inte vara uthyrd eller utlånad till någon annan utan rent faktiskt kunna disponeras fullt ut av ledamoten vid varje givet tillfälle. Är bostaden på hemorten uthyrd uppstår det inte någon merkostnad för ledamoten (jfr 1994/95:SkU43 och 2003/04:SkU20 s. 21 f.). Det finns dock inget hinder mot att ledamoten hyr ut en väl avgränsad del av bostaden, exempelvis en uthyrningsdel eller en separat lägenhet.

Det finns inget krav på att ledamoten ska utnyttja bostaden på hemorten i viss utsträckning per vecka, månad eller liknande för att den ska vara att betrakta som tjänsteställe, om övriga förutsättningar är uppfyllda.

Det saknas en legal definition av begreppet familj i svensk rätt och begreppet kan ha olika betydelse beroende på sammanhanget. Vad som avses

med begreppet familj i detta sammanhang är ledamotens make, maka eller sambo samt deras barn, antingen egna eller gemensamma, som de bor tillsammans med. Begreppet innefattar även familjehemsplacerade barn.

Om bostaden inte uppfyller kraven enligt första stycket utgör bostaden inte ledamotens tjänsteställe, även om han eller hon är folkbokförd där. Detta framgår av andra stycket. Tjänstestället är då i stället riksdagen. I sådant fall har ledamoten inte rätt till övernattningsbostad i Riksdagsförvaltningens bostadsbestånd, logiersättning och vissa traktamenten. Det påverkar även rätten till resekostnadsersättning.

5 § Vad som sägs i denna lag om en ledamot gäller även talmannen och en ersättare som utövar uppdrag som ledamot (ersättare), om det inte anges något annat i lagen.

Paragrafen motsvarar delvis nu gällande 1 kap. 5 och 6 §§ och innehåller en bestämmelse om lagens tillämplighet på talmannen och ersättare. Det har gjorts ett förtydligande om att lagen bara gäller för ersättare som utövar uppdrag som ledamot. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Av paragrafen framgår att vad som sägs i lagen om en ledamot även gäller talmannen och ersättare, om det inte anges något annat i lagen. Detta gäller inte bara bestämmelser om rätt till ersättning utan även andra bestämmelser i lagen, exempelvis om återkrav och preskription. Bestämmelser som avviker från vad som gäller för ledamöter finns i fråga om talmannen angående rätten till arvode och vad som ska utgöra underlag vid beräkningen av inkomstgaranti och ekonomiskt omställningsstöd (3 kap. 1 §, 12 kap. 11 § och 13 kap. 5 §). Det finns även särskilda regler för beräkningen av en tidigare talmans pensionsrätt för tid före 2010 (9 kap. 5–7 §§). Vad gäller ersättare finns en särskild bestämmelse om under vilka förutsättningar en ersättare får genomföra enskilda utrikes tjänsteresor (4 kap. 4 § tredje stycket). Det finns även en särskild bestämmelse om under hur lång tid en ersättare för någon annan ledamot än talmannen eller en ledamot som tjänstgör som statsråd eller statssekreterare har rätt till ersättning när uppdraget upphör (1 kap. 9 §).

6 § En ledamot som fullgör uppdrag som statsråd har under den tiden inte rätt till ersättning enligt denna lag.

Paragrafen motsvarar delvis den nu gällande 1 kap. 9 § tredje stycket och innehåller en bestämmelse om att en ledamot som fullgör uppdrag som statsråd inte har rätt till ersättning enligt lagen under den tiden. Tiden som statsråd kan dock under vissa förutsättningar tillgodoräknas vid prövningen av ledamotens rätt till avgångsförmån (se 12 kap. 6 a § och 13 kap. 7 a §). Någon ändring i sak är inte avsedd. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

7 § *En ledamot som har beviljats ledighet för att tjänstgöra som statssekreterare har under den tiden inte rätt till ersättning enligt denna lag.*

En ledamot som har beviljats ledighet av något annat skäl har bara rätt till ersättning under ledigheten om det anges i lagen.

Paragrafen motsvarar delvis den nu gällande 1 kap. 9 § tredje stycket och innehåller en bestämmelse om vad som gäller i fråga om rätt till ersättning vid ledighet som har beviljats av riksdagen eller talmannen. Någon ändring i sak är inte avsedd. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

I *första stycket* anges att en ledamot som har beviljats ledighet för att tjänstgöra som statssekreterare inte har rätt till ersättning enligt lagen under den tiden. Tiden får dock tillgodoräknas vid prövningen av ledamotens rätt till avgångsförmån när han eller hon lämnar riksdagen (se 12 kap. 6 § och 13 kap. 7 § andra stycket).

Andra stycket gäller ledighet som beviljats av något annat skäl än tjänstgöring som statssekreterare, exempelvis på grund av sjukdom eller föräldraledighet. Vid sådan ledighet lämnas ersättning bara om det uttryckligen anges i lagen. Sådana bestämmelser finns bl.a. vad gäller rätten till arvode (3 kap. 8 §), övernattningsbostad i Riksdagsförvaltningens bostadsbestånd (6 kap. 10 §) och tillgång till teknisk och elektronisk utrustning (7 kap. 13 §). När det gäller vissa ersättningsformer följer det direkt av lagen att det inte kan lämnas någon ersättning under ledighet. Ett exempel på det är rätten till resekostnadsersättning och traktamente, som förutsätter att ledamoten tjänstgör.

Tid som ersätts

8 § *En ledamot har rätt till ersättning enligt denna lag från och med den dag då han eller hon tillträder uppdraget till och med 30 dagar efter det att uppdraget upphörde, om det inte anges något annat i lagen.*

Paragrafen, som delvis motsvarar hittillsvarande 1 kap. 7 §, innehåller en bestämmelse om under vilken tid rätten till ersättning gäller. Någon ändring i sak är inte avsedd.

Av paragrafen framgår att rätten till ersättning gäller från och med den dag då ledamoten tillträder riksdagsuppdraget till och med 30 dagar efter det att uppdraget upphörde, om det inte anges något annat i lagen. Bestämmelser som avviker från denna huvudregel finns i 1 kap. 9 § som gäller ersättare för någon annan än talmannen, ett statsråd eller en statssekreterare. Vidare finns bestämmelser i 4 kap. 2 a § som innebär att en ledamot i vissa fall har rätt till ersättning för resekostnader före tillträdet. Av 8 kap. 3 § följer att rätten till barnverksamhet upphör samtidigt med att uppdraget upphör.

En ledamot som valts in i riksdagen vid ett riksdagsval tillträder uppdraget när riksdagen samlas för första gången enligt 3 kap. 10 § regeringsformen och 3 kap. 2 § riksdagsordningen. En ledamot som efterträder en annan ledamot

under en valperiod, tillträder uppdraget den dag som anges i Valmyndighetens beslut enligt 14 kap. 18 § vallagen (2005:837). En ersättare tillträder uppdraget den dag som anges i det bevis som utfärdas av Riksdagsförvaltningen då han eller hon kallas att tjänstgöra (5 kap. 5 § riksdagsordningen och tilläggsbestämmelse 5.5.1).

För en ledamot som lämnar riksdagen vid ett riksdagsval upphör uppdraget när den nyvalda riksdagen samlas. Om ledamoten lämnar uppdraget under valperioden upphör uppdraget den dag som framgår av riksdagens beslut om att godta ledamotens avsägelse. Detsamma gäller en ersättare som avsäger sig uppdraget i förtid. Annars upphör en ersättares uppdrag den dag som framgår av det bevis som utfärdas då han eller hon kallas att tjänstgöra. Om den ordinarie ledamot som ersättaren ersätter återkommer till riksdagen tidigare än avsett upphör ersättarens uppdrag vid den tidpunkten.

9 § *En ersättare för någon annan än talmannen eller en ledamot som tjänstgör som statsråd eller statssekreterare, har rätt till ersättning under den tid som anges i det bevis som utfärdas av Riksdagsförvaltningen då ersättaren kallas att utöva uppdrag som ledamot. Om uppdraget upphör tidigare än vad som anges i beviset, har ersättaren rätt till ersättning under 30 dagar från det att uppdraget upphörde, dock längst till den dag som anges i beviset.*

Paragrafen motsvarar delvis hittillsvarande 1 kap. 8 § och innehåller en särskild bestämmelse som gäller ersättare för andra ledamöter än talmannen och ledamöter som tjänstgör som statsråd eller statssekreterare. Någon ändring i sak är inte avsedd.

Paragrafen innehåller en särreglering i förhållande till bestämmelsen i 1 kap. 8 § om att rätten till ersättning upphör 30 dagar efter det att uppdraget upphörde. För ersättare som omfattas av bestämmelsen gäller i stället att rätten till ersättning upphör den dag som anges i det bevis som utfärdas då ersättaren kallas att tjänstgöra (5 kap. 5 § riksdagsordningen och tilläggsbestämmelse 5.5.1). Om uppdraget upphör tidigare än vad som framgår av beviset på grund av att den ordinarie ledamoten återinträder tidigare än planerat, har ersättaren rätt till ersättning under 30 dagar från det att uppdraget upphörde, dock längst till den slutdag som anges i beviset.

10 § *Riksdagsförvaltningen får meddela föreskrifter till lagen.*

Paragrafen innehåller ett bemyndigande för Riksdagsförvaltningen att meddela föreskrifter till lagen. Ändringen innebär att uttrycket tillämpningsföreskrifter byts ut mot föreskrifter. Vidare har det gjorts en språklig korrigering. Övervägandena finns i avsnitt 5.22.

Bemyndigandet följer av 8 kap. 13 § andra stycket regeringsformen där det föreskrivs att riksdagen får bemyndiga riksdagens myndigheter att meddela

föreskrifter som avser förhållanden inom riksdagen eller dess myndigheter. Sådana föreskrifter beslutas av riksdagsstyrelsen enligt 10 § 5 lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen. I lagen används återkommande uttrycket ”i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer” för att markera att den närmare innebörden av bestämmelsen framgår av riksdagsstyrelsens föreskrift till lagen. Tidigare har tillämpningsföreskrift utfärdats, men framöver benämns det föreskrift.

3 kap. Arvode

Talmansarvode

1 § Talmannen har rätt till ett månatligt arvode som motsvarar arvodet till statsministern.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om talmannens rätt till arvode och motsvarar den nu gällande 2 kap. 1 §. Paragrafen flyttas till detta kapitel i och med att 2 kap. upphävs. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

Ledamotsarvode

2 § En ledamot har rätt till ett månatligt arvode som bestäms av Riksdagens arvodesnämnd.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om en ledamots rätt till arvode och motsvarar den nu gällande 3 kap. 1 §.

Tilläggsarvode

3 § En vice talman har rätt till ett månatligt tilläggsarvode som uppgår till 30 procent av ledamotsarvodet.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om att en vice talman har rätt till ett månatligt tilläggsarvode och motsvarar nu gällande 3 kap. 2 §.

4 § En ordförande i ett utskott eller i EU-nämnden har rätt till ett månatligt tilläggsarvode som uppgår till 20 procent av ledamotsarvodet.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om rätt till ett månatligt tilläggsarvode för en ordförande i ett utskott eller i EU-nämnden och motsvarar den nu gällande 3 kap. 3 §. Bestämmelsen har ändrats språkligt utan att någon ändring i sak är avsedd.

5 § En vice ordförande i ett utskott eller i EU-nämnden har rätt till ett månatligt tilläggsarvode som uppgår till 15 procent av ledamotsarvodet.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om rätt till ett månatligt tilläggsarvode för en vice ordförande i ett utskott eller i EU-nämnden och motsvarar, med en språklig justering, nu gällande 3 kap. 4 §.

Sammanträdesarvode i EU-nämnden

6 § En ledamot, suppleant eller tillfällig ersättare i EU-nämnden har rätt till sammanträdesarvode för sammanträden som infaller på en måndag, en fredag och under tid då kammaren inte sammanträder. Detta gäller dock inte ordföranden och en vice ordförande i nämnden.

En suppleant i EU-nämnden som närvarar vid ett sammanträde utan att delta i de beslut som fattas under sammanträdet har rätt till sammanträdesarvode bara om nämnden beslutar om det.

Riksdagsförvaltningen bestämmer arvodets storlek.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om rätt till sammanträdesarvode i EU-nämnden som motsvarar nu gällande 3 kap. 5 §.

I *första stycket* har det gjorts en språklig ändring med anledning av att det kan förekomma flera vice ordförande. Någon ändring i sak är inte avsedd.

Arvode som inkomst av anställning

7 § Talmansarvode, ledamotsarvode och eventuellt tilläggsarvode ska anses som inkomst av anställning enligt socialförsäkringsbalken och lagen (1991:1047) om sjuklön. Ledamoten ska i det sammanhanget anses som arbetstagare.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om att talmansarvode, ledamotsarvode och förtydligandet *eventuellt* tilläggsarvode ska anses som inkomst enligt socialförsäkringsbalken och sjuklönelagen och motsvarar nu gällande 3 kap. 6 §. Ändringen innebär ett förtydligande om att bestämmelsen även omfattar talmansarvode. Så har ansetts vara fallet även tidigare och någon ändring i sak är inte avsedd. Tillägget av ordet eventuellt före tilläggsarvode belyser att alla ledamöter inte har tilläggsarvode.

Arvode vid ledighet

8 § En ledamot har rätt till ledamotsarvode och eventuellt tilläggsarvode vid ledighet som understiger en månad. Om ledigheten uppgår till minst en månad har ledamoten rätt till arvode under ledigheten bara om ledigheten beror på

offentligt uppdrag, sjukdom, föräldraledighet, vård av närstående eller fullgörande av totalförsvarspplikt.

Med ett offentligt uppdrag avses ett uppdrag som ges av riksdagen eller regeringen eller av någon annan efter bemyndigande av riksdagen eller regeringen. En anställning utgör inte ett offentligt uppdrag.

Paragrafen motsvarar delvis nu gällande 1 kap. 9 § och innehåller en bestämmelse om vad som gäller i fråga om rätt till arvode vid ledighet som beviljas av riksdagen eller talmannen. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

Om ledigheten understiger en månad har ledamoten enligt *första stycket* rätt till arvode och eventuellt tilläggsarvode under ledigheten. Så är fallet även enligt den nu gällande regleringen. Detta framgår emellertid bara indirekt av 1 kap. 9 §, och den föreslagna lydelsen innebär därmed ett förtydligande. Uppgår ledigheten till minst en månad eller längre tid än så har ledamoten rätt till arvode under den tiden bara under vissa förutsättningar, nämligen om skälet för ledigheten är offentligt uppdrag, sjukdom, fullgörande av totalförsvarspplikt, föräldraledighet och vård av närstående. De två förstnämnda ledighetsgrunderna anges i den nu gällande regleringen i ersättningslagen. Det tidigare uttrycket militärtjänstgöring har dock ersatts med uttrycket fullgörande av totalförsvarspplikt utan att någon ändring i sak är avsedd. Angivandet av ledighetsgrunderna föräldraledighet och vård av närstående i lagen innebär ett förtydligande i enlighet med vad som gäller enligt praxis. Därutöver har den nuvarande hänvisningen till vad som gäller enligt bestämmelser för arbetstagare hos Riksdagsförvaltningen tagits bort. I *andra stycket* förklaras vad som avses med begreppet offentligt uppdrag.

Arvodesavdrag och ersättning vid sjukfrånvaro och föräldraledighet

9 § Vid sjukfrånvaro och föräldraledighet ska det för samma tid göras avdrag på talmansarvode, ledamotsarvode, eventuellt tilläggsarvode och arvode enligt 1 § 2 och 4 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer. För ledamöter kan endast helt kalenderdagsavdrag göras.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om arvodesavdrag vid sjukfrånvaro och föräldraledighet som delvis motsvarar de nu gällande bestämmelserna i 3 kap. 7 och 8 §§. Paragrafen har ändrats språkligt och strukturerats på ett annat sätt än enligt nuvarande lydelse. Bestämmelsen gäller för ledamöter som har beviljats ledighet av riksdagen, och för talmannen, om den beviljade ledigheten är på grund av sjukdom eller föräldraledighet. Bestämmelsen gäller också för nämnda grupper om de är frånvarande under en kortare tid av samma anledningar utan att ansöka om ledighet, t.ex. på grund av sjukdom eller vård av barn. I ett sådant fall har de rätt till arvode under ledigheten. I dessa fall ska

det göras ett s.k. kalenderdagsavdrag på talmansarvode, ledamotsarvode, eventuellt tilläggsarvode och arvode enligt 1 § 2 och 4 arvodeslagen.

De nu gällande bestämmelserna hänvisar i fråga om avdragets beräkning till vad som gäller enligt de bestämmelser som gäller för arbetstagare hos Riksdagsförvaltningen, dvs. enligt kollektivavtal. Riksdagsstyrelsens förslag innebär här en ändring och anger i stället att avdraget ska beräknas i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer. Regleringen av hur avdraget ska beräknas kommer således i stället att framgå av riksdagsstyrelsens föreskrift till lagen (jfr 10 § 5 lagen med instruktion för Riksdagsförvaltningen). Efter som arbetstagare kan vara t.ex. sjukskrivna en del av en dag, vilket ledamöter enligt riksdagsordningen inte kan, innehåller riksdagsstyrelsens förslag också en upplysning om att för ledamöter kan endast helt kalenderdagsavdrag göras. Så är fallet även i dag och förslaget i denna del innebär således bara ett förtydligande.

10 § Vid sjukfrånvaro och föräldraledighet har en ledamot rätt till ersättning i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer. För ledamöter kan sådan ersättning endast avse hela kalenderdagar.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om rätt till ersättning vid sjukfrånvaro och föräldraledighet som delvis motsvarar hittillsvarande 3 kap. 7 och 8 §§. Bestämmelsen har ändrats språkligt och strukturerats på ett annat sätt än tidigare. Någon ändring i sak är dock inte avsedd. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

Bestämmelsen gäller rätten till ersättning för ledamöter som har beviljats ledighet av riksdagen eller talmannen på grund av sjukdom eller föräldraledighet, eller som är frånvarande under kortare tid av sådan anledning utan att ansöka om ledighet. I den nu gällande regleringen hänvisas i fråga om rätten till ersättning till vad som gäller enligt bestämmelser för arbetstagare hos Riksdagsförvaltningen, dvs. enligt kollektivavtal. Den hänvisningen har ersatts med en hänvisning till att rätten till ersättning gäller i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer. Rätten till ersättning vid sjukfrånvaro och föräldraledighet framgår således av riksdagsstyrelsens föreskrift till lagen (jfr. 10 § 5 lagen med instruktion för Riksdagsförvaltningen). Föreskriften avser således att omfatta samma förmåner som idag men genom reglering i föreskrift uppnås en följsamhet till eventuella ändringar av förmåner som kan komma att vara knutna till föräldraledighet eller sjukfrånvaro. I bestämmelsen förtydligas också att ersättning för ledamöter vid sjukfrånvaro och föräldraledighet endast kan avse hela kalenderdagar.

Arvodesavdrag på ledamotens egen begäran

11 § Om en ledamot av något annat skäl än som anges i 9 och 10 §§ har beviljats ledighet kortare tid än en månad under tid då arbetsplenum pågår, ska

det på ledamotens begäran göras kalenderdagsavdrag för den tiden på ledamotsarvode, tilläggsarvode och arvoden enligt 1 § 2 och 4 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om att en ledamot har rätt att begära avdrag på sitt arvode vid beviljad ledighet som understiger en månad. Bestämmelsen motsvarar den nu gällande 3 kap. 9 §. Bestämmelsen har ändrats språkligt utan att någon ändring i sak är avsedd.

Ersättning för förlorad semester

12 § En ersättare har rätt till ersättning för förlorad semester. Sådan ersättning lämnas endast för den tid som understiger tolv månader per tolv månadersperiod.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om ersättares rätt till kompensation för förlorad semester som delvis motsvarar den nu gällande 3 kap. 10 §. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.

Bestämmelsen har formulerats som en uttrycklig rättighet för ersättaren och förtydligats så att det framgår att rätten till ersättning för förlorad semester ska bedömas per tolv månadersperiod. Den som tjänstgör under åtta månader ersätts för hela den tidens förlorade semester under den tiden. Den som tjänstgör i 16 månader ersätts däremot endast för de fyra månader som överstiger tolv månader (jfr framst. 2005/06:RS4 s. 86 f.).

Återbetalning av arvode

13 § En ledamot som har varit frånvarande vid minst 60 procent av voringstillfällena i kammaren under ett kvartal ska betala tillbaka ledamotsarvode som avses i 3 kap. 2–5 §§ för den tiden, om

1. ledamoten har varit frånvarande vid minst 60 procent av voringstillfällena i kammaren även under ett föregående kvartal under valperioden, och

2. talmannen efter det kvartal som avses i punkt 1 har erinrat ledamoten om ledamotens frånvaro och återbetalningsplikt.

Paragrafnumret, som infördes genom SFS 2021:1123 (2020/21:URF1, framst. 2020/21:RS5, bet. 2021/22:KU3, rskr. 2021/22:44 och med ikraftträdande den 1 januari 2022), ändras till följd av ovan föreslagna ändringar som innebär omnumrering av paragrafer, och därmed nya hänvisningar, utan att någon förändring är avsedd.

14 § Vid tillämpningen av 13 § ska perioden juli–september inte beaktas. Frånvaro vid voteringar som beror på sjukdom, föräldraledighet, familjeskäl, internationella uppdrag eller liknande omständighet ska inte heller beaktas. Om det finns synnerliga skäl ska inte heller annan frånvaro beaktas.

Paragrafens nummer ändras, liksom hänvisningen till 13 § då även den paragrafens nummer ändrats. Det är endast fråga om följdändringar utan att någon ändring i sak är avsedd.

15 § Bestämmelserna i 13 § gäller inte partiledare och språkrör för partier som valts in i riksdagen.

Paragrafens nummer ändras, liksom hänvisningen till 13 § då den paragrafens nummer ändrats. Det är en följdändring utan att någon ändring i sak är avsedd.

16 § Riksdagens arvodesnämnd fattar beslut om återbetalning av arvode efter anmälan av talmannen.

Det är endast fråga om en följdändring då paragrafens nummer ändras utan att någon ändring i sak är avsedd.

17 § Talmannens erinran om frånvaro och återbetalningsskyldighet enligt 13 § 2 ska lämnas inom sex månader efter utgången av det kvartal som erinran avser. Har inte talmannens erinran lämnats inom den tiden ska inte någon erinran lämnas.

Talmannens anmälan till Riksdagens arvodesnämnd enligt 16 § ska göras inom sex månader efter utgången av det kvartal för vilket återbetalning föreslås. Har inte talmannens anmälan gjorts inom den tiden ska inte någon anmälan göras.

Paragrafens nummer ändras, liksom hänvisningarna till 13 § respektive 16 § då även de paragrafernas nummer ändrats. Det är endast fråga om följdändringar utan att någon ändring i sak är avsedd.

18 § Riksdagsförvaltningen ska på begäran av Riksdagens arvodesnämnd överlämna uppgifter om en ledamots närvaro vid voteringstillfällena och andra uppgifter som nämnden behöver för sin prövning.

Innan ett beslut om återbetalning fattas ska Riksdagens arvodesnämnd ge den ledamot som anmälan avser tillfälle att yttra sig. Nämnden ska även inhämta yttrande från den partigrupp som ledamoten tillhör eller har tillhört.

Det är endast fråga om en följdändring då paragrafens nummer ändras utan att någon ändring i sak är avsedd.

19 § Riksdagsförvaltningen framställer krav på återbetalning i enlighet med Riksdagens arvodesnämnds beslut. Ett belopp som återkrävs får i stället avräknas mot kommande utbetalningar av arvodet.

Om återbetalning inte har skett inom en månad från det att ett krav på återbetalning framställts ska den återbetalningsskyldige betala ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) på det obetalda beloppet till dess betalning sker.

Riksdagens arvodesnämnd får efter skriftlig ansökan från ledamoten besluta att återkravet och kravet på ränta ska efterges helt eller delvis, om det finns särskilda skäl.

Det är endast fråga om en följdändring då paragrafens nummer ändras utan att någon ändring i sak är avsedd.

4 kap.

Ersättning för kostnader för tjänsteresa

1 § En ledamot har rätt till ersättning för sina kostnader för *en tjänsteresa*.

Paragrafen, som motsvarar nu gällande 4 kap. 1 § första stycket, innehåller en bestämmelse om att en ledamot har rätt till ersättning för sina kostnader vid en tjänsteresa utan någon avsedd förändring i sak. Övervägandena finns i avsnitt 5.7. Ersättning lämnas för transport och övernattningskostnader. Kostnader för övernattningskostnader har tidigare inordnats bland bestämmelserna om traktamente, s.k. natttraktamente. Även andra kostnader som kan hänföras till en tjänsteresa kan liksom tidigare ersättas. Det kan exempelvis handla om kostnader för bagageavgift, nödvändig vaccinering och visum.

Definitionen av begreppet tjänsteresa i paragrafens hittillsvarande andra stycke flyttas till 1 kap. 2 § medan bestämmelsen om ledamotens tjänsteställe i hittillsvarande tredje stycket tas in i 1 kap. 3 a §.

2 a § Rätten till ersättning enligt 2 § gäller för

1. en ledamot som tillträder sitt uppdrag vid ett riksdagsval från och med den dag då Valmyndigheten fastställt valresultatet,

2. en ledamot som tillträder sitt uppdrag under en pågående valperiod från och med den dag då Valmyndigheten utsett honom eller henne till ledamot, och

3. en ersättare från och med den dag då Riksdagsförvaltningen utfärdar bevis om att ersättaren ska utöva uppdrag som riksdagsledamot.

Paragrafen, som är ny, innehåller en bestämmelse om från vilken tidpunkt rätten till ersättning för resekostnader före tillträdet av riksdagsuppdraget enligt 4 kap. 2 § inträder. Paragrafen motsvarar delvis nu gällande 1 kap. 7 §. Någon ändring i sak är inte avsedd. Övervägandena finns i avsnitt 5.7.

4 § *En enskild utrikes tjänsteresa ska vara av värde för fullgörandet av riksdagsuppdraget.*

Riksdagsförvaltningen fastställer för varje valperiod ett belopp som en ledamot får använda för sådana resor.

En ersättare som under en valperiod har tjänstgjort eller ska tjänstgöra under sammanlagt minst ett år har rätt att använda de medel som den ordinarie ledamoten disponerar för enskilda utrikes tjänsteresor.

Paragrafen innehåller bestämmelser om en ledamots rätt till ersättning för enskilda utrikes tjänsteresor. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.

Första stycket är nytt och innehåller ett förtydligande om att en enskild utrikes tjänsteresa ska vara av värde för fullgörandet av riksdagsuppdraget. Detta gäller redan enligt praxis men tas för tydlighets skull in i bestämmelsen. Någon ändring i sak är inte avsedd. En resa kan exempelvis syfta till att ledamoten ges möjlighet att skaffa sig kunskaper om utvecklingen utomlands och att främja och vidmakthålla internationella kontakter. En ledamot ska även kunna följa och påverka utvecklingen inom EU. Detta kan exempelvis ske genom studiebesök och möten med företrädare för andra parlament, enskilda, organisationer och myndigheter. Resor som endast innebär personlig förkovran för ledamoten, exempelvis deltagande i kurser och utbildningar som inte har en direkt och specifik koppling till riksdagsuppdraget, kan dock inte anses vara av värde för fullgörandet av riksdagsuppdraget. Det saknas regler i ersättningslagen och föreskriften om hur många timmar per dag som ska ägnas åt arbete vid en enskild utrikes tjänsteresa. Den huvudregel om arbete under minst sex timmar per dag som normalt gäller för arbetstagare vid konferenser och studieresor bör dock kunna tjäna som riktmärke även vid bedömningen av innehållet i en enskild utrikes tjänsteresa. Avsteg från detta riktmärke bör kunna motiveras särskilt.

Det förhållandet att en ledamot inte kandiderar vid ett kommande val eller att det är kort tid kvar på valperioden ska beaktas bland övriga omständigheter vid prövningen av en ansökan om tillstånd att genomföra en enskild utrikes tjänsteresa. De uppgifter ledamoten lämnar i ansökan om på vilket sätt resan är av värde för hans eller hennes fullgörande av uppdraget kommer då att vara ett särskilt viktigt underlag för vice talmans prövning. Det ligger i sakens natur att ju närmare valdagen en resa är tänkt att genomföras, desto svårare kommer det i regel vara att finna att resan är av nytta för fullgörandet av riksdagsuppdraget under den resterande delen av valperioden.

Andra stycket motsvarar delvis 4 kap. 4 § och innehåller en bestämmelse om att det belopp som får användas för enskilda utrikes tjänsteresor bestäms av Riksdagsförvaltningen i stället för som tidigare av riksdagsstyrelsen. Beloppet kommer dock även fortsättningsvis att bestämmas av riksdagsstyrelsen som ledningsorgan för Riksdagsförvaltningen, och komma till

uttryck i styrelsens föreskrift till lagen (jfr 10 § 5 lagen med instruktion för Riksdagsförvaltningen).

I *tredje stycket*, som är nytt, finns en bestämmelse om under vilka förutsättningar en ersättare kan utnyttja medel för enskilda utrikes tjänsteresor. En motsvarande bestämmelse finns i hittillsvarande reglering i 3 kap. 7 § tillämpningsföreskriften till lagen. Innebörden av bestämmelsen är att en ersättare som har eller ska tjänstgöra i sammanlagt minst ett år får utnyttja medlen som den ordinarie ledamoten har tillgängligt för enskilda utrikes tjänsteresor. En och samma person kan inte under en valperiod ta i anspråk mer än 50 000 kronor.

5 § Talmannen beslutar om sina tjänsteresor.

En ledamot beslutar om sina

- 1. inrikes tjänsteresor,*
- 2. enskilda utrikes tjänsteresor till länder som ingår i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, kandidatländer och potentiella kandidatländer för medlemskap i Europeiska unionen, samt*
- 3. enskilda utrikes tjänsteresor till andra länder och områden som Riksdagsförvaltningen bestämmer.*

Riksdagsförvaltningen, eller den som förvaltningen bestämmer, beslutar efter ansökan om enskilda utrikes tjänsteresor som inte omfattas av andra stycket.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vem som beslutar om olika typer av tjänsteresor. Regleringen motsvarar i huvudsak vad som gäller enligt hittillsvarande 4 kap. 5 §. Paragrafens struktur ändras dock och det tillkommer en ny punkt 3 i andra stycket. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.

Enligt *första stycket* beslutar talmannen om sina tjänsteresor. Paragrafen har i den delen ändrats språkligt utan att någon ändring i sak är avsedd.

I *andra stycket* anges att en ledamot i likhet med hittillsvarande reglering beslutar om sina inrikes tjänsteresor och om sina enskilda utrikes tjänsteresor till länder inom EES-området och EU:s kandidatländer och potentiella kandidatländer (punkt 1 och 2). I punkt 3 har det gjorts ett tillägg, som är nytt, som innebär att Riksdagsförvaltningen kan besluta om en utvidgning av ledamotens beslutanderätt till länder eller områden som inte omfattas av punkt 2.

Av *tredje stycket* framgår att Riksdagsförvaltningen eller den förvaltningen utser beslutar om enskilda utrikes tjänsteresor till andra länder och områden som inte omfattas av andra stycket. Beslut enligt andra stycket 3 och tredje stycket fattas av riksdagsstyrelsen och kommer till uttryck i styrelsens föreskrift till lagen (jfr 10 § 5 lagen med instruktion för Riksdagsförvaltningen). Enligt nu gällande reglering bestämmer någon av de vice talmännen (3 kap. 10 § tillämpningsföreskrift) om resor som inte ledamoten får besluta själv om. Till grund för bedömningen ligger en ansökan och det rese-

program som har bifogats ansökan. Ledamoten ska i ansökan kortfattat beskriva på vilket sätt resan är av värde för fullgörandet av uppdraget. Detta framgår av tillämpningsföreskriften till lagen.

5 a § *En ansökan om att få genomföra en enskild utrikes tjänsteresa ska avslås*
1. om resan inte är av värde för fullgörandet av riksdagsuppdraget, eller
2. om samråd som Riksdagsförvaltningen bestämmer inte har skett.
En ansökan ska vidare avslås om Utrikesdepartementet avråder från alla resor till landet eller området, om det inte finns särskilda skäl som motiverar att resan ändå genomförs.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om under vilka förutsättningar en ansökan om att få genomföra en enskild utrikes tjänsteresa ska avslås. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.

I *första stycket* anges att en ansökan ska avslås om resan inte bedöms vara av värde för fullgörandet av riksdagsuppdraget. Bedömningen om så är fallet görs av Riksdagsförvaltningen eller den som förvaltningen utser för att pröva ansökningar om enskilda utrikes tjänsteresor.

Vidare ska en ansökan avslås om samråd som Riksdagsförvaltningen föreskriver i föreskriften inte har skett. En ersättare för en annan ledamot än talmannen, ett statsråd eller en statssekreterare ska enligt tillämpningsföreskriften till den nu gällande lagen samråda med den ordinarie ledamoten inför resan. En ledamot som ska genomföra en enskild utrikes tjänsteresa till ett land eller område som Utrikesdepartementet avråder från att resa till ska före resan samråda med sin gruppledare. Om föreskrivet samråd inte skett ska ansökan avslås.

Av *andra stycket* följer att ansökan som utgångspunkt även ska avslås om Utrikesdepartementet i mer kvalificerade fall avråder från resor till resmålet. Bestämmelsen är tillämplig när UD:s avrådan avser alla resor till landet eller området. Ansökan kan dock bifallas om det finns särskilda skäl som motiverar att resan genomförs trots avrådan. Det är viktigt att de särskilda skäl som i så fall åberopas framkommer i ansökan.

6 § *Resekostnader ersätts med den faktiska kostnaden för resan. Tjänsteresa med eget fordon ersätts dock i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer.*

Kostnader för övernattnings ersätts inte vid tjänsteresa inom 50 kilometer från tjänstestället, om inte övernattningen sker vid konferens med utskott, delegation, kommitté eller liknande inom riksdagen eller konferens inom en partigrupp i riksdagen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vad som ersätts och motsvarar i huvudsak hittillsvarande 4 kap. 6 §.

Av paragrafens *första stycke* framgår att kostnader för en tjänsteresa ersätts med den faktiska kostnaden för resan, vilket inte innebär någon ändring. Vidare framgår att tjänsteresa med eget fordon ersätts i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer. Att en ledamot har rätt till ersättning för sina andra kostnader för en tjänsteresa framgår av 4 kap. 1 §.

I *andra stycket* finns en särskild bestämmelse om rätten till ersättning för kostnader för övernattnig vid tjänsteresa som motsvarar nu gällande 5 kap. 4 § andra och tredje styckena. Innebörden av dagens bestämmelser är att kostnader för övernattnig inte ersätts vid tjänsteresa inom 50 kilometer från tjänstestället om det inte är fråga om vissa typer av tjänsteresor som anges i paragrafen. Någon ändring i sak är inte avsedd.

6 a § *Om ledamoten inte kan visa vilka utgifter han eller hon har haft för övernattnig, betalas ersättning med halva maximibeloppet enligt 12 kap. 11 § inkomstskattelagen (1999:1229). Sådan ersättning lämnas dock inte om ledamoten har övernattnat på tåg, fartyg eller flygplan eller om annan myndighet, trafikföretag eller motsvarande har tillhandahållit ledamoten fri övernattnig.*

Paragrafen innehåller en bestämmelse om rätt till s.k. natraktamente som motsvarar nu gällande 5 kap. 5 §. Innebörden är att ledamoten har rätt till viss ersättning för övernattnig även om han eller hon inte kan visa vilken kostnad han eller hon haft. Bestämmelsen kan exempelvis vara tillämplig om ledamoten övernattnat hos en kamrat eller i egen husvagn. Någon ändring i sak är inte avsedd. Övervägandena finns i avsnitt 5.7.

8 § *Färdmedel ska väljas med hänsyn till kostnads-, tids-, miljö- och säkerhetsaspekter.*

Paragrafen innehåller en bestämmelse om vilka omständigheter som ledamoten ska beakta vid sitt val av färdmedel. Övervägandena finns i avsnitt 5.7.

Enligt nu gällande lydelse ska kostnader, tid och miljö beaktas vid valet. Ändringen innebär att även säkerhetsaspekter ska beaktas vid valet av färdmedel. Bedömningen ska göras på objektiva grunder och inte utifrån ledamotens rent subjektiva upplevelse. I begreppet säkerhetsaspekter ryms även aspekter som kan hänföras till smittskydd.

Begäran om ersättning för resekostnader

9 § *En begäran om ersättning för resekostnader ska ges in skriftligen till Riksdagsförvaltningen snarast efter det att resan avslutats, dock senast inom sex månader. Därefter upphör rätten till ersättning.*

Paragrafen, som är delvis ny, innehåller bestämmelser om hur krav på ersättning för resekostnader framställs, med det nya tillägget om preskription av ett sådant krav och motsvarar delvis nu gällande 4 kap. 9 §. Övervägandena finns i avsnitt 5.9.

En ledamot som har ett krav på resekostnadsersättning ska ge in det till Riksdagsförvaltningen snarast efter det att tjänsteresan avslutades. Det är inte nytt. Den yttersta tidsgränsen för att ge in ett krav är sex månader efter det att tjänsteresan avslutades. Därefter förlorar ledamoten rätten till ersättning. Fordran preskriberas och upphör att gälla. Det är nytt. Det införs alltså en preskriptionstid om sex månader, därefter upphör rätten till ersättning. Tiden om sex månader går inte att förlänga på annat sätt än genom sedvanligt preskriptionsavbrott.

I 5 kap. 5 § föreslås en motsvarande bestämmelse som ska gälla krav på traktamente.

Ett krav ska vara så pass preciserat i tid och rum att det går att hänföra till en viss tjänsteresa. Kravet ska vidare, utifrån ledamotens synvinkel, betraktas som slutligt. Skriftlighetskravet innebär att kravet ska framställas genom en handling eller ett elektroniskt dokument.

En ledamot begär normalt ersättning för resekostnader och traktamente på samma gång. Frågan om det skett ett preskriptionsavbrott ska dock bedömas för varje ersättningsform för sig. Ett krav på ersättning för resekostnader avbryter således inte preskriptionsfristen vad gäller ett eventuellt senare krav på traktamente och vice versa.

Bestämmelsen omfattar bara ledamotens krav på ersättning för utlägg för resekostnader, inte reseräkningar som endast upprättas på grund av att ledamoten bokat resan via den resebyrå eller taxifirma som Riksdagsförvaltningen upphandlat. I riksdagsstyrelsens föreskrift till lagen finns ytterligare bestämmelser om de närmare formerna för hur ett krav ska framställas, vilket underlag som ska fogas till kravet och liknande.

5 kap. Traktamente

Dagtraktamente vid inrikes tjänsteresa till en annan ort än Stockholm

1 § En ledamot har rätt till traktamente vid en inrikes tjänsteresa till en annan ort än Stockholm om orten är belägen mer än 50 kilometer från ledamotens tjänsteställe och innefattar övernattning (dagtraktamente).

Traktamente betalas för varje hel dag som tas i anspråk för tjänsteresan. Beloppet uppgår till en etthundratjugondedel av prisbasbeloppet avrundat till närmaste tiotal kronor. Om tjänsteresan har påbörjats kl. 12.00 eller senare på avresedagen eller har avslutats kl. 19.00 eller tidigare på hemresedagen har ledamoten rätt till ett halvt traktamente.

Om ledamoten har fått fria måltider under tjänsteresan ska traktamentet minskas med det belopp som Riksdagsförvaltningen bestämmer (måltidsavdrag) under förutsättning att måltiden inte obligatoriskt ingår i priset för transporten på allmänna transportmedel.

I paragrafen finns bestämmelser om under vilka förutsättningar en ledamot har rätt till traktamente vid en inrikes tjänsteresa till en annan ort än Stockholm, s.k. dagtraktamente. Paragrafen motsvarar i sak nu gällande 5 kap. 1, 2 och 4 §§. Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

Den tidigare hänvisningen till rätten till avdrag för ökade levnadskostnader enligt inkomstskattelagen (1999:1229) ersätts med att förutsättningarna för rätten till traktamente uttryckligen anges i *första stycket*. Ledamoten ska således vara på tjänsteresa till en annan ort i Sverige än Stockholm. Förrättningsorten ska vara belägen mer än 50 kilometer från ledamotens tjänsteställe. För att rätt till traktamente ska föreligga ska övernattning även ingå i tjänsteresan. En definition av begreppet tjänsteställe finns i 1 kap. 3 a § i förslaget. Begreppet tjänsteresa definieras i den föreslagna 1 kap. 2 § 7.

Av *andra stycket* framgår att traktamentsbeloppet uppgår till en ethundratjugondedel av prisbasbeloppet avrundat till närmaste tiotal. Under vissa förutsättningar betalas ett halvt traktamente. Så är fallet om resan påbörjas efter kl. 12.00 på avresedagen eller avslutas före kl. 19.00 på hemresedagen.

Det *tredje stycket*, som innehåller en bestämmelse om måltidsavdrag, är oförändrat. Beloppet för måltidsavdraget bestäms av Riksdagsförvaltningen. Det innebär att måltidsavdraget framgår av riksdagsstyrelsens föreskrift till lagen (jfr 10 § 5 lagen med instruktion för Riksdagsförvaltningen). Måltidsavdrag ska dock inte göras om måltiden obligatoriskt ingår i priset för resan. Med andra ord ska det inte vara möjligt att köpa motsvarande biljett utan måltid (jfr 11 kap. 2 § inkomstskattelagen).

Stockholmstraktamente

2 § En ledamot har rätt till traktamente vid en tjänsteresa till Stockholm om han eller hon har sitt tjänsteställe mer än 50 kilometer från Riksdagshuset och resan innefattar övernattning i Stockholm (Stockholmstraktamente). Ledamoten har inte rätt till Stockholmstraktamente för dagar som berättigar till dagtraktamente eller utlandstraktamente enligt 1 eller 3 §§.

Stockholmstraktamente betalas för varje hel och halv dag som tjänsteresan tar i anspråk och motsvarar halva maximibeloppet enligt 12 kap. 11 § inkomstskattelagen (1999:1229) avrundat till närmaste tiotal kronor. Stockholmstraktamentet ska inte reduceras med måltidsavdrag.

I paragrafen finns en bestämmelse om s.k. Stockholmstraktamente. Paragrafen motsvarar i sak hittillsvarande 5 kap. 1 och 3 §§. Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

Den tidigare hänvisningen till rätten till avdrag för ökade levnadskostnader enligt inkomstskattelagen ersätts med att förutsättningarna för rätten till traktamente i stället uttryckligen har angetts i *första stycket*. Ledamoten ska alltså vara på tjänsteresa till Stockholm. Tjänstestället, alltså där ledamoten är folkbokförd och har en bostad som är inrättad för permanent boende (se

närmare definitionen i 1 kap. 3 a § i förslaget) ska vidare vara beläget mer än 50 kilometer från Riksdagshuset. Det krävs också att tjänsteresan innefattar övernattnig. Begreppet tjänsteresa definieras i 1 kap. 2 § 7 i förslaget.

Traktamentsbeloppet uppgår enligt *andra stycket* till halva maximibeloppet enligt 12 kap. 11 § inkomstskattelagen (1999:1229) avrundat till närmaste tiotal kronor. Det ska inte göras något måltidsavdrag, vilket dock inte utesluter eventuell förmånsbeskattning.

Utlandstraktamente och förrättningstillägg

3 § En ledamot har rätt till traktamente vid en tjänsteresa till en ort utanför Sveriges gränser som är belägen mer än 50 kilometer från ledamotens tjänsteställe och innefattar övernattnig (utlandstraktamente). Traktamentet motsvarar normalbeloppet enligt 12 kap. 11 § andra stycket inkomstskattelagen (1999:1229).

Vad som anges i 1 § andra stycket tredje meningen och tredje stycket gäller även för utlandstraktamente.

Vid en sådan tjänsteresa som anges i första stycket har en ledamot rätt till ett förrättningstillägg i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer.

I paragrafen finns bestämmelser om under vilka förutsättningar en ledamot har rätt till utlandstraktamente och att ledamoten har rätt till förrättningstillägg vid en utrikes tjänsteresa. Paragrafen motsvarar i sak nu gällande 5 kap. 1 och 6 §§. Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

Den tidigare hänvisningen till rätten till avdrag för ökade levnadskostnader enligt inkomstskattelagen har ersatts med att förutsättningarna för rätten till traktamente angetts uttryckligen i lagtexten. Enligt vad som sägs i första stycket ska ledamoten således vara på tjänsteresa till en förrättningsort utomlands som är belägen mer än 50 kilometer från ledamotens tjänsteställe, alltså där ledamoten är folkbokförd och har en bostad som är inrättad för permanent boende (se närmare definitionen i 1 kap. 3 a § i förslaget), för att ha rätt till traktamente. Tjänsteresan ska också innefatta övernattnig. Traktamentet motsvarar normalbeloppet enligt 12 kap. 11 § andra stycket inkomstskattelagen.

I *andra stycket* hänvisas i fråga om ersättning för en tjänsteresa som inte tar en hel dag i anspråk och måltidsavdrag till vad som sägs i 1 § andra och tredje styckena.

I *tredje stycket*, som är nytt, anges att en ledamot utöver traktamente, har rätt till ett förrättningstillägg vid en utrikes tjänsteresa som omfattas av första stycket. Den tidigare hänvisningen till att en ledamot har rätt till ersättning i enlighet med vad som gäller för arbetstagare hos Riksdagsförvaltningen har ersatts med en hänvisning till att förrättningstillägg betalas i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer. Beloppen anges således i riksdagsstyrelsens tillämpningsföreskrift till lagen (jfr 10 § 5 lagen med instruktion för

Riksdagsförvaltningen). Det ska inte göras något måltidsavdrag på förrättningsstillägget, som är skattepliktigt.

Dagtillägg vid utrikes tjänsteresa som inte innefattar övernattning

4 § En ledamot har vid en tjänsteresa till en ort utanför Sveriges gränser som är belägen mer än 50 kilometer från hans eller hennes tjänsteställe men som inte innefattar övernattning rätt till ett dagtillägg i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer.

I paragrafen, som i sak motsvarar nu gällande förrättningsstillägg i 5 kap. 7 §, finns en bestämmelse om rätt till ett skattepliktigt dagtillägg vid en utrikes tjänsteresa till en ort som är belägen mer än 50 kilometer från ledamotens tjänsteställe, men som inte innefattar övernattning. Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

Den nuvarande hänvisningen till vad som gäller för arbetstagare hos Riksdagsförvaltningen har ersatts med en hänvisning till att belopp bestäms av Riksdagsförvaltningen. Belopp anges således i riksdagsstyrelsens tillämpningsföreskrift till lagen (jfr 10 § 5 lagen med instruktion för Riksdagsförvaltningen).

Begäran om traktamente

5 § En begäran om traktamente ska ges in skriftligen till Riksdagsförvaltningen snarast efter det att resan avslutats, dock senast inom sex månader. Därefter upphör rätten till traktamente.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur ett krav på traktamente framställs och preskription av ett sådant krav. Paragrafen motsvarar delvis nu gällande 4 kap. 9 §. Övervägandena finns i avsnitt 5.9.

En ledamot som har ett krav på traktamente ska ge in sin begäran till Riksdagsförvaltningen snarast efter det att tjänsteresan avslutades. Den yttersta tidsgränsen för att ge in ett krav är sex månader från det att tjänsteresan avslutades. Därefter preskriberas och upphör fordran. Det är nytt.

Ett krav ska vara så pass preciserat i tid och rum att det går att hänföra till en viss tjänsteresa. Kravet ska vidare, utifrån ledamotens synvinkel, betraktas som slutligt. Skriftlighetskravet innebär att kravet ska framställas genom en handling eller elektroniskt dokument.

En ledamot begär normalt ersättning för resekostnader och traktamente på samma gång. Frågan om det skett ett preskriptionsavbrott ska dock bedömas för varje ersättningsform för sig. Ett krav på ersättning för resekostnader bryter således inte preskription för ett eventuellt senare krav på traktamente och vice versa.

Bestämmelsen omfattar bara ledamotens krav på ersättning för traktamente.

Förrättningsstillägg och dagtillägg betalas ut med automatik om ledamoten begär traktamente. Ledamoten behöver således inte begära ett sådant tillägg.

6 kap. Övernattningsbostad och logiersättning

Rätt till övernattningsbostad i Riksdagsförvaltningens bostadsbestånd

1 § En ledamot som har sitt tjänsteställe mer än 50 kilometer från Riksdagshuset har rätt till en övernattningsbostad i Riksdagsförvaltningens bostadsbestånd.

I paragrafen, som delvis motsvarar nu gällande 5 kap. 1 § och 6 kap. 1 §, anges den grundläggande förutsättning som ska vara uppfylld för att en ledamot ska ha rätt till övernattningsbostad i Riksdagsförvaltningens bostadsbestånd. Övervägandena finns i avsnitt 5.10.

Ledamoten ska ha sitt tjänsteställe mer än 50 kilometer från Riksdagshuset. Avståndet ska mätas på samma sätt som vid tillämpningen av 12 kap. 7 § inkomstskattelagen (1999:1229), alltså närmaste färdväg och inte fågelvägen. Se även instruktionen Avståndsberäkning i fråga om rätt till stockholms-traktamente och övernattningsbostad. Begreppet tjänsteställe definieras i 1 kap. 3 a §. Som en följd av kopplingen till tjänsteställe måste förutsättningarna för detta också vara uppfyllda. Uppfylls inte förutsättningarna för tjänsteställe är riksdagen ledamotens tjänsteställe och då föreligger inte någon rätt till övernattningsbostad.

2 § En ledamot som har rätt till övernattningsbostad men som sällan behöver övernatta i Stockholm kan skriftligen avstå från rätten till övernattningsbostad och i stället vid ett fåtal tillfällen få ersättning för hotellövernattning, eller tillgång till motsvarande boende, i Stockholm.

I paragrafen, som är ny, finns en bestämmelse som innebär att en ledamot som i och för sig har rätt till övernattningsbostad men som sällan anser sig behöva övernatta i Stockholm kan avstå från rätten till övernattningsbostad och logiersättning och i stället vid ett fåtal tillfällen få ersättning för övernattning på hotell eller liknande i Stockholm. Ett sådant avstående förutsätter dock att det inte orsakar merkostnader för Riksdagsförvaltningen jämfört med kostnaderna för förvaltningens bostäder. Övervägandena finns i avsnitt 5.11.

Avståndet kan avse en viss angiven tidsperiod eller gälla tills vidare. Skriftlighetskravet innebär att avståndet ska komma till uttryck i en handling eller ett elektroniskt dokument.

Ersättare

3 § En ersättare som har rätt till övernattningsbostad ska använda den ordinarie ledamotens övernattningsbostad.

Paragrafen, som delvis motsvarar nu gällande 6 kap. 5 § första stycket, innehåller en bestämmelse om ersättares boende i Riksdagsförvaltningens bostadsbestånd. Övervägandena finns i avsnitt 5.11.

En grundläggande förutsättning för att bestämmelsen ska vara tillämplig är att ersättaren har rätt till övernattningsbostad i Riksdagsförvaltningens bostadsbestånd enligt 1 §. Han eller hon ska således ha sitt tjänsteställe mer än 50 kilometer från Riksdagshuset. Om så är fallet ska ersättaren använda den lediga ledamotens övernattningsbostad. Ersättaren ska också, på samma sätt som en ledamot, ha rätt till logiersättning enligt bestämmelsen i den nu föreslagna 6 kap. 4 §.

Rätt till logiersättning

4 § Om Riksdagsförvaltningen inte kan tillhandahålla en ledamot som har rätt till övernattningsbostad en bostad i förvaltningens bostadsbestånd, eller om det till följd av ledamotens personliga förhållanden finns särskilda skäl, har han eller hon rätt till ersättning för eget boende inom 50 kilometer från Riksdagshuset (logiersättning).

Logiersättning betalas med högst det belopp per månad som Riksdagsförvaltningen bestämmer.

Logiersättning lämnas inte med anledning av avtal som har ingåtts med en juridisk eller fysisk person som är att anse som närstående till ledamoten.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om att en ledamot under vissa förutsättningar har rätt till ersättning för eget boende i Stockholm (logiersättning) i stället för övernattningsbostad i Riksdagsförvaltningens bostadsbestånd. Övervägandena finns i avsnitt 5.10.

Rätten till logiersättning förutsätter enligt vad som sägs i *första stycket* att ledamoten har rätt till övernattningsbostad enligt 1 § men att förvaltningen antingen inte kan ordna övernattningsbostad åt ledamoten i det egna bostadsbeståndet eller det annars finns särskilda skäl. För det fall tillgången på övernattningsbostäder i Riksdagsförvaltningens bestånd skulle utökas under en valperiod är det inte rimligt att ledamöter med beviljad logiersättning ska riskera att få logiersättningen indragen under valperioden. Att en ledamot inrättat sig efter ett beslut om logiersättning och t.ex. tecknat ett hyresavtal för valperioden kan sålunda utgöra ett särskilt skäl för att ledamoten ska beviljas logiersättning även för resterande del av valperioden. En ledamot som under den föregående valperioden har haft logiersättning därför att Riksdagsförvaltningen inte kunnat erbjuda denne en övernattningsbostad kan däremot under den nästföljande valperioden inte utgå från att rätten till logiersättning kvarstår om Riksdagsförvaltningen då kan erbjuda en övernattningsbostad. Det kan vidare finnas också andra särskilda skäl med anledning av personliga förhållanden som kan hänföras till ledamoten, exempelvis sjukdom, funktionsnedsättning, familjeförhållanden eller liknande omständigheter som ställer särskilda krav på bostaden. Det förhållandet att ledamoten redan har en bostad

i Stockholm vid tillträdet av riksdagsuppdraget utgör däremot inte särskilda skäl.

Andra stycket motsvarar delvis hittillsvarande 6 kap. 7 § och innehåller en bestämmelse om att logiersättningen är begränsad till ett belopp som bestäms av Riksdagsförvaltningen. Beslut om beloppets storlek fattas av riksdagsstyrelsen och beloppet anges i styrelsens tillämpningsföreskrift till lagen (jfr 10 § 5 lagen med instruktion för Riksdagsförvaltningen).

Tredje stycket är nytt och innehåller en bestämmelse som innebär att ledamoten inte har rätt till logiersättning med anledning av ett avtal som ingåtts med en fysisk eller juridisk person som är att anse som närstående till ledamoten. Ledning kan hämtas från 1 kap. 8 § årsredovisningslagen (1995:1554) enligt följande.

Begreppet närstående fysisk person avser i detta sammanhang en make, maka, sambo, särbo, barn, styvbarn, förälder, syskon eller annan släkting.

Med begreppet närstående juridisk person avses en juridisk person som ledamoten själv eller gemensamt med någon annan utövar ett bestämmande inflytande över eller annars har ett betydande inflytande över. Det är också fråga om en närstående juridisk person om ledamoten är styrelseledamot eller verkställande direktör i den juridiska personen eller har någon annan ledande befattning i den. Detsamma gäller om ledamoten är gift eller sambo med eller förälder, barn eller styvbarn till någon som är att anse som närstående till en juridisk person, är ekonomiskt eller på annat sätt beroende av en sådan fysisk person som avses eller annars ingår i samma familj som en sådan och kan förväntas påverka den personen i hans eller hennes kontakter med den juridiska personen eller påverkas av honom eller henne i sina egna kontakter med den juridiska personen.

5 § Vid ledighet som uppgår till högst 90 dagar har ledamoten rätt till logiersättning även under ledigheten. Om ledigheten överstiger 90 dagar har ledamoten bara rätt till fortsatt logiersättning om det finns särskilda skäl.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om rätten till logiersättning vid ledighet som i sak motsvarar hittillsvarande 5 kap. 9 §. Innebörden är att en ledamot har rätt till logiersättning vid ledighet som uppgår till 90 dagar. Om ledigheten överstiger 90 dagar lämnas logiersättning bara om det finns särskilda skäl. Så kan exempelvis vara fallet om den tid som ledigheten varar inte väsentligt överstiger tremånadersperioden (se förs. 1995/96:RFK4, bet. 1995/96:KU26 och framst. 2005/06:RS4, bet. 2005/06:KU33).

Beslut om rätt till övernattningsbostad eller logiersättning

6 § Riksdagsförvaltningen prövar efter ansökan om en ledamot har rätt till övernattningsbostad eller logiersättning.

Paragrafen, som är ny, innehåller en bestämmelse som innebär att Riksdagsförvaltningen efter ansökan ska pröva om en ledamot har rätt till övernattningsbostad inom förvaltningens bostadsbestånd innan ledamoten tilldelas en sådan bostad av partigruppen. Riksdagsförvaltningen prövar även, som enligt hittillsvarande reglering, rätten till logiersättning. Övervägandena finns i avsnitt 5.10.

Närmare bestämmelser om ansökningsförfarandet kommer att regleras i riksdagsstyrelsens föreskrift till lagen.

Fördelning av övernattningsbostäder

7 § Riksdagsförvaltningen beslutar om vilka övernattningsbostäder som ska ställas till respektive partigrups förfogande. Övernattningsbostäderna fördelas i proportion till antalet ledamöter i respektive partigrupp som har rätt till övernattningsbostad.

Paragrafen motsvarar hittillsvarande 6 kap. 2 §. Ingen ändring i sak är avsedd.

8 § Partigrupperna fördelar respektive tilldelade övernattningsbostäder bland sina ledamöter som enligt Riksdagsförvaltningens beslut har rätt till en övernattningsbostad.

Paragrafen motsvarar delvis nu gällande 6 kap. 2 § tredje stycket. Ändringen innebär att en ledamot får tilldelas en övernattningsbostad först efter det att Riksdagsförvaltningen har funnit att han eller hon har rätt till en sådan bostad (se 6 kap. 4 §). Någon annan ändring är inte avsedd.

Dispositionsrätten

9 § En ledamot disponerar övernattningsbostaden från och med måndagen i den vecka då riksmötet öppnas och till och med den dag då riksdagsuppdraget upphör, om inte annat följer av 10–14 §§.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om under vilken tid ledamoten disponerar en övernattningsbostad i Riksdagsförvaltningens bostadsbestånd. Bestämmelsen motsvarar delvis nu gällande 6 kap. 3 § tillämpningsföreskriften till lagen. Övervägandena finns i avsnitt 5.11.

Det förtydligas dock när rätten att disponera övernattningsbostaden startar, vilket tidigare reglerats i tillämpningsföreskriften. Ledamoten får disponera övernattningsbostaden från och med måndagen i den vecka då riksmötet öppnas.

Rätten att disponera övernattningsbostaden upphör som huvudregel samtidigt som uppdraget upphör. Uppdraget upphör för en ledamot som

lämnar riksdagen vid ett riksdagsval när den nyvalda riksdagen samlas. Om ledamoten lämnar uppdraget under valperioden upphör uppdraget den dag som framgår av riksdagens beslut att godta ledamotens avsägelse. Detsamma gäller en ersättare som avsäger sig uppdraget i förtid. Annars upphör ersättarens uppdrag den dag som framgår av det bevis som utfärdas då han eller hon kallas att tjänstgöra. Om den ordinarie ledamot som ersättaren ersätter återkommer till riksdagen tidigare än beräknat upphör ersättarens uppdrag med automatik vid den tidpunkten.

I vissa situationer gäller inte denna huvudregel. Dessa situationer framgår av 10–14 §§. En sådan situation är att ledamoten har beviljats ledighet av riksdagen eller talmannen under en månad eller mer. I så fall disponerar ledamoten inte bostaden under ledigheten. Dispositionsrätten är vidare inskränkt i så måtto att en ledamot som inte kandiderar vid ett ordinarie riksdagsval är skyldig att flytta ut ur övernattningsbostaden senast den 31 juli valåret. Vidare särregleras vad som gäller för en ersättare då det avviker från huvudregeln för ledamöter.

10 § Under ledighet som överstiger en månad får ledamoten inte längre disponera övernattningsbostaden.

Paragrafen, som är ny, innehåller en bestämmelse om vad som gäller vid ledighet. Övervägandena finns i avsnitt 5.10.

Om ledigheten understiger en månad har ledamoten rätt att disponera övernattningsbostaden under ledigheten. Om ledigheten uppgår till en månad eller längre har ledamoten däremot inte rätt att disponera övernattningsbostaden under ledigheten. Avsikten är i stället att ersättaren ska använda övernattningsbostaden (se 3 §). Om ersättaren inte gör det har ledamoten ändå inte rätt att disponera övernattningsbostaden under ledigheten.

Utflyttning

11 § En ledamot som lämnar uppdraget under en valperiod ska flytta ut ur övernattningsbostaden senast en vecka efter det att uppdraget upphörde.

I paragrafen, som motsvarar nu gällande 6 kap. 3 § andra stycket, finns en bestämmelse om när ledamoten ska flytta ut ur sin övernattningsbostad om han eller hon lämnar uppdraget under en valperiod. Ledamoten ska flytta ut senast en vecka efter det att uppdraget upphörde. Övervägandena finns i avsnitt 5.12.

12 § En ledamot som inte kandiderar vid ett ordinarie riksdagsval ska flytta ut ur övernattningsbostaden senast den 31 juli valåret.

En ledamot som inte kandiderar vid ett extra val ska flytta ut ur övernattningsbostaden senast en vecka efter valdagen.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om ledamotens skyldighet att flytta ut ur sin övernattningsbostad ett valår. Liknande bestämmelser finns i nu gällande 6 kap. 4 §. Övervägandena finns i avsnitt 5.12.

I *första stycket* anges att en icke kandiderande ledamot ska flytta ut ur sin övernattningsbostad senast den 31 juli ett valår. Den tidigare möjligheten att vid behov använda bostaden ända tills uppdraget upphört har avskaffats. Det saknas således genom ändringen möjlighet att förlänga utflyttningspunkten.

I *andra stycket* finns en bestämmelse som gäller skyldigheten att flytta ut ur övernattningsbostaden vid ett extra val. Ledamoten ska som enligt hittillsvarande reglering flytta ut senast en vecka efter valdagen.

13 § En ledamot som inte blir återvald vid ett riksdagsval ska flytta ut ur övernattningsbostaden senast en vecka efter valdagen.

Paragrafen, som motsvarar hittillsvarande 6 kap. 3 § första stycket, innehåller en bestämmelse om vad som gäller i fråga om utflyttning om en ledamot inte blir återvald vid ett riksdagsval. Övervägandena finns i avsnitt 5.12.

14 § En ersättare ska flytta ut ur övernattningsbostaden när den ordinarie ledamoten återkommer från sin ledighet.

Paragrafen motsvarar nu gällande 6 kap. 6 § och innehåller en bestämmelse om ersättares utflyttning.

Upplåtelse

15 § En övernattningsbostad får inte upplåtas till någon annan.

Paragrafen motsvarar delvis nu gällande 6 kap. 1 § andra stycket. Övervägandena finns i avsnitt 5.11.

Innebörden av bestämmelsen är att en övernattningsbostad inte får upplåtas till någon annan. Andrahandsuthyrning får således inte förekomma. Övernattningsbostaden får inte heller lånas ut. Det saknar betydelse om bostaden upplåts mot vederlag eller om upplåtelsen avser hela eller en del av bostaden. Även upplåtelsestiden saknar betydelse.

Ersättningsskyldighet

16 § En ledamot är skyldig att ersätta skador utöver normalt slitage i en övernattningsbostad som orsakas uppsåtligen eller av oaktsamhet under den tid då han eller hon disponerar över bostaden. Detsamma gäller om inventarier i övernattningsbostaden som tillhör Riksdagsförvaltningen skadas eller går förlorade.

En ledamots ersättningsansvar gäller även skador och förluster som orsakas av någon som vistas i övernattningsbostaden med ledamotens samtycke.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om en ledamots skadeståndsskyldighet att ersätta skada och förlust i en övernattningsbostad som han eller hon disponerar. En liknande bestämmelse finns i 5 kap. 9 § tillämpningsföreskriften till lagen. Övervägandena finns i avsnitt 5.12.

Enligt *första stycket* ansvarar ledamoten för skador utöver normalt slitage i en övernattningsbostad som han eller hon disponerar. Ledamoten är även skyldig att ersätta inventarier som kommer bort eller skadas. Ersättningskyldigheten förutsätter att skadan eller förlusten skett uppsåtligen eller på grund av oaksamhet. Ledamoten ansvarar även för skada eller förlust som någon annan orsakar under förutsättning att han eller hon vistas i övernattningsbostaden med ledamotens samtycke. Detta framgår av *andra stycket*.

17 § En ledamot är skyldig att ersätta kostnader som uppstår på grund av att han eller hon inte har uppfyllt sin skyldighet att städa övernattningsbostaden vid utflyttning eller har transporterat bort sina tillhörigheter när dispositionsrätten upphör.

Paragrafen, som är ny, innehåller en bestämmelse om en ledamots ersättningsansvar för kostnader som uppstår på grund av att han eller hon inte fullgör sin skyldighet enligt tillämpningsföreskriften till lagen att städa och tömma övernattningsbostaden vid utflyttning. Övervägandena finns i avsnitt 5.12.

7 kap. Arbetsrum samt teknisk och elektronisk utrustning

Rätt till arbetsrum

1 § En ledamot har rätt till ett arbetsrum i riksdagens lokaler.

Paragrafen, som motsvarar nu gällande 7 kap. 1 § första stycket, innehåller en bestämmelse om att en ledamot har rätt till ett arbetsrum. Bestämmelsen är utformad som en rättighet för ledamoten och inte som tidigare en skyldighet för Riksdagsförvaltningen att tillhandahålla ett arbetsrum. Övervägandena finns i avsnitt 5.13.

Ersättare

2 § En ersättare ska använda den ordinarie ledamotens arbetsrum.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om ersättares arbetsrum och motsvarar nu gällande 7 kap. 5 § första stycket. Utgångspunkten är att en ersättare ska

använda den ordinarie ledamotens arbetsrum. Överväganden finns i avsnitt 5.13.

Fördelning av arbetsrum

3 § Riksdagsförvaltningen beslutar om vilka arbetsrum som ska ställas till respektive partigrupps förfogande. Partigruppen fördelar tilldelade arbetsrum mellan ledamöterna i gruppen.

Paragrafen motsvarar nu gällande 7 kap. 2 §. Ingen ändring i sak är avsedd.

Dispositionsrätten

4 § Rätten att använda ett arbetsrum gäller från och med måndagen i den vecka då riksmötet öppnas och till och med den dag då uppdraget upphör, om inte annat följer av 5–9 §§.

I paragrafen finns en bestämmelse om under vilken tid ledamoten disponerar arbetsrummet. Övervägandena finns i avsnitt 5.13.

Rätten att disponera arbetsrummet gäller från måndagen i den månad då riksmötet öppnas, vilket nu framgår av lagen i stället för som tidigare tillämpningsföreskriften. Dispositionsrätten upphör som huvudregel samtidigt som uppdraget upphör. Uppdraget upphör för en ledamot som lämnar riksdagen vid ett riksdagsval när den nyvalda riksdagen samlas. Lämnar ledamoten uppdraget under valperioden upphör uppdraget den dag som framgår av riksdagens beslut att godta ledamotens avsägelse. Detsamma gäller en ersättare som avsäger sig uppdraget i förtid. Annars upphör ersättarens uppdrag den dag som framgår av det bevis som utfärdas då han eller hon kallas att tjänstgöra. Om den ordinarie ledamot som ersättaren ersätter återkommer till riksdagen tidigare än beräknat upphör ersättarens uppdrag med automatik vid den tidpunkten.

I vissa situationer gäller inte huvudregeln och dispositionsrätten avviker från huvudregeln. Dessa situationer framgår av 5–9 §§. En sådan situation är att ledamoten har beviljats ledighet av riksdagen eller talmannen under en månad eller mer (5 §). I så fall disponerar ledamoten inte arbetsrummet under ledigheten. Dispositionsrätten är vidare inskränkt i så måtto att ledamoten är skyldig att flytta ut ur arbetsrummet senast den 31 juli ett valår (7 §). Har ledamoten behov av arbetsrummet får han eller hon dock behålla rummet så länge behovet kvarstår, men aldrig längre än vad som följer av huvudregeln.

5 § Under ledighet som överstiger en månad får inte ledamoten längre disponera arbetsrummet.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om vad som gäller vid ledighet. Övervägandena finns i avsnitt 5.13.

Av bestämmelsen framgår att vid ledighet som överstiger en månad får inte ledamoten disponera arbetsrummet under ledigheten. Arbetsrummet ska i stället som utgångspunkt användas av ersättaren. Även om det inte skulle vara möjligt får den ordinarie ledamoten inte använda arbetsrummet vid ledighet som överstiger en månad. Vid ledighet som understiger en månad får ledamoten använda arbetsrummet.

När ett arbetsrum senast ska lämnas

6 § En ledamot som lämnar uppdraget under en valperiod ska lämna arbetsrummet senast en vecka efter det att uppdraget upphörde.

Paragrafen, som motsvarar nu gällande 7 kap. 3 § andra stycket, innehåller en bestämmelse om vad som gäller när riksdagsledamoten ska lämna sitt arbetsrum när ledamoten lämnar uppdraget under en valperiod. Ingen ändring i sak är avsedd. Övervägandena finns i avsnitt 5.13.

7 § En ledamot som inte kandiderar vid ett ordinarie val ska lämna arbetsrummet senast den 31 juli valåret. Ledamoten kan dock få behålla arbetsrummet efter den 31 juli så länge som det är nödvändigt för att han eller hon ska kunna utöva riksdagsuppdraget.

Paragrafen, som motsvarar nu gällande 7 kap. 4 §, innehåller en bestämmelse om vad som gäller i fråga om när ledamöter som inte kandiderar vid ett riksdagsval ska lämna sitt arbetsrum. Ingen ändring i sak är avsedd. Övervägandena finns i avsnitt 5.13.

8 § En ledamot som inte kandiderar vid ett extra val ska lämna arbetsrummet senast en vecka efter valdagen.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om vad som gäller i fråga om när riksdagsledamöter ska lämna sitt arbetsrum vid ett extra val och motsvarar dagens 7 kap. 4 § stycke 2. Övervägandena finns i avsnitt 5.13.

Innebörden av bestämmelsen är att en ledamot som inte kandiderar ska lämna sitt arbetsrum senast en vecka efter valdagen.

9 § En ledamot som inte blir återvald vid ett riksdagsval ska lämna arbetsrummet senast en vecka efter valdagen.

Paragrafen motsvarar nu gällande 7 kap. 3 § första stycket och innehåller en bestämmelse om en ledamots skyldighet att lämna arbetsrummet om han eller hon inte blir återvald. Ingen ändring i sak är avsedd.

Upplåtelse

10 § En ledamot får inte upplåta sitt arbetsrum till någon annan.

Paragrafen motsvarar nu gällande 7 kap. 1 § andra stycket och innebär att en ledamot inte får upplåta arbetsrummet till någon annan. Övervägandena finns i avsnitt 5.13.

Arbetsrummet får således inte hyras eller lånas ut, varken internt eller externt. Det saknar betydelse om upplåtelsen sker mot vederlag eller under hur lång tid.

Ersättningsskyldighet

11 § En ledamot är skyldig att ersätta skador utöver normalt slitage i ett arbetsrum som orsakas uppsåtligen eller av oaktsamhet under den tid då ledamoten disponerar arbetsrummet. Detsamma gäller om inventarier eller annan utrustning i arbetsrummet som tillhör Riksdagsförvaltningen skadas eller går förlorade.

Paragrafen är ny och innebär att en ledamot är ersättningsskyldig för skador i ett arbetsrum som orsakas uppsåtligen eller genom oaktsamhet. Ledamoten är även skyldig att ersätta inventarier och utrustning som tillhör Riksdagsförvaltningen och som skadas eller går förlorade. Övervägandena finns i avsnitt 5.13.

Teknisk och elektronisk utrustning

12 § En ledamot har rätt till den tekniska och elektroniska utrustning, i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer, som behövs för att utöva riksdagsuppdraget.

Paragrafen motsvarar i sak nu gällande 7 kap. 9 §, men är utformad som en rättighet för ledamoten. Ingen ändring är avsedd. Liksom tidigare bestämmer Riksdagsförvaltningen vilken utrustning ledamöterna får. Övervägandena finns i avsnitt 5.13

13 § Vid ledighet får ledamoten behålla den tekniska och elektroniska utrustningen. Ledamoten ska dock på Riksdagsförvaltningens begäran lämna tillbaka utrustningen till Riksdagsförvaltningen under ledigheten om det finns särskilda skäl för det.

Paragrafen motsvarar hittillsvarande 7 kap. 10 § och har ändrats språkligt. Någon ändring i sak är inte avsedd.

14 § Riksdagsförvaltningen får ersätta en ledamots kostnader som uppkommer för att en ledamot inom riksdagsuppdraget använder någon annan teknisk utrustning än den som tillhandahålls av Riksdagsförvaltningen.

Paragrafen motsvarar nu gällande 7 kap. 11 §. Bestämmelsen har ändrats språkligt utan att någon ändring i sak är avsedd.

8 kap.

3 § *Rätten till barnverksamhet gäller till och med den dag då riksdagsuppdraget upphör.*

Paragrafen är ny och innehåller en bestämmelse om när rätten till barnverksamhet upphör. Tidigare reglerades det i 1 kap. 7 § tredje stycket genom en hänvisning. Nu förtydligas upphörandet i en ny paragraf.

Innebörden av bestämmelsen är att rätten upphör redan i samband med att uppdraget upphör. Så är fallet redan enligt hittillsvarande reglering. Någon ändring i sak är således inte avsedd. Regleringen avviker från huvudregeln i 1 kap. 8 då rätten till barnverksamhet enligt lagen inte gäller till och med 30 dagar efter det att uppdraget upphörde.

9 kap.

4 § Underlaget för pensionsrätten utgörs av

1. talmansarvode enligt 3 kap. 1 §,
2. ledamotsarvode enligt 3 kap. 2 §,
3. tilläggsarvode enligt 3 kap. 3–5 §§, och
4. arvode enligt 1 § 2 och 4 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.

Vid beräkningen av underlaget ska till arvoden enligt 1–4 läggas avdrag som gjorts enligt 3 kap. 9 §.

Om en ledamot under en månad har fått sjukpension, och då inte har haft rätt till arvode enligt första stycket, utgörs underlaget för pensionsrätten i stället av det arvode som ligger till grund för sjukpensionen, omräknat med förändringen av inkomstindex mellan det år arvodet avser och det år pensionsrätten avser.

Vid beräkningen av underlaget ska arvode som återkrävts enligt 3 kap. 13–19 §§ inte räknas in.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om vad som ska utgöra underlag vid beräkningen av pensionsrätt. Ändringarna i första stycket är konsekvensändringar till följd av att bestämmelserna om talmansarvode tas in i 3 kap. och att paragrafnumreringen i det kapitlet därför ändras. Ändringarna i andra

respektive fjärde stycket är också följdändring till följd av nya paragrafnummer utan att några ändringar i sak är avsedda.

17 § Arvode som avses i 16 § är

1. talmansarvode enligt 3 kap. 1 §,
2. ledamotsarvode enligt 3 kap. 2 §,
3. tilläggsarvode enligt 3 kap. 3–5 §§,
4. arvode enligt 1 § 1–4 lagen (1989:185) om arvodet m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ,
5. arvode enligt 2 kap. 2 § den upphävda lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet, och
6. arvode till statsråd, om statsrådstitid inräknas enligt 18 §.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om vad som ska utgöra underlag vid beräkningen av jämförelsebelopp vid tillämpningen av den s.k. skyddsregeln enligt 16 §. Ändringarna i första stycket utgör konsekvensändringar till följd av att bestämmelserna om talmansarvode tas in i 3 kap. och att paragrafnumreringen i det kapitlet därför ändras.

21 § *Ansökan om utbetalning av ålderspension görs* hos Statens tjänstepensionsverk.

Ålderspension kan tidigast betalas från och med den månad då ansökan kommer in till Statens tjänstepensionsverk.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om krav på ansökan om utbetalning av ålderspension. Ändringen är språklig och någon ändring i sak är inte avsedd.

10 kap.

9 § *Ansökan om utbetalning av sjukpension görs* hos Statens tjänstepensionsverk.

Sjukpension lämnas inte för längre tid tillbaka än sex månader före ansökningsmånaden.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om krav på ansökan om utbetalning av sjukpension. Ändringen är språklig och ingen ändring i sak är avsedd.

11 kap.

7 § *Maka* eller *make* har rätt till efterlevandepension efter den som vid sin död var ledamot av riksdagen med för år räknat

1. ett belopp som motsvarar 1,2 prisbasbelopp,

2. 45 procent av underlaget enligt 9 § till den del det överstiger 7,5 men inte 20 inkomstbasbelopp under det första året och 30 procent av denna del av underlaget under de följande fem åren, och

3. 22,5 procent av underlaget enligt 9 § till den del det överstiger 20 men inte 30 inkomstbasbelopp under det första året och 15 procent av denna del av underlaget under de följande fem åren.

I paragrafen har en språklig korrigerings gjorts. Övervägandena finns i avsnitt 5.22.

15 § *Ansökan om utbetalning av efterlevandepension görs hos Statens tjänstepensionsverk.*

Efterlevandepension lämnas inte för längre tid tillbaka än sex månader före ansökningsmånaden.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om krav på ansökan om utbetalning av efterlevandepension. Ändringen är språklig och någon ändring i sak är inte avsedd.

12 kap.

3 § *En ledamot som lämnar riksdagsuppdraget före 65 års ålder har, för att kunna övergå till förvärvsarbete, rätt till stödåtgärder i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer.*

Paragrafen innehåller en bestämmelse om en ledamots rätt till stödåtgärder för att övergå till förvärvsarbete när han eller hon lämnar riksdagen före 65 års ålder. Övervägandena finns i avsnitt 5.18.

Ändringen innebär att bestämmelsen formuleras som en rättighet för ledamoten i stället för en skyldighet för Riksdagsförvaltningen att lämna ett erbjudande om stödåtgärder. I bestämmelsen har vidare tydliggjorts att rätten till stödåtgärder gäller i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer. Det innebär att den närmare innebörden av rätten till stödåtgärder framgår av riksdagsstyrelsens föreskrift till lagen.

6 a § *En ledamot som har tjänstgjort som statsråd får tillgodoräkna sig den tiden vid beräkningen av den sammanlagda respektive sammanhängande tiden i riksdagen om han eller hon har avgått från statsrådsbefattningen innan*

1. rätt till inkomstgaranti enligt förordningen (2016:1022) om inkomstgaranti, tjänstepension och vissa försäkringsförmåner för statsråd har inträtt, eller

2. rätt till inkomstgaranti eller motsvarande förmåner enligt äldre föreskrifter har inträtt.

Paragrafen är ny och innehåller en bestämmelse om under vilka förutsättningar en ledamot som tjänstgjort som statsråd har rätt att tillgodoräkna sig den tiden vid beräkningen av den sammanlagda och sammanhängande tiden som ledamot. En motsvarande bestämmelse finns i 9 kap. 5 § tillämpningsföreskriften men flyttas till lagen. Bestämmelsen ändras språkligt och har anpassats till att begreppet inkomstgaranti i förordningen (2016:1022) om inkomstgaranti, tjänstepension och vissa försäkringsförmåner för statsråd har ersatt uttrycket statsrådspension. Någon ändring i sak är inte avsedd. Övervägandena finns i avsnitt 5.16.

7 § Inkomstgaranti betalas ut efter ansökan från och med den dag då arvodet upphör och gäller, med de begränsningar som framgår av 8 § första stycket, 8 § andra stycket 1 och 2 och 20 §, till och med månaden innan den månad då ledamoten fyller 65 år eller, om ledamoten avlider dessförinnan, till och med den månad då dödsfallet inträffar.

Om en tidigare ledamot som har ett gällande beslut om inkomstgaranti återinträder i riksdagen förskjuts inkomstgarantin med en tid som motsvarar den nya tjänstgöringstiden. Pågående utbetalning ska upphöra under den tiden.

När ledamoten på nytt lämnar riksdagen ska tidigare beslut om inkomstgaranti omprövas. Om ledamoten då har rätt till inkomstgaranti under längre tid eller med ett högre belopp ska det fattas ett nytt beslut om inkomstgarantin. I annat fall gäller tidigare beslut.

Paragrafen innehåller bestämmelser om under vilken tid en ledamot har rätt till inkomstgaranti och om s.k. förskjuten inkomstgaranti. Övervägandena finns i avsnitt 5.16.

I *första stycket* görs en språklig justering som inte innebär någon ändring i sak. Vidare tas en onödig paragrafhänvisning bort.

I *andra* och *tredje* styckena tas det in bestämmelser om s.k. förskjuten inkomstgaranti. Motsvarande bestämmelser finns nu i 9 kap. 4 § tillämpningsföreskriften. Någon ändring i sak är inte avsedd.

Innebörden av *andra stycket* är att om en tidigare ledamot som har rätt till inkomstgaranti åter blir ledamot eller ersättare förskjuts rätten till inkomstgaranti under den nya tjänstgöringstiden. Så är fallet oavsett om det har påbörjats en utbetalning eller inte. Pågår utbetalning ska den upphöra under tiden som det görs en utbetalning av arvode med anledning av riksdagsuppdraget. När ledamoten eller ersättaren lämnar riksdagen ska hans eller hennes rätt till avgångsförmån prövas på nytt utifrån förhållandena vid avgången, dvs. utifrån den nya tjänstgöringstiden, ledamotsarvodets storlek och ledamotens ålder. Det framgår av tredje stycket. Leder denna prövning till att ledamoten har rätt till ett högre belopp eller en längre utbetalningstid ska Riksdagens arvodesnämnd fatta ett nytt beslut om inkomstgarantin. Annars gäller tidigare beslut.

9 § Om det finns särskilda skäl får den tid under vilken *inkomstgarantin* gäller enligt 8 § första stycket och 8 § andra stycket 1 och 2 förlängas med högst ett år. I ett sådant beslut kan *inkomstgarantin* bestämmas till ett lägre belopp.

Vid bedömningen av om det finns särskilda skäl ska hänsyn tas till

1. om och hur ledamoten har utnyttjat de stödåtgärder som avses i 3 § eller vilka åtgärder han eller hon annars har vidtagit för att övergå till förvärvsarbete, och

2. ledamotens personliga och ekonomiska förhållanden.

Paragrafen innehåller bestämmelser om förlängd inkomstgaranti. Övervägandena finns i avsnitt 5.16.

I *första stycket* görs en språklig justering som inte innebär någon ändring i sak.

I *andra stycket* anges faktorer som ska beaktas vid bedömningen av om det finns särskilda skäl för att förlänga inkomstgarantin. Enligt punkt 1 ska beaktas om och hur garantitagaren har nyttjat stödåtgärder för övergång till förvärvsarbete enligt 3 § eller vilka åtgärder han eller hon annars har vidtagit för att övergå till förvärvsarbete. Punkt 2 motsvarar i sak vad som gäller enligt 9 kap. 6 § tillämpningsföreskriften. Språkliga ändringar har dock gjorts för att anpassa bestämmelsen till motsvarande bestämmelse i 13 kap. 6 §. Ingen ändring i sak är avsedd.

11 § Underlaget för beräkningen av inkomstgarantin de första fem garantiåren utgörs av följande arvoden som betalas ut vid avgångstillfället:

1. ledamotsarvode enligt 3 kap. 2 §

2. tilläggsarvode enligt 3 kap. 3–5 §§, och

3. månatliga arvoden enligt 1 § 2 och 4 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.

Från och med det sjätte garantiåret beräknas inkomstgarantin bara på det ledamotsarvode som betalades vid avgångstillfället.

Talmannens arvode vid avgångstillfället utgör underlag för beräkningen av hans eller hennes inkomstgaranti.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vad som utgör underlag för beräkningen av inkomstgarantin. Övervägandena finns i 5.16.

I *första stycket* görs konsekvensändringar till följd av att bestämmelserna om talmannens arvode tas in i 3 kap. och att paragrafnumreringen därför ändras.

26 § Riksdagens arvodesnämnd ska besluta om en ledamots rätt till inkomstgaranti i samband med att ledamoten lämnar riksdagsuppdraget.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om att Riksdagens arvodesnämnd *ex officio*, dvs. på eget initiativ, ska pröva om en tidigare ledamot har rätt till inkomstgaranti.

Den nuvarande lydelsen är formulerad så att prövningen ska göras först sedan en ledamot rent faktiskt har lämnat uppdraget. Så går det normalt till. För att tydliggöra att nämnden kan pröva frågan även dessförinnan om det behövs har uttrycket ”har lämnat riksdagen” bytts ut mot ”i samband med att ledamoten lämnar riksdagsuppdraget”. Överväganden finns i avsnitt 5.16.

27 § Riksdagens arvodesnämnd beslutar efter skriftlig ansökan om

1. förlängning av inkomstgaranti enligt 9 §,
2. inkomstgaranti vid partiell sjuk- eller aktivitetsersättning enligt 10 §,
3. efterlevandeskydd enligt 22 och 23 §§, och
4. eftergift av återkrav och ränta till följd av beslut om jämkning.

Riksdagens arvodesnämnd beslutar även i frågor om jämkning av inkomstgaranti enligt 20 §.

Beslut om förmåner enligt första stycket 1–3 kan inte beviljas för längre tid tillbaka än sex månader före ansökningsmånaden.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vilka frågor Riksdagens arvodesnämnd beslutar om.

I *första stycket* 3 görs en språklig korrigering som inte innebär någon ändring i sak.

I första stycket 4 görs ett förtydligande om att nämnden prövar frågor om eftergift av återkrav och ränta till följd av ett beslut om jämkning. Nämnden prövar däremot inte frågor om eftergift om Statens tjänstepensionsverk framställt ett återkrav. I ett sådant fall beslutar SPV även i eftergiftsfrågan.

29 § *I samband med att en ledamot lämnar riksdagen ska Riksdagsförvaltningen till Riksdagens arvodesnämnd lämna de uppgifter som nämnden behöver för att kunna fastställa ledamotens rätt till inkomstgaranti enligt bestämmelserna i detta kapitel.*

Riksdagsförvaltningen ska på begäran till Riksdagens arvodesnämnd överlämna de uppgifter som en tidigare ledamot har lämnat till förvaltningen enligt 4 §.

Paragrafen innehåller bestämmelser om Riksdagsförvaltningens skyldighet att lämna uppgifter till Riksdagens arvodesnämnd. Den nuvarande lydelsen av första stycket innebär att Riksdagsförvaltningen ska lämna uppgifter till Riksdagens arvodesnämnd först sedan ledamoten lämnat uppdraget. I och med ändringen förtydligas att sådana uppgifter även kan lämnas innan ledamoten lämnat uppdraget om det behövs.

35 § Om *inkomstgaranti* har betalats ut med ett för högt belopp ska garantitagaren betala tillbaka mellanskillnaden. Detsamma gäller om garantin har jämkats. Ett belopp som ska betalas tillbaka ska, när det är lämpligt, i stället avräknas mot kommande utbetalningar av inkomstgarantin.

Avräkning enligt första stycket får inte ske förrän beslutet har vunnit laga kraft.

Om det finns särskilda skäl får återkravet efterges helt eller delvis.

Statens tjänstepensionsverk beslutar om återkrav och eftergift av ett sådant krav.

Paragrafen innehåller bestämmelser om återkrav av inkomstgaranti.

I *första stycket* görs en språklig justering som inte innebär någon ändring i sak.

Fjärde *stycket* har ändrats så att det uttryckligen framgår att Statens tjänstepensionsverk beslutar om återkrav och eftergift av ett sådant krav.

36 § Om *inkomstgaranti* har betalats ut med ett för högt belopp och mellanskillnaden inte har betalats tillbaka inom en månad efter det att ett krav på återbetalning har framställts, ska garantitagaren betala ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) för tid därefter till dess betalning sker. Detsamma ska gälla även om garantin har jämkats. Om det finns särskilda skäl får kravet på ränta efterges helt eller delvis.

Bestämmelserna i första stycket gäller också om garantitagaren försummat att lämna uppgifter som behövs för att kunna bestämma det belopp som ska betalas tillbaka. I ett sådant fall ska *dock ränta enligt 5 § räntelagen* tas ut från den dag då uppgifterna senast skulle ha lämnats in.

Paragrafen innehåller bestämmelser om ränta vid återkrav.

I *första stycket* görs en språklig justering som inte innebär någon ändring i sak.

I *andra stycket* förtydligas att ränta ska tas ut enligt 5 § räntelagen (1975:635), dvs. avkastningsränta, om garantitagaren försummat att lämna uppgifter som behövs för att det ska vara möjligt att bestämma det belopp som ska betalas tillbaka.

36 a § *Den som är återbetalningsskyldig enligt 35 och 36 §§ ska betala ränta enligt 5 § räntelagen (1975:635) på det återkrävda beloppet om det*

1. har träffats ett avtal om avbetalningsplan med den återbetalningsskyldige, eller

2. om den återbetalningsskyldige har medgetts anstånd med betalningen.

Ränta ska beräknas från den dag då avtalet om avbetalningsplan träffades eller anståndet medgavs. Ränta ska dock inte betalas för tid innan återkravet har förfallit till betalning.

Paragrafen är ny och innehåller en bestämmelse om ränta om det har träffats ett avtal om avbetalningsplan (punkt 1) eller om den återbetalningsskyldige medgetts betalningsanstånd (punkt 2). Ränta ska i sådana fall tas ut enligt 5 § räntelagen (1975:635), dvs. avkastningsränta. Det framgår av första stycket. Av andra stycket följer att räntan ska beräknas från dagen då avtalet om avbetalningsplan träffades eller när anståndet medgavs. Ränta ska dock inte betalas för tid innan återkravet har förfallit till betalning.

13 kap.

3 § *En ledamot som lämnar riksdagsuppdraget före 65 års ålder har, för att kunna övergå till förvärvsarbete, rätt till stödåtgärder i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer.*

Paragrafen innehåller en bestämmelse om en ledamots rätt till stödåtgärder för att övergå till förvärvsarbete när han eller hon lämnar riksdagen före 65 års ålder. Övervägandena finns i avsnitt 5.18.

Ändringen innebär att bestämmelsen formuleras som en uttrycklig rättighet för ledamoten i stället för en skyldighet för Riksdagsförvaltningen att lämna ett erbjudande om stödåtgärder. I bestämmelsen har vidare tydliggjorts att rätten till stödåtgärder gäller i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer. Det innebär att den närmare innebörden av rätten till sådana åtgärder framgår av riksdagsstyrelsens föreskrift till lagen.

5 § Den som har varit ledamot av riksdagen har rätt till ekonomiskt omställningsstöd

1. i tre månader, om ledamoten har tillhört riksdagen under en sammanhängande tid om minst ett år,

2. i sex månader, om ledamoten har tillhört riksdagen under en sammanlagd tid om minst två år,

3. i ett år, om ledamoten har tillhört riksdagen under en sammanlagd tid om minst fyra år, eller

4. i två år, om ledamoten har tillhört riksdagen under en sammanlagd tid om minst åtta år.

Det ekonomiska omställningsstödet uppgår till 85 procent av talmansarvodet enligt 3 kap. 1 § eller ledamotsarvodet enligt 3 kap. 2 § vid avgångstillfället.

Ekonomiskt omställningsstöd ska jämföras med inkomst av anställning enligt 59 kap. 8 § socialförsäkringsbalken.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vad som utgör underlag för beräkningen av ekonomiskt omställningsstöd. Övervägandena finns i avsnitt 5.16.

I *andra stycket* görs ett förtydligande om att underlaget vid beräkningen av ekonomiskt omställningsstöd för en tidigare talman utgörs av talmansarvodet. Dessutom förtydligas att det är talmansarvodet eller ledamotsarvodet vid avgångstillfället som ska ligga till grund för beräkningen.

I *tredje stycket* tas en hänvisning bort utan att det innebär någon ändring i sak.

7 a § *En ledamot som har tjänstgjort som statsråd får tillgodoräkna sig den tiden vid beräkningen av den sammanlagda respektive sammanhängande tiden i riksdagen om han eller hon har avgått från statsrådsbefattningen innan*

1. rätt till inkomstgaranti enligt förordningen (2016:1022) om inkomstgaranti, tjänstepension och vissa försäkringsförmåner för statsråd har inträtt, eller

2. rätt till inkomstgaranti eller motsvarande förmåner enligt äldre föreskrifter har inträtt.

Paragrafen är ny och innehåller en bestämmelse om under vilka förutsättningar en ledamot som tjänstgjort som statsråd har rätt att tillgodoräkna sig den tiden vid beräkningen av den sammanlagda och sammanhängande tiden som ledamot. En motsvarande bestämmelse finns i 10 kap. 5 § tillämpningsföreskriften. Bestämmelsen ändras språkligt och anpassas till att uttrycket inkomstgaranti i förordningen (2016:1022) om inkomstgaranti, tjänstepension och vissa försäkringsförmåner för statsråd har ersatt uttrycket statsrådspension. Någon ändring i sak är inte avsedd. Övervägandena finns i avsnitt 5.16.

9 § *Om en tidigare ledamot som har ett gällande beslut om ekonomiskt omställningsstöd återinträder i riksdagen förskjuts det ekonomiska omställningsstödet med en tid som motsvarar den nya tjänstgöringstiden. Pågående utbetalning ska upphöra under den tiden.*

När ledamoten på nytt lämnar riksdagen ska tidigare beslut om ekonomiskt omställningsstöd omprövas. Om ledamoten då har rätt till ekonomiskt omställningsstöd under längre tid eller med högre belopp än enligt tidigare beslut ska Riksdagens arvodesnämnd fatta ett nytt beslut om det ekonomiska omställningsstödet. I annat fall gäller tidigare beslut.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om förskjutet ekonomiskt omställningsstöd. Motsvarande bestämmelser finns i 10 kap. 4 § tillämpningsföreskriften men flyttas till lagen. Övervägandena finns i avsnitt 5.16.

Innebörden av *första stycket* är att om en tidigare ledamot som har rätt till ekonomiskt omställningsstöd åter blir ledamot eller ersättare förskjuts rätten till omställningsstöd med motsvarande tjänstgöringstid. Rätten förskjuts oavsett om det påbörjats en utbetalning eller inte. Om utbetalning pågår ska den upphöra så länge arvode betalas ut med anledning av riksdagsuppdraget.

När ledamoten eller ersättaren lämnar riksdagen på nytt ska hans eller hennes rätt till avgångsförmån enligt *andra stycket* prövas på nytt utifrån förhållandena vid avgången, dvs. den nya tjänstgöringstiden och ledamotsarvodets storlek. Ledamotens ålder spelar däremot inte någon roll till skillnad från vad som gäller för inkomstgarantin. Om denna prövning leder till ett högre belopp eller en längre utbetalningstid ska Riksdagens arvodesnämnd fatta ett nytt beslut om det ekonomiska omställningsstödet. I annat fall gäller fortfarande det tidigare beslutet.

22 § Riksdagens arvodesnämnd ska besluta om en ledamots rätt till ekonomiskt omställningsstöd *i samband med att ledamoten lämnar riksdagsuppdraget*.

Paragrafen innehåller bestämmelser om att Riksdagens arvodesnämnd ex officio ska pröva om en tidigare ledamot har rätt till ekonomiskt omställningsstöd. Den nuvarande lydelsen är formulerad så att prövningen ska göras först sedan en ledamot rent faktiskt har lämnat uppdraget. Det görs också normalt. För att tydliggöra att nämnden kan pröva frågan även dessförinnan om det behövs har uttrycket ”har lämnat riksdagen” bytts ut mot ”i samband med att ledamoten lämnar riksdagsuppdraget”.

23 § Riksdagens arvodesnämnd beslutar efter skriftlig ansökan om

1. förlängt ekonomiskt omställningsstöd enligt 6 §,
2. efterlevandeskydd enligt 18 och 19 §§, och
3. eftergift av återkrav och ränta till följd av beslut om jämkning.

Riksdagens arvodesnämnd beslutar även i frågor om jämkning av ekonomiskt omställningsstöd enligt 15 §.

Beslut om förmåner enligt första stycket 1 och 2 kan inte beviljas för längre tid tillbaka än sex månader före ansökningsmånaden.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vilka frågor Riksdagens arvodesnämnd beslutar om.

I *första stycket 2* görs en språklig justering utan att någon ändring i sak är avsedd.

I *första stycket 3* görs ett förtydligande om att nämnden prövar frågor om eftergift av återkrav och ränta till följd av ett beslut om jämkning. Nämnden prövar däremot inte frågor om eftergift om Statens tjänstepensionsverk (SPV) har beslutat om ett återkrav. I ett sådant fall beslutar SPV även i eftergiftsfrågan.

25 § *I samband med att en ledamot lämnar riksdagsuppdraget ska Riksdagsförvaltningen till Riksdagens arvodesnämnd lämna de uppgifter som nämnden behöver för att kunna fastställa ledamotens rätt till ekonomiskt om-*

ställningsstöd. Riksdagsförvaltningen ska på begäran överlämna de uppgifter som en tidigare ledamot har lämnat enligt 4 §.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om Riksdagsförvaltningens skyldighet att lämna uppgifter till Riksdagens arvodesnämnd. Ändringen innebär ett förtydligande om att sådana uppgifter kan lämnas även innan en ledamot rent faktiskt har lämnat uppdraget.

31 § Om ekonomiskt omställningsstöd har betalats ut med ett för högt belopp ska stödmottagaren betala tillbaka mellanskillnaden. Detsamma gäller om stödet har jämkats. Ett belopp som ska betalas tillbaka ska, när det är lämpligt, i stället avräknas mot kommande utbetalningar av ekonomiskt omställningsstöd.

Avräkning enligt första stycket får inte ske förrän beslutet har vunnit laga kraft.

Om det finns särskilda skäl får återkravet efterges helt eller delvis.

Statens tjänstepensionsverk beslutar om återkrav och eftergift av ett sådant krav.

Paragrafen innehåller bestämmelser om återkrav av ekonomiskt omställningsstöd.

Fjärde stycket har ändrats så att det uttryckligen framgår att Statens tjänstepensionsverk beslutar om återkrav och eftergift av ett sådant krav.

32 § Om ekonomiskt omställningsstöd har betalats ut med ett för högt belopp och mellanskillnaden inte har betalats tillbaka inom en månad efter det att krav på återbetalning har framställts, ska stödmottagaren betala ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) för tid därefter till dess betalning sker. Detsamma gäller om stödet har jämkats. Om det finns särskilda skäl får kravet på ränta efterges helt eller delvis.

Bestämmelserna i första stycket ska också gälla om stödmottagaren har försummat att lämna de uppgifter som behövs för bestämmande av det belopp som ska betalas tillbaka. I ett sådant fall ska *dock* ränta enligt 5 § räntelagen tas ut från den dag då uppgifterna senast skulle ha lämnats in.

Paragrafen innehåller bestämmelser om ränta vid återkrav av ekonomiskt omställningsstöd. Ändringen i *andra stycket* innebär ett förtydligande om att ränta ska tas ut enligt 5 § räntelagen (1975:635), dvs. avkastningsränta, om stödmottagaren har försummat att lämna de uppgifter som behövs för att bestämma det belopp som ska betalas tillbaka.

32 a § *Den som är återbetalningsskyldig enligt 31 och 32 §§ ska betala ränta enligt 5 § räntelagen (1975:635) på det återkrävda beloppet om det*

1. har träffats ett avtal om avbetalningsplan med den återbetalningsskyldige, eller

2. om den återbetalningsskyldige har medgetts anstånd med betalningen.

Ränta ska beräknas från den dag då avtalet om avbetalningsplan träffades eller anståndet medgavs. Ränta ska dock inte betalas för tid innan återkravet har förfallit till betalning.

Paragrafen är ny och innehåller en bestämmelse om ränta om det har träffats ett avtal om avbetalningsplan (punkt 1) eller om den återbetalningsskyldige medgetts betalningsanstånd (punkt 2). Ränta ska i sådana fall tas ut enligt 5 § räntelagen (1975:635), dvs. som avkastningsränta. Det framgår av första stycket.

Av andra stycket följer att räntan ska beräknas från dagen då avtalet om avbetalningsplan träffades eller när anståndet medgavs. Ränta ska dock inte betalas för tid innan återkravet har förfallit till betalning.

14 kap. Försäkring, företagshälsovård och rehabilitering

1 § *En ledamot har rätt till försäkringsförmåner i form av grupplivförsäkring, tjänstereseförsäkring och arbetsskadeförsäkring i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer.*

I paragrafen finns en bestämmelse om ledamotens rätt till försäkringsförmåner. Övervägandena finns i 5.15.

I sak motsvarar bestämmelsen 14 kap. 1 §. Bestämmelsen har dock formulerats som en uttrycklig rättighet för ledamoten i stället för som en skyldighet för Riksdagsförvaltningen att se till att ledamoten är försäkrad.

Rätten till försäkringsförmån gäller i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer. De försäkringar som är aktuella anges i föreskriften till lagen. Det förhållandet att en viss försäkring är angiven i föreskriften innebär dock inte i sig att en ledamot omfattas av försäkringen. Det avgörs ytterst av försäkringsvillkoren. Det kan exempelvis finnas ålderskrav i försäkringsvillkoren som innebär att en ledamot inte omfattas av försäkringen. Rätten till försäkringsförmån är alltså inte ovillkorlig.

Förvaltningen står som tidigare för kostnaderna för försäkringarna.

2 § *En ledamot har rätt till företagshälsovård i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer.*

Paragrafen, som motsvarar hittillsvarande 14 kap. 2 §, innehåller en bestämmelse om en ledamots rätt till företagshälsovård. Bestämmelsen har ändrats språkligt utan att någon ändring i sak är avsedd.

14 a kap. Återkrav

1 § En ledamot är skyldig att betala tillbaka en utbetalning av arvode, resekostnadsersättning, traktamente, logiersättning eller pension enligt denna lag, som har lämnats felaktigt eller med ett för högt belopp, om han eller hon har orsakat utbetalningen genom att

1. lämna oriktiga uppgifter, eller
2. inte fullgöra en uppgifts- eller anmälningsskyldighet.

Detsamma gäller om en sådan utbetalning i annat fall har lämnats felaktigt eller med ett för högt belopp och ledamoten insett eller skäligen borde ha insett detta.

Vad som sägs i första och andra styckena gäller även tidigare ledamöter samt efterlevande som tagit emot förmåner enligt 11–13 kap.

I paragrafen, som är ny, regleras förutsättningarna för återbetalningsskyldighet av felaktiga utbetalningar av arvode, resekostnadsersättning, traktamente, logiersättning och pension enligt ersättningslagen. Återbetalning av avgångsförmåner regleras särskilt i 12 och 13 kap. ersättningslagen. Övervägandena finns i avsnitt 5.17.

I paragrafen anges de förutsättningar som ska vara uppfyllda för att det ska föreligga återbetalningsskyldighet. En grundläggande förutsättning är att utbetalningen är felaktig. Därmed avses dels en utbetalning som rätteligen inte skulle ha gjorts eller som gjorts till fel person, dels en utbetalning av ett för högt belopp. Bestämmelsen omfattar inte bara ledamöter utan även tidigare ledamöter och efterlevande. Återkrav kan bli aktuellt i två fall. Det första fallet, som regleras i första stycket, är att mottagaren av betalningen har orsakat den felaktiga utbetalningen genom att lämna oriktiga uppgifter (punkt 1) eller underlåtit att fullgöra en uppgifts- eller anmälningsskyldighet (punkt 2). Som exempel på situationer som omfattas av den första punkten kan nämnas att en reseräkning innehåller felaktiga datum och att det för med sig att ledamoten får ett alltför stort traktamente eller att ledamoten begär ersättning för utlägg för en resa som inte är att betrakta som en tjänsteresa. Vad gäller den andra punkten kan som exempel nämnas en ledamot som får sjukpension brister i sin skyldighet att anmäla att han eller hon inte längre får sjukersättning eller aktivitetsersättning från Försäkringskassan. Ett annat exempel är att ledamoten låter bli att anmäla att han eller hon haft en medresenär som inte har rätt till ersättning enligt ersättningslagen vid en tjänsteresa.

För att återbetalningsplikt ska kunna bli aktuell krävs att det finns ett direkt orsakssamband mellan ledamotens agerande eller underlåtenhet och den felaktiga utbetalningen. Kan man konstatera att det är ledamoten som har orsakat den felaktiga utbetalningen saknar det betydelse för återbetalningsplikten om agerandet eller underlåtenheten gjorts med uppsåt eller av misstag. Frågan om god respektive ond tro saknar också betydelse.

Det andra fallet, som regleras i andra stycket, gäller den situationen att den felaktiga utbetalningen inte har orsakats av ledamoten. Exempel på det är

misstag från Riksdagsförvaltningens sida, som leder till att en utbetalning blir felaktig. Det kan handla om brister i ett beslutsunderlag, felräkning och liknande misstag. Andra exempel är att ett arvodesavdrag vid sjuk- eller föräldraledighet blir fel eller att tilläggsarvode för uppdrag som utskottsordförande betalas ut till en person som inte längre innehar ett sådant uppdrag.

I ett sådant fall är mottagaren skyldig att betala tillbaka mellanskillnaden bara om han eller hon insett eller skäligen borde ha insett att betalningen var felaktig. Med andra ord finns det inte någon återbetalningsskyldighet om utbetalningen tagits emot i god tro. Frågan huruvida så är fallet ska bedömas utifrån de förhållanden som rådde senast vid tidpunkten för själva utbetalningen. Bedömningen ska göras utifrån samtliga omständigheter i det enskilda fallet. Faktorer av betydelse vid den bedömningen kan vara storleken på det felaktiga beloppet, den enskildes personliga förhållanden och kännedom om de omständigheter som ligger till grund för utbetalningen. Okunskap om regelverket på området bör dock normalt sett inte beaktas vid bedömningen av om mottagaren varit i god tro eller inte.

Det finns en omfattande rättspraxis från Högsta förvaltningsdomstolen i fråga om återkrav inom välfärdssystemen som kan ligga till grund för prövningen av återkrav enligt ersättningslagen.

Ett krav på återbetalning enligt bestämmelsen preskriberas enligt den allmänna tioåriga preskriptionstiden i preskriptionslagen (1981:130).

Beslut om återkrav av pension framställs av Statens tjänstepensionsverk. Riksdagsförvaltningen beslutar om återkrav av övriga ersättningar som omfattas av kapitlet.

Av *tredje stycket* följer att återbetalningsskyldigheten gäller även tidigare ledamöter och efterlevande som tagit emot efterlevandepension. Återbetalning av s.k. efterlevandeskydd till inkomstgaranti och ekonomiskt omställningsstöd regleras däremot i bestämmelserna om återkrav i 12 kap. 35 och 36 §§ och 13 kap. 31 och 32 §§.

2 § Den som är återbetalningsskyldig enligt 1 § ska betala ränta enligt 5 § räntelagen (1975:635) på det återkrävda beloppet om det

1. har träffats ett avtal om avbetalningsplan med den återbetalningsskyldige, eller

2. om den återbetalningsskyldige har medgetts anstånd med betalningen.

Ränta ska beräknas från den dag då avtalet om avbetalningsplanen träffades eller anståndet medgavs. Ränta ska dock inte betalas för tid innan återkravet har förfallit till betalning.

I paragrafen, som är ny, finns bestämmelser om ränta om Riksdagsförvaltningen eller Statens tjänstepensionsverk gjort upp en avbetalningsplan med den återbetalningsskyldige eller om han eller hon medgetts ett betalningsanstånd. I så fall ska ränta enligt 5 § räntelagen (1975:635) tas ut på beloppet,

dvs. avkastningsränta. Det framgår av första stycket. Vidare anges i *andra stycket* den tidsmässiga utgångspunkten för ränteberäkningen.

Övervägandena finns i avsnitt 5.17.

3 § Om återbetalning inte har skett inom en månad från det att ett krav på återbetalning framställts ska den återbetalningsskyldige betala ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) på det obetalda beloppet till dess betalning sker.

I paragrafen, som är ny, finns en bestämmelse om dröjsmålsränta. Den innebär att ränta enligt 6 § räntelagen ska tas ut på det obetalda beloppet om återbetalning inte görs inom en månad från det att kravet framställdes. Övervägandena finns i avsnitt 5.17.

4 § Om det finns särskilda skäl får ett återkrav och ränta efterges helt eller delvis.

I paragrafen, som är ny, finns en bestämmelse om att ett krav på återbetalning och ränta får efterges helt eller delvis. Övervägandena finns i avsnitt 5.17. En förutsättning för eftergift är att det finns särskilda skäl. Bedömningen av om så är fallet ska göras utifrån samtliga omständigheter i det enskilda fallet. Nedsatt betalningsförmåga på grund av sjukdom eller ålder eller av annan anledning kan utgöra särskilda skäl. Andra faktorer av betydelse för bedömningen är den enskildes ekonomiska förhållanden, försörjningsbörda, det aktuella beloppets storlek och om den felaktiga utbetalningen orsakats av den enskilde eller av den handläggande myndigheten.

Det finns en omfattande rättspraxis från Högsta förvaltningsdomstolen i fråga om eftergift inom välfärdssystemen som kan ligga till grund för prövningen av motsvarande frågor enligt ersättningslagen.

5 § Statens tjänstepensionsverk beslutar om återkrav av pension och om eftergift av ett sådant krav. Detsamma gäller krav på ränta.

I paragrafen, som är ny, anges att Statens tjänstepensionsverk beslutar om återkrav av pension, om eftergift av sådana krav och ränta. I övriga fall av återkrav enligt 14 a kap. beslutar Riksdagsförvaltningen. Det framgår av lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen.

6 § Bestämmelser om återkrav av inkomstgaranti och ekonomiskt omställningsstöd finns i 12 kap. 35 och 36 §§ och 13 kap. 31 och 32 §§.

Paragrafen, som är ny, innehåller en upplysning om att det finns särskilda bestämmelser om återkrav av avgångsförmåner i 12 kap. 35 och 36 §§ och 13 kap. 31 och 32 §§.

15 kap.

1 § Beslut av Riksdagsförvaltningen om tillhandahållande av barnverksamhet får inte överklagas.

Övriga beslut av Riksdagsförvaltningen enligt denna lag får överklagas *till* Riksdagens överklagandenämnd.

I paragrafen finns en bestämmelse om överklagande av beslut av Riksdagsförvaltningen. Övervägandena finns i avsnitt 5.18.

Ändringen innebär att det hittillsvarande förbudet mot att överklaga beslut i frågor som gäller tillhandahållande av stödåtgärder för att övergå till förvärvsarbete tas bort.

2 § Beslut av Riksdagens arvodesnämnd enligt 3 kap. 16 § och 19 § tredje stycket, 12 kap. eller 13 kap. får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Vid överklagande till kammarrätten krävs prövningstillstånd.

Ett beslut enligt 3 kap. 2 § får inte överklagas.

Paragrafen anger vilka beslut av Riksdagens arvodesnämnd som får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Ändringarna avser följdändringar då paragrafnummer ändras i 3 kap. utan någon ändring i sak.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.
2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om ledamöter som har beviljats logiersättning före ikraftträdandet.
3. De nya föreskrifterna om preskription ska tillämpas på tjänsteresor som genomförs efter ikraftträdandet.

Övervägandena finns i avsnitt 5.23.

I *första punkten* anges att lagen träder i kraft den 1 juli 2022.

Av *andra punkten* följer att äldre föreskrifter om rätt till logiersättning ska gälla om en ledamot beviljats sådan ersättning före ikraftträdandet av lagen. Den som beviljats logiersättning före ikraftträdandet har således rätt till logiersättning enligt tidigare ordning även efter ikraftträdandet.

Av *tredje punkten* framgår att bestämmelserna om preskription av krav på resekostnadsersättning och traktamente ska tillämpas på tjänsteresor som genomförs efter ikraftträdandet. Vad gäller tjänsteresor som genomförs dess-

förrinnan gäller tidigare föreskrifter, dvs. en sexmånadersfrist som endast utgör en ordningsföreskrift. I ett sådant fall gäller alltså en tioårig preskriptionstid.

7.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2016:1109) om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen

1 kap. Inledande bestämmelser

Allmänna råd

7 § *Riksdagsförvaltningen* meddelar allmänna råd till lagen.

Ändringen innebär endast att det gjorts en språklig korrigerings.

7.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ

1 b § *Ordföranden och övriga ledamöter i Riksdagens arvodesnämnd har rätt till ett årsarvode. Arvodet uppgår till ett belopp som motsvarar den procentandel av talmansarvodet enligt 3 kap. 1 § lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter som framgår av följande uppställning.*

<u>Befattning</u>	<u>Procentandel av talmansarvodet</u>
Ordförande	63
Ledamot	25

Paragrafen, som är ny, reglerar arvodet till ordföranden och övriga ledamöter i Riksdagens arvodesnämnd. Övervägandena finns i avsnitt 5.20.

Av paragrafen framgår att ordföranden och övriga ledamöter i nämnden har rätt till ett årsarvode. Arvodena uppgår till procentandelar av talmansarvodet; 63 respektive 25 procent. Talmansarvodet motsvarar arvodet till statsministern som i sin tur bestäms av Statsrådsarvodesnämnden. Detta framgår av 3 kap. 1 § ersättningslagen och 1 § lagen (1991:359) om arvoden till statsråden m.m.

Ersättaren för ordföranden har inte rätt till ett årsarvode, däremot ett sammanträdesarvode. Bestämmelser om det finns i 1 d §.

1 d § *Ersättaren för ordföranden i Riksdagens arvodesnämnd har rätt till ett sammanträdesarvode. Arvodet uppgår till ett belopp som motsvarar 3,3 procent av talmansarvodet enligt 3 kap. 1 § lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter.*

Om ersättaren deltar i ett sammanträde utan att delta i beslut har han eller hon rätt till sammanträdesarvode bara om nämnden beslutar det.

Paragrafen, som är ny, reglerar arvodet till ersättaren för ordföranden i Riksdagens arvodesnämnd. Bestämmelser om arvode till övriga befattningshavare i nämnden finns i 1 b §. Övervägandena finns i avsnitt 5.20.

Av paragrafens första stycke framgår att ersättaren för ordföranden har rätt till ett sammanträdesarvode. Arvodet uppgår till en procentandel av talmansarvodet; 3,3 procent. Talmansarvodet motsvarar arvodet till statsministern som i sin tur bestäms av Statsrådsarvodesnämnden. Detta framgår av 3 kap. 1 § ersättningslagen och 1 § lagen (1991:359) om arvoden till statsråden m.m.

Om ersättaren deltar i ett sammanträde utan att delta i de beslut som då fattas har han eller hon rätt till sammanträdesarvode bara om nämnden beslutar det. Detta framgår av paragrafens andra stycke.

2 § För fullgörande av sådana uppdrag som anges i 1 § betalas ett särskilt arvode för en sammanträdesdag som infaller en måndag, en fredag eller under perioder då kammaren inte sammanträder (sammanträdesarvode).

Sammanträdesarvode betalas dock inte till vald ledamot och företrädare för partigrupp utan vald ledamot i riksdagsstyrelsen.

Sammanträdesarvode betalas även till

1. ledamot och tjänstgörande ersättare i ledamotsrådet,
2. tjänstgörande suppleant och tjänstgörande ersättare för företrädare för partigrupp utan vald ledamot i riksdagsstyrelsen,
3. suppleant i Nordiska rådets svenska delegations arbetsutskott,
4. ledamot och suppleant i Utrikesnämnden för sammanträde som är förlagt till period då riksdagen har plenifri tid,
5. riksdagsledamot vid deltagande på uppdrag av riksdagen i Nordiska rådets verksamhet i den mån motsvarande ersättning inte betalas från Nordiska rådet,

6. riksdagsledamot vid deltagande på uppdrag av riksdagen i Europarådets verksamhet i den mån motsvarande ersättning inte betalas från Europarådet,

7. riksdagsledamot vid deltagande på uppdrag av riksdagen i den parlamentariska församlingens verksamhet i Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa i den mån motsvarande ersättning inte betalas från den parlamentariska församlingen, och

8. riksdagsledamot vid deltagande på uppdrag av riksdagen i verksamheten i den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) i den mån motsvarande ersättning inte betalas från kontrollgruppen.

Arvodesbeloppen fastställs av riksdagsstyrelsen.

Till en suppleant som deltar i sammanträde utan att delta i beslut betalas sammanträdesarvode endast om respektive organ beslutar det.

Paragrafen innehåller bestämmelser om rätt till sammanträdesarvode till befattningshavare i vissa riksdagsorgan. Övervägandena finns i avsnitt 5.21.

I *tredje stycket* har det tagits in en ny punkt som innebär att en ledamot och suppleant i riksdagens delegation till den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) har rätt till ett sammanträdesarvode. Arvodet avser endast sammanträden inom ramen för möten inom den kontrollgruppen. Förberedelsemöten och liknande inför sådana möten omfattas således inte av rätten till arvode.

3 a § Den som fullgör uppdrag i Europarådets svenska delegation och som lämnar riksdagen i samband med ett val, har under den återstående delen av delegationens mandatperiod rätt till

- arvode enligt 2 § andra stycket 6,

- resekostnadsersättningar och traktamente enligt 3 § andra stycket 1, och
- teknisk och elektronisk utrustning enligt 7 kap. 12 § lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter.

Ändringen är en konsekvensändring till följd av ändrad paragrafnumrering i 7 kap. ersättningslagen.

7.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:359) om arvoden till statsråden m.m.

6 § Ett statsråd som har längre färdväg än 70 kilometer från bostaden på hemorten till Regeringskansliet har, om förutsättningarna för avdrag i 12 kap. 18–20 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) är uppfyllda, rätt till avlöningsförstärkning med de belopp som gäller för tjänstemän med tidsbegränsad anställning i Regeringskansliet. Ersättning för logikostnad betalas med samma belopp som gäller för riksdagsledamöter enligt 6 kap. 4 § lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter. För resor mellan Stockholm och hemorten betalas dessutom resekostnadsersättning.

Ändringen utgör en konsekvensändring till följd av ändrad paragrafnumrering i 6 kap. ersättningslagen.

7.5 Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

12 kap. Vad som ska tas upp i inkomstslaget tjänst

8 § Tjänstestället är den plats där den skattskyldige utför huvuddelen av sitt arbete. Utförs detta under förflyttning eller på arbetsplatser som hela tiden växlar, anses i regel den plats där den skattskyldige hämtar och lämnar arbetsmaterial eller förbereder och avslutar sina arbetsuppgifter som tjänsteställe.

Om arbetet pågår en begränsad tid på varje plats enligt vad som gäller för vissa arbeten inom byggnads- och anläggningsbranschen och liknande branscher, anses bostaden som tjänsteställe.

Bostaden anses som tjänsteställe även för

1. reservofficerare,
2. nämndemän, juryledamöter och andra liknande uppdragstagare i allmän domstol, allmän förvaltningsdomstol, hyresnämnd eller arrendenämnd, och
3. personer som tillfälligt anställs hos statliga myndigheter, regioner, kommuner eller kommunalförbund för att hantera eller bidra till att minska konsekvenserna av en specifik händelse i Sverige i form av olycka, kris, krig, krigsfara eller annan liknande situation.

En riksdagsledamot har sitt tjänsteställe där han eller hon är folkbokförd enligt folkbokföringslagen (1991:481) under förutsättning att det där finns en bostad som är inrättad för permanent boende för ledamoten och hans eller hennes familj och som även disponeras av ledamoten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vad som ska utgöra en skattskyldigs tjänsteställe.

I tredje stycket föreslås en ändring som innebär att riksdagsledamöter inte längre ingår i uppräknningen i paragrafen. Istället föreslås det i fjärde stycket regleras vad som gäller för riksdagsledamöter. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 1 kap. 3 a § i lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter. För det fall en riksdagsledamots tjänsteställe inte uppfyller angivna förutsättningar är den inte ledamotens tjänsteställe. Då blir i stället ledamotens tjänsteställe enligt huvudregeln i första stycket den plats där ledamoten utför huvuddelen av sitt arbete, dvs. riksdagen. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

7.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (2012:883) med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd

Uppgifter m.m.

1 § Riksdagens arvodesnämnd ska i enlighet med

1. 3 kap. 2 § lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter fastställa det belopp per månad som ledamotsarvode ska betalas med,
2. 3 kap. 13–19 §§ samma lag besluta om återbetalning av arvode,
3. 12 kap. 26–27 §§ samma lag besluta i frågor om inkomstgaranti och efterlevandeskydd,
4. 13 kap. 22–23 §§ samma lag besluta i frågor om ekonomiskt omställningsstöd och efterlevandeskydd,
5. 9 kap. 12 a § den upphävda lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet besluta om jämkning av inkomstgaranti och
6. 9 kap. 23 § samma lag *besluta* om utbetalning av inkomstgaranti på nytt. Nämnden ska ange vilka överväganden som föranlett beslutet. Nämnden är en myndighet under riksdagen.

I paragrafen anges nämndens uppgifter. Ändringen innebär konsekvensändringar i första stycket punkterna 1 och 2 till följd av ändrad paragrafnumrering i 3 kap.

Vidare noteras i punkten 6 att ordet besluta saknas, vilket nu rättas till.

Ersättningsfrågor

14 § *Bestämmelser om arvode till ordföranden, övriga ledamöter och ersättaren för ordföranden finns i lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.*

Paragrafen innehåller i fråga om arvode till ordföranden, övriga ledamöter och ersättaren för ordföranden en hänvisning till lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ (arvodeslagen). Övervägandena finns i avsnitt 5.20.

Ändringen är en följd av att arvoden inte längre ska bestämmas genom beslut av riksdagsstyrelsen utan i stället regleras i arvodeslagen och uppgå till belopp som motsvarar vissa procentandelar av talmansarvodet.

BILAGA 1

Utredningens författningsförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter

dels att 2, 3, 5–7 kap. och 10 kap. 8 § ska upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 1 kap. 9 § ska utgå,

dels att 1 kap. 1, 2, 5–10 §§, 4 kap. 1, 4–6, 8 och 9 §§, 8 kap. 3 §, 9 kap. 4, 17 och 21 §§, 10 kap. 9 §, 11 kap. 15 §, 12 kap. 3, 7, 9, 11, 26, 27, 29, 35 och 36 §§, 13 kap. 3, 5, 9, 22, 23, 25, 31 och 32 §§, 14 kap. 1 och 2 §§ och 15 kap. 1 § och rubrikerna närmast före 1 kap. 3 a, 7 och 8 §§, 4 kap. 1 och 9 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fem nya kapitel, 3, 5–7 och 14 a kap. och åtta nya paragrafer, 1 kap. 3 a §, 4 kap. 2 a, 5 a och 6 a §§, 12 kap. 6 a och 36 a §§ och 13 kap. 7 a och 32 §§ av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §

Denna lag innehåller bestämmelser om ersättning till talmannen, riksdagens ledamöter och ersättare. Bestämmelserna avser

– ersättning till talmannen (2 kap.),	– arvode (3 kap.),
– arvode till ledamöter och ersättare (3 kap.),	
– resekostnadsersättning (4 kap.),	
– traktamente (5 kap.),	
– övernattingsbostad (6 kap.),	– övernattingsbostad och logiersättning (6 kap.),
– arbetsrum, introduktion, vidareutbildning samt teknisk och elektronisk utrustning (7 kap.),	– arbetsrum samt teknisk och elektronisk utrustning (7 kap.),
– barnverksamhet (8 kap.),	
– ålderspension (9 kap.),	
– sjukpension (10 kap.),	
– efterlevandepension (11 kap.),	
– inkomstgaranti (12 kap.),	
– omställningsstöd (13 kap.),	
– försäkring, rehabilitering och företagshälsovård (14 kap.), och	– försäkring, rehabilitering och företagshälsovård (14 kap.),
	– återkrav (14 a kap.), och

– överklagande (15 kap).

2 §

I lagen avses med

1. *prisbasbelopp*: prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken,
2. *förhöjt prisbasbelopp*: det förhöjda prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 8 §§ socialförsäkringsbalken,
3. *inkomstbasbelopp*: inkomstbasbeloppet enligt 58 kap. 26 och 27 §§ socialförsäkringsbalken,
4. *inkomstindex*: inkomstindex enligt 58 kap. 10–12 §§ socialförsäkringsbalken,
5. *balansindex*: balansindex enligt 58 kap. 22–24 §§ socialförsäkringsbalken, *och*
6. *Europaparlamentets ledamotsstadga*: Europaparlamentets beslut av den 28 september 2005 om antagande av Europaparlamentets ledamotsstadga (2005/684/EG, Euratom), *och*

5. *balansindex*: balansindex enligt 58 kap. 22–24 §§ socialförsäkringsbalken,

6. *Europaparlamentets ledamotsstadga*: Europaparlamentets beslut av den 28 september 2005 om antagande av Europaparlamentets ledamotsstadga (2005/684/EG, Euratom), *och*

7. *tjänsteresa*: en resa som en ledamot gör som ett led i utövningen av sitt uppdrag som riksdagsledamot och som påbörjas på tjänstestället, under en pågående tjänsteresa eller på en förrättningsort samt avslutas på tjänstestället eller på en förrättningsort.

Tjänsteställe

3 a §

En ledamot har sitt tjänsteställe i bostaden på den adress där han eller hon är folkbokförd enligt folkbokföringslagen (1991:481) under förutsättning att bostaden är inrättad för permanent boende för ledamoten och dennes familj och även disponeras av ledamoten.

Om bostaden inte uppfyller dessa krav utgör riksdagen ledamotens tjänsteställe.

5 §

En ersättare har rätt till ersättning på samma sätt som en ledamot, om det inte anges något annat i lagen.

Vad som sägs i denna lag om en ledamot gäller även talmannen och en ersättare som utövar uppdrag som ledamot (ersättare), om det inte anges något annat i lagen.

6 §

Lagen gäller även för talmannen, om det inte anges något annat i lagen eller annat framgår av sammanhanget.

En ledamot som fullgör uppdrag som statsråd har under den tiden inte rätt till ersättning enligt denna lag.

Tid som ersätts**Ersättning under ledighet**

7 §

Bestämmelserna i 3–5, 7 och 14 kap. ska tillämpas från och med den dag då ledamoten tillträder sitt uppdrag till och med 30 dagar efter det att uppdraget upphör.

En ledamot som har beviljats ledighet för att tjänstgöra som statssekreterare har under den tiden inte rätt till ersättning enligt denna lag.

Bestämmelserna i 4 kap. 2, 5 och 9 §§ och 5 kap. 1, 4 och 5 §§ ska dock, – i fråga om en nyvald ledamot som tillträder sitt uppdrag i samband med ett riksdagsval, tillämpas från och med den dag då Valmyndigheten fördelat mandatet och fastställt vilka kandidater som valts till ledamöter, och

En ledamot som har beviljats ledighet av något annat skäl har bara rätt till ersättning under ledigheten om det anges i lagen.

– i fråga om en nyvald ledamot som utses enligt 14 kap. 18 § vallagen (2005:837), tillämpas från och med den dag då Valmyndigheten utser honom eller henne till ledamot.

Bestämmelserna i 8 kap. ska tillämpas från och med den dag då ledamoten tillträder sitt uppdrag till och med den dag då uppdraget upphör.

Tid som ersätts

8 §

För en ersättare för en annan ledamot än talmannen eller ett statsråd eller en statssekreterare, tillämpas 3–5, 7, 8 och 14 kap. endast för den tid som ersättaren enligt bevis utfärdat av Riksdagsförvaltningen ska fullgöra uppdraget. Om uppdraget upphör tidigare än vad som anges i beviset tillämpas dock 8 kap. fram till och med den dag då uppdraget upphör och 3–5, 7 och 14 kap. till och med 30 dagar efter den dag då uppdraget upphör, dock längst till och med den dag som anges i beviset.

Bestämmelserna i 4 kap. 2, 5 och 9 §§ och 5 kap. 1, 4 och 5 §§ tillämpas från och med den dag då Riksdagsförvaltningen utfärdar bevis om att ersättaren ska fullgöra ett uppdrag som ledamot.

En ledamot har rätt till ersättning enligt denna lag från och med den dag då han eller hon tillträder uppdraget till och med 30 dagar efter det att uppdraget upphörde, om det inte anges något annat i lagen.

9 §

En ledamot som har beviljats ledighet från sitt uppdrag under minst en månad i följd har rätt till ersättning för den tiden om skälet till ledigheten är offentligt uppdrag, militärtjänstgöring, sjukdom eller något annat förhållande som omfattas av bestämmelserna om rätt till ledighet för arbetstagare hos Riksdagsförvaltningen.

Med ett offentligt uppdrag avses ett uppdrag som ges av riksdagen eller regeringen eller av någon annan efter bemyndigande av riksdagen eller regeringen. En anställning utgör inte ett offentligt uppdrag.

Ersättning lämnas inte för tid då en ledamot är statsråd eller statssekreterare.

En ersättare för någon annan än talmannen eller en ledamot som tjänstgör som statsråd eller statssekreterare, har rätt till ersättning under den tid som anges i det bevis som utfärdas av Riksdagsförvaltningen då ersättaren kallas att utöva uppdrag som ledamot. Om uppdraget upphör tidigare än vad som anges i beviset, har ersättaren rätt till ersättning under 30 dagar från det att uppdraget upphörde, dock längst till den dag som anges i beviset.

10 §

Riksförvaltningen får meddela *Riksdagsförvaltningen* får
tillämpningsföreskrifter till lagen. meddela föreskrifter till lagen.

3 kap. Arvode**Talmansarvode**

1 § Talmannen har rätt till ett månatligt arvode som motsvarar arvodet till statsministern.

Ledamotsarvode

2 § En ledamot har rätt till ett månatligt arvode som bestäms av Riksdagens arvodesnämnd.

Tilläggsarvode

3 § En vice talman har rätt till ett månatligt tilläggsarvode som uppgår till 30 procent av ledamotsarvodet.

4 § En ordförande i ett utskott eller i EU-nämnden har rätt till ett månatligt tilläggsarvode som uppgår till 20 procent av ledamotsarvodet.

5 § En vice ordförande i ett utskott eller i EU-nämnden har rätt till ett månatligt tilläggsarvode som uppgår till 15 procent av ledamotsarvodet.

Sammanträdesarvode i EU-nämnden

6 § En ledamot, suppleant eller tillfällig ersättare i EU-nämnden har rätt till sammanträdesarvode för sammanträden som infaller på en måndag, en fredag och under tid då kammaren inte sammanträder. Detta gäller dock inte ordföranden och en vice ordförande i nämnden.

En suppleant i EU-nämnden som närvarar vid ett sammanträde utan att delta i de beslut som fattas under sammanträdet har rätt till sammanträdesarvode bara om nämnden beslutar om det.

Riksdagsförvaltningen bestämmer arvodets storlek.

Arvode som inkomst av anställning

7 § Talmansarvode, ledamotsarvode och tilläggsarvode ska anses som inkomst av anställning enligt socialförsäkringsbalken och lagen (1991:1047) om sjuklön. Ledamoten ska i det sammanhanget anses som arbetstagare.

Arvode vid ledighet

8 § En ledamot har rätt till ledamotsarvode och tilläggsarvode vid ledighet som understiger en månad. Om ledigheten uppgår till minst en månad har

ledamoten rätt till arvode under ledigheten bara om den beror på offentligt uppdrag, sjukdom, föräldraledighet, vård av närstående eller fullgörande av totalförsvarsplikt.

Med ett offentligt uppdrag avses ett uppdrag som ges av riksdagen eller regeringen eller av någon annan efter bemyndigande av riksdagen eller regeringen. En anställning utgör inte ett offentligt uppdrag.

Arvodesavdrag och ersättning vid sjukfrånvaro och föräldraledighet

9 § Vid sjukfrånvaro och föräldraledighet ska det för samma tid göras avdrag på talmansarvode, ledamotsarvode, tilläggsarvode och arvode enligt 1 § 2 och 4 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer.

10 § Vid sjukfrånvaro och föräldraledighet har en ledamot rätt till ersättning i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer.

Arvodesavdrag på ledamotens egen begäran

11 § Om en ledamot av något annat skäl än som anges i 9 och 10 §§ har beviljats ledighet kortare tid än en månad under tid då arbetsplenium pågår, ska det på ledamotens begäran göras kalenderdagsavdrag för den tiden på ledamotsarvode, tilläggsarvode och arvoden enligt 1 § 2 och 4 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.

Ersättning för förlorad semester

12 § En ersättare har rätt till ersättning för förlorad semester. Sådan ersättning lämnas endast för den tid som understiger tolv månader per tolvmånadersperiod.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Ersättning för tjänsteresa

Ersättning för kostnader för tjänsteresa

4 kap.

1 §

En ledamot har rätt till ersättning för sina kostnader för *tjänsteresor*.

En ledamot har rätt till ersättning för sina kostnader för *en tjänsteresa*.

Med en tjänsteresa avses en resa som en ledamot gör som ett led i utövningen av sitt uppdrag som riksdagsledamot och som påbörjas

på tjänstestället, under en pågående tjänsteresa eller på en förrättningsort samt avslutas vid tjänstestället eller på en förrättningsort.

Ledamotens bostad på folkbokföringsorten enligt folkbokföringslagen (1991:481) är att betrakta som ledamotens tjänsteställe vid tillämpningen av lagen.

2 a §

Rätten till ersättning enligt 2 § gäller för

1. en ledamot som tillträder sitt uppdrag vid ett riksdagsval från och med den dag då Valmyndigheten fastställt valresultatet,

2. en ledamot som tillträder sitt uppdrag under en pågående valperiod från och med den dag då Valmyndigheten utsett honom eller henne till ledamot, och

3. en ersättare från och med den dag då Riksdagsförvaltningen utfärdar bevis om att ersättaren ska utöva uppdrag som riksdagsledamot.

4 §

Riksdagsstyrelsen fastställer för varje valperiod ett belopp som en ledamot får använda för enskilda utrikes tjänsteresor. Medel som inte har använts till sådana tjänsteresor ska föras tillbaka till Riksdagsförvaltningen.

En enskild utrikes tjänsteresa ska vara av värde för fullgörandet av riksdagsuppdraget.

Riksdagsförvaltningen fastställer för varje valperiod ett belopp som en ledamot får använda för sådana resor.

En ersättare som under en valperiod har tjänstgjort eller ska tjänstgöra under sammanlagt ett år har rätt att använda de medel som den ordinarie ledamoten disponerar för enskilda utrikes tjänsteresor.

5 §

Talmannen beslutar *själv* om sina tjänsteresor.

Riksdagsförvaltningen eller den som förvaltningen bestämmer beslutar om en ledamots enskilda utrikes tjänsteresor till länder som inte ingår i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, inte har ansökt om medlemskap i Europeiska unionen och inte är att betrakta som potentiella kandidatländer.

En ledamot får själv besluta om övriga tjänsteresor och om resor enligt 2 och 3 §§.

Talmannen beslutar om sina tjänsteresor.

En ledamot beslutar om sina

1. inrikes tjänsteresor,

2. enskilda utrikes tjänsteresor till länder som ingår i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, kandidatländer och potentiella kandidatländer för medlemskap i Europeiska unionen, samt

3. enskilda utrikes tjänsteresor till andra länder och områden som Riksdagsförvaltningen bestämmer.

Riksdagsförvaltningen, eller den som förvaltningen bestämmer, beslutar efter ansökan om enskilda utrikes tjänsteresor som inte omfattas av andra stycket.

5 a §

En ansökan om att få genomföra en enskild utrikes tjänsteresa ska avslås

1. om resan inte är av värde för fullgörandet av riksdagsuppdraget, eller

2. om samråd som Riksdagsförvaltningen bestämmer inte har skett.

En ansökan ska vidare avslås om Utrikesdepartementet avråder från alla resor till landet eller området, om det inte finns särskilda skäl som motiverar att resan likväl genomförs.

6 §

Resekostnadsersättning lämnas med ett belopp som motsvarar den faktiska kostnaden för resan. Kostnaden för resa med eget fordon såsom bil, förmånsbil, motorcykel eller båt, och som ledamoten har rätt till ersättning för enligt detta kapitel, ersätts dock med ett belopp som Riksdagsförvaltningen bestämmer.

Resekostnader ersätts med den faktiska kostnaden för resan. Färd med eget fordon ersätts dock i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer.

Kostnader för övernattning ersätts inte vid tjänsteresa inom 50 km från tjänstestället, om inte övernattningen sker vid konferens med utskott, delegation, kommitté eller liknande inom riksdagen eller konferens inom en partigrupp i riksdagen.

6 a §

Om ledamoten inte kan visa vilka utgifter han eller hon har haft för övernattning, betalas ersättning med halva maximibeloppet enligt 12 kap. 11 § inkomstskattelagen (1999:1229). Sådan ersättning lämnas dock inte om ledamoten har övernattnat på tåg, fartyg eller flygplan eller om annan myndighet, trafikföretag eller motsvarande har tillhandahållit ledamoten fri övernattning.

8 §

Färdmedel ska väljas med hänsyn till kostnads-, tids- och miljöaspekter.

Färdmedel ska väljas med hänsyn till kostnads-, tids-, miljö- och säkerhetsaspekter.

Reseräkning

Resenären ska snarast efter en avslutad resa ge in en reseräkning till Riksdagsförvaltningen, dock senast sex månader efter det att resan avslutades.

Begäran om ersättning för resekostnader

9 §

En begäran om ersättning för resekostnader ska ges in skriftligen till Riksdagsförvaltningen snarast efter det att resan avslutats, dock senast inom sex månader. Därefter upphör rätten till ersättning.

5 kap. Traktamente

Dagtraktamente vid inrikes tjänsteresa till en annan ort än Stockholm

1 § En ledamot har rätt till traktamente vid en inrikes tjänsteresa till en annan ort än Stockholm om orten är belägen mer än 50 km från ledamotens tjänsteställe och innefattar övernattning (dagtraktamente).

Traktamente betalas för varje hel dag som tas i anspråk för tjänsteresan. Beloppet uppgår till en etthundratjugondedel av prisbasbeloppet avrundat till närmaste tiotal kronor. Om tjänsteresan har påbörjats kl. 12.00 eller senare på avresedagen eller har avslutats kl. 19.00 eller tidigare på hemresedagen har ledamoten rätt till ett halvt traktamente.

Om ledamoten har fått fria måltider under tjänsteresan ska traktamentet minskas med det belopp som Riksdagsförvaltningen bestämmer (måltidsavdrag) under förutsättning att måltiden inte obligatoriskt ingår i priset för transporten på allmänna transportmedel.

Stockholmstraktamente

2 § En ledamot har rätt till traktamente vid en tjänsteresa till Stockholm om han eller hon har sitt tjänsteställe mer än 50 km från Riksdagshuset och resan innefattar övernattning i Stockholm (Stockholmstraktamente). Ledamoten har inte rätt till Stockholmstraktamente för dagar som berättigar till dagtraktamente eller utlandstraktamente enligt 1 eller 3 §§.

Stockholmstraktamente betalas för varje hel och halv dag som tjänsteresan tar i anspråk och motsvarar halva maximibeloppet enligt 12 kap. 11 § inkomstskattelagen (1999:1229) avrundat till närmaste tiotal kronor. Stockholmstraktamentet ska inte reduceras med måltidsavdrag.

Utlandstraktamente och förrättningstillägg

3 § En ledamot har rätt till traktamente vid en tjänsteresa till en ort utanför Sveriges gränser som är belägen mer än 50 km från ledamotens tjänsteställe och innefattar övernattning (utlandstraktamente). Traktamentet motsvarar normalbeloppet enligt 12 kap. 11 § andra stycket inkomstskattelagen (1999:1229).

Vad som anges i 1 § andra stycket andra meningen och tredje stycket gäller även för utlandstraktamente.

Vid en sådan tjänsteresa som anges i första stycket har en ledamot rätt till ett förrättningstillägg i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer.

Dagtillägg vid utrikes tjänsteresa som inte innefattar övernattning

4 § En ledamot har vid en tjänsteresa till en ort utanför Sveriges gränser som är belägen mer än 50 km från hans eller hennes tjänsteställe men som inte

innefattar övernattnings rätt till ett dagtillägg i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer.

Begäran om traktamente

5 § En begäran om traktamente ska ges in skriftligen till Riksdagsförvaltningen snarast efter det att resan avslutats, dock senast inom sex månader. Därefter upphör rätten till traktamente.

6 kap. Övernattningsbostad och logiersättning

Rätt till övernattningsbostad i Riksdagsförvaltningens bostadsbestånd

1 § En ledamot som har sitt tjänsteställe mer än 50 km från Riksdagshuset har rätt till en övernattningsbostad i Riksdagsförvaltningens bostadsbestånd.

2 § En ledamot som har rätt till övernattningsbostad men som sällan behöver övernatta i Stockholm kan skriftligen avstå från den rätten och i stället vid ett fåtal tillfällen få ersättning för hotellövernattnings eller tillgång till motsvarande boende i Stockholm.

Ersättare

3 § En ersättare som har rätt till övernattningsbostad ska använda den ordinarie ledamotens övernattningsbostad om det är möjligt.

Rätt till logiersättning

4 § Om Riksdagsförvaltningen inte kan tillhandahålla en ledamot som har rätt till övernattningsbostad en bostad i förvaltningens bostadsbestånd, eller om det till följd av ledamotens personliga förhållanden finns särskilda skäl, har han eller hon rätt till ersättning för eget boende inom 50 km från Riksdagshuset (logiersättning).

Logiersättning betalas med högst det belopp per månad som Riksdagsförvaltningen bestämmer.

Logiersättning lämnas inte med anledning av avtal som har ingåtts med en juridisk eller fysisk person som är att anse som närstående till ledamoten.

5 § Vid ledighet som uppgår till 90 dagar har ledamoten rätt till logiersättning under ledigheten. Om ledigheten överstiger 90 dagar har ledamoten rätt till logiersättning bara om det finns särskilda skäl.

Beslut om rätt till övernattningsbostad eller logiersättning

6 § Riksdagsförvaltningen prövar efter ansökan om en ledamot har rätt till övernattningsbostad eller logiersättning.

Fördelning av övernattningsbostäder

7 § Riksdagsförvaltningen beslutar om vilka övernattningsbostäder som ska ställas till respektive partigrups förfogande. Övernattningsbostäderna ska fördelas i proportion till antalet ledamöter i en partigrupp som har rätt till övernattningsbostad.

8 § Partigrupperna fördelar övernattningsbostäderna bland de ledamöter som enligt Riksdagsförvaltningens beslut har rätt till en sådan bostad.

Dispositionsrätten

9 § En ledamot disponerar övernattningsbostaden från och med måndagen i den vecka då riksmötet öppnas till och med den dag då riksdagsuppdraget upphör, om inte annat följer av 10–14 §§.

10 § Vid ledighet som uppgår till en månad eller mer disponerar ledamoten inte övernattningsbostaden under ledigheten.

Utflyttning

11 § En ledamot som lämnar uppdraget under en valperiod ska flytta ut ur övernattningsbostaden senast en vecka efter det att uppdraget upphörde.

12 § En ledamot som inte kandiderar vid ett ordinarie riksdagsval ska flytta ut ur övernattningsbostaden senast den 31 juli valåret.

En ledamot som inte kandiderar vid ett extra val ska flytta ut ur övernattningsbostaden senast en vecka efter valdagen.

13 § En ledamot som inte blir återvald vid ett riksdagsval ska flytta ut ur övernattningsbostaden senast en vecka efter valdagen.

14 § En ersättare ska flytta ut ur övernattningsbostaden när den ordinarie ledamoten återkommer från sin ledighet.

Upplåtelse

15 § En övernattningsbostad får inte upplåtas till någon annan.

Ersättningskyldighet

16 § En ledamot är skyldig att ersätta skador i en övernattningsbostad utöver normalt slitage som orsakas uppsåtligen eller av oaktsamhet under den tid då han eller hon disponerar över bostaden. Detsamma gäller om inventarier i övernattningsbostaden som tillhör Riksdagsförvaltningen skadas eller går förlorade.

Ersättningsansvaret enligt första stycket gäller även skador och förluster som orsakas av någon som vistas i övernattningsbostaden med ledamotens samtycke.

17 § En ledamot är skyldig att ersätta kostnader som uppstår på grund av att han eller hon inte har uppfyllt sin skyldighet att städa övernattningsbostaden vid utflyttning och att transportera bort sina tillhörigheter.

7 kap. Arbetsrum samt teknisk och elektronisk utrustning

Rätt till arbetsrum

1 § En ledamot har rätt till ett arbetsrum i riksdagens lokaler.

Ersättare

2 § En ersättare ska använda den ordinarie ledamotens arbetsrum om det är möjligt.

Fördelning av arbetsrum

3 § Riksdagsförvaltningen beslutar om vilka arbetsrum som ska ställas till respektive partigrups förfogande. Partigruppen fördelar arbetsrummen bland ledamöterna i gruppen.

Dispositionsrätten

4 § Rätten att använda ett arbetsrum gäller från och med måndagen i den vecka då riksmötet öppnas till och med den dag då uppdraget upphör, om inte annat följer av 5–9 §§.

5 § Vid ledighet som uppgår till minst en månad disponerar ledamoten inte över arbetsrummet under ledigheten.

Utflyttning

6 § En ledamot som lämnar uppdraget under en valperiod ska flytta ut ur arbetsrummet senast en vecka efter det att uppdraget upphörde.

7 § En ledamot som inte kandiderar vid ett ordinarie val ska flytta ut ur arbetsrummet senast den 31 juli valåret. Ledamoten får dock behålla arbetsrummet efter den tidpunkten så länge som det är nödvändigt för att han eller hon ska kunna utöva riksdagsuppdraget.

8 § En ledamot som inte kandiderar vid ett extra val ska flytta ut ur arbetsrummet senast en vecka efter valdagen.

9 § En ledamot som inte blir återvald vid ett riksdagsval ska flytta ut ur arbetsrummet senast en vecka efter valdagen.

Upplåtelse

10 § Ett arbetsrum får inte upplåtas till någon annan.

Ersättningskyldighet

11 § En ledamot är skyldig att ersätta skador i ett arbetsrum utöver normalt slitage som orsakas uppsåtligen eller av oaktsamhet under den tid då han eller hon disponerar över arbetsrummet. Detsamma gäller om inventarier och annan utrustning i arbetsrummet som tillhör Riksdagsförvaltningen skadas eller går förlorade.

Teknisk och elektronisk utrustning

12 § En ledamot har rätt till den tekniska och elektroniska utrustning som behövs för att utöva riksdagsuppdraget i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer.

13 § Vid ledighet får ledamoten behålla den tekniska och elektroniska utrustningen. Ledamoten ska dock på begäran lämna tillbaka utrustningen till Riksdagsförvaltningen under ledigheten om det finns särskilda skäl för det.

14 § Riksdagsförvaltningen får ersätta kostnader som en ledamot har för att han eller hon inom riksdagsuppdraget använder någon annan teknisk utrustning än den som tillhandahålls av Riksdagsförvaltningen.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

3 §

Rätten till barnverksamhet gäller till och med den dag då riksdagsuppdraget upphör.

9 kap.

4 §

Underlaget för pensionsrätten utgörs av

1. talmansarvode enligt 2 kap. 1 §, 2. ledamotsarvode enligt 3 kap. 1 §, 3. tilläggsarvode enligt 3 kap. 2–4 §§, och 4. arvode enligt 1 § 2 och 4 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.	Underlaget för pensionsrätten utgörs av 1. talmansarvode enligt 3 kap. 1 §, 2. ledamotsarvode enligt 3 kap. 2 §, 3. tilläggsarvode enligt 3 kap. 3–5 §§, och

Vid beräkningen av underlaget ska till arvoden enligt 1–4 läggas avdrag som gjorts enligt 3 kap. 7 och 8 §.

Vid beräkningen av underlaget ska till arvoden enligt 1–4 läggas avdrag som gjorts enligt 3 kap. 9 §.

Om en ledamot under en månad har fått sjukpension, och då inte har haft rätt till arvode enligt första stycket, utgörs underlaget för pensionsrätten i stället av det arvode som ligger till grund för sjukpensionen, omräknat med

förändringen av inkomstindex mellan det år arvudet avser och det år pensionsrätten avser.

17 §

<p>Arvode som avses i 16 § är</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. talmansarvode enligt 2 kap. 1 §, 2. ledamotsarvode enligt 3 kap. 1 §, 3. tilläggsarvode enligt 3 kap. 2–4 §§, 4. arvode enligt 1 § 1–4 lagen (1989:185) om arviden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ, 5. arvode enligt 2 kap. 2 § den upphävda lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet, och 6. arvode till statsråd, om statsrådstitid inräknas enligt 18 §. 	<p>Arvode som avses i 16 § är</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. talmansarvode enligt 3 kap. 1 §, 2. ledamotsarvode enligt 3 kap. 2 §, 3. tilläggsarvode enligt 3 kap. 3–5 §§,
---	--

21 §

<p><i>Den som vill ha ålderspension ska ansöka om det hos Statens tjänstepensionsverk.</i></p>	<p><i>Ansökan om utbetalning av ålderspension görs hos Statens tjänstepensionsverk.</i></p>
--	---

Ålderspension kan tidigast betalas från och med den månad då ansökan kommer in till Statens tjänstepensionsverk.

10 kap.

9 §

<p><i>Den som vill ha sjukpension ska ansöka om det hos Statens tjänstepensionsverk.</i></p>	<p><i>Ansökan om utbetalning av sjukpension görs hos Statens tjänstepensionsverk.</i></p>
--	---

Sjukpension lämnas inte för längre tid tillbaka än sex månader före ansökningsmånaden.

11 kap.

15 §

<p><i>Den som vill ha efterlevandepension ska ansöka om det hos Statens tjänstepensionsverk.</i></p>	<p><i>Ansökan om utbetalning av efterlevandepension görs hos Statens tjänstepensionsverk.</i></p>
--	---

Efterlevandepension lämnas inte för längre tid tillbaka än sex månader före ansökningsmånaden.

12 kap.

3 §

<p><i>När en ledamot som inte har fyllt 65 år lämnar riksdagen ska Riksdagsförvaltningen erbjuda honom eller henne ett stöd för att kunna övergå till förvärvsarbete.</i></p>	<p><i>En ledamot som lämnar riksdagsuppdraget före 65 års ålder har, för att kunna övergå till förvärvsarbete, rätt till stödåtgärder i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer.</i></p>
---	---

6 a §

En ledamot som har tjänstgjort som statsråd får tillgodoräkna sig den tiden vid beräkningen av den sammanlagda respektive sammanhängande tiden i riksdagen om han eller hon har avgått från statsrådsbefattningen innan

1. rätt till inkomstgaranti enligt förordningen (2016:1022) om inkomstgaranti, tjänstepension och vissa försäkringsförmåner för statsråd har inträtt, eller

2. rätt till inkomstgaranti eller motsvarande förmåner enligt äldre föreskrifter har inträtt.

7 §

Inkomstgarantin betalas ut efter ansökan enligt 28 § från och med den dag då arvodet upphör och gäller, med de begränsningar som framgår av 8 § första stycket, 8 § andra stycket 1 och 2 och 20 §, till och med månaden innan den månad då ledamoten fyller 65 år eller, om ledamoten avlider dessförinnan, till och med den månad då dödsfallet inträffar.

Om ledamoten återinträder som ledamot upphör och förskjuts garantin för den tid uppdraget varar.

Inkomstgaranti betalas ut efter ansökan från och med den dag då arvodet upphör och gäller, med de begränsningar som framgår av 8 § första stycket, 8 § andra stycket 1 och 2 och 20 §, till och med månaden innan den månad då ledamoten fyller 65 år eller, om ledamoten avlider dessförinnan, till och med den månad då dödsfallet inträffar.

Om en tidigare ledamot som har ett gällande beslut om inkomstgaranti återinträder i riksdagen förskjuts inkomstgarantin med en tid som motsvarar den nya tjänstgöringstiden. Pågående utbetalning ska upphöra under den tiden.

När ledamoten på nytt lämnar riksdagen ska tidigare beslut om inkomstgaranti omprövas. Om ledamoten då har rätt till inkomstgaranti under längre tid eller med ett högre belopp ska det fattas ett

nytt beslut om inkomstgarantin. I annat fall gäller tidigare beslut.

9 §

Om det finns särskilda skäl får den tid under vilken *garantin* gäller enligt 8 § första stycket och 8 § andra stycket 1 och 2 förlängas med högst ett år. I ett sådant beslut kan *garantin* bestämmas till ett lägre belopp.

Om det finns särskilda skäl får den tid under vilken *inkomstgarantin* gäller enligt 8 § första stycket och 8 § andra stycket 1 och 2 förlängas med högst ett år. I ett sådant beslut kan *inkomstgarantin* bestämmas till ett lägre belopp.

Vid bedömningen av om det finns särskilda skäl ska hänsyn tas till

1. om och hur ledamoten har utnyttjat de stödåtgärder som avses i 3 § eller vilka åtgärder han eller hon annars har vidtagit för att övergå till förvärvsarbete, och

2. ledamotens personliga och ekonomiska förhållanden.

11 §

Underlaget för beräkningen av inkomstgarantin de första fem garantiåren utgörs av följande arvoden som betalas ut vid avgångstillfället:

1. ledamotsarvode enligt 3 kap. 1 §	1. ledamotsarvode enligt 3 kap. 2 §
2. tilläggsarvode enligt 3 kap. 2–4 §§, och	2. tilläggsarvode enligt 3 kap. 3–5 §§, och

3. månatliga arvoden enligt 1 § 2 och 4 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.

Från och med det sjätte garantiåret beräknas inkomstgarantin bara på det ledamotsarvode som betalades vid avgångstillfället.

Talmannens arvode vid avgångstillfället utgör underlag för beräkningen av hans eller hennes inkomstgaranti.

26 §

Riksdagens arvodesnämnd ska besluta om en ledamots rätt till inkomstgaranti *när* ledamoten *har lämnat riksdagen.*

Riksdagens arvodesnämnd ska besluta om en ledamots rätt till inkomstgaranti *i samband med att ledamoten lämnar riksdagsuppdraget.*

27 §

Riksdagens arvodesnämnd beslutar efter skriftlig ansökan om

1. förlängning av inkomstgaranti enligt 9 §,
2. inkomstgaranti vid partiell sjuk- eller aktivitetsersättning enligt 10 §,

3. efterlevandeskydd enligt 22–23 §§, och 4. eftergift enligt 35–36 §§.	3. efterlevandeskydd enligt 22 och 23 §§, och 4. eftergift av återkrav och ränta till följd av beslut om jämkning.

Riksdagens arvodesnämnd beslutar även i frågor om jämkning av inkomstgaranti enligt 20 §.

Beslut om förmåner enligt första stycket 1–3 kan inte beviljas för längre tid tillbaka än sex månader före ansökningsmånaden.

29 §

<p>När en ledamot har lämnat riksdagen ska Riksdagsförvaltningen till Riksdagens arvodesnämnd lämna de uppgifter som nämnden behöver för att kunna fastställa ledamotens rätt till inkomstgaranti enligt bestämmelserna i detta kapitel.</p>	<p>I samband med att en ledamot lämnar riksdagen ska Riksdagsförvaltningen till Riksdagens arvodesnämnd lämna de uppgifter som nämnden behöver för att kunna fastställa ledamotens rätt till inkomstgaranti enligt bestämmelserna i detta kapitel.</p>
--	--

Riksdagsförvaltningen ska på begäran till Riksdagens arvodesnämnd överlämna de uppgifter som en tidigare ledamot har lämnat till förvaltningen enligt 4 §.

35 §

<p>Om <i>inkomstgarantin</i> har betalats ut med ett för högt belopp ska garantitagaren betala tillbaka mellanskillnaden. Detsamma gäller om garantin har jämkats. Ett belopp som ska betalas tillbaka ska, när det är lämpligt, i stället avräknas mot kommande utbetalningar av inkomstgarantin.</p>	<p>Om <i>inkomstgaranti</i> har betalats ut med ett för högt belopp ska garantitagaren betala tillbaka mellanskillnaden. Detsamma gäller om garantin har jämkats. Ett belopp som ska betalas tillbaka ska, när det är lämpligt, i stället avräknas mot kommande utbetalningar av inkomstgarantin.</p>
--	---

Avräkning enligt första stycket får inte ske förrän beslutet har vunnit laga kraft.

Om det finns särskilda skäl får återkravet efterges helt eller delvis.

<p><i>Återkrav framställs av Statens tjänstepensionsverk.</i></p>	<p><i>Statens tjänstepensionsverk beslutar om återkrav och eftergift av ett sådant krav.</i></p>
---	--

36 §

<p>Om <i>inkomstgarantin</i> har betalats ut med ett för högt belopp och mellanskillnaden inte har betalats tillbaka inom en månad efter det att</p>	<p>Om <i>inkomstgaranti</i> har betalats ut med ett för högt belopp och mellanskillnaden inte har betalats tillbaka inom en månad efter det att</p>
--	---

ett krav på återbetalning har framställts, ska garantitagaren betala ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) för tid därefter till dess betalning sker. Detsamma ska gälla om garantin har jämkats. Om det finns särskilda skäl får kravet på ränta efterges helt eller delvis.

Bestämmelserna i första stycket gäller också om garantitagaren försummat att lämna uppgifter som behövs för att kunna bestämma det belopp som ska betalas tillbaka. I ett sådant fall ska ränta tas ut från den dag då uppgifterna senast skulle ha lämnats in.

ett krav på återbetalning har framställts, ska garantitagaren betala ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) för tid därefter till dess betalning sker. Detsamma ska gälla om garantin har jämkats. Om det finns särskilda skäl får kravet på ränta efterges helt eller delvis.

Bestämmelserna i första stycket gäller också om garantitagaren försummat att lämna uppgifter som behövs för att kunna bestämma det belopp som ska betalas tillbaka. I ett sådant fall ska *dock* ränta enligt 5 § *räntelagen* tas ut från den dag då uppgifterna senast skulle ha lämnats in.

36 a §

Den som är återbetalningsskyldig enligt 35 och 36 §§ ska betala ränta enligt 5 § räntelagen (1975:635) på det återkrävda beloppet om det

1. har träffats ett avtal om avbetalningsplan med den återbetalningsskyldige, eller

2. om den återbetalningsskyldige har medgetts anstånd med betalningen.

Ränta ska beräknas från den dag då avtalet om avbetalningsplan träffades eller anståndet medgavs. Ränta ska dock inte betalas för tid innan återkravet har förfallit till betalning.

13 kap.

3§

När en ledamot som inte har fyllt 65 år lämnar riksdagen ska Riksdagsförvaltningen erbjuda honom eller henne ett stöd för att

En ledamot som lämnar riksdagsuppdraget före 65 års ålder har, för att kunna övergå till förvärvsarbete, rätt till stödåtgärder i enlighet med

*kunna övergå till vad Riksdagsförvaltningen
förvärvsverksamhet. bestämmer.*

5 §

Den som har varit ledamot av riksdagen har rätt till ekonomiskt omställningsstöd

1. i tre månader, om ledamoten har tillhört riksdagen under en sammanhängande tid om minst ett år,
2. i sex månader, om ledamoten har tillhört riksdagen under en sammanlagd tid om minst två år,
3. i ett år, om ledamoten har tillhört riksdagen under en sammanlagd tid om minst fyra år, eller
4. i två år, om ledamoten har tillhört riksdagen under en sammanlagd tid om minst åtta år.

Ekonomiskt omställningsstöd uppgår till 85 procent av det arvode som avses i 3 kap. 1 §. Stödet ska betalas från och med den dag då arvodet upphör.

Ekonomiskt omställningsstöd enligt första stycket ska jämföras med inkomst av anställning enligt 59 kap. 8 § socialförsäkringsbalken.

Det ekonomiska omställningsstödet uppgår till 85 procent av talmansarvodet enligt 3 kap. 1 § eller ledamotsarvodet enligt 3 kap. 2 § vid avgångstillfället.

Ekonomiskt omställningsstöd ska jämföras med inkomst av anställning enligt 59 kap. 8 § socialförsäkringsbalken.

7 a §

En ledamot som har varit statsråd får tillgodoräkna sig den tiden vid beräkningen av den sammanlagda respektive sammanhängande tiden i riksdagen om han eller hon har avgått från statsrådsbefattningen innan

1. rätt till inkomstgaranti enligt förordningen (2016:1022) om inkomstgaranti, tjänstepension och vissa försäkringsförmåner för statsråd har inträtt, eller

2. rätt till inkomstgaranti eller motsvarande förmåner enligt äldre föreskrifter har inträtt.

9 §

Utbetalning av ekonomiskt omställningsstöd ska upphöra om ledamoten återinträder i riksdagen.

Om en tidigare ledamot som har ett gällande beslut om ekonomiskt omställningsstöd återinträder i riksdagen förskjuts det ekonomiska omställningsstödet med en tid som motsvarar den nya tjänstgöringstiden. Pågående utbetalning ska upphöra under den tiden.

När ledamoten på nytt lämnar riksdagen ska tidigare beslut om ekonomiskt omställningsstöd omprövas. Om ledamoten då har rätt till ekonomiskt omställningsstöd under längre tid eller med högre belopp än enligt tidigare beslut ska Riksdagens arvodesnämnd fatta ett nytt beslut om det ekonomiska omställningsstödet. I annat fall gäller tidigare beslut.

22 §

Riksdagens arvodesnämnd ska besluta om en ledamots rätt till ekonomiskt omställningsstöd enligt 5 § när ledamoten har lämnat riksdagen.

Riksdagens arvodesnämnd ska besluta om en ledamots rätt till ekonomiskt omställningsstöd i samband med att ledamoten lämnar riksdagsuppdraget.

23 §

Riksdagens arvodesnämnd beslutar efter skriftlig ansökan om

4. förlängt ekonomiskt omställningsstöd enligt 6 §,
5. efterlevandeskydd enligt 18–19 §§, och
6. eftergift enligt 31–32 §§.
2. efterlevandeskydd enligt 18 och 19 §§, och
3. eftergift av återkrav och ränta till följd av beslut om jämkning.

Riksdagens arvodesnämnd beslutar även i frågor om jämkning av ekonomiskt omställningsstöd enligt 15 §.

Beslut om förmåner enligt första stycket 1 och 2 kan inte beviljas för längre tid tillbaka än sex månader före ansökningsmånaden.

25 §

När en ledamot har lämnat riksdagen ska Riksdagsförvaltningen till Riksdagens arvodesnämnd lämna

I samband med att en ledamot lämnar riksdagsuppdraget ska Riksdagsförvaltningen till

de uppgifter som nämnden behöver för att kunna fastställa ledamotens rätt till *stöd enligt bestämmelserna i detta kapitel*. Riksdagsförvaltningen ska på begäran överlämna de uppgifter som en tidigare ledamot har lämnat till förvaltningen enligt 4 §.

Riksdagens arvodesnämnd lämna de uppgifter som nämnden behöver för att kunna fastställa ledamotens rätt till *ekonomiskt omställningsstöd*. Riksdagsförvaltningen ska på begäran överlämna de uppgifter som en tidigare ledamot har lämnat enligt 4 §.

31 §

Om ekonomiskt omställningsstöd har betalats ut med ett för högt belopp ska stödmottagaren betala tillbaka mellanskillnaden. Detsamma gäller om stödet har jämkats. Ett belopp som ska betalas tillbaka ska, när det är lämpligt, i stället avräknas mot kommande utbetalningar av ekonomiskt omställningsstöd.

Avräkning enligt första stycket får inte ske förrän beslutet har vunnit laga kraft.

Om det finns särskilda skäl får återkravet efterges helt eller delvis.

Krav på återbetalning framställs av Statens pensionsverk. *Statens tjänstepensionsverk beslutar om återkrav och eftergift av ett sådant krav.*

32 §

Om ekonomiskt omställningsstöd har betalats ut med ett för högt belopp och mellanskillnaden inte har betalats tillbaka inom en månad efter det att krav på återbetalning har framställts, ska stödmottagaren betala ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) för tid därefter till dess betalning sker. Detsamma gäller om stödet har jämkats. Om det finns särskilda skäl får kravet på ränta efterges helt eller delvis.

Bestämmelserna i första stycket ska också gälla om stödmottagaren har försummat att lämna de uppgifter som behövs för bestämmande av det belopp som ska betalas tillbaka. I ett sådant fall ska ränta tas ut från den dag då uppgifterna senast skulle ha lämnats in.

Bestämmelserna i första stycket ska också gälla om stödmottagaren har försummat att lämna de uppgifter som behövs för bestämmande av det belopp som ska betalas tillbaka. I ett sådant fall ska *dock ränta enligt 5 § räntelagen* tas ut från den dag då uppgifterna senast skulle ha lämnats in.

32 a §

Den som är återbetalningsskyldig enligt 31 och 32 §§ ska betala ränta enligt 5 § räntelagen (1975:635) på det återkrävda beloppet om det

1. har träffats ett avtal om avbetalningsplan med den återbetalningsskyldige, eller

2. om den återbetalningsskyldige har medgetts anstånd med betalningen.

Ränta ska beräknas från den dag då avtalet om avbetalningsplan träffades eller anståndet medgavs. Ränta ska dock inte betalas för tid innan återkravet har förfallit till betalning.

14 kap.

1 §

Riksdagsförvaltningen ska se till En ledamot har rätt till att en ledamot är grupplivförsäkrad, försäkringsförmåner i form av tjänstereseförsäkrad och grupplivförsäkring, arbetsskadeförsäkrad. Förvaltningen tjänstereseförsäkring och svarar för kostnaden för arbetsskadeförsäkring i enlighet med försäkringarna. vad Riksdagsförvaltningen bestämmer.

2 §

En ledamot har rätt till En ledamot har rätt till företagshälsovård i den omfattning företagshälsovård i enlighet med vad som Riksdagsförvaltningen Riksdagsförvaltningen bestämmer. bestämmer.

14 a kap. Återkrav

1 § En ledamot är skyldig att betala tillbaka en utbetalning av arvode, resekostnadsersättning, traktamente, logiersättning eller pension enligt denna lag som har lämnats felaktigt eller med ett för högt belopp om han eller hon har orsakat utbetalningen genom att

1. lämna oriktiga uppgifter, eller
2. inte fullgöra en uppgifts- eller anmälningsskyldighet.

Detsamma gäller om en sådan utbetalning i annat fall har lämnats felaktigt eller med ett för högt belopp och ledamoten insett eller skäligen borde ha insett detta.

Vad som sägs i första och andra styckena gäller även tidigare ledamöter samt efterlevande som tagit emot förmåner enligt 11–13 kap.

2 § Den som är återbetalningsskyldig enligt 1 § ska betala ränta enligt 5 § räntelagen (1975:635) på det återkrävda beloppet om det

1. har träffats ett avtal om avbetalningsplan med den återbetalningsskyldige, eller

2. om den återbetalningsskyldige har medgetts anstånd med betalningen.

Ränta ska beräknas från den dag då avtalet om avbetalningsplanen träffades eller anståndet medgavs. Ränta ska dock inte betalas för tid innan återkravet har förfallit till betalning.

3 § Om återbetalning inte har skett inom en månad från det att ett krav på återbetalning framställts ska den återbetalningsskyldige betala ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) på det obetalda beloppet till dess betalning sker.

4 § Om det finns särskilda skäl får ett återkrav och ränta efterges helt eller delvis.

5 § Statens tjänstepensionsverk beslutar om återkrav av pension och om eftergift av ett sådant krav. Detsamma gäller krav på ränta.

6 § Bestämmelser om återkrav av inkomstgaranti och ekonomiskt omställningsstöd finns i 12 kap. 35 och 36 §§ och 13 kap. 31 och 32 §§.

15 kap.

1 §

Beslut av Riksdagsförvaltningen i ärenden om stödåtgärder för omställning och om tillhandahållande av barnverksamhet får inte överklagas.

Övriga beslut av Riksdagsförvaltningen enligt denna lag får överklagas hos Riksdagens överklagandenämnd.

Beslut av Riksdagsförvaltningen om tillhandahållande av barnverksamhet får inte överklagas. Övriga beslut av Riksdagsförvaltningen enligt denna lag får överklagas till Riksdagens överklagandenämnd.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.
 2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om ledamöter som har beviljats logiersättning före ikraftträdandet.
 3. De nya föreskrifterna om preskription ska tillämpas på tjänsteresor som genomförs efter ikraftträdandet.

Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1109) om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2016:1109) om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen att 1 kap. 7 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

		1 kap.	
		7 §	
<i>Riksförvaltningen</i>	meddelar	<i>Riksdagsförvaltningen</i>	meddelar
allmänna råd till lagen.		allmänna råd till lagen.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

Förslag till lag om ändring i lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ

dels att nuvarande 1 b § ska betecknas 1 c §,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 1 b § och 1 d §, av följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 1 b § ska sättas närmast framför 1 c §,

dels att 2 och 3 a §§ ska ha följande lydelse.

Föreslagen lydelse

1 b §

Ordföranden och övriga ledamöter i Riksdagens arvodesnämnd har rätt till ett årsarvode. Arvodet uppgår till ett belopp som motsvarar den procentandel av talmansarvodet enligt 3 kap. 1 § lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter som framgår av följande uppställning.

<u>Befattning</u>	<u>Procentandel av talmansarvodet</u>
Ordförande	63
Ledamot	25

1 d §

Ersättaren för ordföranden i Riksdagens arvodesnämnd har rätt till ett sammanträdesarvode. Arvodet uppgår till ett belopp som motsvarar 3,3 procent av talmansarvodet enligt 3 kap. 1 § lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter.

Om ersättaren deltar i ett sammanträde utan att delta i beslut har han eller hon rätt till sammanträdesarvode bara om nämnden beslutar det.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

2 §

För fullgörande av sådana uppdrag som anges i 1 § betalas ett särskilt arvode för en sammanträdesdag som infaller en måndag, en fredag eller under perioder då kammaren inte sammanträder (sammanträdesarvode).

Sammanträdesarvode betalas dock inte till vald ledamot och företrädare för partigrupp utan vald ledamot i riksdagsstyrelsen.

Sammanträdesarvode betalas även till

1. ledamot och tjänstgörande ersättare i ledamotsrådet,
2. tjänstgörande suppleant och tjänstgörande ersättare för företrädare för partigrupp utan vald ledamot i riksdagsstyrelsen,
3. suppleant i Nordiska rådets svenska delegations arbetsutskott,
4. ledamot och suppleant i Utrikesnämnden för sammanträde som är förlagt till period då riksdagen har plenifri tid,
5. riksdagsledamot vid deltagande på uppdrag av riksdagen i Nordiska rådets verksamhet i den mån motsvarande ersättning inte betalas från Nordiska rådet,

6. riksdagsledamot vid deltagande på uppdrag av riksdagen i Europarådets verksamhet i den mån motsvarande ersättning inte betalas från Europarådet *samt*

7. riksdagsledamot vid deltagande på uppdrag av riksdagen i den parlamentariska församlingens verksamhet i Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa i den mån motsvarande ersättning inte betalas från den parlamentariska församlingen.

6. riksdagsledamot vid deltagande på uppdrag av riksdagen i Europarådets verksamhet i den mån motsvarande ersättning inte betalas från Europarådet,

7. riksdagsledamot vid deltagande på uppdrag av riksdagen i den parlamentariska församlingens verksamhet i Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa i den mån motsvarande ersättning inte betalas från den parlamentariska församlingen *och*

8. riksdagsledamot vid deltagande på uppdrag av riksdagen i den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpnings (Europol) verksamhet i den mån motsvarande ersättning inte betalas från kontrollgruppen.

Arvodetsbeloppen fastställs av riksdagsstyrelsen.

Till en suppleant som deltar i sammanträde utan att delta i beslut betalas sammanträdesarvode endast om respektive organ beslutar det.

3 a §

Den som fullgör uppdrag i Europarådets svenska delegation och som lämnar riksdagen i samband med ett val, har under den återstående delen av delegationens mandatperiod rätt till

- arvode enligt 2 § andra stycket 6,
- resekostnadsersättningar och traktamente enligt 3 § andra stycket 1, och
- teknisk och elektronisk utrustning enligt 7 kap. 9 § lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter
- teknisk och elektronisk utrustning enligt 7 kap. 12 § lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

Förslag till lag om ändring i lagen (1991:359) om arvoden till statsråden m.m.

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (1991:359) om arvoden till statsråden m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Ett statsråd som har längre färdväg än 70 kilometer från bostaden på hemorten till Regeringskansliet har, om förutsättningarna för avdrag i 12 kap. 18–20 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) är uppfyllda, rätt till avlöningsförstärkning med de belopp som gäller för tjänstemän med tidsbegränsad anställning i Regeringskansliet. Ersättning för logikostnad betalas med samma belopp som gäller för riksdagsledamöter enligt 5 kap. 4 § lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter. För resor mellan Stockholm och hemorten betalas dessutom resekostnadsersättning.

Föreslagen lydelse

6 §

Ett statsråd som har längre färdväg än 70 kilometer från bostaden på hemorten till Regeringskansliet har, om förutsättningarna för avdrag i 12 kap. 18–20 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) är uppfyllda, rätt till avlöningsförstärkning med de belopp som gäller för tjänstemän med tidsbegränsad anställning i Regeringskansliet. Ersättning för logikostnad betalas med samma belopp som gäller för riksdagsledamöter enligt 6 kap. 4 § lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter. För resor mellan Stockholm och hemorten betalas dessutom resekostnadsersättning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 12 kap. 8 § inkomstskattelagen (1999:1229) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 kap.

8 §

Tjänstestället är den plats där den skattskyldige utför huvuddelen av sitt arbete. Utförs detta under förflyttning eller på arbetsplatser som hela tiden växlar, anses i regel den plats där den skattskyldige hämtar och lämnar arbetsmaterial eller förbereder och avslutar sina arbetsuppgifter som tjänsteställe.

Om arbetet pågår en begränsad tid på varje plats enligt vad som gäller för vissa arbeten inom byggnads- och anläggningsbranschen och liknande branscher, anses bostaden som tjänsteställe.

För	<i>riksdagsledamöter,</i>	För	reservofficerare samt
reservofficerare	samt nämndemän,	nämndemän,	jurymän och andra
jurymän och andra	liknande	liknande	uppdragstagare i allmän
uppdragstagare i allmän	domstol,	domstol,	allmän förvaltningsdomstol,
allmän	förvaltningsdomstol,	hyresnämnd eller	arrendenämnd
hyresnämnd eller	arrendenämnd	anses bostaden som	tjänsteställe.
anses bostaden som	tjänsteställe.		

En riksdagsledamot har sitt tjänsteställe i bostaden på den adress där han eller hon är folkbokförd under förutsättning att bostaden är inrättad för permanent bruk för ledamoten och hans eller hennes familj och disponeras av ledamoten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

Förslag till lag om ändring i lagen (2012:883) med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd

Härigenom föreskrivs att 1 och 14 §§ lagen (2012:883) med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Riksdagens arvodesnämnd ska i enlighet med

1. 3 kap. 1 § lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter fastställa det belopp per månad som ledamotsarvode ska betalas med,

1. 3 kap. 2 § lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter fastställa det belopp per månad som ledamotsarvode ska betalas med,

2. 12 kap. 26–27 §§ samma lag besluta i frågor om inkomstgaranti och efterlevandeskydd,

3. 13 kap. 22–23 §§ samma lag besluta i frågor om ekonomiskt omställningsstöd och efterlevandeskydd,

4. 9 kap. 12 a § den upphävda lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet besluta om jämkning av inkomstgaranti och

5. 9 kap. 23 § samma lag om utbetalning av inkomstgaranti på nytt.

Nämnden ska ange vilka överväganden som föranlett beslutet.

Nämnden är en myndighet under riksdagen.

14 §

Riksdagsstyrelsen beslutar om arvoden till nämndens ledamöter.

Bestämmelser om arvode till ordföranden, övriga ledamöter och ersättaren för ordföranden finns i lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

Förslag till riksdagsstyrelsens föreskrift och allmänna råd till lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter

Riksdagsstyrelsen föreskriver med stöd av 1 kap. 10 § lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

Föreskriftens innehåll och tillämpningsområde

1 § Denna föreskrift innehåller bestämmelser om ersättning till talmannen, riksdagens ledamöter och ersättare. Bestämmelserna avser

- arvode (2 kap.),
- resekostnadsersättning (3 kap.),
- betalkort (4 kap.),
- traktamente (5 kap.),
- övernattningsbostad i Riksdagsförvaltningens bostadsbestånd (6 kap.),
- logiersättning (7 kap.),
- arbetsrum (8 kap.),
- teknisk och elektronisk utrustning (9 kap.),
- barnverksamhet (10 kap.),
- sjukpension (11 kap.),
- stödåtgärder för övergång till förvärvsarbete (12 kap.),
- inkomstgaranti (13 kap.),
- ekonomiskt omställningsstöd (14 kap.), och
- försäkring, företagshälsovård och rehabilitering (15 kap.).

2 § Grundläggande bestämmelser om talmannens, ledamöternas och ersättarnas rätt till ersättning finns i 5 kap. 2 § riksdagsordningen och lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter.

3 § Vad som sägs i föreskriften om en ledamot gäller även talmannen och en ersättare, om det inte anges något annat.

Begreppet tjänsteresa

Allmänna råd

Som resor som en ledamot gör som ett led i utövningen av sitt riksdagsuppdrag bör anses

- a) resor till och från riksdagen för att delta i riksdagsarbetet,
- b) resor till, från och i den valkrets för vilken ledamoten är vald,
- c) resor som föranleds av sammanträde med riksdagsgruppen, partikonferens och annat partiarrangemang, utskottsresa samt

- deltagande i arbetet i nämnder, delegationer, kommittéer eller liknande inom riksdagen,
- d) enskilda utrikesresor, och
 - e) resor som föranleds av att en ledamot medverkar i ett arrangemang som syftar till att informera om riksdagen eller riksdagsuppdraget.

2 kap. Arvode

Sammanträdesarvode i EU-nämnden

1 § Arvodet för ett sammanträde i EU-nämnden en måndag, en fredag eller under den tid då kammaren inte sammanträder uppgår till 700 kronor.

Sjukanmälan

2 § Sjukanmälan ska göras första dagen under sjukfrånvaron. Om sjukfrånvaron varar under längre tid än sju dagar ska ledamoten till Riksdagsförvaltningen ge in läkarintyg som styrker att han eller hon inte kan utföra sitt uppdrag under den tiden.

Arvodesavdrag och ersättning vid sjukfrånvaro och föräldraledighet

3 § Arvodesavdraget vid sjukfrånvaro och föräldraledighet uppgår till 3,3 procent av arvodet för varje kalenderdag (kalenderdagsavdrag). Om sjukfrånvaron och föräldraledigheten uppgår till en månad eller mer ska avdraget motsvara ett månadsavdrag.

4 § En ledamot som är frånvarande på grund av sjukdom har för varje kalenderdag han eller hon får sjukpenning enligt socialförsäkringsbalken rätt till sjukpenningtillägg från den femtonde dagen under frånvaron.

Sjukpenningtillägg betalas enligt vad som framgår av bilagan till denna föreskrift.

5 § En ledamot som får sjukpenning för förebyggande behandling enligt socialförsäkringsbalken har rätt till sjukpenningtillägg vid förebyggande behandling.

Sjukpenningtillägg vid förebyggande behandling betalas enligt vad som framgår av bilagan till denna föreskrift.

6 § En ledamot som får rehabiliteringspenning enligt socialförsäkringsbalken har rätt till rehabiliteringstillägg.

Rehabiliteringstillägg betalas enligt vad som framgår av bilagan till denna föreskrift.

7 § En ledamot som är föräldraledig och som får föräldrapenning har rätt till föräldrapenningtillägg.

Föräldrapenningtillägg beräknas på arvodet vid föräldraledighetens början och betalas enligt vad som framgår av bilagan till denna föreskrift.

Föräldrapenningtillägg lämnas för högst 360 dagar per barn och betalas ut månadsvis senast två år efter den månad ledigheten avser. I annat fall är rätten till föräldrapenning förfallen.

8 § Om en ledamot har varit föräldraledig och blir gravid på nytt innan det tidigare barnet uppnått en ålder av ett år och nio månader beräknas föräldrapenningtillägget på arvodet när den nya föräldraledigheten inträffar.

9 § Vid föräldraledighet med tillfällig föräldrapenning enligt socialförsäkringsbalken betalas tillägg vid tillfällig föräldrapenning ut enligt vad som framgår av bilagan till denna föreskrift. Ett sådant tillägg betalas ut för arvodesdelar över basbeloppstaket i förhållande till frånvarons omfattning under sammanlagt högst 10 dagar per år.

10 § En ledamot som får graviditetspenning enligt socialförsäkringsbalken har rätt till graviditetspenningtillägg.

Graviditetspenningtillägg betalas enligt vad som framgår av bilagan till denna föreskrift.

Ersättning för förlorad semester

11 § Om ersättaren har en anställning uppgår ersättningen till ett belopp som motsvarar den ersättning hans eller hennes arbetsgivare skulle ha betalat för semesterdagarna.

12 § Om ersättaren driver egen näringsverksamhet uppgår ersättningen till ett belopp som motsvarar ersättarens fastställda sjukpenninggrundande inkomst enligt 25–28 kap. socialförsäkringsbalken delat med 365.

13 § Ansökan om ersättning för förlorad semester görs hos Riksdagsförvaltningen.

En ersättare som har en anställning ska till ansökan bifoga ett intyg från arbetsgivaren som visar hur många semesterdagar som har gått förlorade och med vilka belopp ersättning för semesterdagarna skulle ha betalats ut.

Om ersättaren driver egen näringsverksamhet ska det till ansökan bifogas ett intyg från Försäkringskassan som visar ersättarens fastställda sjukpenninggrundande inkomst.

3 kap. Resekostnadsersättning

Resebeslut

1 § Talmannen beslutar om utrikes tjänsteresor som en ledamot gör med anledning av ett särskilt uppdrag för riksdagen.

2 § Någon av de vice talmännen beslutar om

- a) ersättning för resekostnader till medföljande enligt 4 kap. 3 § andra stycket lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter, och
- b) enskilda utrikes tjänsteresor enligt 4 kap. 5 § tredje stycket samma lag.

En ledamot kan begära att ett beslut enligt första stycket a) ska prövas av Riksdagsförvaltningen. En sådan begäran ska ges in skriftligen till Riksdagsförvaltningen inom en månad från det att beslutet meddelades.

En ledamot beslutar om enskilda utrikes tjänsteresor till Storbritannien.

3 § En delegation, en styrelse eller motsvarande som har tilldelats en egen budget genom beslut av Riksdagsförvaltningen beslutar om resor inom delegationens ansvarsområde.

4 § En gruppledare får besluta om konferensresor med partigruppen på kryssningsfartyg i Östersjön.

5 § Riksdagsförvaltningen beslutar om språkresor.

Resor med anledning av extraordinära händelser eller av någon annan orsak som inte kunnat förutses

6 § En ledamot ska samråda med gruppledaren innan han eller hon beslutar att genomföra en resa till riksdagen på grund av en extraordinär händelse eller av någon annan orsak som inte har kunnat förutses.

Enskilda utrikes tjänsteresor

7 § Det belopp som en ledamot får använda för enskilda utrikes tjänsteresor uppgår till 50 000 kronor per valperiod.

8 § En enskild utrikes tjänsteresa får genomföras i grupp.

9 § En ersättare för någon annan ledamot än talmannen, ett statsråd eller en statssekreterare ska samråda med den ordinarie ledamoten innan han eller hon genomför en enskild utrikes tjänsteresa.

10 § En ledamot som avser att genomföra en enskild utrikes tjänsteresa till ett land eller område som Utrikesdepartementet har avrått från att resa till ska samråda med gruppledaren inför resan.

Ledamoten ska även samråda med säkerhetschefen vid Riksdagsförvaltningen eller den han eller hon utser.

11 § En ansökan om att få genomföra en enskild utrikes tjänsteresa görs på en blankett som Riksdagsförvaltningen fastställer och ska innehålla uppgifter om

- a) resans ändamål och på vilket sätt resan är av värde för riksdagsuppdraget,
- b) en översiktlig resplan,
- c) beräknade kostnader för resan,
- d) att föreskrivet samråd skett, och
- e) om stöd till resan har sökts enligt lagen (2016:1109) om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen.

Ansökan ska ges in till Riksdagsförvaltningen senast 14 dagar före den planerade avresan.

Uppgifterna i ansökan ska lämnas på heder och samvete.

12 § Den som enligt 2 § beslutar om enskilda utrikes tjänsteresor ska regelbundet redogöra för sina beslut för Riksdagsförvaltningen.

13 § En ledamot som har fått avslag på en ansökan om att få genomföra en enskild utrikes tjänsteresa kan begära att beslutet prövas av Riksdagsförvaltningen. En sådan begäran ska ges in till Riksdagsförvaltningen inom en månad från det att beslutet fattades.

14 § Efter det att en ledamot har genomfört en enskild utrikes tjänsteresa som han eller hon får besluta om själv ska ledamoten snarast och senast inom sex månader efter att resan har avslutats ge in en skriftlig redovisning för resan till Riksdagsförvaltningen.

15 § Redovisningen enligt 14 § ska innehålla uppgifter om

- f) resmål,
- g) tidpunkt för resan,
- h) kostnad,
- i) de möten och besök som ledamoten har genomfört.

Om det finns särskilda skäl behöver inte ledamoten lämna namn och andra uppgifter om vem som deltagit i möten och besök.

16 § Riksdagsförvaltningen ska en gång per valperiod följa upp de enskilda utrikes tjänsteresor som ledamöter själva har beslutat om under valperioden.

Val av färdmedel och färdväg

17 § En ledamot ska vid sitt val av färdmedel särskilt beakta kostnaderna. Ledamoten ska kunna motivera val av ett annat färdmedel än det billigaste.

18 § Vid resa med eget fordon ska ledamoten välja den kortaste färdvägen, om det inte finns särskilda skäl för en längre färdväg.

Allmänna råd

En ledamot bör planera sina tjänsteresor noggrant så att kostnaderna ska bli så låga som möjligt. Biljetter bör köpas på ett sådant sätt att Riksdagsförvaltningen endast behöver betala enligt de resevillkor och för den service som resan kräver. En ledamot bör beakta möjligheten att köpa rabatterade biljetter och att samordna flera tjänsteresor. En ledamot bör anpassa färsättet till uppdragets karaktär. Vid gruppresor utomlands bör samtliga resenärer resa på likartat sätt för att undvika merkostnader. En ledamot bör planera resor i tjänsten så att största möjliga hänsyn tas till miljön.

Förlängning av tjänsteresa

19 § En ledamot får förlänga en tjänsteresa i skälig omfattning för att minska resekostnaderna.

Om en ledamot av andra skäl väljer att resa tidigare eller att stanna kvar på förrättningsorten i anslutning till förrättningen, ska ledamoten betala samtliga

merkostnader som har uppkommit på grund av den förlängda tjänsteresan. Tjänstgöringstiden ska stå i rimlig proportion till den förlängda vistelsen.

20 § Om en ledamot förlänger sin tjänsteresa för att minska resekostnaderna enligt 19 § har han eller hon rätt till ersättning för boende på hotell och traktamente under de dagar som överstiger förrättnings- och resdagarna under förutsättning att den totala kostnaden för resan och förrättningen blir lägre än om återresan hade gjorts omedelbart efter förrättnings slut.

Bokning av resa

21 § Tjänsteresor och resor enligt 4 kap. 2 och 3 §§ lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter ska i första hand bokas genom den resebyrå som Riksdagsförvaltningen har anlitat.

Allmänna råd

En ledamot bör boka alla delar av resan vid ett och samma tillfälle och i så god tid att resebyrån kan räkna ut det billigaste och effektivaste resealternativet. Biljettpriser är ofta förknippade med sådana villkor att det lönar sig att kombinera flera resor, även om dessa görs vid olika tider och till olika platser. En ledamot bör därför informera resebyrån om planerade framtida resor så att biljettpriserna blir så förmånliga som möjligt.

Resa med eget fordon

22 § Resa med eget fordon ersätts enligt följande:

- j) egen bil: det avdragsgilla beloppet med ett påslag om 80 öre per kilometer, och
- k) motorcykel: det avdragsgilla beloppet med ett påslag om 40 öre per kilometer.

Utöver vad som anges i första stycket ersätts kostnader för parkering och trängselskatt.

23 § Om en ledamot vid en anslutningsresa med eget fordon har hämtats vid eller körts till den ort där han eller hon ska fortsätta resan med något annat färdmedel, har ledamoten rätt till ersättning för anslutningsresan fram respektive åter enligt samma bestämmelser som gäller för resan i övrigt.

Resa med tåg och med lokal- och länstrafik

24 § En ledamot får boka tågresor i första klass och egen sovvagnskupé.

25 § En ledamot har rätt till ett årskort på tåg som innefattar obegränsat resande i första klass dag- och nattåg, exklusive måltid.

En ledamot har rätt till ett årskort på tåg som innefattar resa i sovvagnskupé om han eller hon på grund av avstånd och resmönster har behov av ett sådant årskort.

26 § En ledamot har rätt att få ersättning för periodkort eller liknande färdbevis för lokal- och länstrafik som gäller i hela riket om han eller hon på grund av avstånd och resmönster har behov av ett sådant färdbevis.

Resa med flyg

27 § En ledamot som har långa resvägar eller andra särskilda behov har rätt till destinationskort, årskort eller liknande färdbevis för flyg.

Allmänna råd

En ledamot bör välja den billigaste flygresan så länge det inte hindrar att uppdraget genomförs på ett effektivt sätt eller om inte Riksdagsförvaltningen av säkerhetsskäl rekommenderar annat. Vid interkontinentala resor kan businessklass väljas, om så behövs för uppdraget. Vid kortare färdsträckor bör i första hand ekonomiklass väljas.

Användning av färdbevis för tåg, lokal- och länstrafik eller flyg i annat statligt uppdrag

28 § Ett årskort eller färdbevis enligt 25–27 §§ får användas även för andra statliga uppdrag. Vad gäller flyg gäller detta endast om färdbeviset avser ett obegränsat antal resor. Inga andra kostnader ersätts vid en sådan resa.

29 § Beslut i frågor som avses i 25 § andra stycket–27 § fattas av Riksdagsförvaltningen efter skriftlig ansökan.

Resa med taxi

30 § Resa med taxi ersätts om det saknas lämpliga allmänna kommunikationer eller det annars finns särskilda skäl.

Om Riksdagsförvaltningen har utfärdat en rekommendation om att en ledamot av säkerhetsskäl bör åka taxi ersätts även privata taxiresor (taxirekommendation).

Allmänna råd

Särskilda skäl för att resa med taxi kan vara att ledamoten

- l) gör en beaktansvärd tidsvinst genom att åka taxi,
- m) har tungt eller skrymmande bagage,
- n) samåker, eller
- o) har medicinska skäl för att åka taxi.

För dagliga resor i Stockholmsområdet mellan bostaden eller övernattningsbostaden och riksdagen bör en ledamot resa med taxi under normal arbetstid endast då det saknas lämpliga alternativ eller om det finns särskilda skäl.

I det fall en taxiresa är motiverad bör samåkning eftersträvas för att sänka kostnaderna.

Hyra av bil eller buss

31 § Hyrbil ska i första hand bokas genom den resebyrå som Riksdagsförvaltningen anlitar och med statligt hyrbilsavtal som grund.

32 § Hyra av bil under en tidsperiod som sträcker sig över flera förrättningar ersätts endast om det är det mest kostnadseffektiva alternativet. Ledamoten ska i ett sådant fall föra en körjournal som fastställs av Riksdagsförvaltningen. Körjournalen ska ges in till Riksdagsförvaltningen tillsammans med debiteringsunderlaget från hyrbilsfirman eller i samband med redovisningen av hyrbilskostnaden.

Allmänna råd

En ledamot bör hyra bil av B-kategori, i regel en liten mellanklassbil. Vid särskilt behov av en större bil får ledamoten hyra en bil av C- eller D-kategori. Föraryrplatsförsäkring och självriskreducering bör tecknas i samband med bokningen av hyrbil. Vid hyra av bil utomlands bör ledamoten teckna de försäkringar på plats som behövs för att få ett fullgott försäkringsskydd. Om den planerade hyrtiden överstiger två veckor, bör ledamoten först samråda med Riksdagsförvaltningen.

Antalet ersättningsberättigade resenärer bör ligga till grund för beställning av en buss. Om en ledamot överväger att hyra buss, bör ledamoten först kontakta Riksdagsförvaltningen.

33 § Hyra av buss ersätts om det finns särskilda skäl och transporten i huvudsak avser resenärer som Riksdagsförvaltningen har ett kostnadsansvar för.

34 § Riksdagsförvaltningen svarar för kostnaden för föraryrplatsförsäkring och självriskreducering när en ledamot hyr bil eller buss.

Resa med båt

35 § Vid resa med båt ersätts enkelhytt.

Delad resa

36 § Om en politisk sekreterare eller någon annan som inte har rätt till ersättning från Riksdagsförvaltningens anslag följer med på en ledamots tjänsteresa, ska ledamoten ersätta Riksdagsförvaltningen för eventuella merkostnader som uppstår med anledning av medresenären.

Bokning av hotellrum

37 § En ledamot ska i första hand boka hotellrum genom den resebyrå som Riksdagsförvaltningen anlitar. Ledamoten får även själv boka hotellrum på de hotell som Riksdagsförvaltningen har träffat avtal med eller som omfattas av statliga ramavtal. På orter där det inte finns något hotell som omfattas av

sådana avtal, ska hotellrum bokas i motsvarande prisklass som de hotellrum som finns på de avtalsbundna hotellen.

38 § Om en ledamot delar hotellrum med en person som inte har rätt till ersättning för logikostnader från Riksdagsförvaltningen, ska kostnaden för ledamoten anses utgöra högst 75 procent av priset för ett dubbelrum. Den resterande delen av kostnaden ersätts inte av Riksdagsförvaltningen.

Hyra av annan bostad än hotellrum

39 § Om en ledamot som är på tjänsteresa utanför den vanliga verksamhetsorten hyr en annan bostad i stället för att bo på hotell har ledamoten rätt till ersättning för den faktiska boendekostnaden, dock med ett högsta belopp som motsvarar vad ett hotellrum för en person normalt skulle kosta på orten under samma period, om det inte finns särskilda skäl.

40 § Om en ledamot delar ett boende med en person som inte har rätt till ersättning för logikostnader från Riksdagsförvaltningen, ska kostnaden för ledamoten anses utgöra högst 75 procent av priset för boendet.

Anmälan av medresenärer

41 § En ledamot ska anmäla till Riksdagsförvaltningen om han eller hon haft medresenärer vid en tjänsteresa som inte har rätt till ersättning enligt lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter.

Diplomat- och tjänstepass

42 § Ansökan om diplomat- och tjänstepass görs hos Utrikesdepartementet via Riksdagsförvaltningen. Ett sådant pass får endast användas inom ramen för riksdagsuppdraget. Kostnaden ersätts av Riksdagsförvaltningen.

Visum

43 § Riksdagsförvaltningen eller den resebyrå som Riksdagsförvaltningen anlitar får hjälpa en ledamot med att ordna visering.

Vaccinationer och förebyggande medicinering

44 § Kostnader för vaccination och förebyggande medicinering ersätts vid en utrikes tjänsteresa.

Dricks

45 § Dricks ersätts inte vid inrikes tjänsteresa och vid tjänsteresa till övriga nordiska länder.

Vid övriga utrikes tjänsteresor ersätts dricks bara om den tillkommer i samband med betalning och utgör en del av det sammanlagda priset för tjänsten eller om det annars finns särskilda skäl.

Bonuspoäng

46 § Bonuspoäng och liknande trohetsförmåner som tjänas in vid tjänsteresor får endast användas för att betala transport och boende vid en ledamots egna

- p) tjänsteresor,
- q) resor för att inställa sig i riksdagen med anledning av extraordinär händelse eller av annan orsak som inte har kunnat förutses, och
- r) för uppgradering till högre klass vid resor som omfattas av punkterna a och b.

Reseräkning

47 § Av reseräkningen ska resans ändamål, tidpunkten för resan och färdvägen framgå. Uppgifter i reseräkningen ska lämnas på heder och samvete.

48 § Till reseräkningen ska bifogas kvitton och annat underlag som visar att ledamoten har haft det utlägg som han eller hon begär ersättning för.

Om en ledamot inte kan uppvisa underlag enligt första stycket får Riksdagsförvaltningen ändå ersätta utlägg om ledamoten kan visa upp någon annan utredning till stöd för att han eller hon haft utlägg.

49 § En ledamot ska, efter en resa som har sin grund i en extraordinär händelse eller i någon annan orsak som inte har kunnat förutses, till Riksdagsförvaltningen ge in ett underlag som visar

- s) vilken händelse som har lett till resan för att inställa sig i riksdagen, och
- t) att ledamoten inte har kunnat ordna sin resa till riksdagen genom att boka om sin biljett eller använda värdet av den biljetten vid ett senare tillfälle.

50 § När en ledamot gör en tjänsteresa på uppdrag av ett riksdagsorgan ska namnet på riksdagsorganet anges i reseräkningen.

Attest

51 § Efter det att en ledamot avslutat en tjänsteresa eller resa enligt 4 kap. 2 eller 3 §§ lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter som har bokats genom den resebyrå som Riksdagsförvaltningen har anlitat ska ledamoten snarast och senast inom sex månader efter det att resan avslutades attestera kostnaderna för resan. Härigenom intygar ledamoten att kostnaderna är riktiga.

Förskott

52 § Riksdagsförvaltningen får i undantagsfall betala ut ett förskott för en resekostnad.

Prisavdrag

53 § Återbetalning av vad som betalats för en resa som har ställts in eller försenats tillfaller Riksdagsförvaltningen.

4 kap. Betalkort

Betalkort för talmannen och de vice talmännen

1 § Riksdagsförvaltningen får tillhandahålla talmannen och de vice talmännen betalkort i form av ett företagskort som Riksdagsförvaltningen har betalningsansvar för. Ett sådant företagskort får endast användas för betalning av utgifter i uppdraget som talman och vice talman.

2 § Riksdagsförvaltningen får endast anlita kortföretag som har avtal med staten för att förse förvaltningen med betalkortstjänster.

3 § När talmannen eller någon av de vice talmännen har använt ett företagskort ska han eller hon lämna en redovisning av utgifterna till Riksdagsförvaltningen tillsammans med originalverifikationerna. Om utgifterna har uppkommit i samband med representation, ska det framgå vilka som har deltagit och vad som var syftet med representationen.

4 § Innan ett företagskort lämnas ut ska Riksdagsförvaltningen skriftligen informera kortinnehavaren om de regler som gäller för användningen av kortet. Riksdagsförvaltningen ska dokumentera att kortinnehavaren har tagit emot den skriftliga informationen.

5 § Kortinnehavaren ska lämna tillbaka betalkortet när uppdraget som talman eller vice talman upphör och vid ledighet under längre tid än en månad.

Betalkort för en ledamot

6 § Riksdagsförvaltningen får tillhandahålla en ledamot ett betalkort som han eller hon har ett personligt betalningsansvar för. Ett sådant kort får användas för betalning av utgifter för en tjänsteresa eller resa enligt 4 kap. 2 och 3 §§ lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter.

7 § Riksdagsförvaltningen får endast anlita kortföretag som har avtal med staten för att förse förvaltningen med betalkortstjänster.

8 § Kortinnehavaren ska lämna tillbaka betalkortet när uppdraget som riksdagsledamot upphör.

5 kap. Traktamente

Förrättningsstillägg och dagtillägg

1 § Förrättningsstillägg enligt 5 kap. 3 § tredje stycket lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter betalas enligt de villkor och med de belopp som framgår av bilagan till denna föreskrift.

Dagtillägg enligt 5 kap. 4 § samma lag betalas enligt de villkor och med de belopp som framgår av bilagan till denna föreskrift.

Måltidsavdrag

2 § Måltidsavdrag vid inrikes tjänsteresa ska göras med följande procentsatser:

- u) frukost 20 procent,
- v) lunch 35 procent, och
- w) middag 35 procent.

3 § Måltidsavdrag vid utrikes tjänsteresa ska göras med följande procentsatser:

- x) frukost 15 procent,
- y) lunch 35 procent, och
- z) middag 35 procent.

4 § Uppgifter i en begäran om traktamente ska lämnas på heder och samvete.

6 kap. Övernattningsbostad i Riksdagsförvaltningens bostadsbestånd

Upplåtelseavtal

1 § När en ledamot tar i anspråk en övernattningsbostad i Riksdagsförvaltningens bostadsbestånd ska det upprättas ett skriftligt upplåtelseavtal mellan Riksdagsförvaltningen och ledamoten.

Byte av övernattningsbostad

2 § En ledamot är skyldig att byta övernattningsbostad om Riksdagsförvaltningen bedömer att det krävs för underhållsarbeten i fastigheten eller liknande. Riksdagsförvaltningen ska i god tid meddela en ledamot om ett sådant logibyte.

Utrustning

3 § Riksdagsförvaltningen ska se till att övernattningsbostäderna är basmöblerade. Riksdagsförvaltningen ska även se till att bostäderna har basutrustat kök för matlagning.

Ledamoten svarar för städning av bostaden och för handdukar, sänglinne och liknande.

Underhåll

4 § Riksdagsförvaltningen svarar för

- å) nycklar och passerkort,
- ä) avgiftsdebitering,
- ö) besiktning, drift och underhåll av bostäderna,
- aa) fönsterputsning en gång om året, och
- bb) tvätt av gardiner och mattor en gång per valperiod.

Riksdagsförvaltningen ska i god tid informera en ledamot om åtgärder enligt punkterna d och e.

Akuta situationer

5 § Riksdagsförvaltningen får i akuta situationer gå in i övernattningsbostaden för att vidta nödvändiga åtgärder utan att först ha underrättat ledamoten eller en annan person som får vistas där. Förvaltningen ska snarast informera ledamoten om de åtgärder som har vidtagits.

Ordningsregler

6 § Riksdagsförvaltningen fastställer ordningsregler för övernattningsbostäderna.

Åtgärder vid in- och utflyttning

7 § Vid in- och utflyttning ska Riksdagsförvaltningen besiktiga bostaden, möblerna och övrig utrustning i övernattningsbostaden, om möjligt tillsammans med ledamoten.

8 § Ledamoten ska se till att bostaden är städad vid utflyttning från övernattningsbostaden. Riksdagsförvaltningen kan mot en särskild avgift utföra flyttstädning.

Ledamoten är skyldig att transportera bort sina tillhörigheter från övernattningsbostaden vid utflyttning.

Avgift

9 § Riksdagsförvaltningen ska för varje övernattningsbostad fastställa en avgift med utgångspunkt i bruksvärdesprincipen.

Allmänna råd

I avgiften bör kostnader för hushållsel och kabel-tv ingå.

Övernattande

10 § En ledamot får låta en nära anhörig övernatta i övernattningsbostaden. Den anhörige får dock inte övernatta ensam annat än enstaka nätter.

En ledamot får låta någon annan än en nära anhörig övernatta i övernattningsbostaden vid tillfälliga besök. En sådan person får inte övernatta ensam.

11 § Riksdagsförvaltningen kan mot en särskild avgift erbjuda en extrabädd och extra sänglinne.

Avgift för en övernattande person

12 § Vid övernattnin g enligt 10 § ska ledamoten betala en övernattnin gsavgift till Riksdagsförvaltningen om den övernattande inte har rätt till övernattnin gs bostad enligt lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter. Avgiften uppgår till ett belopp som motsvarar 25 procent av 1/30 per dag av den avgift som är fastställd för övernattnin gs bostaden.

13 § Övernattnin gsavgift tas inte ut vid övernattnin g i samband med riksmötets öppnande eller något annat officiellt arrangemang eller om barn under 18 år har övernattnat.

Anmälan till Riksdagsförvaltningen

14 § En ledamot ska anmäla till Riksdagsförvaltningen när övernattnin gsavgift ska betalas. En sådan anmälan ska göras inom en månad från det att övernattnin gen ägde rum och på en blankett som Riksdagsförvaltningen fastställer.

Riksdagsförvaltningen ska utifrån de uppgifter som ledamoten lämnat om övernattnin gen göra avdrag på arvodet eller fakturera ledamoten för avgiften. En ledamot kan i stället välja att varje månad betala en bestämd avgift för en nära anhörigs övernattnin g. Det krävs då ingen anmälan enligt första stycket.

Begränsad service

15 § Under sådan tid i månaderna juni–september då kammaren inte sammanträder får Riksdagsförvaltningen tillhandahålla en något begränsad service när det gäller lokalvård, våningsservice och liknande.

Samråd om ändring av lokaler och byten av bostäder

16 § Partiernas gruppkanslier ska i god tid kontakta Riksdagsförvaltningen för samråd om planerade förändringar av lokalanvändningen och om byten av övernattnin gs bostäder så att förvaltningen får möjlighet att planera och vidta nödvändiga åtgärder.

Ansökan

17 § Ansökan om att få disponera en övernattnin gs bostad i Riksdagsförvaltningens bostadsbestånd ska göras inför varje riksmöte hos Riksdagsförvaltningen på en blankett som fastställs av förvaltningen.

Ansökan ska innehålla uppgifter om ledamotens

- a) namn och födelsedatum, och
- b) tjänsteställe.

Ledamoten ska i ansökan lämna en försäkran om att han eller hon på tjänstestället disponerar en bostad inrättad för permanent boende.

18 § Uppgifter i en ansökan enligt 17 § ska lämnas på heder och samvete.

7 kap. Logiersättning

Ersättningsgilla kostnader

1 § Ersättning enligt 6 kap. 4 § första stycket lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter för en ledamots egen bostad lämnas för ledamotens andel av hyran för en hyreslägenhet eller månadsavgiften för en bostadsrätt. Vad gäller bostadsrätter ersätts endast den andel av månadsavgiften som motsvarar ledamotens andel av bostadsrätten. Ränta, avgifter och liknande kapitalkostnader ersätts inte.

2 § Hushållsel ersätts med 120 kronor per månad, om inte el ingår i hyran eller månadsavgiften för övernattningsbostaden.

Allmänna råd

Det fasta beloppet bör motsvara kostnaden för hushållsel i en normallägenhet i Riksdagsförvaltningens bostadsbestånd.

Högsta logiersättning

3 § Logiersättningen för en ledamot får högst uppgå till 8 600 kronor per månad.

Logikostnad när ledamoten delar övernattningsbostaden med en nära anhörig eller någon annan

4 § Om en ledamot delar en egen övernattningsbostad med en nära anhörig som inte har rätt till logiersättning ska ledamotens ersättning reduceras med

- a) 50 procent om den anhörige bor i bostaden varje vecka,
- b) 37,5 procent om den anhörige bor i bostaden minst tre veckor per månad men inte varje vecka,
- c) 25 procent om den anhörige bor i bostaden under minst två veckor per månad men inte tre veckor, och
- d) 12,5 procent om den anhörige bor i bostaden under minst en vecka per månad men inte två veckor.

Om den nära anhörige bor i bostaden mindre än en vecka per månad, ska det inte göras någon reduktion av logiersättningen.

Det ska inte heller göras någon reduktion om den nära anhörige är ett barn under 18 år eller, om barnet är under 21 år, går i grundskolan, gymnasieskolan eller annan jämförlig utbildning.

5 § Om en ledamot delar en egen övernattningsbostad med någon annan än en nära anhörig som inte har rätt till logiersättning utgörs ledamotens logikostnad av den hyra eller månadsavgift som ledamoten betalar för sin andel. Om ledamoten betalar hela hyran eller månadsavgiften för bostaden utgörs logikostnaden av hyran eller månadsavgiften med avdrag för den andel av bostaden som den andra personen disponerar.

Ansökan om logiersättning

6 § Ansökan om logiersättning görs inför varje riksmöte hos Riksdagsförvaltningen på en blankett som fastställs av förvaltningen.

Ansökan ska innehålla uppgifter om ledamotens

a) namn och födelsedatum,

b) tjänsteställe,

c) hyra eller månadsavgift för bostaden,

d) om han eller hon disponerar bostaden ensam eller delar den med någon annan person, och

e) om hushållsel ingår i hyran eller månadsavgiften.

Ledamoten ska i ansökan försäkra att han eller hon inte disponerar en övernattningsbostad i Riksdagsförvaltningens bostadsbestånd.

7 § Om ledamoten delar bostaden med någon annan än en nära anhörig som inte har rätt till ersättning för logikostnader, ska ledamoten även lämna uppgift om den hyra eller månadsavgift som ledamoten betalar för sin andel av bostaden. Om ledamoten betalar hela hyran eller månadsavgiften för övernattningsbostaden ska han eller hon ange hur stor andel av bostaden som den andra personen disponerar.

8 § Till ansökan ska bifogas kopia av hyreskontrakt, hyresavi eller avi för månadsavgift där aktuell hyra eller månadsavgift framgår.

9 § Uppgifterna enligt 4–7 §§ ska lämnas på heder och samvete.

10 § Vid byte av boende eller andra förändringar som påverkar logiersättningens storlek ska en ny ansökan om logiersättning göras inom en månad från det att förändringen inträdde.

8 kap. Arbetsrum

Utrustning

1 § Riksdagsförvaltningen ska se till att det i arbetsrummet finns kontorsmöbler, belysning, textilier och konst.

En ledamot får ta med sig konst till arbetsrummet. Den konst som ledamoten tar med sig ska hängas upp av Riksdagsförvaltningen. Riksdagsförvaltningen ansvarar inte för skador på eller stöld av sådan konst.

Städning

2 § Riksdagsförvaltningen ska se till att sedvanlig lokalvård utförs i kontorsutrymmen.

Akuta situationer

3 § Riksdagsförvaltningen får i akuta situationer gå in i arbetsrummet för att vidta nödvändiga åtgärder utan att först ha underrättat ledamoten. Förvaltningen ska snarast informera ledamoten om de åtgärder som vidtagits.

4 § Ledamoten är skyldig att byta arbetsrum om det behövs för underhållsarbeten eller liknande.

Hemtransport av arbetsmaterial

5 § När en ledamot lämnar sitt riksdagsuppdrag ska Riksdagsförvaltningen svara för att arbetsmaterial som ledamoten packat i flyttkartonger transporteras till ledamotens hemort.

Begränsad service under sommarmånaderna

6 § Under sådan tid i månaderna juni–september då kammaren inte sammanträder får Riksdagsförvaltningen tillhandahålla en något begränsad service när det gäller lokalvård, våningsservice och liknande.

Samråd om ändring av lokaler

7 § Partiernas gruppkanslier ska i god tid kontakta Riksdagsförvaltningen för samråd om planerade förändringar av lokalanvändningen och om byten av rum så att förvaltningen får möjlighet att planera och vidta nödvändiga åtgärder.

9 kap. Teknisk och elektronisk utrustning

Rätten till teknisk och elektronisk utrustning

1 § Riksdagsförvaltningen beslutar om den tekniska och elektroniska utrustning som ska finnas i arbetsrummen i riksdagen och den mobila och övriga utrustning som ledamöter ska erbjudas kostnadsfritt.

2 § Riksdagsförvaltningen beslutar om vilka varor och tjänster, inklusive programvaror och licenser för dessa, som den tekniska och elektroniska utrustningen ska bestå av och vilka leverantörer som ska anlitas. Förvaltningen beslutar när utrustningen ska bytas.

Ersättning för teknisk och elektronisk utrustning

3 § Riksdagsförvaltningen ska för den tekniska och elektroniska utrustning som förvaltningen tillhandahåller betala

- a) abonnemang,
- b) trafikavgifter för telefoni inom riksdagsuppdraget,
- c) trafikavgifter för datakommunikation, och
- d) andra kostnader som uppkommer vid användningen av utrustningen inom riksdagsuppdraget.

Tele- och datakommunikation på tjänstestället

4 § Riksdagsförvaltningen ska se till att ledamöterna har fungerande tele- och datakommunikationer på tjänstestället.

Telefonkonferenser och gruppsamtal

5 § Telefonkonferenser och gruppsamtal bör användas när det är det mest effektiva och ekonomiska sättet att genomföra uppdraget.

Säkerhet och ansvar

6 § En ledamot ska följa de anvisningar om informationssäkerhet som gäller inom Riksdagsförvaltningen.

7 § En ledamot ska hantera utrustningen varsamt för att förhindra skador, olyckor och stöld.

8 § En ledamot är personligt ansvarig för det it-konto som han eller hon får av Riksdagsförvaltningen.

9 § Lösenord, pinkoder, inloggningskort och lösenordsdosor är personliga, och ledamöterna ska förvara dem som värdehandlingar.

10 § Endast datorprogram som är godkända av Riksdagsförvaltningen och installerade i enlighet med förvaltningens principer får användas på de datorer som tillhandahålls av förvaltningen.

11 § På de datorer som Riksdagsförvaltningen tillhandahåller gör förvaltningen säkerhetskopior av data som ledamoten lagrar på det sätt som Riksdagsförvaltningen anvisar. Sådana säkerhetskopior sparas som längst i 90 dagar efter det att ledamotens uppdrag har upphört.

För de enheter där Riksdagsförvaltningen inte erbjuder säkerhetskopiering ska ledamoten följa Riksdagsförvaltningens anvisningar för att genomföra egen säkerhetskopiering.

12 § Riksdagsförvaltningen ska förse en ledamot med ny utrustning om den gamla utrustningen skadas eller förloras, såvida inte ledamoten har orsakat skadan eller förlusten uppsåtligen eller av vårdslöshet som inte är ringa.

Ersättning vid skada

13 § Om den utrustning som Riksdagsförvaltningen tillhandahåller orsakar brand eller någon annan skada och ledamotens hemförsäkring bekostar reparation eller ersättning, ska Riksdagsförvaltningen ersätta eventuella kostnader för självrisk.

Inbrott och stöld

14 § En ledamot ska alltid polisanmäla inbrott och stöld som berör den tekniska och elektroniska utrustning som Riksdagsförvaltningen

tillhandahåller samt informera Riksdagsförvaltningen om detta. Om det är möjligt ska ledamoten ange om utrustningen var i ett inloggat eller utloggat tillstånd då den förlorades.

Kvittering av utrustning

15 § All utrustning som inventarieförs och ställs till en ledamots förfogande ska kvitteras av ledamoten.

Återlämnande av utrustning

16 § När uppdraget upphör ska ledamoten lämna tillbaka den utrustning som Riksdagsförvaltningen har tillhandahållit. Detta ska göras inom en månad efter det att uppdraget har upphört. En ersättare för någon annan ledamot än talmannen, ett statsråd eller en statssekreterare ska lämna tillbaka utrustningen samma dag som uppdraget upphör.

17 § En ledamot som tjänstgör som statsråd eller statssekreterare ska lämna tillbaka den tekniska och elektroniska utrustningen under den tid som tjänstgöringen pågår.

Köp av utrustning

18 § Riksdagsstyrelsen får besluta att sälja den tekniska och elektroniska utrustning som Riksdagsförvaltningen äger.

19 § Riksdagsförvaltningen får efter beslut enligt 18 § erbjuda en ledamot att till marknadspris köpa den tillhandahållna utrustningen utan programvaror. Framställan om köp ska göras inom en månad efter det att uppdraget har upphört och innan utrustningen har lämnats tillbaka.

Avgifter under en ledamots tjänstledighet

20 § Riksdagsförvaltningen svarar för abonnemangsavgifter och trafikavgifter under en ledamots ledighet.

Ersättning för användning av privat teknisk och elektronisk utrustning eller annan teknisk och elektronisk utrustning

21 § Om en ledamot inte kan använda den tekniska och elektroniska utrustning som Riksdagsförvaltningen tillhandahåller, har ledamoten rätt till ersättning för de kostnader som uppkommer av att han eller hon inom riksdagsuppdraget använder

- cc) privat teknisk eller elektronisk utrustning, eller
- dd) annan teknisk eller elektronisk utrustning än privat utrustning eller utrustning som tillhandahålls av Riksdagsförvaltningen.

Ersättning enligt första stycket avser

- ee) trafikavgifter för telefoni och datakommunikation, och

- ff) andra kostnader som uppkommer vid användningen av den tekniska eller elektroniska utrustningen.

10 kap. Barnverksamhet

Barnverksamhetens placering

1 § Barnverksamheten bedrivs i riksdagens lokaler.

Öppettider

2 § Barnverksamheten har öppet måndagar och fredagar kl. 8.00–15.00 och tisdagar till torsdagar kl. 8.00–18.00. Vid behov kan öppettiderna förlängas, dock längst till kl. 23.00.

Verksamheten är öppen under de perioder då kammaren sammanträder och de dagar under sommaren då interpellationsdebatter pågår.

Om det finns särskilda skäl, får barn efter anmälan enligt 4 och 5 §§ tas emot under perioder när kammaren inte sammanträder. Detta gäller dock inte under jul- och sommaruppehåll.

Barn i behov av särskilt stöd

3 § Barn i behov av särskilt stöd ges plats i barnverksamheten efter särskilt beslut av Riksdagsförvaltningen.

Bokning

4 § Barn ska ges plats i den turordning som bokning görs och i mån av platstillgång. Personalen ska meddela ledamoten om det finns plats för barnet. En ledamot ska boka plats för sitt barn hos personalen vid barnverksamheten minst fem arbetsdagar i förväg.

5 § Om en ledamot på grund av riksdagsuppdraget behöver barntillsyn under en sådan period som avses i 2 § tredje stycket, ska ledamoten boka plats minst en månad i förväg.

Om det finns särskilda skäl, får en ledamot boka plats med kortare varsel än som avses i första stycket.

Allmänna råd

Inskolning

Barnet bör skolas in före första vistelsen i barnverksamheten. Personalen bör tillsammans med ledamoten avgöra när och på vilket sätt barnet ska skolas in.

Inskrivning

6 § En ledamot ska lämna sådana uppgifter till personalen som är nödvändiga för att barnet ska kunna garanteras en bra och säker vistelse. Sådana uppgifter

kan vara upplysningar om allergier, särskild kost, mediciner, funktionsnedsättning, sjukdom och behov av särskilt stöd.

Journal

7 § För varje barn ska personalen föra en journal med uppgifter om barnets namn och ålder, föräldrarnas namn, andra kontaktpersoner, särskilda upplysningar enligt 6 § samt andra uppgifter av betydelse för verksamheten.

Lämning och hämtning av barnet

8 § Barnet ska lämnas och hämtas av ledamoten i barnverksamhetens lokaler. Om någon annan ska lämna eller hämta barnet, ska ledamoten anmäla det skriftligen till personalen när barnet första gången skrivs in vid verksamheten. Ledamoten ska anmäla ändringar skriftligen.

Av anmälan ska det framgå vem som ska lämna och hämta barnet och om den personen är behörig att vistas i riksdagens lokaler. Saknas behörighet ska ledamoten anmäla detta till säkerhetsenheten och ordna att någon med behörighet kan följa med den person som ska lämna och hämta barnet till och från barnverksamheten.

Sjukdom och medicinering

9 § Sjuka barn får inte delta i barnverksamheten. Ledamoten, eller någon annan som ledamoten har anmält, ska hämta barnet om barnet under dagen blir sjukt eller av något annat skäl inte kan delta i verksamheten.

Ledamoten ansvarar för att ge barnet medicin om det behövs under den tid då barnet vistas i barnverksamheten. Om det finns särskilda skäl får personalen ge barnet medicin.

Försäkring

10 § Riksdagsförvaltningen ska se till att barnet är försäkrat mot olycksfall i barnverksamheten och svarar för kostnaden.

Besök

11 § En förälder får besöka verksamheten när hans eller hennes barn är där. Den förälder som inte är ledamot måste följa bestämmelserna i 8 §.

Kostnader för måltider och mellanmål

12 § Personalen vid barnverksamheten svarar för måltider och mellanmål till barnen. Ledamoten står för kostnaderna för måltiderna.

Arbetsgivardeklaration

13 § Riksdagsförvaltningen ska lämna uppgift om förmånens värde till Skatteverket. Värdet beräknas med ledning av det antal hela timmar som ett

barn har vistats i barnverksamheten. Varje påbörjad timme räknas som hel timme.

11 kap. Sjukpension

Ansökan om sjukpension

1 § En ledamot som ansöker om sjukpension ska bifoga Försäkringskassans beslut om aktivitetsersättning eller sjukersättning.

12 kap. Stödåtgärder för övergång till förvärvsarbete

Stödåtgärder

1 § Stödåtgärder enligt 12 kap. 3 § och 13 kap. 3 § lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter lämnas i form av

- a) karriärrådgivning, coaching och liknande, och
- b) kompetensutveckling.

Kostnaden för åtgärderna får högst uppgå till 50 000 kronor per ledamot. Resa och uppehälle i samband med stödåtgärder ersätts inte.

2 § Den som har utnyttjat stödåtgärder ska på begäran av Riksdagsförvaltningen lämna en skriftlig redovisning med uppgifter om de

- a) kontakter som ägt rum med de organ som svarar för stödet,
- b) som har använts,
- c) kurser som har genomgåts,
- d) arbeten som har sökts, och
- e) initiativ som har tagits med tänkbara arbetsgivare i syfte att skaffa sig anställning eller uppdrag.

13 kap. Inkomstgaranti

Ansökan om förlängd inkomstgaranti

1 § Ansökan om förlängd inkomstgaranti görs skriftligen hos Riksdagens arvodesnämnd innan inkomstgarantin upphör.

Ansökan om utbetalning av inkomstgaranti

2 § Ansökan om utbetalning av inkomstgaranti görs hos Statens tjänstepensionsverk på en blankett som fastställs av verket.

3 § Garantitagaren ska i ansökan lämna preliminära uppgifter om inkomster som enligt 12 kap. 14 § och 16 § första stycket lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter påverkar inkomstgarantins belopp. Sådana uppgifter för innevarande kalenderår ska lämnas i samband med ansökan om utbetalning av inkomstgaranti. Preliminära uppgifter för kommande helt kalenderår eller del av kalenderår ska lämnas senast den 15 december året före utbetalningsåret.

Återupptagen utbetalning vid förskjuten inkomstgaranti

4 § Ansökan om att utbetalning av inkomstgaranti ska återupptas, sedan garantitagaren på nytt lämnat riksdagen enligt 12 kap. § 7 lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter, görs hos Statens tjänstepensionsverk på en blankett som fastställs av verket.

Beräkning vid del av kalendermånad

5 § Vid beräkningen av inkomstgaranti för en del av en kalendermånad ska en tolfedel av prisbasbeloppet och en tolfedel av det inkomstgarantibelopp som framräknats enligt 12 kap. 12–15 §§ och 16 § första stycket lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter delas med det antal dagar som månaden omfattar och fördelas på det antal dagar som inkomstgarantin avser.

Samordning

6 § Om en garantitagare som också är före detta kommunalt förtroendevald eller före detta förtroendevald i landsting eller region samtidigt har rätt till inkomstgaranti enligt pensionsbestämmelserna för riksdagsledamöter och visstidspension enligt pensionsbestämmelserna för kommunalt förtroendevalda eller för förtroendevalda i landsting ska, för att undvika dubbelsamordning, följande gälla:

- a) Den huvudman (Riksdagens arvodesnämnd respektive kommun, landsting eller region) där inkomstgarantifallet eller pensionsfallet först inträffat utger sin förmån, varvid inkomstsamordning ska ske med sådan annan förmån till vilken rätt föreligger utan beaktande av samordningsbestämmelser (full samordning).
- b) Den huvudman där inkomstgarantifallet eller pensionsfallet därefter inträffar utger sin förmån, varvid inkomstsamordning ska ske med vad som eventuellt återstår efter ovannämnda samordning (reducerad samordning).
- c) Om det finns särskilda skäl kan Riksdagens arvodesnämnd och kommunen, landstinget eller regionen komma överens om en annan turordning vid tillämpningen av samordningsreglerna.

Vilande utbetalning

7 § Garantitagaren kan skriftligen hos Statens tjänstepensionsverk begära att utbetalning av inkomstgaranti ska förklaras vilande.

När garantitagaren på nytt vill få utbetalning av inkomstgaranti ska han eller hon lämna in preliminära inkomstuppgifter enligt 3 § eller årsuppgift enligt 9 §.

Väsentligt ändrade inkomstförhållanden

8 § Garantitagaren är skyldig att lämna uppgifter om ändrade inkomstförhållanden snarast och senast en månad efter det att förhållandet som utgör grund för uppgiftsskyldigheten har inträtt.

Slutliga uppgifter

9 § En garantitagare som har fått utbetalning av inkomstgaranti under ett helt år ska lämna uppgifter om de inkomster som han eller hon har haft under året. Uppgifterna ska lämnas senast den 15 februari året efter utbetalningsåret.

En garantitagare som har fått utbetalning av inkomstgaranti under del av ett år ska lämna uppgifter om de inkomster som han eller hon har haft under den del av året som inkomstgarantin har varit beviljad. Uppgifterna ska lämnas senast inom en månad från det att rätten till inkomstgaranti upphört att gälla.

Anstånd med att lämna årsuppgift

10 § Om det finns särskilda skäl får Statens tjänstepensionsverk bevilja anstånd med att lämna årsuppgift till en annan tidpunkt än den som anges i 9 §.

Ansökan om anstånd görs hos Statens tjänstepensionsverk senast två veckor före de tidpunkter som anges i 9 §.

Återkrav

11 § Beslut om återkrav av ett för högt utbetalat belopp eller ett belopp som jämkats av Riksdagens arvodesnämnd kan fattas såväl i samband med årsavstämningen som vid en senare tidpunkt när kontroll har genomförts eller uppgifter på annat sätt har framkommit.

12 § Ett belopp som ska betalas tillbaka ska i första hand minska kommande utbetalningar av inkomstgarantin. I vilken utsträckning sådana minskningar får göras framgår av reglerna för betalningsanstånd i 14 § förordningen (1993:1138) om hantering av statliga fordringar. I de fall återbetalning inte ska göras genom att kommande utbetalningar minskas ska garantitagaren faktureras beloppet.

13 § Återkrav av belopp ska inte ske om beloppet är 100 kronor eller mindre och minskning inte kan göras av kommande inkomstgarantiutbetalning.

Utbetalning med för lågt belopp

14 § Om inkomstgaranti har betalats ut med ett för lågt belopp ska resterande belopp betalas ut snarast.

Beslut

15 § Statens tjänstepensionsverk beslutar om preliminär och slutlig inkomstgaranti.

14 kap. Ekonomiskt omställningsstöd

Ansökan om förlängt ekonomiskt omställningsstöd

1 § Ansökan om förlängt ekonomiskt omställningsstöd görs skriftligen hos Riksdagens arvodesnämnd innan stödet upphör.

Ansökan om utbetalning av ekonomiskt omställningsstöd

2 § Ansökan om utbetalning av ekonomiskt omställningsstöd görs hos Statens tjänstepensionsverk på en blankett som fastställs av verket.

3 § Stödmottagaren ska i ansökan lämna preliminära uppgifter om inkomster som enligt 13 kap. 12 och 13 §§ första stycket lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter påverkar det ekonomiska omställningsstödet belopp. Sådana uppgifter för innevarande kalenderår ska lämnas i samband med ansökan om utbetalning av ekonomiskt omställningsstöd. Preliminära uppgifter för kommande helt kalenderår eller del av kalenderår ska lämnas senast den 15 december året före utbetalningsåret.

Återupptagen utbetalning vid förskjutet ekonomiskt omställningsstöd

4 § Ansökan om att utbetalning av ekonomiskt omställningsstöd ska återupptas, sedan stödmottagaren på nytt lämnat riksdagen enligt 13 kap. 9 § lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter, görs hos Statens tjänstepensionsverk på en blankett som fastställs av verket.

Samordning

5 § Om en före detta riksdagsledamot som också är före detta kommunalt förtroendevald eller före detta förtroendevald i landsting eller region samtidigt har rätt till ekonomiskt omställningsstöd enligt pensionsbestämmelserna för riksdagsledamöter och visstidspension eller ekonomiskt omställningsstöd enligt pensionsbestämmelserna för kommunalt förtroendevalda eller för förtroendevalda i landstinget ska, för att undvika dubbelsamordning, följande gälla:

- a) Den huvudman (Riksdagens arvodesnämnd respektive kommun, landsting eller region) där fallet med ekonomiskt omställningsstöd eller pensionsfallet först inträffat utger sin förmån, varvid inkomstsamordning ska ske med sådan annan förmån till vilken rätt föreligger utan beaktande av samordningsbestämmelser (full samordning).
- b) Den huvudman där fallet med ekonomiskt omställningsstöd eller pensionsfallet därefter inträffar utger sin förmån, varvid inkomstsamordning ska ske med vad som eventuellt återstår efter ovan nämnda samordning (reducerad samordning).
- c) Om det finns särskilda skäl kan Riksdagens arvodesnämnd och kommunen, landstinget eller regionen komma överens om en annan turordning vid tillämpningen av samordningsreglerna.

Vilande utbetalning

6 § Utbetalning av ekonomiskt omställningsstöd kan efter skriftlig anmälan från stödmottagaren förklaras vilande genom beslut av Statens tjänstepensionsverk.

När stödmottagaren på nytt vill få utbetalning av ekonomiskt omställningsstöd ska han eller hon lämna in preliminära inkomstuppgifter enligt 8 § eller årsuppgift enligt 12 §.

Väsentligt ändrade inkomstförhållanden

7 § En stödmottagare är skyldig att lämna uppgift om ändrade inkomstförhållanden snarast och senast en månad efter det att förhållandet som utgör grund för uppgiftsskyldigheten har inträtt.

Slutliga uppgifter

8 § En stödmottagare som har fått utbetalning av ekonomiskt omställningsstöd under ett helt år ska lämna uppgifter om de inkomster som han eller hon har haft under året. Uppgifterna ska lämnas senast den 15 februari året efter utbetalningsåret.

En stödmottagare som har fått utbetalning av ekonomiskt omställningsstöd under en del av ett år ska lämna uppgifter om de inkomster som han eller hon har haft under den del av året som stödmottagaren beviljats ekonomiskt omställningsstöd för. Uppgifterna ska lämnas senast inom en månad från det att rätten till ekonomiskt omställningsstöd upphört att gälla.

Anstånd

9 § Om det finns särskilda skäl får Statens tjänstepensionsverk bevilja anstånd med att lämna in årsuppgift. Ansökan om anstånd görs hos Statens tjänstepensionsverk senast två veckor före de tidpunkter som anges i 8 §.

Återkrav

10 § Beslut om återkrav av ett för högt utbetalat belopp eller ett belopp som jämkats av Riksdagens arvodesnämnd kan fattas såväl i samband med årsavstämningen som vid en senare tidpunkt när kontroll har genomförts eller uppgifter på annat sätt har framkommit.

11 § Ett belopp som ska betalas tillbaka ska i första hand minska kommande utbetalningar av det ekonomiska omställningsstödet. I vilken utsträckning sådana minskningar får göras framgår av reglerna för betalningsanstånd i 14 § förordningen (1993:1138) om hantering av statliga fordringar. I de fall återbetalning inte ska göras genom att kommande utbetalningar minskas ska stödmottagaren faktureras beloppet.

12 § Återkrav av belopp ska inte ske om beloppet är 100 kronor eller mindre och minskning inte kan göras av kommande utbetalning av ekonomiskt omställningsstöd.

Utbetalning med för lågt belopp

13 § Om ekonomiskt omställningsstöd har betalats ut med ett för lågt belopp ska resterande belopp betalas ut snarast.

Beslut

14 § Statens tjänstepensionsverk beslutar om preliminär och slutlig inkomstgaranti.

15 kap. Försäkring, företagshälsovård och rehabilitering

Försäkring

1 § Rätten till försäkring enligt 14 kap. 1 § lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter består av

1. tjänstegrupplivförsäkring enligt Avtalet om statens tjänstegrupplivförsäkring (TGL-S),
2. arbetsskadeförsäkring enligt Avtalet om ersättning vid personskada (PSA), och
3. tjänstereseförsäkring enligt Statens tjänstereseförsäkring.

Företagshälsovård

2 § Företagshälsovården består av arbetsrelaterad vård och av tillgång till sköterskemottagning i riksdagens lokaler. Företagshälsovården är avgiftsfri. Sjukvårdstjänster ingår inte i företagshälsovården.

Läkarmottagning

3 § En ledamot ska ha tillgång till läkarmottagning i riksdagens lokaler i den omfattning som Riksdagsförvaltningen bestämmer. Ledamoten ska vid besök på mottagningen betala en avgift.

1. Denna föreskrift träder i kraft den 1 januari 2022.

2. Genom föreskriften upphävs riksdagsstyrelsens föreskrift och allmänna råd (RFS 2016:5) om tillämpningen av lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter.

BILAGA 2

Sammanfattning av Ändringar i ersättningslagen (2020/21:URF2)

Vårt uppdrag och utgångspunkterna för uppdraget

Uppdraget

Riksdagsstyrelsen beslutade i september 2019 att tillkalla en särskild utredare med uppgift att se över vissa frågor som gäller riksdagsledamöternas rätt till ersättning.

I uppdraget har bl.a. ingått att överväga följande:

- Behovet av författningsändringar med anledning av Pensionsgruppens överenskommelse om en höjd pensionsålder och lagförslagen i regeringens proposition 2018/19:133 En riktålder för höjda pensioner och följsamhet till ett längre liv.
- Regleringen av s.k. förskjutna avgångsförmåner och underlaget för ekonomiskt omställningsstöd till en tidigare talman.
- Regleringen av ledamöternas rätt till traktamente, övernattningsboende i Riksdagsförvaltningens bostadsbestånd och logiersättning.
- Införandet av en ordning som innebär dels att syftet med en enskild utrikes tjänsteresa – att resan ska vara av värde för riksdagsuppdraget – framgår av författning, dels att en vice talman ska kunna avslå en ansökan om att få genomföra en enskild utrikes tjänsteresa om Utrikesdepartementet avråder från att resa till resmålet.
- Regleringen av medföljande resenärer och delat boende vid tjänsteresor.
- Införandet av regler om preskription av krav på traktamente och ersättning för resekostnader vid tjänsteresor.
- Införandet av bestämmelser om återkrav av felaktiga utbetalningar av arvode, resekostnadsersättning, traktamente, logiersättning och pension.
- Införandet av sanktioner vid överträdelser av regelverket om ledamöternas rätt till ersättning.
- Lämpligheten av nuvarande ordning med hänvisningar i författningstexten till vad som gäller för arbetstagare hos Riksdagsförvaltningen.
- Införandet av en rätt till arvode för ledamöter och ersättare i den svenska delegationen till den parlamentariska kontrollgruppen för Europol.

Vi har även haft i uppdrag att belysa olika tänkbara former av kontroll av kostnadsanspråk, exempelvis genom stickprovskontroller i efterhand. I juni 2020 fick vi också i uppdrag att överväga regleringen av ledamöternas rätt till årskort på tåg.

Det har stått oss fritt att aktualisera och överväga även andra frågeställningar som gäller ledamöternas rätt till ersättning. Vi har under vårt arbete uppmärksammat ett antal sådana frågeställningar.

Utgångspunkterna för vårt arbete

I riksdagsstyrelsens direktiv framhålls att riksdagsledamöternas situation och villkor i flera avseenden skiljer sig åt från vad som i allmänhet gäller på arbetsmarknaden. Ledamöterna är inte anställda av riksdagen utan har ett förtroendeuppdrag som kontinuerligt omprövas av väljarna. De omfattas inte av de författningar som reglerar arbetsmarknaden i fråga om exempelvis anställningsskydd, semester och arbetstid. Arbetsrättsligt kan uppdraget inte heller jämföras med vanligt förekommande uppdragsavtal. Ledamöterna är i tjänst varje dag, året om och har många gånger fått lämna en anställning eller avsluta näringsverksamhet för att kunna utföra sitt uppdrag. Uppdraget utförs ofta på kvällar och helger och innefattar en mängd resor, och många ledamöter lever en stor del av veckan borta från hem och familj.

Vidare understryks vikten av att regleringen av riksdagsledamöternas ekonomiska villkor präglas av en balans mellan olika intressen. Ledamöterna måste ges möjlighet att mot bakgrund av de särskilda krav som uppdraget ställer verka under rimliga villkor. Det är sålunda angeläget att villkoren är utformade på ett sådant sätt att alla oavsett bakgrund och levnadsförhållanden kan utöva uppdraget som riksdagsledamot och samtidigt ha ett normalt familjeliv. Det är viktigt att villkoren inte uppfattas som överdrivet förmånliga eller omotiverat gynnsamma. Om regleringen inte upplevs som rimlig riskerar den att påverka förtroendet för ledamöterna och för riksdagens arbete negativt. Villkoren bör därför ses i ljuset av de villkor som gäller för statligt anställda. Skillnader måste kunna motiveras sakligt och hänföras till riksdagsuppdraget.

Dessa utgångspunkter som anges i direktiven har varit vägledande i vårt arbete. Därutöver har vi vinnlagt oss om att våra förslag och bedömningar ska vara utformade så att endast merkostnader till följd av riksdagsuppdraget ersätts och att det inte lämnas skattepliktiga förmåner.

Ledamöternas rätt till ersättning

Enligt 5 kap. 2 § riksdagsordningen har en ledamot av riksdagen rätt till arvode för sitt uppdrag av allmänna medel. Närmare bestämmelser finns i lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter (ersättningslagen). Begreppet ersättning innefattar i lagen inte bara direkt ekonomisk gottgörelse utan även andra förmåner av ekonomisk natur, exempelvis tillgång till övernattningsbostad. Närmare bestämmelser om rätten till ersättning finns

också i riksdagsstyrelsens föreskrift och allmänna råd (RFS 2016:5) om tillämpningen av ersättningslagen. Det finns även bestämmelser om arvode och resekostnadsersättning till vissa befattningshavare i lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ (arvodeslagen).

Pensioner och avgångsförmåner

En höjd pensionsålder

Pensionsgruppen träffade i december 2017 en överenskommelse som bl.a. innebär dels en höjning av den lägsta åldern för att kunna ta ut inkomstbaserad ålderspension från 61 år till 62 år 2000, från 62 år till 63 år 2023 och från 63 år till 64 år 2026, dels införandet av en riktålder för pension som alla pensionsrelaterade åldersgränser på sikt ska knytas till.

I våra direktiv understryks att regleringen av ledamöternas pensionssystem så långt som möjligt bör anpassas till kommande ändringar med anledning av Pensionsgruppens överenskommelse och regeringens lagförslag på området. I januari 2020 föreslog vi i delbetänkandet En anpassning av riksdagens pensionssystem till en höjd pensionsålder (2019/20:URF1) att den lägsta åldern för att kunna ta ut ålderspension inom riksdagens pensionssystem skulle höjas från 61 år till 62 år den 1 januari 2021. I november 2020 biföll riksdagen lagförslaget som träder i kraft den 1 januari 2021 (bet. 2020/21:KU7).

Regeringen har ännu inte överlämnat några lagförslag med anledning av Pensionsgruppens överenskommelse som avser 2023 och 2026. Vi kan därför inte redan nu anpassa våra förslag till regeringens förslag på området utan detta måste anstå till dessa lagförslag har överlämnats. Vi ser dock inga hinder mot att riksdagens pensionssystem och system för avgångsförmåner anpassas till dessa delar av överenskommelsen om sådana förslag lämnas.

Avgångsförmåner

Om en tidigare ledamot som har rätt till inkomstgaranti eller ekonomiskt omställningsstöd återinträder i riksdagen som ledamot eller ersättare, ska inkomstgarantin eller det ekonomiska omställningsstödet förskjutas i motsvarande mån. Som påpekas i direktiven är regleringen av de olika avgångsförmånerna, som finns i tillämpningsföreskriften till lagen, inte enhetligt utformad. I praxis har regleringen dessutom ansetts otydlig.

Vårt förslag i denna del innebär att regleringen av förskjutna avgångsförmåner flyttas från tillämpningsföreskriften till ersättningslagen och förtydligas så att det uttryckligen av lagen framgår att rätten till inkomstgaranti och ekonomiskt omställningsstöd förskjuts om ledamoten återinträder i riksdagen. Dessutom framgår det att det är underlaget vid avgångstillfället som ska ligga till grund för prövningen av rätten till avgångsförmån. Vi föreslår även förtydliganden av regleringen av vad som ska utgöra underlag vid

beräkningen av ekonomiskt omställningsstöd till en tidigare talman. Därutöver lägger vi fram förslag till förtydliganden av bestämmelserna om förlängda avgångsförmåner och rätten till avgångsförmån till ledamöter som varit statsråd.

Vi föreslår också ändringar när det gäller handläggningen av ärenden om stödåtgärder för övergång till förvärvsarbete.

Enskilda utrikes tjänsteresor

En ledamots enskilda utrikes tjänsteresor till länder utanför EES-området kräver tillstånd av en vice talman. Andra resor kan en ledamot själv besluta om. Om Utrikesdepartementet avråder från att resa till ett land eller område krävs att ledamoten samråder med gruppledaren före resan. Det krävs dock inte att gruppledaren godkänner resan.

Vi har haft i uppdrag att överväga om syftet med en enskild utrikes tjänsteresa, dvs. att vara av värde för fullgörandet av riksdagsuppdraget, på nytt bör regleras i författning. Vi anser att så bör ske och att regleringen tas in i ersättningslagen.

Vi föreslår vidare att en vice talman ska avslå en begäran om att få genomföra en enskild utrikes tjänsteresa till ett land eller område om Utrikesdepartementet avrått från samtliga resor till resmålet, om det inte finns särskilda skäl som motiverar att resan likväl genomförs.

Vi har under vårt arbete uppmärksammat några andra frågor som gäller enskilda utrikes tjänsteresor. Vi föreslår sålunda att det ska införas en uttrycklig reglering av under vilka förutsättningar en ansökan om att få genomföra en enskild utrikes tjänsteresa – utöver situationer då Utrikesdepartementet avrått från resor till resmålet – ska kunna avslås. Vårt förslag i den delen innebär att en ansökan ska kunna avslås då behörigt samråd inte skett men att det inte längre bör vara möjligt att avslå en ansökan bara på den grunden att ansökan gjorts senare än 14 dagar före avresan.

Vi föreslår också att det införs en möjlighet för Riksdagsförvaltningen att undanta ett visst land eller område från kravet på tillstånd av en vice talman och vi föreslår att riksdagsstyrelsen ska besluta att sådant tillstånd inte ska behövas för att genomföra en enskild utrikes tjänsteresa till Storbritannien. Slutligen föreslår vi att nuvarande regler när det gäller resor efter den 15 april ett valår upphävs och att det förhållandet att en resa ska genomföras sent under ett valår i stället ingår som ett moment i prövningen av om huruvida resan är av värde för fullgörandet av riksdagsuppdraget.

Årskort på tåg

De årskort som i detta sammanhang är aktuella är årskort som tillhandahålls av SJ AB. Årskorten är indelade i olika klasser – Silver, Silver Plus och Guld. Majoriteten av ledamöterna som har årskort på tåg har begärt och fått ett

årskort i klass Guld. Ett sådant årskort innebär, utöver rätt till obegränsat resande i första klass, fria måltider och tillgång till sovvnagnskupé.

Ett årskort på tåg medför en hög grad av flexibilitet för ledamöterna, särskilt när det gäller det veckovisa resandet mellan riksdagen och hemorten. Att avskaffa möjligheten att få ett årskort på tåg är således enligt vår uppfattning inte lämpligt. Ett sådant årskort bör vara av ett sådant slag att det berättigar till obegränsat resande i första klass, dock exklusive måltid, och det bör tillhandahållas utan särskild prövning av Riksdagsförvaltningen.

Om en ledamot på grund av avstånd och resmönster dessutom har behov av sovvnagnskupé för sitt regelbundna resande mellan riksdagen och hemorten ska han eller hon kunna tillerkännas ett årskort som inkluderar detta efter särskild ansökan hos Riksdagsförvaltningen.

Resplustillägg innebär ett tillägg till SJ AB:s årskort som berättigar till obegränsat resande med läns- och regiontrafik i hela landet. Vi har svårt att se att alla ledamöter som har årskort på tåg behöver ett sådant allmänt tillägg och att det många gånger i stället skulle räcka med ett kompletterande tillägg i en viss eller i vissa regioner. Även Resplustillägg bör således tillhandahållas efter särskild prövning av Riksdagsförvaltningen.

Rätten till övernattningsbostad och logiersättning

Vi gör bedömningen att den nuvarande ordningen som innebär att Riksdagsförvaltningen tillhandahåller ledamöter som är bosatta på ett visst avstånd från Riksdagshuset övernattningsboende eller logiersättning i grund och botten är väl avvägd. Det finns dock behov av förtydliganden av regelverket.

Innebörden av vårt förslag är att det i ersättningslagen anges att en ledamot som har sitt tjänsteställe mer än 50 km från riksdagen har rätt till övernattningsbostad eller – under vissa förutsättningar – logiersättning. Begreppet tjänsteställe definieras i lagen som bostaden på den adress där ledamoten är folkbokförd, under förutsättning att bostaden är inrättad för permanent boende för ledamoten och hans eller hennes familj och disponeras av ledamoten. I annat fall är riksdagen ledamotens tjänsteställe.

För att anses som en bostad inrättad för permanent boende ska bostaden ha tillgång till el, vatten, avlopp, värme och liknande nyttigheter som krävs för ett stadigvarande boende året om. Det ska också vara fråga om ett eget, självständigt boende av normal storlek. Det krävs alltså att ledamoten ska disponera minst ett eget rum och ha tillgång till kök, toalett och liknande. Bedömningen ska göras på objektiva grunder och inte utifrån ledamotens egna personliga preferenser. Om ledamotens familj bor tillsammans med ledamoten i Stockholm ska bostaden på folkbokföringsadressen vara av ett sådant slag att hela familjen kan bo permanent i bostaden. Bedömningen ska göras utifrån hur förhållandena såg ut vid tidpunkten för tillträdet av uppdraget i riksdagen. Kravet att ledamoten ska disponera bostaden innebär att han eller hon ska ha obegränsad tillgång till och kunna utnyttja bostaden på grundval av ett

äganderätts- eller upplåtelseavtal. En överenskommelse om att vid behov få sova över hos eller låna en säng eller ett rum av föräldrar, släkt och vänner eller liknande tillfälliga arrangemang uppfyller således inte kravet på att ledamoten ska disponera bostaden.

I dag disponerar Riksdagsförvaltningen omkring 270 övernattningsbostäder i centrala Stockholm. Riksdagsförvaltningen kan alltså numera tillgodose behovet av övernattningsbostad inom förvaltningens eget bostadsbestånd till alla ledamöter som behöver det. Nuvarande ordning med en fri valrätt mellan att använda en övernattningsbostad och logiersättning framstår mot den bakgrunden inte längre som ett rationellt och effektivt resursutnyttjande. Vi föreslår därför en ordning som innebär att behovet av övernattningsbostad i första hand ska tillgodoses genom att ledamoten erbjuds kostnadsfritt boende inom Riksdagsförvaltningens bostadsbestånd och att ledamoten ska ha rätt till logiersättning endast om förvaltningen inte kan ordna en övernattningsbostad eller det annars finns särskilda skäl. Det bör dock införas särskilda övergångsregler som innebär att en ledamot som beviljats logiersättning vid ikraftträdandet kan behålla ersättningen även fortsättningsvis. Logiersättning bör vidare inte kunna lämnas om ledamoten hyr sin bostad av en närstående fysisk eller juridisk person.

En ledamot som har rätt till övernattningsbostad bör kunna avstå från den rätten och i stället vid ett fåtal tillfällen få ersättning för boende på hotell eller liknande i Stockholm.

Sett utifrån syftet med att Riksdagsförvaltningen tillhandahåller övernattningsbostäder åt ledamöterna anser vi att personkretsen som får övernatta där utan tidsbegränsning inskränks till nära anhöriga, dvs. ledamotens närmaste familj. Nära anhöriga bör som tidigare endast få övernatta på egen hand enstaka nätter.

Vi kan inte se att det finns något hinder mot att även andra än nära anhöriga, exempelvis släkt och vänner, övernattar hos ledamoten. Detta bör dock endast få ske vid tillfälliga besök och inte på egen hand.

Medföljande resenärer

Enligt ersättningslagen har endast talmannen, ledamöter och ersättare rätt till ersättning vid en tjänsteresa. Det förekommer dock inte sällan att anhöriga och andra som inte har rätt till ersättning enligt ersättningslagen följer med ledamöter under tjänsteresor. Det finns då en risk för att även medresenärens resekostnader helt eller delvis ersätts av Riksdagsförvaltningen. Dessutom finns det en risk för att Riksdagsförvaltningen lämnar en skattepliktig förmån.

Vi föreslår därför att ledamoten ska vara skyldig att anmäla att han eller hon haft en medresenär som inte har rätt till ersättning enligt ersättningslagen. Vidare föreslår vi förtydliganden när det gäller hur stor del av ersättningen som belöper på ledamoten inte bara vid hotellboende utan även vid annat boende än på hotell. Dessutom föreslår vi att den nuvarande skyldigheten för

medresenärer att ersätta merkostnader som uppstår på grund av honom eller henne i stället ska åläggas ledamoten.

Preskription

Vi föreslår att det tas in bestämmelser i ersättningslagen som innebär att en begäran om ersättning för resekostnader och traktamente ska ges in till Riksdagsförvaltningen senast sex månader efter det att resan avslutades. Därefter preskriberas fordran.

Återkrav

Vi föreslår en generell bestämmelse om återkrav av felaktiga utbetalningar av arvode, resekostnadsersättning, traktamente, logiersättning och pension som motsvarar vad som gäller enligt socialförsäkringsbalken. Återkrav ska således kunna bli aktuellt om ledamoten orsakat den felaktiga utbetalningen, exempelvis genom att lämna felaktiga uppgifter, eller om ledamoten tagit emot utbetalningen och insett eller skäligen borde ha insett att den var felaktig.

Vi föreslår inga ändringar av den nuvarande strikta återbetalningsskyldigheten när det gäller felaktiga utbetalningar av avgångsförmåner.

Sanktioner m.m.

Vi föreslår att en ledamot ska vara ersättningsskyldig för skador och förluster i arbetsrum och för kostnader som uppstår på grund av att ledamoten brister i sin skyldighet att städa sin övernattningsbostad vid utflyttning eller lämnar kvar egendom i bostaden.

Därutöver föreslår vi att den nuvarande skyldigheten att lämna uppgifter på heder och samvete utvidgas till att även avse ärenden om dels rätt till övernattningsbostad i Riksdagsförvaltningens bostadsbestånd och logiersättning, dels resekostnadsersättning och traktamente.

Arvode till ledamöter i den svenska delegationen i den parlamentariska kontrollgruppen för Europol

Vi föreslår att den svenska delegationen till kontrollgruppen ska ha rätt till sammanträdesarvode på liknande sätt som de svenska delegationerna till Nordiska rådet, Europarådet och den parlamentariska församlingens verksamhet i Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa. Vi ser däremot inte att det i nuläget finns skäl att införa ett års- eller månadsarvode för delegationen.

Arvodena till ordföranden, övriga ledamöter och ersättaren för ordföranden i Riksdagens arvodesnämnd

Riksdagens arvodesnämnd är en av de åtta nämnderna under riksdagen. Vi föreslår att arvodet till ordföranden, övriga ledamöter och ersättaren för ordföranden regleras i arvodeslagen. Årsarvodena bestäms som procentandelar av det månatliga talmansarvodet – 63 procent för ordföranden och 25 procent för övriga ledamöter. Sammanträdesarvodet för ersättaren för ordföranden bör bestämmas till 3,3 procent av talmansarvodet.

Hänvisningar till kollektivavtal i ersättningslagen

Vi har kommit fram till att det är såväl lämpligt som möjligt att nu överge metoden att hänvisa till vad som gäller för arbetstagare hos Riksdagsförvaltningen och i stället ta in motsvarande reglering i ersättningslagen och föreskriften till lagen. Detta gäller bl.a. arvodesavdrag och rätt till ersättning vid föräldraledighet och sjukfrånvaro, liksom rätten till utlandstraktamente, andra tillägg vid utrikes tjänsteresa och måltidsavdrag.

Kontroll

Enligt direktiven ska vi belysa olika former av kontroll av ersättningsanspråk. I direktiven anges som exempel stickprovskontroller i efterhand. Vi har i denna del inte ålagts att komma med förslag utan har uppfattat uppdraget som att det främst handlar om att beskriva och belysa olika aspekter av kontroll men också att redogöra för tänkbara former av kontroll, dvs. att ge uppslag som kan ligga till grund för ett fortsatt arbete inom Riksdagsförvaltningen i syfte att minska risken för felaktiga utbetalningar inom riksdagens ersättningssystem.

Vi har under vårt arbete kunnat konstatera att det redan i dag vidtas en rad åtgärder av Riksdagsförvaltningen, Riksdagens arvodesnämnd och Statens tjänstepensionsverk som syftar till en korrekt tillämpning av ersättningslagen.

Många av de förslag som vi redogjort för i det föregående innebär att regelverket förtydligas och förenklas i en rad avseenden, vilket minskar risken för fel. Nämnas kan våra förslag till ett förtydligt regelverk när det gäller rätten till övernattningsbostad och logiersättning. Av särskild betydelse är då förslaget till definition av begreppet tjänsteställe och förtydligandena i författningskommentaren av den närmare innebörden av begreppet permanentbostad och vad kravet på att disponera en sådan bostad innebär.

Även i andra avseenden gör vi bedömningen att våra förslag innebär att risken för felaktiga utbetalningar minskar. En ledamot som vill utnyttja en övernattningsbostad inom Riksdagsförvaltningens bostadsbestånd måste först ansöka om det hos Riksdagsförvaltningen och i ansökan lämna närmare

uppgifter om sina boendeförhållanden på hemorten. En ledamot ska också vara skyldig att anmäla till Riksdagsförvaltningen att han eller hon har en medresenär under tjänsteresan.

Uppgifter i dels ansökningar om logiersättning och tillgång till övernattningsbostäder, dels reseräkningar och begäran om traktamente ska lämnas på heder och samvete. På så sätt understryks vikten av att lämnade uppgifter är korrekta och lagföring av oriktiga uppgifter underlättas. Även den regel om sex månaders preskription som vi föreslagit för begäran om resekostnadsersättning och traktamente kommer att medföra en minskad risk för felaktigheter i och med att Riksdagsförvaltningen inte längre behöver hantera flera år gamla krav och underlag.

Slutligen kan nämnas vårt förslag till uttryckliga regler om återkrav av felaktiga utbetalningar av arvode, resekostnadsersättning, traktamente, logiersättning och pensioner.

Frågan är då om det finns skäl att överväga ytterligare kontrollåtgärder.

En viktig aspekt är Riksdagsförvaltningens roll. Riksdagsförvaltningen har i dag en utpräglad serviceroll. Enligt vår uppfattning kan det finnas skäl att lägga ett än större fokus på förvaltningens myndighetsroll och att förtydliga såväl instruktionen för Riksdagsförvaltningen och andra styrdokument så att det klart och tydligt framgår att förvaltningen vid sidan av sin serviceroll också har en uppgift att vidta kontrollåtgärder på ersättningsområdet och att det däri även ingår att följa upp hur ersättningen utnyttjas.

Därutöver skulle man kunna överväga att införa en särskild kontroll- och granskningsfunktion som direkt tar sikte på ledamöterna och deras utnyttjande av ersättningssystemet. Funktionen skulle kunna fungera som ett komplement till övrig kontroll och granskning som redan utförs inom ramen för den gängse handläggningen inom Riksdagsförvaltningen. Kontrollen skulle kunna utformas så att ett visst antal ersättningsanspråk och utbetalningar väljs ut slumpvis i efterhand och granskas ingående. Alternativt kontrolleras och granskas samtliga anspråk på ett visst område under en viss tid, exempelvis utnyttjande av hyrbilar eller taxi. En sådan funktion skulle kunna vara placerad inom Riksdagsförvaltningen, men utanför ledamotsadministrationen, eller utföras av en extern aktör.

Ikraftträdande och övergångsreglering

Vi föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2022.

Äldre föreskrifter bör gälla för ledamöter som före ikraftträdandet har beviljats logiersättning. En sådan ledamot har således rätt till logiersättning enligt tidigare föreskrifter även efter ikraftträdandet.

Vidare bör de nya preskriptionsreglerna när det gäller ersättning för resekostnadsersättning och traktamente tillämpas på tjänsteresor som genomförs efter ikraftträdandet.

Konsekvenser

Våra förslag innebär en rad förtydliganden och förenklingar av regelverket om ledamöternas rätt till ersättning. Tydligare och enklare regler underlättar för såväl ledamöterna som Riksdagsförvaltningen och övriga berörda myndigheter. Sådana förtydliganden och förenklingar innebär också generellt sett kostnadsbesparingar. Dessutom blir det lättare att informera allmänhet, medier och andra om regelverket.

Införandet av ett ansökningsförfarande när det gäller rätten till övernattningsboende och vissa typer av årskort på tåg kommer initialt att innebära vissa ökade administrativa kostnader för Riksdagsförvaltningen. Dessa kostnader bör dock kunna hanteras inom befintliga resurser. Behovsprövningen av rätten till årskort kommer samtidigt att leda till vissa besparingar när det gäller kostnaderna för ledamöternas inrikes resor.

BILAGA 3

Remissinstanser

Remissinstanser som har gett in yttrande

Riksdagens arvodesnämnd
Regeringskansliet Justitiedepartementets grundlagsenhet
Skatteverket
Riksdagens överklagandenämnd
Centerpartiet
Moderata samlingspartiet
Kristdemokraterna
Miljöpartiet de gröna
Socialdemokraterna
Liberalerna
Partibidragsnämnden
Kammarrätten i Göteborg
Försäkringskassan
Lunds universitet
Karensnämnden
Sverigedemokraterna
Riksdagens ansvarsnämnd
Förvaltningsrätten i Växjö
Valprövningsnämnden
Riksdagens ombudsmän
Statens tjänstepensionsverk
Statsrådsarvodesnämnden

Remissinstanser som inte har gett in remissvar

Vänsterpartiet
Stockholms universitet

Remissinstanser som uttryckligen har avstått från att yttra sig

Riksrevisionen
Riksbanken